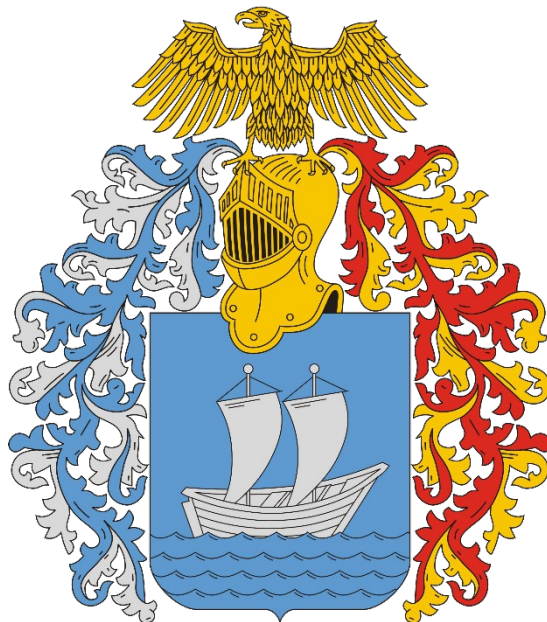

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Fonyód Város Önkormányzata

2018-2023

Tartalomjegyzék

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	15
Célok.....	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	17
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	25
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	28
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	79
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	115
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	126
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	137
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	148
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	153
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	154
1. A HEP IT részletei.....	154
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	154
A beavatkozások megvalósítói.....	155
Jövőképünk.....	156
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	158
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	173
3. Megvalósítás.....	177
A megvalósítás előkészítése.....	177
A megvalósítás folyamata.....	177
Monitoring és visszacsatolás.....	179
Nyilvánosság.....	179
Érvényesülés, módosítás.....	181
4. Elfogadás módja és dátuma.....	182

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Fonyód Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fonyód földrajzi fekvése, természeti adottságai

Fonyód Somogy megyében, a Balaton déli partján Nagy-Berek mellett fekszik, a fonyódi járás székhelye. A 232 méter magas Várhegy és a mellette álló 107 méter magas Sipos-hegy szigetként emelkedik ki a környező Nagy-Berek lapos, vizenyős rétvilágából. A település kedvező fekvése miatt csodálatos panorámával rendelkezik, a Sipos-dombról belátható a Balaton teljes délnyugati medencéje. A hegyek vulkanikus eredetűek, és a veszprémi part tanúhegyeivel egy időben, jóval a Balaton születése előtt alakultak ki. A város házai félkörívben, a mocsárból kiemelkedő dombok oldalára települtek. A településről az első írásos emlék Szent László király összeíró levele 1082-ből. A török elleni háborúk idején a zsombékos, nádas, sáros mocsár közepén vár állott, a híres „sasfészek”, élén Palonai Magyar Bálint kapitánnyal. A várat a törökök 1575-ben elfoglalták és teljesen megsemmisítették. A 150 évig tartó megszállás miatt a település elpusztult, még az 1848-49-es szabadságharc idején is csak 17 házból álló uradalmi pusztá volt, ahol zsellérek és halászok éltek. A Balaton magas vízállása idején lényegében sziget volt, még a XX. század húszas éveiben is csak egyetlen földút kötötte össze a szárazfölddel. Fonyód-pusztának a XVI. századtól kezdve vízi összeköttetése volt Szigligettel, majd az 1840-es években elkészült a Széchenyi István által kezdeményezett kikötő: a Kisfaludy gőzös gyakran kötött ki itt. A századfordulón kezdődött meg a menetrendszerű személyszállítás. A villaépítések gróf Zichy Béla felparcellázott birtokán – a mai Bélatelepen – 1895-ben kezdődtek meg. Az új kikötő és a hajóállomás 1898-ban készült el, amelyet később nagyobb hajók fogadására is alkalmassá tettek. Az egykori végvár helyét emlékpark jelöli várárokkal, stilizált palánkfallal, őrtornyokkal. A végvár feletti Présház étterem 22 méter hosszú pincéjéről nevezetes. Fonyód legrégebbi épületként a Présház, a Fácános palánkvár mellett Fonyód másik hivatalos műemléke.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A Várhegy aljában a Bélatelepre vezető Bartók Béla utca korzójáról a déli oldal egyik legszebb panorámája nyílik a Tapolcai-medence gyönyörű tanúhegyeire. A vasútállomástól a Sipos-hegyi kilátóhoz 1,5 km-es, a Várhegyi kilátóhoz 4 km-es sétaút vezet. A „Várhegyi Széplátóból” a Balaton-felvidék legnagyobb áttekintést nyújtó körképe várja a kirándulókat. A Fő utca déli irányban, a városon kívül dűlőútként folytatódik, ezen mintegy 5 km-nyi sétával a Nagy-Berekbe és Csisztapusztára, a híres gyógyfürdőhöz lehet eljutni.

A város történelmi múltja

Fonyód történetét földrajzi fekvése határozza meg, ami szorosan összefonódik a Balaton történetével. Régészeti feltárások eredményei tanúskodnak arról, hogy a Várhegyen és a Kopaszdombon már a kőkorszak óta laktak emberek. Várostörténeti szempontból azonban a középkor a meghatározó a település fejlődésében.

A honfoglalás kori időkben a környék a pogány Koppány-vezér tulajdona. Vára és székhelye ugyan a közeli Somogyváron volt, de a szájhagyomány szerint a fonyódi hegyen is állt egy erődítménye, innen kaphatta nevét a Vár-hegy. A „Somogyi vár” tartozékaként szereplő település már a XI. században faluként volt nyilvántartva. 1082-ben FONOLD alakban találkozhatunk nevével, majd a XIII. századig a pannonhalmi Szent Benedek rend birtoka. IV. Béla uralkodása után a király, majd a Marczali család tulajdona volt. 1332-ben már önálló plébániája is említésre került. Ezt követően Fonyódot végvári harcok és Magyar Bálint fonyódi várkapitány tették nevezetessé. Felépült az alsó vár, földsáncokkal, vizes árokkal körülvéve. Maradványa ma a város legjelentősebb műemléke.

A török többször is megpróbálta elfoglalni a várat, de erre csak Magyar Bálint halála után, 1575-ben került sor. Ezután hosszú ideig hódoltsági terület lett és fokozatosan elnéptelenedett. A középkori Fonyód hősie végvári szerepe után a XVI. század végére elpusztult. Hasonló sorsra jutott számos más somogyi település is.

Fonyód fejlődése csak a török kiűzése után, a XVIII. század második felében indult meg újra. Ekkor a település a tóti Lengyel család birtokához tartozott, „puszta”-ként nyilvántartva.

Az újratelepítéssel kapcsolatos első anyakönyvi adat 1758-ból származik. Arról adott hírt a lengyeltóti halotti anyakönyvben, hogy meghalt „Kata asszony, a fonyódi révész felesége”, ezt követően az adatok lassacskán sűrűsödni kezdtek az anyakönyvekben.

A Lengyel család ez idő tájt kezdi szőlővel betelepíteni az alsó vár feletti domboldalakat. A XIX. század közepére már virágzó szőlőkultúra alakult ki itt. 1848-ban a mai városmag helyén két hosszabb, rövidebb pincsort emlegetnek korabeli leírások. A két hegy, Sipos-hegy és Vár-hegy közötti nyergen alakul ki a falu első utcája, a mai Fő utca. 1828-ban 86, majd 1880-ban már 332 lakosa volt a településnek. Az okleveles adatok szerint 1848-ban 158 szőlőbirtokosnak volt itt tulajdona. E korban, az 1800-as évek első felében épült a város másik jelentős műemléke, a klasszicista stílusú, ma is eredeti állapotában álló Lenke utcai présház-borozó.

1850-ben megépül a „Déli-vasút” amely Budáról vezetett az Adriai tengerre. A vasút megépülése nem csak a Balaton déli partjának, hanem Fonyód fejlődésének is fontos eseménye volt. És bár 1890-ben a filoxéra tönkretette a szőlőültetvényeket, a balatoni fürdőkultúra kialakulása mégis jó irányban változtatta meg a település további sorsát.

Az 1890-es évektől egymás után épülnek a parti nyaralótelepek. A századfordulón már hármat találhatunk itt, a Zichy Béla által alapított Bélatelepet, a Sándortelepet, amelyet Berzsenyi Sándor járási tisztiorvosról neveztek el, valamint Máriatelepet, amely nevét Széchenyi Imre feleségéről, Andrássy Máriáról kapta. Dr. Szaplonczay Manó, Somogy vármegye tisztiorvosa, a századforduló idején lelkes propagandát folytatott a fonyódi Várhegyen építendő villák érdekében (a mai Bartók Béla utca). Itt építi fel ma is álló, saját nyaralóját.

Az 1930-as években alakul ki Fonyódliget a település keleti részén, és Alsó-Bélatelepet a Várhegy nyugati lábánál.

Településszerkezet, infrastruktúra

Fonyód jól kiépített, fejlett infrastruktúrával rendelkezik, köszönhetően többek közt kedvező fekvésének, városi rangjának, járásszékhely szerepkörének, turisztikai jelentőségének, illetve számottevő idegenforgalmának. A városon áthalad a 7-es számú főút, melynek erős túlterheltségét az M7 számú autópálya Ordacsehi és Balatonkeresztúr közötti szakaszának megépítése mérsékelte a 2000-es évek elején. Az autópálya Fonyód felé külön leágazással rendelkezik, így a Budapest és Letenye között közlekedők számára könnyen és gyorsan elérhető a település. A megyeszékhely Kaposvárról szintén az egyik legkönnyebben elérhető Balaton-parti város Fonyód, így onnan is sokan látogatnak hozzánk, de megemlítendő az is, hogy autóval a fonyódi lakosok számára is viszonylag könnyen és gyorsan megközelíthetők a megyeszékhelyen elérhető szolgáltatások. A város előnyös helyzetben van a tömegközlekedés szempontjából is. A fonyódi vasútállomáson a Gyékényes-Székesfehérvár és Fonyód-Kaposvár vasútvonalak rendelkeznek megállóval. A közvetlenül a vasútállomás mellett található megállóban érhető el a legtöbb helyközi buszjárat, a vonat-busz átszállások tehát könnyen megoldhatók. Taxiállomás szintén itt található. A város rendelkezik továbbá saját kikötővel is. Köszönhetően a jelentős ráfordításoknak, az utóbbi években nagy volumenű fejlesztések révén javulhatott a fonyódi közlekedés, számos közútfelújítás zajlott, de a vasútvonalak fejlesztése is folyamatos volt, így a vonatközlekedés jelentős mértékben gyorsult az elmúlt időszakban. Megemlítendő ugyanakkor, hogy a város infrastruktúrájának fejlesztéséhez szükséges a kisebb utcák további felújítása, a gyalogos közlekedés megkönnyítése, valamint az akadálymentesítés is. Ezek mindegyike fontos szerepet tölt be az esélyegyenlőség előmozdítása terén.

Kisvárosi jellege ellenére Fonyód településszerkezetében kismértékben jelen van egyfajta centrum-periféria viszony, illetve a városrészek funkció szerinti elkülönülése. A városközpontban található a kereskedelmi üzletek és vendéglátó helyek jelentős többsége, ezek egyben a város közlekedési csomópontjához is közel esnek, azaz minden hozzánk látogató számára könnyen elérhetők. A centrumtól távolodva egyre kevesebb hasonló kereskedelmi és vendéglátó tevékenység jelenik meg, azok is elsősorban a főút- és vasútvonal mentén. A városmagban található továbbá Fonyód középfokú oktatási intézményei is, illetve a kulturális funkció szempontjából legfontosabb intézmény, a Kulturális Központ, ahol a helyi könyvtár is megtalálható, valamint az egészségügyi szolgáltatás is a centrumban jelenik meg, itt található ugyanis a gyógyintézet. A centrumban megjelennek továbbá nem önkormányzati fenntartású intézmények, mint például a Járásbíróság, a Rendőrség, vagy az ügyintézését mindenki számára megkönnyítő Kormányablak. A Sipos-hegyen felfelé haladva a város sportolási lehetőségeinek legjelentősebb színterével, a Sportcsarnokkal találkozhatunk, mellette a futballpályával. Megemlítendő ugyanakkor, hogy a vízi sportok és horgászat szerelmesei szerte a városban találnak lehetőséget, hogy hódoljanak szenvedélyüknek, hiszen Fonyód számos stranddal rendelkezik, illetve a halastó és a Pogány-völgyi víz partján is számos lehetőség áll rendelkezésre a szabadidő aktív eltöltésére. Felérve a Sipos-hegy és Várhegy találkozásában található Fő utcához, ismét a város köznevelési intézményei jelennek meg, a bölcsőde, az óvoda és az általános iskola is itt található, szinte egymás szomszédságában, nem messze tőlük pedig a zeneiskola. E városrészen az oktatási funkció mellett a közigazgatás és szociális szféra intézményei jelennek meg, úgy mint a Polgármesteri Hivatal, a Fonyódi Járási Hivatal, illetve a Járási Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ. Összességében –kissé elnagyolva a képet- elmondható, hogy a város centrumában elsősorban a gazdasági funkció, azon belül is a kereskedelem és vendéglátás kap hangsúlyos szerepet, míg a központtól távolabb eső, de funkcionális szempontból fontos szerepet játszó Fő utcában a város és a járásszékhely jogszabályban előírt feladatainak ellátása koncentrálódik.

Közigazgatási szempontból Fonyódhoz tartozik, mégis külön városrészként kezelhető Alsóbélatelep és Fonyódliget.

Gazdasági jellemzők

Fonyód gazdasági helyzete összességében kedvezőnek mondható, döntő mértékben a tercier szektor határozza meg. Balaton-parti városként a szolgáltató szektoron belül is a turizmus-vendéglátás kap elsődleges szerepet, legfőképpen a nyári szezonban. Természetesen az ipari és a mezőgazdasági ágazat is képviselteti magát Fonyódon jó néhány gazdasági szervezet által, azonban igazán nagy dominanciával a tercier szektor, az idegenforgalom jelenik meg városunkban. Az alábbiakban néhány főbb statisztikai adat mentén mutatjuk be a város gazdasági helyzetét, fókuszálva a turizmus, vendéglátás, idegenforgalom területén mutatkozó trendekre.

A városunkban működő vállalkozások számáról 2016-ig vannak adataink. Ezek alapján elmondható, hogy kissé növekedett a vállalkozások száma a korábbi évekhez képest, 2015-höz viszonyítva mintegy 5%-kal. E növekedést elsősorban az önálló vállalkozók számának gyarapodása generálta, hiszen 2016-ban az előző évhez képest 19-cel több önálló vállalkozás működött városunkban. A társas vállalkozások száma csupán kismértékben emelkedett. A működő vállalkozások számának növekedése összességében pozitív fejlemény a helyi gazdasági élet működése szempontjából.

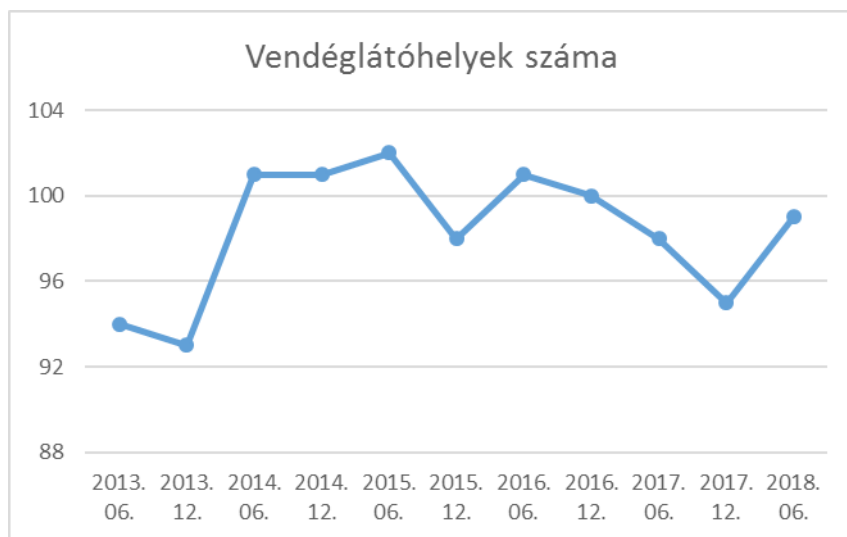
Működő vállalkozások száma*			
	2014	2015	2016
Önálló vállalkozó	212	220	239
Társas vállalkozás	197	186	187
Összesen	409	406	426

*tárgyév december 31-i állapot

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo>

A szolgáltató szektoron belül városunkban fontos szereppel bír a vendéglátás. A működő vendéglátóhelyek száma az utóbbi két évben kismértékű csökkenést mutatott, azonban 2018-ban némi emelkedés következett be az egységek számában. Jelentős változásokról összességében nem beszélhetünk, és nem szabad megfeledkeznünk a vendéglátásban érvényesülő erős szezonalitásról sem: számos vendéglátóhely csak a nyári időszakban tart nyitva, hiszen csak ekkor tud kellő profitra szert tenni. Érdemes tehát figyelmet fordítani arra, hogy a város idegenforgalmi vonzereje lehetőség szerint egész évben érvényesüljön, de legalábbis a szezon időszakának kiszélesedése jót tehetne a város gazdasági helyzetének.

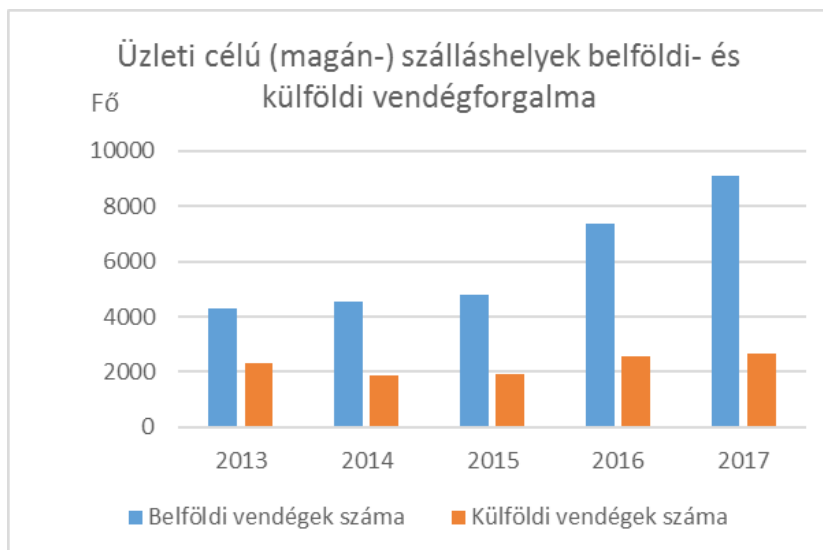
Forrás: KSH Területi statisztikai adatok
<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo>

A következőkben a szálláshelyek adatait tekintjük át. Az üzleti célú szálláshelyek (melyeket korábban magánszálláshelyként jelenített meg a statisztika) adatait vizsgálva azt látjuk, hogy az elmúlt időszakban évről évre csökkent a vendéglátók és ezzel együtt a férőhelyek száma is. Ennek ellenére a vendégek, valamint vendégéjszakák száma jelentős mértékben növekedett, ami utal a turizmus országos és balatoni viszonylatban is tapasztalható fellendülésére. Ez a trend valószínűleg köszönhető a lakosság jövedelmi helyzetében bekövetkezett javulásnak, valamint bizonyos kormányzati intézkedéseknek (pl. Széchenyi Pihenőkártya bevezetése) is. Erre utal az is, hogy a belföldi vendégek és vendégéjszakák száma öt év alatt duplájára emelkedett, azaz a belföldi turizmus igencsak élénk lett az elmúlt időszakban. Eközben a külföldi vendégek és vendégéjszakák száma is emelkedett, azonban kevésbé látványosan, nem számottevő mértékben. Szerencsés fejlemény tehát, hogy kétszer annyi magyar látogat el a Balatonra, illetve Fonyódra, mint öt évvel ezelőtt, ugyanakkor a város számára az is fontos, hogy a külföldi vendégek számára is vonzó turisztikai célpont legyen a jövőben.

A statisztikában mutatkozó fordított arányosság (a magánszálláshelyek száma és kapacitása csökkent, vendégforgalmuk viszont jelentős mértékben nőtt) utalhat többek közt a szállásadók nehéz gazdasági helyzetére, a megnövekedett forgalom pedig jelezheti a szálláshelyek bővítésének, működésük támogatásának szükségességét a jövőben.

Üzleti célú (korábban magán-) szálláshelyek kapacitása, forgalma					
	2013	2014	2015	2016	2017
Férőhelyek száma	5892	5392	5231	4703	4385
Vendéglátók száma	1078	964	942	843	751
Vendégek száma	6594	6416	6720	9932	11760
- ebből belföldi vendégek száma	4282	4555	4778	7350	9077
- ebből külföldi vendégek száma	2312	1861	1942	2582	2683
Vendégéjszakák száma	34170	34025	33163	51204	55729
- ebből belföldi vendégéjszakák száma	17953	20304	19843	31541	36275
- ebből külföldi vendégéjszakák száma	16217	13721	13320	19663	19454

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok
<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/>

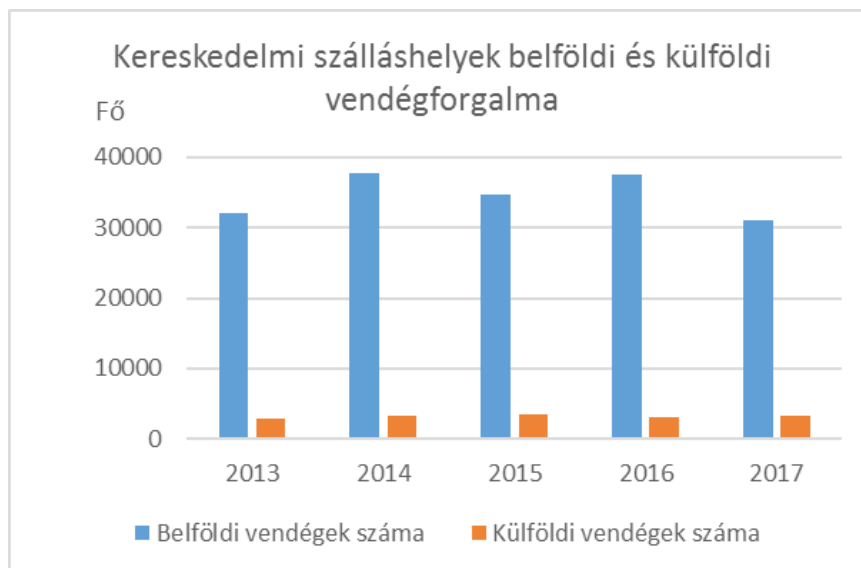

Ugyanezen adatokat vizsgálva a kereskedelmi szálláshelyek vonatkozásában azt látjuk, hogy a fentebbiekhez hasonló, látványos változások nem következtek be az adatokban. A szálláshelyek száma kismértékben csökkent az elmúlt években, ahogy a férőhelyek száma is megcsappant. Eközben a vendégek és vendégéjszakák száma is visszaesett, 2017-ben nagyságrendileg a 2013-as szintre zuhant a kereskedelmi szálláshelyeken megfordulók, illetve az ott töltött éjszakák száma. Ez utalhat esetlegesen arra, hogy a vendégek inkább a magánszálláshelyeket részesítik előnyben a szállodákkal, panziókkal és egyéb kereskedelmi szálláshelyekkel szemben. Amennyiben ez így van, úgy még fontosabb, hogy városunkban megfelelő mennyiségű és minőségű szálláshely kínálat álljon az ide látogatók rendelkezésére. A kereskedelmi szálláshelyeken a belföldi és külföldi vendégek arányában élesebb különbség mutatkozik, mint a magánszállások esetében: a kereskedelmi szálláshelyeken körülbelül tízszer annyi a belföldi vendégek és vendégéjszakák száma, mint a külföldieké.

Kereskedelmi szálláshelyek kapacitása, forgalma					
	2013	2014	2015	2016	2017
Férőhelyek száma	3826	4027	4018	3935	3585
Működő kereskedelmi szálláshely egységek száma	9	13	13	12	11
Vendégek száma	34923	41036	38173	40560	34320
- ebből belföldi vendégek száma	32075	37802	34603	37472	31027
- ebből külföldi vendégek száma	2848	3234	3570	3088	3293
Vendégéjszakák száma	109120	127489	121062	124106	114750
- ebből belföldi vendégéjszakák száma	101095	118715	111865	115751	105290
- ebből külföldi vendégéjszakák száma	8025	8774	9197	8355	9460

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/>

Az egyes adóbevételek szintén árulkodóak lehetnek a település gazdasági helyzetét illetően. Az idegenforgalmi adó-bevétel mértéke ingadozott az elmúlt években, 2017-ben pedig kismértékben visszaesett az előző évhez képest. A csökkenés fakadhat többek közt a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának visszaeséséből, melyet nem kompenzált eléggé a magánszálláshelyek kifejezetten magas kihasználtsága. Az iparüzési adó-bevételben a 2016-os visszaesést követően nagy emelkedés következett be, így 2017-ben az elmúlt öt év legmagasabb bevétele született ebben az adónemben. Az adóbevétel emelkedése utalhat a helyi gazdasági élet, a vállalkozási tevékenység élénkülésére, melyet nagymértékben elősegítettek az utóbbi évek helyben megvalósuló fejlesztései.

Adóbevételek (ezer Ft)					
Adónem	2013	2014	2015	2016	2017
Idegenforgalmi adó	37 115	33 126	36 569	42 821	40 413
Helyi iparüzési adó	108 952	127 683	145 942	135 020	189 052

Forrás: helyi adatgyűjtés (Önkormányzat adatai)

Összességében elmondható, hogy a város gazdasági helyzetét továbbra is idegenforgalmi jelentősége határozza meg, és ezen a területen akadnak még kiaknázatlan lehetőségek, kihasználatlan kapacitások, illetve megoldandó problémák.

A város aktuális gazdasági programja meghatározza azokat a fejlesztési irányokat, melyek mentén intézkedésekre van szükség Fonyód gazdasági növekedése érdekében, a helyi gazdaságfejlesztés pedig elengedhetetlen a város népességének jólétéhez, az életszínvonal további emelkedéséhez.

Demográfiai jellemzők

A település általános demográfiai folyamatairól a Központi Statisztikai Hivatal főbb demográfiai mutatóinak segítségével nyerhetünk képet. Ezek elemzésére elsősorban az esélyegyenlőség szempontjából releváns célcsoportok beazonosítása céljából van szükség. A fejlett társadalmakra jellemző demográfiai folyamatok –alacsony születési ráta, születéskor várható élettartam emelkedése, a népesség elöregedése- sajnálatos módon hazánkban is egyre láthatóbbá válnak. A KSH statisztikai adatai alátámasztják, hogy ezen aggasztó tendenciák települési szinten is leképeződnek, ennek megfelelően Fonyód demográfiai adataiban is az elöregedő társadalmakra jellemző trendek mutatkoznak meg.

A település lakónépességének száma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott, de 2017-ben kismértékű emelkedés következett be, a lakónépesség száma 28 fővel nőtt az előző évhez képest.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

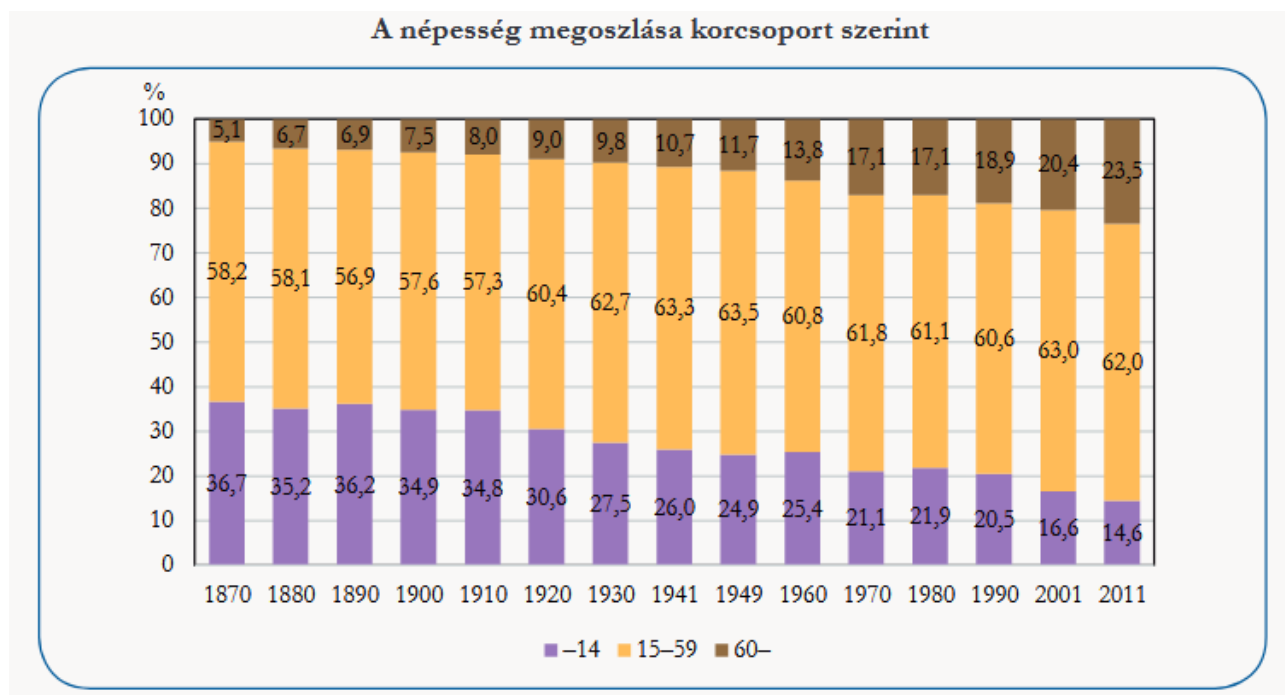
Az állandó népesség korösszetételéről 2016-os adatok állnak rendelkezésünkre. Ezekből megállapítható, hogy a település népessége öregszik. A 60 év felettek aránya az állandó népességen belül 34,5%. Az időskorúak magas aránya jelzi, hogy a szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába többek közt ezt a célcsoportot érdemes helyezni. Az öregedő népesség egyre inkább megkívánja az időseket érintő szociális- és egészségügyi szolgáltatások palettájának és kapacitásának fejlesztését városunkban. A 60 év felettek korcsoportjában a nők képviselik magukat magasabb arányban, ami szemlélteti azt a demográfiai jelenséget, miszerint a nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakéhoz képest. Ezt az adatot érdemes figyelembe venni a férfiakat érintő egészségügyi szolgáltatások, szűrővizsgálatok népszerűsítésének szempontjából. Az aktív korúak (18 és 59 év közöttiek) aránya a település teljes népességén belül a legnagyobb (52,9%), körükben a nők és férfiak aránya nagyjából egyenlő. Az esélyegyenlőség szempontjából talán a legkevésbé sérülékeny korcsoportról beszélhetünk, ugyanakkor nem szabad megfeledkeznünk azokról a terhekről, melyek ezekben az életévekben terhelik elsősorban a nőket. Ilyenek lehetnek: gyermekvállalás után a munkaerő-piacra történő visszalépés nehézségei, gyermekekről és időskorú vagy beteg családtagokról való gondoskodás kötelezettsége, munkahely és családdal kapcsolatos teendők összehangolása stb. Mindezen terhek miatt kiemelt figyelmet szükséges fordítani a megfelelő munkaerő-piaci szolgáltatások hozzáférhetőségére, a lakhatás és családtervezés támogatására, valamint a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó szolgáltatásokra.

A 18 év alattiak aránya csupán 12,5% a város állandó népességén belül, körükben a férfi és női nem nagyjából egyenlő arányban van jelen. Az esélyegyenlőség szempontjából a gyermekek és fiatalok fontos csoportot alkotnak, hiszen ők azok, akik talán legkevésbé tudják érdekeiket képviselni, érvényesíteni.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoporthú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	2 698	2 479	5 177	52,12%	47,88%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			109	%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	274	254	528	5,29%	4,91%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	55	66	121	1,06%	1,27%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	1 355	1 384	2 739	26,17%	26,73%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	304	239	543	5,87%	4,62%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	710	536	1 246	13,71%	10,35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A következő ábrán Magyarország népességének kor szerinti összetétele látható a népszámlálások adatai alapján. Szembetűnő, hogy a fiatal és idős korcsoporth aránya megfordulni látszik a népességben belül. Fonyód népességének korösszetétele tehát nagyon hasonló az itt látható országos adatokhoz: a népesség erőteljesen öregszik.

Forrás: KSH (2014): A népesség gyarapodó rétege – Az időskorúak jellemzői

http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/nepesseg_gyarapodo.pdf

A 15-17 éves gyermekek számát illetően a népszámlálások adatai nyújtanak információt. A két népszámlálás közötti tíz évben a fiatalok száma mindhárom korcsoporthban csökkent, ami sajnos szintén utal a település népességének elöregedésére. A 15-17 éves fiatalok minden szempontból sérülékeny csoportot képeznek, de az esélyegyenlőség tekintetében is kiemelt figyelmet érdemelnek többek között azért, mert ha szüleik az átlaghoz képest hátrányban vannak anyagi,

iskolázottsági, érdekérvényesítési szempontból, vagy akár a szülői készségek tekintetében, akkor a fiatalok szociokulturális lemaradással, egyenlőtlen esélyekkel indulnak a közép- és/vagy felsőfokú tanulmányok folytatása során. Ez hosszabb távon lemorzsolódásukhoz, majd felnőttként akár a társadalomtól való leszakadásukhoz is vezethet. Mindenképp érdemes tehát esélyegyenlőségi szempontból központi szerepet szánni a fiatalok csoportjának annak érdekében, hogy esetleges hátrányos helyzetüket az oktatás kompenzálja, ne pedig növelje.

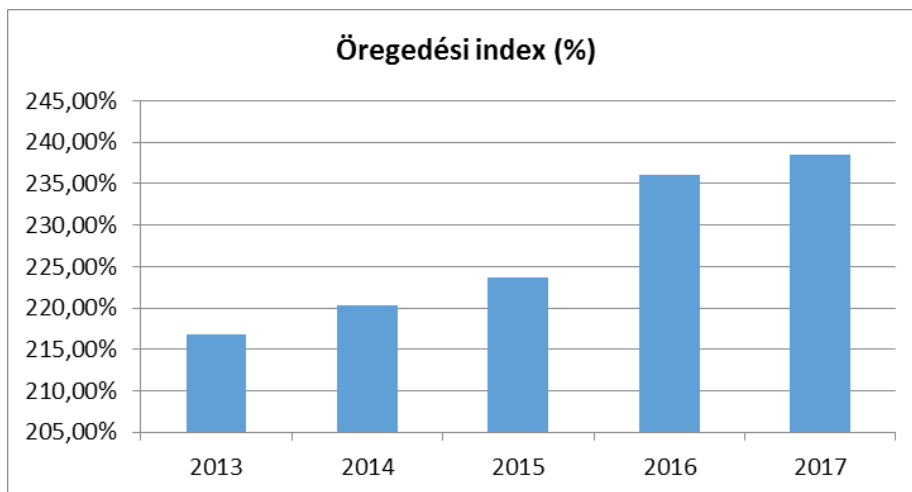
2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma			
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	60	38	-22
16 éves gyermekek száma	77	76	-1
17 éves gyermekek száma	88	67	-21
Összesen	225	181	-44

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

A kor szerinti népességszerkezetről talán a legfontosabb információt az öregedési index adja, mely lényegében azt szemlélteti, hogy 100 fő 14 év alatti személyre hány fő 65 év feletti személy jut, azaz azt, hogy a népességszerkezet fiatalos vagy öregedő képet mutat. Fonyódon a népesség öregedési indexe az elmúlt öt évben folyamatos emelkedést mutatott, 2016-ban drasztikus emelkedés következett be, majd 2017-ben az index értéke 238,5% volt, ami sajnos szintén azt jelzi, hogy városunk népessége erőteljesen öregszik. A mutató folyamatos, majd hirtelen emelkedése látványosan hívja fel a figyelmet egyrészt az időskorúak ellátásának fontosságára, másrészt a gyermekvállalási hajlandóság fokozásának szükségességére.

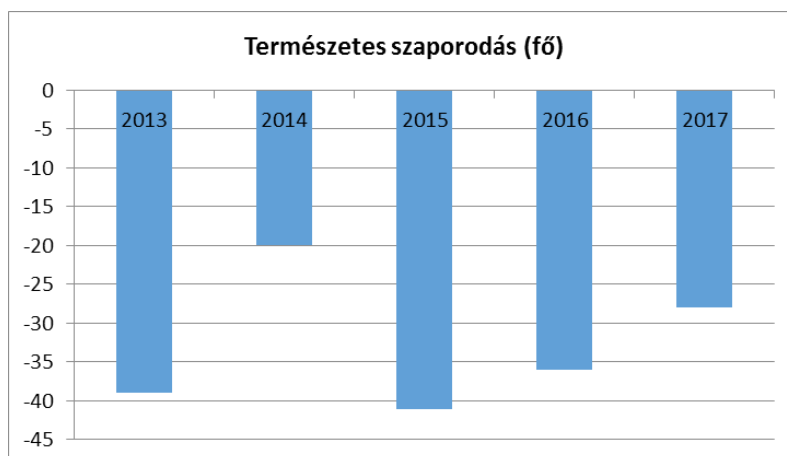
3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	1 138	525	216,76%
2014	1 194	542	220,30%
2015	1 206	539	223,75%
2016	1 246	528	235,98%
2017	1 288	540	238,52%

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

Ez utóbbi megállapítást támasztja alá a természetes szaporodás értéke is, mely Fonyód esetében sajnos az elmúlt évekhez hasonlóan 2017-ben is negatív előjelű lett. Ez azt jelenti, hogy az élveszületések száma alacsonyabb a halálozások számánál, azaz városunkon belül a természetes reprodukció nem megy végbe, a népesség fogy. Számszerűsítve az adatokat: 2017-ben az élveszületések száma 36, a halálozásoké 64, tehát a természetes szaporodás/fogyás értéke -28. Az esélyegyenlőség előmozdítása szempontjából figyelemmel kell lennünk arra, hogy a kisgyermekes nők, családok ne érezzék hátrányban magukat sem a munkavállalás, sem a szolgáltatások igénybevétele, sem a szórakozási lehetőségek kihasználása tekintetében. Ha a gyermekvállalás kevesebb plusz terhet és hátrányt jelent a fiatal felnőttek számára településünkön, akkor egyrészt növekedhet a gyermekvállalási kedv, másrészt a város megtartó ereje. Mindez a kisgyermekes családok számára célzott szolgáltatások, programok fejlesztése, bővítése, családbarát munkahelyek létesítése révén mozdítható elő.

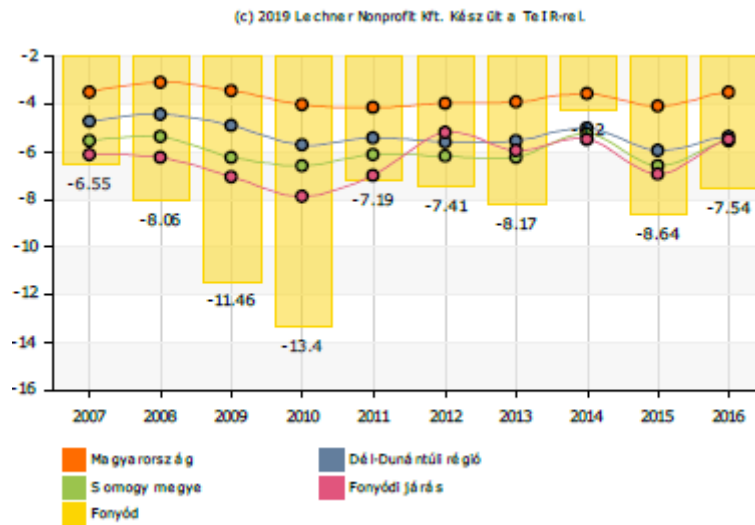
5. számú táblázat - Természetes szaporodás			
Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	26	65	-39
2014	40	60	-20
2015	36	77	-41
2016	30	66	-36
2017	36	64	-28
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A következő ábrán láthatjuk, hogy a természetes fogyás mértéke Fonyódon az országos és térségi mutatókhoz képest is nagyobb, bár a népesség öregedése minden területi szinten jelentős mértékeket ölt.

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

Az élveszületések és a halálozások különbsége ezer lakosra vetítve.

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Az aggasztó demográfiai folyamatokat kismértékben kompenzálja a vándorlási egyenleg, mely az elmúlt években mindig pozitív előjelű volt, azaz a településre vándorlók száma meghaladta az onnan elvándorlókat. A vándorlási egyenleg tartósan pozitív értéke arra utal, hogy Fonyód vonzereje migrációs szempontból magasnak mondható, köszönhetően többek közt kedvező földrajzi elhelyezkedésének, városi rangjának, valamint a szezonális munkalehetőségek széles kínálatának.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások				
Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	109	108	1	0,2
2014	157	127	30	5,74
2015	145	124	21	4,04
2016	200	182	18	3,48
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR				

A főbb demográfiai mutatók alapján összességében elmondható, hogy Fonyódot az országos trendekhez hasonló demográfiai folyamatok jellemzik, az öregedő népesség, mint társadalmi probléma városunkban is jelentős méreteket ölt.

Értékeink, küldetésünk

Az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség olyan eszmék, melyek közösségünk értékrendjének alapját képezik, így e jogok érvényesülését az Önkormányzat minden városunkban élő és ide látogató polgár számára maradéktalanul biztosítani kívánja a társadalmi élet minden területén. Célunk, hogy az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség ne csupán hangzatos fogalmak, hanem a gyakorlatban is érvényesülő, az emberi élet minden színterén alapvetőnek tekinthető, természetes és érezhető jogok legyenek városunkban. Felelősséget kívánunk vállalni az egyenlő bánásmód követelményének érvényre juttatása, az esélyegyenlőség előmozdítása terén egyrészt az által, hogy a döntéshozatal, a szolgáltatások tervezése, szervezése során kiemelt figyelmet fordítunk ezen értékek érvényesítésére, másrészt a városi intézményekkel, egyházi és civil szervezetekkel való együttműködés, a lakosság aktivizálása, jogtudatosságának növelése, illetve közösségfejlesztés révén is.

Küldetésünknek tekintjük továbbá, hogy városunk lakói helyben jussanak hozzá mindazon szolgáltatásokhoz, lehetőségekhez, melyekre a megfelelő életszínvonal elérése, fenntartása szempontjából szükség lehet, illetve hogy Fonyód egy mindenki számára vonzó, élhető kisváros maradjon a jövőben is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megalkotásával városunk az egyenlő bánásmód követelményének érvényre juttatása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében szükséges intézkedéseket kívánja megtervezni és megvalósítani. Célunk, hogy a városban jelentkező valós problémákra célzott, reális és hatékony beavatkozásokkal tudjunk reagálni. Ehhez egyrészt pontos, a helyi sajátosságok számbavételén alapuló helyzetelemzésre, a problémás területek alapos feltárására, másrészt az intézkedések gondos, széles körű szakmai partnerségen és együttműködésen alapuló megtervezésére és megvalósítására van szükség.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Fonyód Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkrimináció-mentességet,
- szegregációmentességet, valamint
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az Esélyegyenlőségi Program intézkedési terve (röviden: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az egyenlő bánásmód követelménye a hazai jogi szabályozás legmagasabb szintjén, Magyarország Alaptörvényében is kinyilvánításra kerül, hiszen az Alaptörvény kimondja, hogy az alapvető jogokat Magyarország minden ember számára bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja, továbbá kimondja azt is, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak. (Alaptörvény XV. cikk (2), (3) bekezdése) Szintén az Alaptörvényben áll, hogy Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti, továbbá védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket. (Alaptörvény XV. cikk (4), (5) bekezdése)

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szintén tartalmaz vonatkozó szabályokat, amikor kimondja, hogy az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, azok a törvény védelme alatt állnak (Ptk. 2:42. § (2) bekezdés), valamint, hogy a személyiségi jogok megsértését jelenti a személy hátrányos megkülönböztetése. (Ptk. 2:43. § c) pont)

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az Ebktv.-ben foglaltak szerint a Helyi Esélyegyenlőségi Programok intézkedéseinek kapcsolódnia kell az alábbi Európai Unió és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz.

- **Európa 2020:** az Unió egy évtizedre szóló növekedési és foglalkoztatási stratégiája, mely meghatározza, hogy milyen változásokat kell elérnie az EU-nak 2020 végére.² Magyarország Kormánya az alábbi célkitűzések teljesítését vállalta 2020 végéig:
 - a 20–64 éves népesség foglalkoztatási rátája 75 százalékra nő;
 - a kutatás-fejlesztési ráfordítások szintje a bruttó hazai termék 1,8 százalékára nő;
 - a megújuló energiaforrások részaránya az energiafelhasználáson belül 14,6 százalékra nő, a teljes energiamegtakarítás-vállalás 10 százalék, az üvegházhatású gázok kibocsátása az Európai Unió emisszió-kereskedelmi rendszerén kívül a 2005. évi szinthez képest legfeljebb 10 százalékkal nő;
 - a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők aránya a 30–34 éves népességen belül 30,3 százalékra nő, az oktatásban, képzésben nem részesülő, legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 18–24 éves népességen belül 10 százalékra csökken;
 - a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élő népesség aránya 5 százalékponttal csökken. (Magyar Közlöny 2010. évi 177. szám, a Kormány 1250/2010. (XI. 19.) Korm. határozata)³

Az esélyegyenlőség szempontjából az utóbbi két célkitűzés tekinthető a legfontosabbnak, ugyanakkor mind az öt célkitűzés összefüggésben áll egymással, hiszen például a kutatás-fejlesztési ráfordítások növekedése munkahelyeket teremt az országban, ezzel előmozdítva a foglalkoztatással kapcsolatos célkitűzés elérését is, valamint nagyobb keresletet eredményez a felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaerő iránt, így hozzájárulhat a felsőfokú végzettséggel rendelkezők népességen belüli arányának növekedéséhez is.

- **Nemzeti Reform Program:** Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok e célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy az egyes célok elérése érdekében milyen intézkedések történnek, s hogy ezen intézkedéseknek milyen költségvetési vonzatai lesznek. Az aktuális Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket fogalmazott meg.⁴
- **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.:** A Kormány felzárkózási-politikájának fontos dokumentuma, melynek fókuszában a tartósan rászoruló és roma állnak. A 2011-2020 közötti időszakra vonatkozó NTFS 2014-ben került frissítésre, és perspektíva-váltást jelentett a Kormány szegénység elleni és roma politikájában. Célja, hogy az ország átfogó, gyakorlatias, esélyteremtő megoldásokkal támogassa a halmozottan hátrányos helyzetűek, köztük a roma közösségekhez tartozók társadalmi felzárkózását. A Stratégia átfogó céljai:
 1. A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők arányának csökkentése, különös tekintettel a roma népességre.
 2. A szegénység, szociális kizáródás újratermelődésének megakadályozása.
 3. A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.

² https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_hu

³ <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk10177.pdf>

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-national-reform-programme-hungary-hu_2.pdf

Az átfogó célok további specifikus célokra bontódnak, melyekben az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód követelménye, illetve ennek megsértése elleni küzdelem hangsúlyos szerepet kap.⁵

- **„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia:** A hosszú távra (2007-2032 közötti időszakra) szóló stratégia célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek javítása. Elkészítésének három fő oka volt:

1. A gyermekek és családjaik nélkülözésének csökkentése, a gyermekek fejlődési esélyeinek javítása, azon gyermekekkel a fókuszban, akiknek érdekei a leginkább sérülnek, akik fejlődését a nélkülözés leginkább korlátozza.
2. A szegénységi ciklus megszakítása.
3. Az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében szükséges a gyermekek esélyeinek közelítése, a növekvő társadalmi szakadékok szűkítése.

A stratégia három átfogó célt kíván megvalósítani egy generáció alatt:

„- Jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkenjen a gyermekek és családjaik szegénységének aránya, és ezzel egyidejűleg közeledjenek egymáshoz a gyermekek továbbtanulási esélyei, életkilátásai.

- Szűnjenek meg a gyermeki kirekesztés, szegregálás és mélyszegénység szélsőséges formái, csökkenjen az életesélyeket romboló devianciák előfordulása.

- Alapvetően alakuljon át azon intézmények és szolgáltatások működés módja és szemlélete, amelyek ma hozzájárulnak a szegénység és kirekesztés újratermelődéséhez. Ezeknek az intézményeknek és szolgáltatásoknak a mainál sokkal nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a gyermekek képességeinek kibontásához, ahhoz, hogy felnőttként értelmes tevékenységek révén, teljes jogú polgárként kapcsolódjanak be a társadalom életébe.”⁶

- **Roma Integráció Évtizede Program:** a „Romák a bővülő Európában, a jövő kihívásai” című nemzetközi konferencián részt vett országok, valamint a Világbank és a Nyílt Társadalom Intézet képviselői a 2005-2015 közötti időszakot a Roma Integráció Évtizedévé nyilvánították. A Program megalkotásának célja, hogy felgyorsítsa, és fenntartható módon biztosítsa a romák társadalmi és gazdasági integrációját, valamint hozzájáruljon a romákról alkotott kép pozitív irányú változásához. Négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy) határozott meg célokat és feladatokat a legszegényebbek, köztük a roma népességhez tartozók integrációja érdekében.⁷
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia:** a stratégia 2009 és 2024 közötti 15 éves időszakra vonatkozóan fogalmaz meg célokat és feladatokat annak érdekében, hogy az ifjúság „a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését”. (Nemzeti Ifjúsági Stratégia, 34. o.)⁸ A stratégia egy átfogó célt fogalmaz meg: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítését. Ezt további specifikus célokra bontja.
- **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021:** A stratégia a Kormány abbéli elkötelezettségét fejezi ki, hogy biztosítsa a nők számára a férfakkal azonos jogokat a mindennapokban, továbbá hogy a nők a férfakkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. A stratégia hat prioritás mentén határozza meg azokat a lépéseket, melyeket a Kormány a nemek közti egyenlőtlenségek

⁵ http://www.kormany.hu/download/1/9c/20000/Magyar%20NTFS%20II%20_2%20mell%20_NTFS%20II.pdf

⁶ <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A07H0047.OGY>

⁷ <https://mkogy.jogtar.hu/getpdf?docid=a07h0068.OGY&printTitle=68/2007.+%28VI.+28.%29+OGY+hat%C3%A1rozat&targetdate=ffffff4&referer=lawsandresolutions>

⁸ <http://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/ifjusagugy/nemzeti-ifjusagi-strategia>

csökkentése, a nők és férfiak egyenlőségének elérése érdekében szükségesnek tart. E hat prioritás a következő:

1. a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele;
 2. a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása;
 3. a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén;
 4. az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele;
 5. a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása;
 6. a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés). (1004/2010. (I. 21.) Korm. határozat, 1. ba)-bf))⁹
- **Országos Fogytékosságügyi Program:** Az Országgyűlés összhangban a vonatkozó ENSZ egyezményrel¹⁰, valamint az Európai Fogytékosságügyi Stratégiával, 2015 márciusában elfogadta az Országos Fogytékosságügyi Programot, mely a 2015 és 2025 közötti tíz éves időszakra vonatkozóan határoz meg célokat és feladatokat a fogytékossággal élő személyek élethelyzetének javítása és esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. Mivel a fogytékossággal élő emberek gyakorlatilag az élet minden területén hátránnyal indulnak, ezért a program számos szintén kíván beavatkozásokat eszközölni a célok megvalósítása érdekében, ehhez pedig az ágazatközi együttműködés és szakpolitikák gondos összehangolásának szükségességét is megállapítja. (Az Országgyűlés 15/2015. (IV. 7.) OGY határozata az Országos Fogytékosságügyi Programról (2015–2025.), Magyar Közlöny 2015. évi 47. száma)¹¹
 - **Időügyi Nemzeti Stratégia 2009-2034:** kapcsolódva a nemzetközi időügyi politikákhoz, az időspolitika hosszú távú célkitűzéseit tartalmazó dokumentum, mely sokrétű és átfogó változásokat sürget az idősök helyzetének javítása érdekében, továbbá az egyik legfontosabb megoldandó kérdésként jeleníti meg az idősök diszkriminációját, esélyegyenlőségének megteremtését.

További kapcsolódó stratégiák csupán említés szintjén:

- „Egészséges Magyarországért 2014-2020” Egészségügyi Ágazati Stratégia,
- Nemzeti Drogellenes Stratégia (2013-2020),
- Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013-2023),
- Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia,
- Köznevelés-fejlesztési Stratégia (2014-2020).

⁹ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A10H1004.KOR&getdoc=1>

¹⁰ a Fogytékossággal élő személyek jogairól szóló, a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált egyezmény

¹¹ <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK15047.pdf>

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A magasabb szintű jogszabályok utóbbi években történt módosításai nyomán az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás is változásokon esett át. A helyi szintű szabályozás folyamata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szociális Törvény vagy Szt.) foglaltaknak megfelelően ment végbe településünkön. A szociális törvény 132. § (4) bekezdése értelmében a települési önkormányzat rendeletben szabályozza az étkeztetés, valamint a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, illetve az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait. Az alábbiakban az önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó azon ügyek kapcsán született főbb önkormányzati rendeletek és képviselő-testületi határozatok tartalmát ismertetjük röviden, melyek az esélyegyenlőségi célcsoportok szempontjából relevánsnak tekinthetők.

A szociális ellátások helyi szabályairól szóló 19/2017. (XI.10.) számú önkormányzati rendelet a Szociális Törvényben foglaltaknak megfelelően háromféle szociális rászorultságtól függő ellátást állapít meg: köztemetést, települési támogatást és rendkívüli települési támogatást.

Köztemetés esetén az eltemettetésre köteles személy mentesül a köztemetés költségeinek megtérítése alól, ha a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 80%-át, egyedülálló esetén annak a 120%-át nem haladja meg, ha az Szt. 4. § (1) bekezdés b) pontja szerinti vagyonnal nem rendelkezik, és ha a hagyaték csak hagyatéki teherből áll.

Települési támogatás keretében az Önkormányzat a rászorulóknak által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez járul hozzá, azaz lakásfenntartási támogatást nyújt az arra jogosultnak. A támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában nyújtja az Önkormányzat azon rendszeres kiadáshoz, melynek megfizetése a kérelmező lakhatását legnagyobb mértékben veszélyezteti. A lakásfenntartási támogatásra való jogosultság feltétele, hogy a háztartásban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 160%-át, egyedülálló, egyedülálló szülő esetén, valamint ha a háztartásban tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy él, a 230%-át, feltéve, hogy a háztartás tagjainak a vagyona nem haladja meg az Szt. 4. § (1) bekezdésében foglalt mértéket.

Rendkívüli települési támogatás keretében az Önkormányzat az alábbi ellátásokat nyújtja:

- átmeneti segély,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- temetési segély,
- közlekedési támogatás,
- aktív korúak ellátásában részesülők közlekedési támogatása,
- gyermekvállalási támogatás,
- fonyódi polgárrá avatás.

Átmeneti segélyben elsősorban azon személyek részesülhetnek, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról önhibájukon kívül nem tudnak másképp gondoskodni. A segélyt akkor lehet megállapítani, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át, egyedülálló, egyedülálló esetén annak 200%-át nem haladja meg és a kérelmező és családja az Szt. 4. § (1) bekezdése szerinti vagyonnal nem rendelkezik. Összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéig, egyedülálló esetén annak a 150%-áig terjedhet. Átmeneti segély keretében természetbeni ellátásként igényelhető tűzifa is az Önkormányzattól, egy fűtési szezonban legfeljebb három alkalommal. Az Önkormányzat szintén természetbeni ellátásként tömegközlekedési utazási jegy formájában is biztosíthatja a rendkívüli települési támogatást.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást elsősorban azon személyek kaphatnak, akik alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. Ilyen többletkiadás

különösen betegség, elemi kár, várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, illetve a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások. A támogatás akkor állapítható meg, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160%-át, egyedülálló, egyedülálló esetén 230%-át nem haladja meg és a kérelmező és családja az Szt. 4. § (1) bekezdése szerinti vagyonnal nem rendelkezik. Összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéig, egyedül élő esetén annak a 150%-áig terjedhet.

Temetési segélyben elsősorban azon személyek részesülhetnek, akik az elhunyt személy eltemettetéséről gondoskodtak annak ellenére, hogy arra nem voltak kötelesek, vagy tartásra kötelesek voltak ugyan, de a temetési költségek viselése veszélyezteti a saját és a családjuk létfenntartását. A segélyt akkor lehet megállapítani, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át, egyedülálló, egyedülálló esetén annak 200%-át nem haladja meg és a kérelmező és családja az Szt. 4. § (1) bekezdése szerinti vagyonnal nem rendelkezik. Összege az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként a helyben szokásos legolcsóbb temetési költség teljes összegéig terjedhet, de annak 21%-ánál alacsonyabb nem lehet.

Közlekedési támogatás állapítható meg a Palonai Magyar Bálint Általános Iskolába, vagy a város közigazgatási területén lévő középfokú oktatási intézménybe a nappali oktatás munkarendje szerint járó gyermek számára, természetbeni ellátásként tanuló bérletjegy vásárlásával a gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye és oktatási intézménye közötti tömegközlekedés költségeinek átvállalása céljából. A támogatás akkor állapítható meg, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át. Amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, úgy a támogatásra való jogosultság akkor áll fenn, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át. A közlekedési támogatás nyújtásának további feltétele, hogy a gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye és az oktatási intézménye közötti legrövidebb közúton mért távolság az 1 km-t meghaladja.

Az **aktív korúak ellátásában részesülők közlekedési támogatását** természetbeni ellátásként Fonyód közigazgatási területén közlekedő buszjáratokra, helyközi és helyi járatra szóló bérletjegy vásárlásával nyújtja az Önkormányzat a településen élő azon aktív korúak ellátásában részesülőknek, akiknek ellátása nem szünetel. A támogatás hat hónapos időtartamra állapítható meg. Célja elsősorban az aktív korúak ellátásában részesülők álláskeresési törekvéseinek támogatása.

A **gyermekvállalási támogatás** egyszeri, gyermekenként 40 ezer forint összegű, vissza nem térítendő támogatás, melyben az Önkormányzat a fonyódi származású és fonyódi lakóhellyel rendelkező újszülött törvényes képviselőjét részesíti. A támogatás nyújtásának feltétele, hogy az újszülött gyermek születési anyakönyvi kivonatában származási helyként Fonyód legyen feltüntetve. A támogatás a gyermek születésétől számított 30 napon belül igényelhető.

A **fonyódi polgárrá avatás** keretében az Önkormányzat minden év május utolsó vasárnapján ünnepélyes keretek közt fonyódi polgárrá avatja az avatást megelőző év április 1. napjától az avatás évének március 31. napjáig fonyódi lakcímet, vagy bejelentett fonyódi tartózkodási helyet létesítő minden fonyódi, 1 éven aluli gyermeket, akinek törvényes képviselője a megadott határidőig benyújtja az erre vonatkozó kérelmét. A fonyódi polgár cím mellé egyszeri, 10 ezer forintos támogatás jár, mely utalvány formájában is adható.

A rendelet kimondja, hogy az Önkormányzat a szociális törvényben foglaltaknak megfelelően az alábbi szociális alapszolgáltatásokat biztosítja a településen:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,

- családsegítés,
- nappali ellátás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A szociális törvény 62. § (1) bekezdése szerint **étkeztetés** keretében azon rászorult személyek legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékságuk, pszichiátriai betegségeik, szenvedélybetegségeik, vagy hajléktalanságuk miatt. A részletes jogosultsági feltételeket a települési önkormányzat rendeletben határozza meg. Fonyód esetében a már említett 19/2017. (XI.10.) számú önkormányzati rendelet szabályozza részletesen a jogosultak körét. Étkeztetésre jogosult elsősorban:

- az a személy, akinek kora, egészségi állapota ezt indokolja,
- az egészségkárosodott, valamint csökkent munkaképességű személy,
- az az ágyhoz kötött személy, akinek ez az állapota tartósan, előreláthatóan 3 hónapot meghaladó időtartamú,
- krónikus betegségben szenvedő vagy tartós gyógykezelés alatt álló személy, akinek háziorvosa, egyéb alapszolgáltatás igénybevétele mellett, javasolja az étkeztetés biztosítását,
- az a személy, aki részére gondozási szükséglet megállapításra került, és egyéb alapszolgáltatás igénybevétele mellett háziorvosa javasolja részére az étkeztetés biztosítását,
- az a személy, aki ételei elkészítésében állandó segítségre szorul,
- fogyatéksági támogatásban, vakok személyi járadékában részesülő személy,
- az a pszichiátriai beteg, aki gondnokság alatt áll, és/vagy korábban szakosított intézményi elhelyezett volt,
- aki tartós, legalább három hónapot meghaladó gyógykezelés alatt áll, és ételei elkészítéséhez állandó segítségre szorul, és jogosultsága legalább hat hónapra áll fenn,
- pszichiáter szakorvos szakvéleményével igazolt szenvedélybetegségben szenvedő személy,
- hajléktalan személy,
- ápolási díjban részesülő személy, aki az ápolott személlyel kapcsolatos teendők miatt a meleg étel előállításáról nem tud gondoskodni.

Az étkeztetés térítési díj fizetéséhez kötött szolgáltatás, de különös méltánylást igénylő körülmények esetén a térítési díj meghatározott időszakra mérsékelhető, illetve elengedhető.

A szociális törvény 63. §-a értelmében a **házi segítségnyújtás** keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakóközösségében biztosítandó az önálló életvitel fenntartásához szükséges ellátás. A szolgáltatást a törvény 2016. január 1. napjától két tevékenységcsoportra osztja: szociális segítségre és személyi gondozásra. A házi segítségnyújtás a települési önkormányzat kötelezően ellátott feladata, térítésmentesen igénybe vehető szociális alapszolgáltatás.

A **családsegítés** az Önkormányzat által kötelezően ellátandó feladat, térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatás, melynek célja a szociális, mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, az életvezetési képesség megőrzése. A szociális törvény értelmében 2016. január 1-jétől a családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató keretében működtethető, melynek neve család- és gyermekjóléti szolgálat. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdés szerinti feladatokat, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

Az állandó lakosság száma alapján Fonyód Város Önkormányzata **nappali ellátást** biztosít, melynek célja idős emberek számára szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő ellátás biztosítása, a hiányzó családi gondoskodás pótlása, a gondozottak szociális helyzetének javítása, továbbá az igénybe vevők részére lehetőség biztosítása a napközbeni tartózkodásra kulturált

körülmények közt, társas kapcsolatok ápolására, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá igény szerint a napközbeni étkezés igénybevételére.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** rászoruló, segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú, fogyatékos, illetve pszichiátriai beteg személyek részére nyújtott ellátás, melynek célja az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás térítési díj fizetéséhez kötött szolgáltatás, de különös méltánylást igénylő körülmények esetén a térítési díj meghatározott időszakra mérsékelhető, illetve elengedhető.¹²

A 4/2016. (II.11.) számú önkormányzati rendelet alapján –összhangban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezéseivel- az Önkormányzat a gyermekek védelmét természetbeni ellátásokkal és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokkal biztosítja. Természetbeni ellátásként intézményi, valamint ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést biztosít, továbbá kérelemre a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenes szünidei gyermekétkeztetést biztosít.

Az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat a család- és gyermekjóléti központ működtetése, valamint a gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat által fenntartott Fonyódi Óvoda és Bölcsőde útján biztosítja. Az intézmény külön szolgáltatásként, térítési díj fizetése ellenében időszakos gyermekfelügyeletet is biztosít.¹³

A 17/2016 (IX.30.) számú önkormányzati rendelet szabályozza a szociális helyzet alapján bérbe adható Önkormányzati tulajdonban álló lakások bérbe adásának feltételeit. A rendelet kimondja, hogy a szociális bérlakásokat az Önkormányzat pályázat útján adja bérbe, a beérkezett pályázatok elbírálása a Képviselő-testület feladata. A bérleti jogviszony határozott időre, általában 5 évre szól, de a Képviselő-testület döntése alapján egy alkalommal további 5 évvel meghosszabbítható. Szociális lakás bérletére az a személy jogosult, akinek háztartásában az egy főre jutó bruttó jövedelem a mindenkor garantált bérminimum háromszorosát nem éri el, és akinek esetében az együtt költözők vagyona a szociális törvényben meghatározott mértéket nem haladja meg. A lakásigényléssel kapcsolatos nyilvántartásba az a személy vehető fel, aki legalább két éve bejelentett fonyódi lakóhellyel vagy munkahellyel rendelkezik.¹⁴

A 27/2017. (II. 23.) számú Képviselő-testületi határozat alapján Fonyód Város Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött a Somogy Megyei Foglalkoztatási Paktummal, mellyel vállalta, hogy közreműködik a Paktumban foglalt célok megvalósításában. A Paktum a megyei foglalkoztatási stratégiát és rövidtávú akciótervet hivatott megvalósítani, célja a megyei foglalkoztatásának bővítése.¹⁵

Az Önkormányzat évente kiírja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázatot a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára felsőoktatási tanulmányaik támogatása céljából. Az ösztöndíj odaítélésének feltételeit a 19/2015. (X.1.) számú önkormányzati rendelet határozza meg. Az ösztöndíj megállapítása akkor lehetséges, ha a hallgató a város területén bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és felsőoktatási intézményben nappali tagozatos hallgatóként vesz részt a rendeletben foglalt képzéstípusok valamelyikén.¹⁶

Szintén a fonyódi gyermekek tanulmányainak támogatása céljából a város Önkormányzata minden évben forrást különít el költségvetésében az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevők támogatása céljából. Az egész országot lefedő Tehetséggondozó Program célja a tanulási esélyegyenlőtlenség mérséklése a középiskolai tanulmányok folytatása során. Adott diák támogatásban való részesítéséről a Képviselő-testület dönt.

¹² <http://hatarozatok.hu/publikacio/1c2dc6e6b470090a41a1274d8d622462/dontes/2960841>

¹³ <http://hatarozatok.hu/publikacio/1c2dc6e6b470090a41a1274d8d622462/dontes/2949254>

¹⁴ <https://www.fonyod.hu/hu/%C3%BCI%C3%A9sek,-d%C3%B6nt%C3%A9sek-2/hat%C3%A1lyos-rendeletek/2016-evi-helyi-rendeletek-egyseges-szerkezetben/1491--186/file>

¹⁵ <http://hatarozatok.hu/publikacio/1c2dc6e6b470090a41a1274d8d622462/dontes/2957513>

¹⁶ <http://fonyod.hu/hu/%C3%BCI%C3%A9sek,-d%C3%B6nt%C3%A9sek-2/hat%C3%A1lyos-rendeletek/2015-evi-helyi-rendeletek-egyseges-szerkezetben/978-a-bursa-hungarica-felsoktatasi-oenkormanyzati-oesztoendij-odaiteleserl-szolo-192015-x1-oenkormanyzati-rendelet/file>

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megalkotása során nem csupán az esélyegyenlőség szempontjából releváns Európai Unió, országos, megyei stratégiákkal és programokkal való összhangra kell figyelemmel lennünk, hanem arra is, hogy a HEP és a helyi szintű egyéb koncepciók, dokumentumok is illeszkedjenek egymáshoz, hiszen így lehet egy olyan stratégiai környezetet teremteni a tervek megvalósításához, melyben a település jövőjét érintő elképzelések nem kerülnek ellentmondásba, hanem egymást erősítve konvertálhatók konkrét intézkedésekké. Az önkormányzati dokumentumok komplex szemléletű összehangolása növelheti az egyes programok, koncepciók tervezett intézkedéseinek, beavatkozásainak hatékonyságát. Az alábbiakban röviden számba vesszük a HEP és más települési dokumentumok főbb kapcsolódási pontjait.

- **Költségvetési koncepció:** a benne foglalt alapelvek szerint kerül kidolgozásra a költségvetési rendelet, mely meghatározza az önkormányzat által a településen élők, az ott működő civil szervezetek számára nyújtott támogatások összegét, az ösztöndíj programokra fordítandó keretet, illetve a beruházásokra, felújításokra szánt összegeket. A szociális támogatások tekintetében az adott évben várhatóan kifizetésre kerülő támogatások számításánál az előző évi adatok szolgálnak alapul. ¹⁷
- **Gazdasági program 2015-2019:** egy választási ciklusra vonatkozóan fogalmazza meg a város gazdaságfejlesztési elképzeléseit. Esélyegyenlőségi szempontból fontos, hogy a program a vállalkozások, az idegenforgalom és az infrastruktúra fejlesztésén kívül kitér a foglalkoztatás-bővítéssel kapcsolatos teendőkre, célokat fogalmaz meg a közfoglalkoztatással kapcsolatban, valamint a közszolgáltatások biztosítása, színvonalának javítása kapcsán is.
- **Településfejlesztési koncepció:** az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok, összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, továbbá a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására.
- **Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014-2020:** az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az integrált településfejlesztési stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését. Míg a településfejlesztési koncepció hosszútávra tervez, addig az Integrált Településfejlesztési Stratégia a középtávú tervezés eszköze. (314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről)
- **Településrendezési terv**
- **Településszerkezeti terv**

¹⁷ <http://hatarozatok.hu/publikacio/1c2dc6e6b470090a41a1274d8d622462/dontes/2972115>

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program térségi kapcsolódásai szempontjából elsősorban a megyei tervezési dokumentumokkal való összefüggések lehetnek lényegesek, hiszen a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben foglaltak alapján Fonyód Kistérség Többcélú Társulása 2015. december 31-i hatállyal jogutód nélkül megszűnt. (90/2015. (VI. 4.) számú képviselő-testületi határozat)¹⁸

A Helyi Esélyegyenlőségi Programnak kistérségi vonatkozásai tehát nincsenek, azonban kapcsolódik a megyei stratégiákhoz, programokhoz, és illeszkedni kíván azok célkitűzéseire. A HEP szempontjából relevánsnak tekinthető megyei tervezési dokumentumok:

- **Somogy Megyei Önkormányzat gazdasági programja 2014-2019:** A Somogy Megyei Önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ában foglaltak szerint hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza azokat a célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. (2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (3) bekezdés) A hatályos program célkitűzései közt az esélyegyenlőség szempontjából fontos célok fogalmazódnak meg, mint például a területi egyenlőtlenségek csökkentése, az elmaradott térségek –különösen a megye falvainak- felzárkóztatása, átfogó célként pedig a szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlő esélyének biztosítása a megye minden lakosa számára, illetve közösségfejlesztés és a hátrányos helyzetű népesség-csoportok integrációjának elősegítése.¹⁹
- **Somogy Megye Területfejlesztési Konceptiója:** A megye hosszútávú, 2030-ig szóló céljainak összefoglalója, mely Somogy megye jövőképét a következőképpen fogalmazza meg: „Somogy megye 2030-ra sokszínű, természeti értékekben gazdag tájjal rendelkező, harmonikus, és az ott élők számára jó életminőséget biztosító versenyképes, innovatív térséggé válik, ahol szolidáris közösségekre építve, egymást erősítve, egymás értékeire és adottságaira alapozva vannak jelen a szolgáltatásokban erős városok és a kedvező életteret adó vidéki térségek.” A koncepció átfogó, tematikus és horizontális céljai összhangban állnak a gazdasági programban megfogalmazottakkal, és számos formában érintik az esélyegyenlőség kérdéskörét. Ezen célokkal jelen dokumentum is azonosulni kíván.²⁰
- **Somogy Megye Területfejlesztési Programja 2014-2020:** a Területfejlesztési Konceptióban felvázolt fejlesztési irányokra épülő, középtávon értelmezett programdokumentum, mely 7 éves időtartamra fogalmazza meg a megye területfejlesztési vállalásait. A koncepcióban megfogalmazott esélyegyenlőséggel kapcsolatos célok a programban is megjelennek, kibontásra kerülnek, ezen célrendszerbe a HEP megalkotása során illeszkedni szeretnénk.²¹
- **Somogy Megye Integrált Területi Programja:** Integrált, stratégiai gondolkodásra alapozott dokumentum, mely a helyi igényekkel összhangban a rendelkezésre álló forráskeretek felhasználásának szerkezetét, elvárt eredményeit és ütemezését foglalja össze.

A HEP társulási kapcsolódása szempontjából lényeges információ, hogy Fonyód Város Önkormányzata és Balatonfenyves Község Önkormányzata 2013-ban a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben (Mötv.) foglalt rendelkezések szerint a

¹⁸ <http://hatarozatok.hu/publikacio/1c2dc6e6b470090a41a1274d8d622462/dontes/2940939>

¹⁹ http://www.som-onkorm.hu/static/files/programok_tervek/SM%C3%96%202014-2019.%20%C3%A9vi%20gazdas%C3%A1gi%20programja.pdf

²⁰ http://www.som-onkorm.hu/static/files/Megyei_teruletfejlesztési_14-20/SMTfK_20140312_formazott.pdf

²¹ http://www.som-onkorm.hu/static/files/Megyei_teruletfejlesztési_14-20/SMTFP_kozgyules_után_nyomdaba_20141009.pdf

szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 57. §. (1) bekezdés c), d), e), f), j) pontokban, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatok megvalósítására jogi személyiségű társulást hozott létre. A társulás célja, hogy a feladatok összehangolásával, illetve a közszolgáltatások mikro-térégi szervezésével gazdaságosabban, hatékonyabban és magasabb szakmai színvonalon történjen a lakosság szociális ellátása. A szociális szolgáltatásokat a fenntartók egyrészt ellátási kötelezettségből, másrészt a területükön élő lakosság alkotmányos jogainak érvényesítése érdekében nyújtja. A társulás településein élő rászorult személyek részére a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat a Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ nyújtja. 2016. január 1-től a Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ szervezeti egysége, a Család- és Gyermejjóléti Központ a Fonyódi járás közigazgatási területén biztosítja az alapszolgáltatásokat és a speciális szolgáltatásokat. Az esélyegyenlőségi program a társulás útján ellátott szociális feladatokkal kapcsolatban is tartalmaz adatokat, megállapításokat, így a program szorosan kapcsolódik Fonyód-Balatonfenyves Szociális Társulásának működéséhez.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP elkészítése szempontjából releváns mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

Az adatok beszerzéséhez elsősorban az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) és a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisait, valamint az önkormányzat, és a járási hivatal saját statisztikai adatait használtuk fel.

Felhasználtuk továbbá az érvényben lévő települési koncepciók, programok releváns adatait, következtetéseit.

A folyamatok áttekintése érdekében az adatok jellemzően 5 éves időtartamra és kizárólag Fonyód városára vonatkoznak. Több területen szembesültünk adathiánnyal, ezeket az adott fejezetben belül jelezzük.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység-fogalom értelmezésének számtalan megközelítése létezik mind a tudományban, mind a köznyelvben, hiszen számos tényező függvénye az, hogy adott társadalomban kit tekintünk szegénynek. Még inkább igaz ez a mélyszegénység fogalmára, ami érezhetően valami súlyosabb, tartósabb formájára utal a jelenségnek. A modern terminológiában már megjelentek olyan fogalmak, mint a társadalmi kirekesztettség és leszakadás, a depriváció vagy a marginalizáció, melyek mind-mind igyekeznek árnyalni a képet, melyet a szegénység fogalmáról alkotunk. Beszélhetünk abszolút és relatív szegénységről, továbbá a szegénység típusairól, dimenzióiról, és olyan szempontsorokról, melyekkel könnyebben leírható a jelenség. Ilyen például a Havas Gábor által összeállított kritériumrendszer, mely nagyon találóan írja le a mélyszegénység jelenségét. Eszerint azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe sülyedtek, az alábbiak jellemzik:

- nagyon alacsony iskolázottság,
- nagyon alacsony foglalkoztatási ráta,
- erős települési, lakóövezeti, térségi koncentráció és szegregáció,
- az ezekből következő súlyos szociális deficit és
- a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége.²²

Nem vesztünk el azonban a fogalmi meghatározások labirintusában, a településünkön élők helyzetének pontos feltárásához szükség van egy olyan definícióra, melynek révén eligazodhatunk a statisztikai adatok elemzése során. Számos más helyi esélyegyenlőségi programhoz hasonlóan tehát jelen dokumentumban is azokat a személyeket tekintjük mélyszegénységben élőknek, akik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből egymaguk, önerőből kilépjenek. A létminimum értékét korábban a KSH számolta ki adott évre vonatkozóan, azonban szakmai, módszertani okokból a Statisztikai Hivatal 2015 óta nem számol létminimum értéket. A korábbi KSH-módszertan alapján azonban a Policy Agenda 2017-re vonatkozóan is meghatározta a létminimum értékét, ami egy egyszemélyes háztartás esetén nettó 90.450.- forint volt havonta.²³

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi és vagyoni helyzet a szegénység egyik legfőbb meghatározójának tekinthető. Az alábbi ábra az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem értékét szemlélteti. Látható, hogy ez az érték az utóbbi években egyenletesen emelkedő tendenciát mutat országos, regionális és megyei szinten egyaránt. Fonyód értéke ezen tendenciákat követte, az országos átlagtól kismértékben marad el. A háztartások jövedelmi helyzete tehát minden területi szinten javulni látszik az utóbbi években.

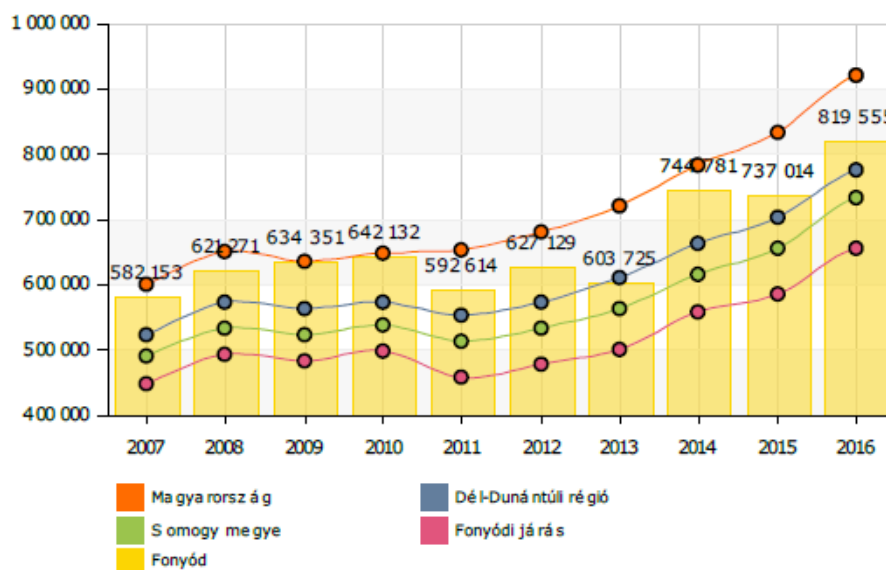
²² http://autonomia.hu/wp-content/uploads/2014/04/TAMOP-513-kutatas_1kor_Zarotanutlmany.pdf

²³ https://www.fes-budapest.org/fileadmin/user_upload/dokumente/pdf-dateien/Letminimum_szamitasa2107.pdf

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

A személyi jövedelemadó köteles jövedelemadóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

A város lakosságának jövedelmi helyzetére a személyi jövedelemadó bevallások adataiból is következtethetünk. Erre vonatkozóan 2016-ból származnak a legfrissebb rendelkezésre álló adatok. Ebben az évben az adófizetők száma Fonyódon 2539 fő volt, a település népességének mintegy 49%-a. Közülük a 0-300.000 forintos adósávba tartoztak legtöbben (625 fő), ők tehát azok, akik az SZJA bevallás alapján alacsony jövedelmi szinten élnek. Minden más adósávba jóval kevesebben tartoztak, ugyanakkor második helyen a 1.500.001-1.800.000 adósáv állt 306 fővel, harmadik helyen pedig a 2.000.001-2.500.000 forintos adósáv található 216 fővel. (Forrás: TeIR, NAV) Az adóbevallások adatai alapján tehát sokan tartoznak az alacsony jövedelemmel rendelkezők közé, de a jóval magasabb adósávokban is sokan találhatók a város adófizetői közül.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: foglalkoztatási törvény vagy Flt.) meghatározása szerint álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb keresőtevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik, és akit az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart. (Flt. 58. § (5) bekezdés d) pont)

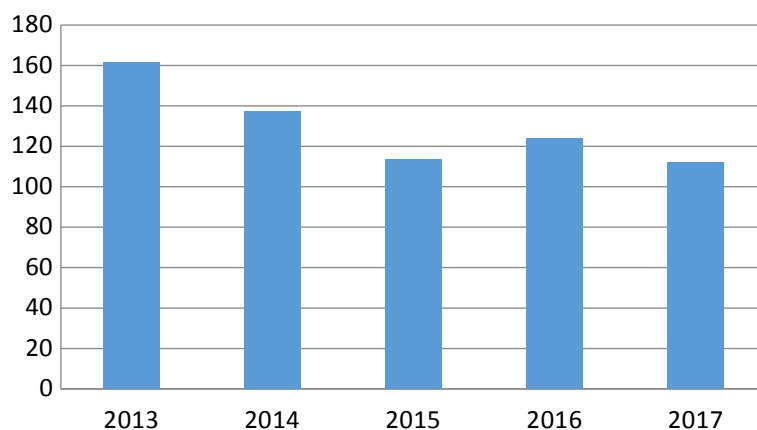
Fonyódon az álláskeresők száma és aránya az utóbbi pár évben kismértékben nőtt, de a 2010-es évek elejéhez képest összességében jelentősen csökkent. A folyamatok országos és megyei szinten is hasonlóan alakultak, hiszen 2013 és 2016 között országos szinten mintegy 34, megyei szinten pedig 30 százalékkal csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. Az álláskeresők számának és arányának csökkenése a 2010-es évek elejétől kezdve folyamatos és intenzív. (KSH Területi statisztikai adatok)²⁴ A nyilvántartott álláskeresők közt minden évben kicsivel nagyobb arányban találjuk meg a férfiakat, mint a nőket, kivétel ez alól a 2016-os év, amikor több nő volt álláskeresőként nyilvántartva, mint férfi. A 15-64 év közötti állandó népességen belül a nyilvántartott álláskeresők aránya jelentős csökkenést mutatott az elmúlt években, ám 2016-ban kismértékű növekedés következett be, ekkor a mutató értéke 3,6% volt. A kedvező folyamatok nagyrészt az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazásának, köztük a közfoglalkoztatási rendszer nagymértékű bővítésének is köszönhetőek. (Az álláskeresők számát ábrázoló diagram a 2017-es évre vonatkozóan alacsonyabb számú álláskeresőt jelenít meg, mint a felette lévő táblázat, mivel a TeIR a kor szerinti bontásban csupán 112 álláskeresőt jelenít meg ebben az évben a helyes 137 fő helyett.)

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

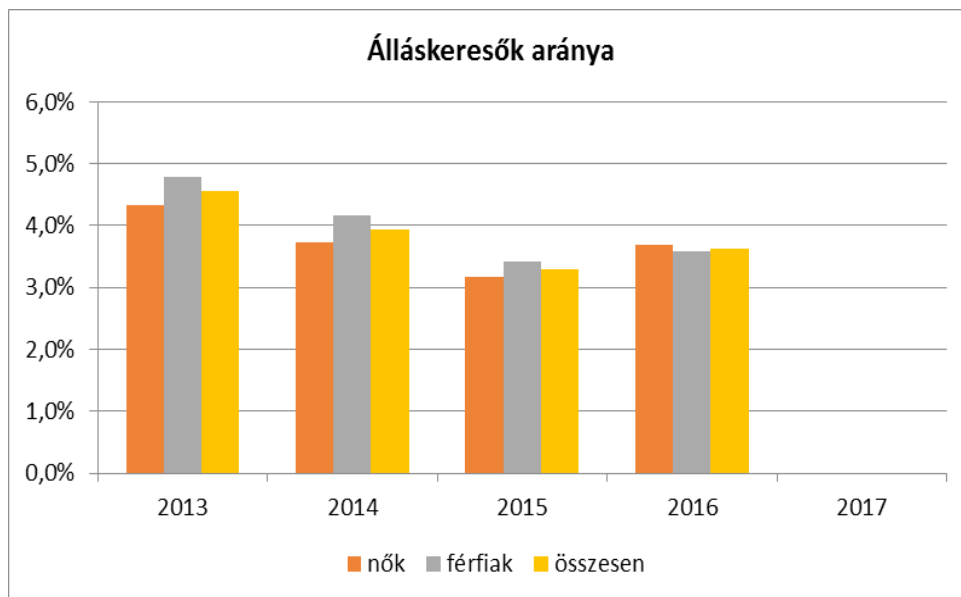
Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	1 808	1 737	3 545	78	4,3%	83	4,8%	161	4,5%
2014	1 769	1 719	3 488	66	3,7%	72	4,2%	138	3,9%
2015	1 755	1 699	3 454	56	3,2%	58	3,4%	114	3,3%
2016	1 714	1 689	3 403	63	3,7%	61	3,6%	124	3,6%
2017			0	67	###	70	###	137	###

Forrás: TeIR

Álláskeresők száma (fő)

²⁴ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qlf028b.html

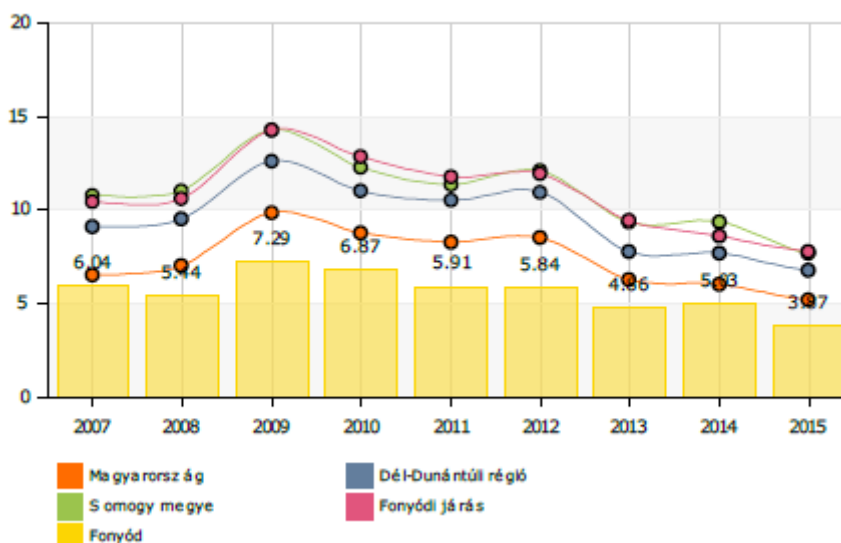

Az alábbi ábrán, a különböző területi szintek adataival összehasonlítva a helyi adatokat, jól látható, hogy a munkanélküliek 15-59 éves állandó népességhez viszonyított aránya Fonyód esetében az országos értékhez hasonló, a megyei és járási értékhez képest pedig jóval alacsonyabb, azaz a település helyzete ezen szempont alapján kedvezőbb a térségi trendekhez képest.

Munkanélküliségi ráta (%)

Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra.

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

A regisztrált munkanélküliek száma korcsoportonkénti bontásban hasznos információt nyújt a település munkaerő-piaci problémái, a foglalkoztatás terén hátrányos helyzetben lévő csoportok beazonosítása szempontjából. Az alábbi táblázat adatai a 2017-es évre vonatkozóan ellentmondanak a TeIR-ben található többi adatnak, ugyanis 2017-ben kor szerinti bontásban e táblázat összesen 112 álláskeresőt jelenít meg 137 helyett. A táblázat adatai tehát ezen ellentmondás figyelembe vételével értelmezendők. Az adatokból látható, hogy a 29 év alatti három korcsoportban 2013 és 2017 között jelentős mértékű csökkenés következett be a munkanélküliek számában és arányában. Összességében jellemző, hogy a többi korcsoportéhoz képest ez a három korosztály jelenik meg legkisebb arányban a munkanélküliek közt. Napjainkban a fiatalok egyre

tovább vesznek részt az oktatásban, és egyre később lépnek be a munkaerő-piacra. A pályakezdő fiatalok azonban szembesülhetnek nehézségekkel az elhelyezkedés során, különösen, ha végzettségük típusának és szintjének megfelelő állást szeretnének szerezni. Pályakezdőként elsősorban a tapasztalat hiánya jelenthet problémát az elhelyezkedés során. Bár Fonyódon összességében kevés fiatal álláskeresőt jelenít meg a statisztika, az ő csoportjuk foglalkoztatási nehézségeiről, problémáiról sem szabad megfeledkeznünk. A 30 és 49 év közötti négy korcsoportban 2013-hoz képest szintén csökkenést láthatunk a regisztrált munkanélküliek számában, ugyanakkor e csökkenés kisebb mértékű és inkább hullámzó jelleget mutat. Ezen korcsoportok a munkavállalás szempontjából legkedvezőbb korosztályba tartoznak, ugyanakkor már kevésbé tekinthetők rugalmas, mobil munkaerőnek, hiszen valószínűsíthetően több magánéleti kötöttségük (háztartás, család stb.) van, mint a fiatalabb korosztályba tartozóknak, ezért ők is szembesülhetnek nehézségekkel a munkaerőpiacon. A regisztrált munkanélküliek között e négy korcsoport aránya 2016-hoz képest kismértékben emelkedett 2017-re (31,8%-ról 38,6%-ra). Ez az adat jelzi, hogy érdemes figyelmet fordítani a kedvező munkavállalási korú csoportok esetleges nehézségeire is. Az 50 és 59 év közötti két korcsoportban szintén a munkanélküliek számának csökkenése figyelhető meg, bár 2016-ban némi emelkedés következett be, de 2017-re ismét jelentős mértékben csökkent az álláskeresők száma e korcsoportokban. Markáns negatív változás a legveszélyeztetettebb korcsoportban, az 59 év felettiek kategóriájában következett be. A nyugdíjazás előtt álló idős álláskeresők helyzete igencsak nehéz. Életkoruk miatt a munkáltatók sokszor nem szívesen alkalmazzák őket, rugalmatlan munkaerőnek minősülnek, és gyakorta küzdenek egészségi problémákkal, ami tovább nehezíti álláskeresői törekvéseiket. A táblázat adataiból láthatjuk, hogy körükben a munkanélküliek száma és aránya évről évre növekedett: 2013 és 2017 között számuk összesen 24 fővel, arányuk pedig az összes regisztrált munkanélküli között 23,3%-kal emelkedett (jelenleg 26,9%). Minden korcsoport közül ők vannak jelen legnagyobb arányban a munkanélküliek közt, ami egyértelműen jelzi, hogy az idősek foglalkoztatása erősen problémás terület településünkön, az ő problémáikra kiemelt figyelmet szükséges fordítani.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		161,25	137,5	113,75	123,75	112,25
20 év alatti (TS 1002)	Fő	5	3	3	3	1
	%	2,8%	2,2%	2,4%	2,6%	0,9%
20-24 év (TS 1003)	Fő	26	21	8	11	5
	%	15,8%	15,1%	7,0%	8,5%	4,2%
25-29 év (TS 1004)	Fő	17	14	10	12	8
	%	10,2%	10,2%	8,4%	9,3%	6,7%
30-34 év (TS 1005)	Fő	13	10	11	12	10
	%	8,2%	7,3%	9,9%	9,7%	8,7%
35-39 év (TS 1006)	Fő	14	9	6	9	9
	%	8,7%	6,5%	5,3%	6,9%	7,8%
40-44 év (TS 1007)	Fő	16	14	10	10	13
	%	9,9%	10,0%	8,8%	7,9%	11,6%
45-49 év (TS 1008)	Fő	17	12	13	9	12
	%	10,5%	8,9%	11,6%	7,3%	10,5%
50-54 év (TS 1009)	Fő	19	18	12	17	11
	%	11,9%	13,1%	10,3%	13,3%	9,8%
55-59 év (TS 1010)	Fő	30	26	20	20	15
	%	18,3%	18,9%	17,6%	16,4%	12,9%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	6	11	21	23	30
	%	3,6%	7,8%	18,7%	18,2%	26,9%

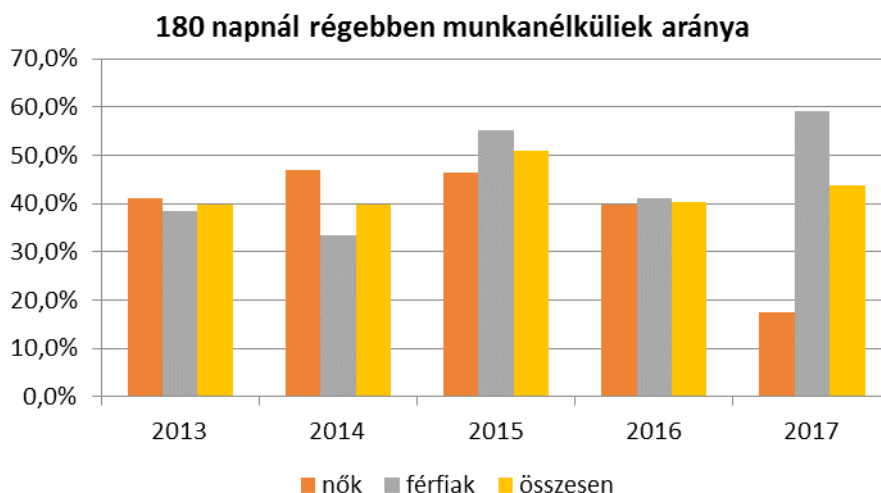
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állás keresők csoportján belül a tartós munkanélküliek, azaz a 180 napnál hosszabb ideje állást keresők csoportja különös figyelmet igényel, mivel az ő elhelyezkedési problémáik nem csupán átmeneti jellegűek, így azokkal egymaguk valószínűsíthetően nem képesek megküzdeni, hathatós segítségre van szükségük. A tartós munkanélküliek száma a 2016-os jelentős növekedést követően 2017-re visszaesett a korábbi szintre, ami pozitív változásnak tekinthető, ugyanakkor a munkanélküliek csoportján belül a tartósan állás nélkül lévők igencsak magas arányban vannak jelen, a tartós munkanélküliség tehát összességében aggasztó jelenség településünkön.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma és aránya

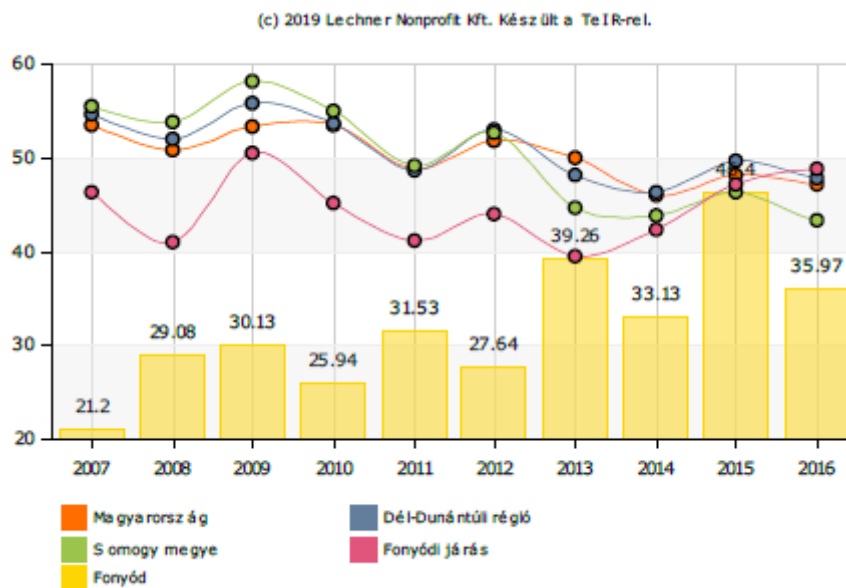
Év	Nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	78	83	161	32	32	64	41,0%	38,6%	39,8%
2014	66	72	138	31	24	55	47,0%	33,3%	39,9%
2015	56	58	114	26	32	58	46,4%	55,2%	50,9%
2016	63	61	124	25	25	50	39,7%	41,0%	40,3%
2017	70	67	137	24	36	60	17,5%	59,0%	43,8%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Bár a tartós munkanélküliség jelensége problémának tekinthető településünkön, ha a fonyódi adatokat összevetjük a térségi, megyei és országos adatokkal, az látható, hogy a többi területi szint adataihoz képest Fonyód kedvezőbb képet mutat a tartós munkanélküliséget illetően.

Tartós munkanélküliek aránya (%)
180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek az összes munkanélküli százalékában

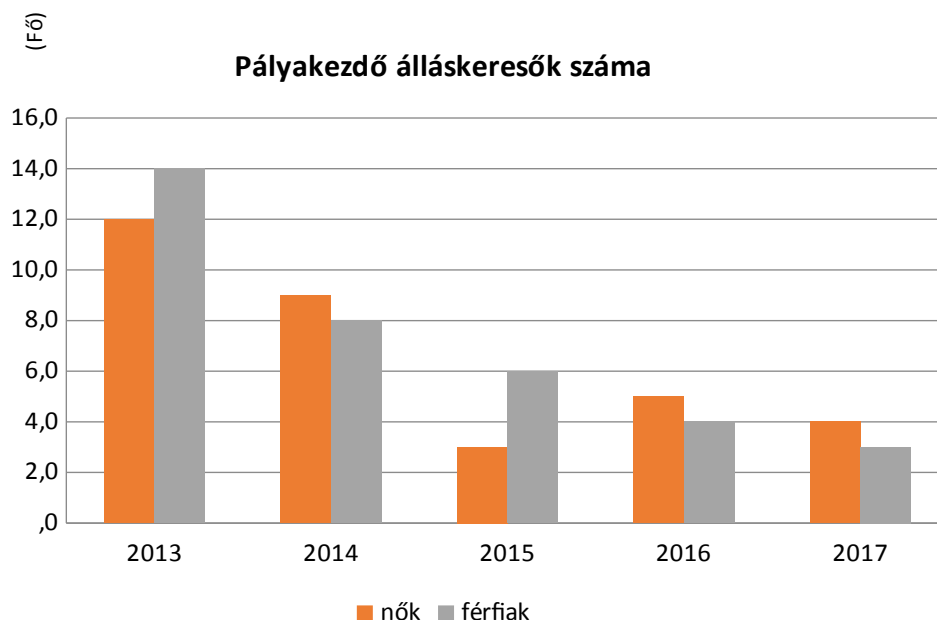
Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Árnyaltabb képet nyerhetünk a munkanélküliségről, ha számba vesszük, hogy a fiatalok körében milyen mértéket ölt a jelenség. A foglalkoztatási törvény meghatározása szerint pályakezdő álláskereső a 25. életévét - felsőfokú végzettségű személy esetén 30. életévét - be nem töltött, a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkező, az állami foglalkoztatási szerv által nyilvántartott álláskereső, feltéve, ha álláskeresői járadékra a tanulmányainak befejezését követően nem szerzett jogosultságot. (Ftt. 58. § (5) bekezdés k) pont) Az alábbi táblázat és ábra adatai alapján elmondható, hogy Fonyódon a fiatalokat kis arányban érinti a munkanélküliség. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és aránya az elmúlt öt évben folyamatosan csökkent,

és 2017-ben már csak a 18-29 éves korosztály 1,1%-a volt álláskeresőként nyilvántartva. A pozitív változás arra utal, hogy településünkön a fiatalok kevésbé nehéz helyzetben vannak a munkaerőpiacon, mint öt évvel ezelőtt, ugyanakkor a statisztikák javulásához a nagyarányú külföldi munkavállalás is hozzájárulhatott. A nemek szerinti összetételt tekintve megállapítható, hogy a munkanélküli fiatalok közt hol a férfiak, hol a nők vannak többségben, de létszámbeli különbségük nem számottevő.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma									
Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	330	350	680	12	3,6%	14	4,0%	26	3,8%
2014	314	347	661	9	2,9%	8	2,3%	17	2,6%
2015	310	345	655	3	1,0%	6	1,7%	9	1,4%
2016	306	341	647	5	1,6%	4	1,2%	9	1,4%
2017	291	323	614	4	1,4%	3	0,9%	7	1,1%

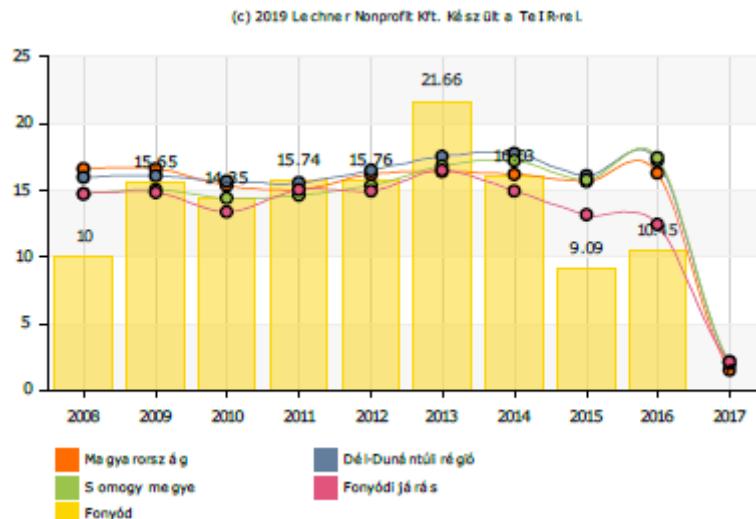
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alábbi ábrán látható, hogy más területi szintek adataihoz képest Fonyódon kedvezőbb képet mutat a 25 év alatti munkanélküliek aránya az összes regisztrált munkanélküli körében. 2016-ban az országos, megyei és járási adatokhoz képest is kevesebb pályakezdő, 25 év alatti személy keresett állást regisztrált munkanélküliként. A statisztikák alapján elmondható, hogy Fonyód esetében a pályakezdők csoportja összességében kevésbé nehéz helyzetben van a többi álláskeresőhöz képest, így nem képez markánsan esélyegyenlőségi célcsoportot.

25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya (%)

25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya az összes munkanélküli százalékában

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

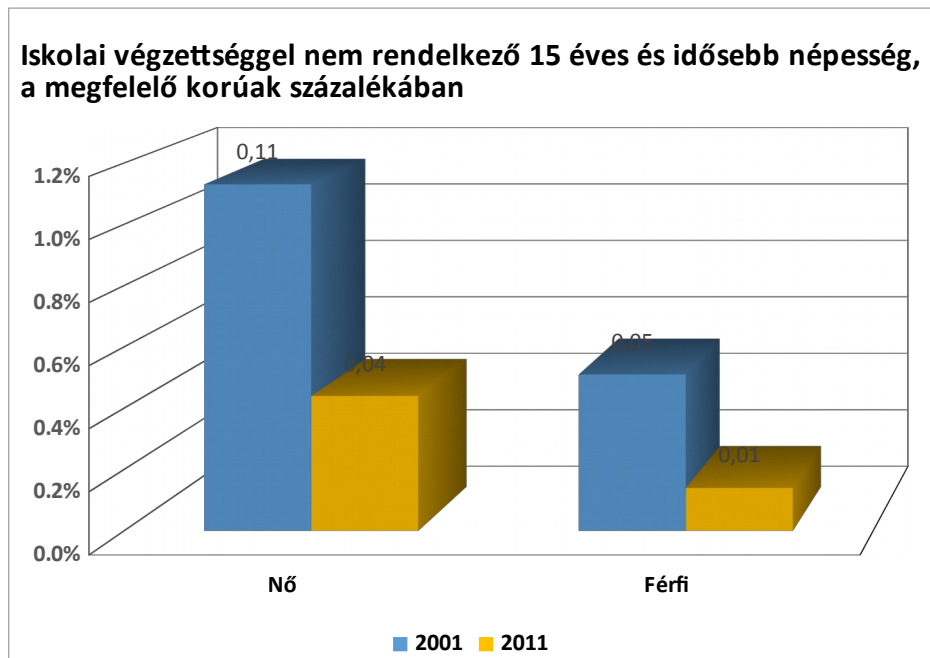
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolázottságra vonatkozóan a népszámlálások adatai állnak rendelkezésünkre, melyekből kitűnik, hogy a 15 évesnél idősebb népesség körében mind a nők, mind a férfiak esetében jelentősen csökkent a végzettséggel nem rendelkezők aránya 2001 és 2011 között. Továbbra is a nők körében magasabb azok aránya, akik nem rendelkeznek még általános iskolai végzettséggel sem. Ennek elsődleges oka valószínűleg a női szerepekben rejlik, a korai gyermekvállalás például állhat a jelenség hátterében, bár településünkön ez kevésbé előforduló jelenség. Az oktatás jelentheti a kitörési pontot több hátrányos helyzetű csoport számára, így az iskolázottsági statisztikák javulása biztató az esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos célok megvalósítása tekintetében.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

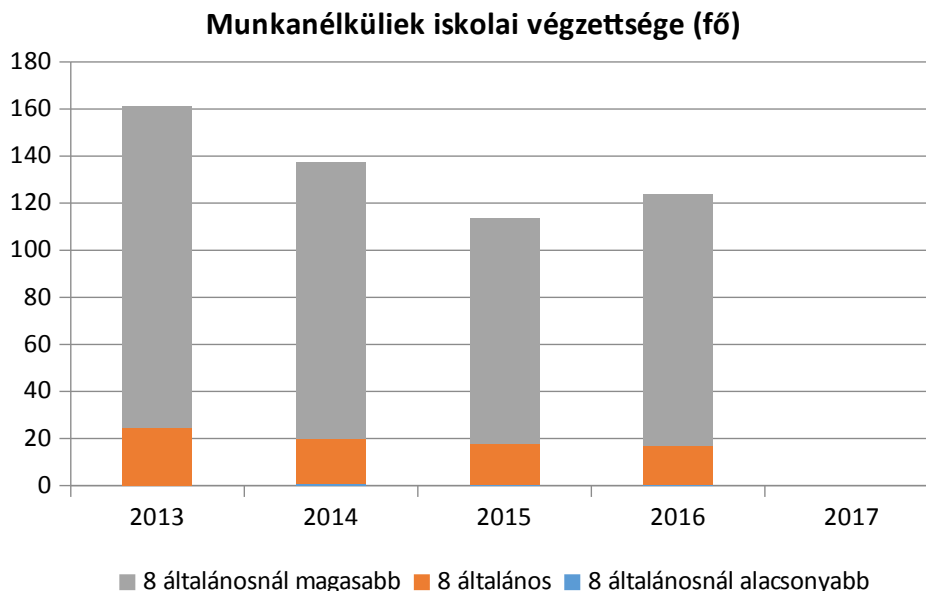
Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	88,7%	94,9%	11,3%	5,1%
2011	95,6%	98,6%	4,4%	1,4%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A nyilvántartott álláskeresőkre vonatkozó iskolázottsági adatok 2016-ig állnak rendelkezésünkre. A munkanélküliek iskolai végzettség szerinti összetétele kedvezőnek mondható, hiszen az általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezők aránya körükben 13,5 és 15,4% között mozog, a munkanélküliek döntő többsége tehát nyolc általános iskolai osztállynál magasabb végzettséggel rendelkezik. Megfigyelhető ugyanakkor, hogy míg az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az utóbbi két évben csökkent az álláskeresők körében, addig az ettől magasabb végzettséggel rendelkezőké nőtt. Ez az adat jelzi, hogy napjaink dinamikusan változó munkaerőpiacán már a középfokú vagy annál magasabb végzettség sem jelent garanciát a gördülékeny elhelyezkedésre, a magasabb végzettséggel rendelkezők is kerülhetnek rövidebb-hosszabb időre az álláskeresők közé, ha szakmájuk, képzésük nem illeszkedik a munka világának gyorsan változó igényeihez.

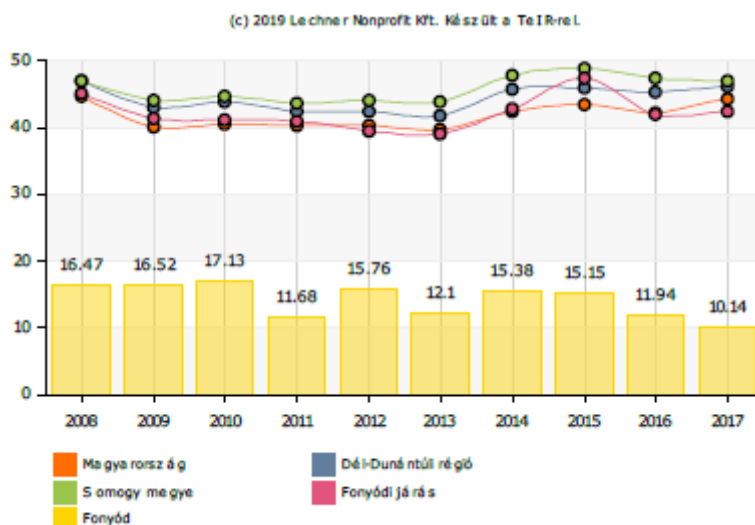
3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint							
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	161	0	0,2%	24	15,0%	137	84,8%
2014	138	1	0,4%	20	14,2%	118	85,5%
2015	114	0	0,2%	18	15,4%	96	84,4%
2016	124	0	0,2%	17	13,5%	107	86,3%
2017	137	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A következő ábra adatai alátámasztják a fentebb írtakat: Fonyódon a regisztrált álláskeresők körében alacsony arányban képviseltetik magukat a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, a térségi és országos adatokhoz képest tehát esetünkben jóval kedvezőbb a munkanélküliek iskolai végzettség szerinti összetétele: kevesen vannak az álláskeresők közt, akik valószínűsíthetően alacsony iskolai végzettségük miatt nem jutnak munkához. Ez arra utal, hogy Fonyódon a munkanélküliek esetében nem a végzettség szintje az elsődleges probléma, valószínűleg inkább a megszerzett képesítés típusa nem illeszkedik a munkaerő-piac igényeihez. Például humán jellegű felsőfokú végzettséggel köztudottan nehezebb álláshoz jutni napjainkban, de számos más felsőfokú végzettség tekintetében is túlképzésről beszélhetünk, miközben nő a kereslet a szakképzettséggel rendelkező munkaerő iránt. Ezen tényezők indokoltá tehetik a szakképzés, illetve a felnőttképzés súlyának növekedését a jövőben.

Legfeljebb 8 általános iskolai osztályt végzett regisztrált munkanélküliek aránya (%)

Legfeljebb 8 általános iskolai osztályt végzett regisztrált munkanélküliek aránya az összes munkanélküli százalékában

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

A felnőttoktatásban résztvevők számával kapcsolatban adathiánnyal szembesültünk, így csupán annyit tudunk megállapítani, hogy településünkön működik felnőttoktatás, a Siófoki SZC Bacsák György Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában minden évben indulnak képzések nappali és esti tagozaton egyaránt, melyek a településen megjelenő igényeket lefedik.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában								
Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú tanulók száma a felnőttoktatásban (fő) - (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2013	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
2014	43	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	43
2015	52	21	40,4%	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	52
2016	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
2017	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen integrálódjon az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése tartósan eredménytelen. A halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskereső) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására jelent jó lehetőséget. Célcsoportja elsősorban a járási hivatalban regisztrált álláskereső – FHT-ban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső –, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek.²⁵

Az egységes közfoglalkoztatás rendszerének jogi alapját a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (továbbiakban: közfoglalkoztatási törvény) teremtette meg, ez a törvény a közfoglalkoztatás rendszerének legfőbb szabályozója. A közfoglalkoztatási törvény vezette be a közfoglalkoztatási jogviszony intézményét. A jogviszony e speciális formájára alkalmazandók a Munka Törvénykönyvének (Mt.) rendelkezései, de a közfoglalkoztatási törvényben meghatározott eltérések figyelembe vételével. A törvény 1. §-ának (2) bekezdése értelmében „közfoglalkoztatási jogviszony olyan munkára létesíthető, amely a közfoglalkoztatási törvény által meghatározott feladat, törvény által előírt állami feladat, helyi önkormányzatok kötelező vagy önként vállalt feladata, a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt szintén kötelező vagy önként vállalt feladat, továbbá közösségi célokat, közösségi szükségletek kielégítését szolgáló feladat (például: egészségmegőrzési, szociális, oktatási, kulturális, természet- és környezetvédelmi célokat szolgáló feladatok), valamint olyan Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását célzó feladat, melynek ellátására a törvény nem ír elő sem közalkalmazotti, sem közszolgálati, sem kormányzati szolgálati jogviszonyt”. Az egységes közfoglalkoztatás rendszerének megalkotásával, illetve a közfoglalkoztatásra fordított összegek jelentős mértékű növelésével egyértelműen a

25 <https://kozfoglalkoztataskormany.hu/tajekoztato-a-kozfoglalkoztataskormanyrol>

„workfare” szemléletű aktivációs foglalkoztatáspolitikája erősödött, melynek mottója: „segély helyett munka”.

Országos viszonylatban elmondható, hogy a foglalkoztatottság több, mint húsz éve nem állt ilyen magas szinten, hiszen 2017-ben a foglalkoztatási ráta átlagosan 68,2% volt a 15-64 éves népesség körében, a munkanélküliségi ráta pedig 2013 óta folyamatosan csökken, értéke 2017-ben 4,2% volt (KSH)²⁶ Mind emögött egyrészt a gazdaság tényleges igénye, de még inkább a jelentős mértékű kormányzati beavatkozás áll, például a közfoglalkoztatás rendszerének nagy fokú bővítése, ami a statisztikák egyik fő magyarázó tényezőjének tekinthető. A közfoglalkoztatásra fordított kiadások továbbra is emelkednek, ugyanakkor bizonyos változtatásokat eszközöltek a rendszeren annak érdekében, hogy növeljék a résztvevők nyílt munkaerőpiacra történő visszavezetését. (KSH: Magyarország, 2015)²⁷

Az alábbi táblázat adataiból látható, hogy a közfoglalkoztatás rendszerének kibővítése nyomán a 2011 utáni években jelentős mértékben nőtt a közfoglalkoztatottak száma. Országos és megyei viszonylatban ez a nagymértékű emelkedés igencsak szembeűnő, ugyanakkor Fonyód esetében is nőtt a közfoglalkoztatásban résztvevők száma. A nagymértékű emelkedés 2016-ig tartott. Ez idő tájt azonban láthatóvá vált, hogy a közfoglalkoztatás elsődleges célját -a nyílt munkaerő-piacra történő (re)integrálást- nem képes elérni, számos álláskereső esetében a közfoglalkoztatás, mint munkalehetőség konzerválódott, az emberek nagy része „bennragadt” a rendszerben. Ezen okoknál fogva változtatásokat eszközöltek, a közfoglalkoztatás feltételeit némiképp szigorították, így 2017-ben megindult a közfoglalkoztatottak számának nagymértékű csökkenése, ami mindhárom területi szinten (országos, megyei és települési viszonylatban is) jól látható.

Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma					
	2013	2014	2015	2016	2017
Magyarország	126668	178852	208127	223469	179492
Somogy	6086	7742	9332	10917	8313
Fonyód	23	34	37	33	25

Forrás: www.kozfoglalkoztatasi.bm.hu

Összességében elmondható, hogy a közfoglalkoztatás jó lehetőséget jelent számos hátrányos helyzetű ember, így több esélyegyenlőségi célcsoport számára is az átmeneti munkavállalási nehézségek kezelésére, sőt segítheti is az elsődleges munkaerő-piacra történő be- és visszailleszkedést, de hosszabb távon az érintettek számára akár több kárt okozhat, mint amennyi előnye van („beragadási hatás”, stigmatizáció, önbecsülés csökkenése stb.) ezért csupán átmeneti megoldásként tölt be hasznos szerepet. Megemlítendő ugyanakkor, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű emberek számára gyakorta a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen megoldást hosszú távon is.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Fonyód gazdaságában elsősorban a terciér szektor kap meghatározó szerepet, azon belül is legfőképpen a turizmus a meghatározó, ezért a foglalkoztatási lehetőségek szempontjából célszerű megkülönböztetnünk nyári és téli szezont. A nyári szezonban jóval több munkalehetőség érhető el a településen, ami felszívja a helyi és környékbeli munkaerő nagy részét, a helyiek többsége valamilyen módon kapcsolódik a turizmus-vendéglátás szférájához. A téli szezonban általában

²⁶ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_hosszu/mpal2_01_02_02a.html.

²⁷ <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo/mo2015.pdf>

jelentősen növekszik a munkanélküliek száma, de közülük nem mindenki jelenik meg regisztrált álláskeresőként. Ebben az időszakban nagyon sokan külföldön vállalnak szezonális munkát, majd nyárra ismét hazatérnek. Összességében a szezonális munkalehetőségek széles tárháza található meg Fonyódon, de csak a nyári időszakban, ezért a munkalehetőségek bővítése terén érdemes az éves álláshelyek számának növelését fókuszba állítani. Pozitív példa városunkban a CMS Manufacturing Kft., mely jelenleg 250 fonyódi és környékbeli személyt foglalkoztat. Saját buszjáratot tart fenn a munkavállalók szállítása céljából, így a több műszakban végzett munka lehetőségét elérhetőbbé teszi a környékbeli falvak lakói számára is. Ahogy azt már a település bemutatása során kifejtettük, Fonyód infrastrukturális szempontból kedvező helyzetben van, ugyanakkor a környék falvaiban a tömegközlekedési lehetőségek szerények, ezért lehet jó gyakorlat a CMS Manufacturing Kft. által alkalmazott szállítási módszer.

Az alábbi táblázatból látható, hogy a vállalkozói szféra nyújtotta lehetőségek számottevően nem változtak az elmúlt években, bár 2017-re a regisztrált vállalkozások, a kiskereskedelmi üzletek és vendéglátóhelyek száma kismértékben csökkent. Az Önkormányzat iparűzési adóbefizetésekből származó jövedelme azonban emelkedett. A vállalkozások munkaerő-igénye többféle iskolai végzettségi szintet lefed, így például a vendéglátás ágazatában akár alacsony iskolai végzettséggel is lehetséges a munkavállalás. Összességében a helyi vállalkozói közeg megfelelően biztosítja a foglalkoztatáshoz való hozzáférés lehetőségét a legtöbb álláskereső számára. Az elhelyezkedési nehézségekkel küszködők számára pedig átmeneti megoldásként foglalkoztatási programok állnak rendelkezésre.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

Év	Regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	Vendéglátóhelyek száma	Állami szektorban foglalkoztattak száma	Iparűzési adóbevétel (ezer Ft)	Működő foglalkoztatási programok száma helyben	Foglalkoztatási programokban résztvevők száma*
2013	1416	99	93	n. a.	108 952	2	23
2014	1378	97	101	n. a.	127 683	2	34
2015	1331	105	98	n. a.	145 942	2	37
2016	1340	102	100	n. a.	135 020	3	33
2017	1334	101	95	n. a.	189 052	3	25

*közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma a www.kozfoglalkoztatasi.bm.hu adatai alapján

Forrás: helyi adatgyűjtés (Önkormányzat adatai)

Fonyód megfelelően kiépített infrastruktúrájának köszönhetően a városon belüli közlekedés könnyen kivitelezhető, a városközpont például mindenki számára könnyen és gyorsan elérhető. A helyi autóbusz menetrend kielégíti a helyi igényeket, munkanapokon hat járatpár indul a két végállomás között. A legközelebbi centrumtelepülés Siófok, mely autóval a főúton, illetve az M7 autópályán viszonylag rövid időn belül megközelíthető, vonattal - köszönhetően a vasútvonal felújításának – mára még gyorsabban juthatnak el Siófokra településünkről, a járatok sűrűn közlekednek, így az esetleges ingázás viszonylag egyszerűen megoldható. Buszjáratok ritkábban indulnak a centrumvárosba, mint vonatok, és menetidejük is valamivel hosszabb, de ezek is megfelelnek ingázás céljából. A megyeszékhely hasonlóan könnyen megközelíthető, a vasútvonalak ebben az irányban is fejlesztésen estek át, így a menetidő jelentős mértékben csökkent Fonyód és Kaposvár között. A két város közti közutakon is számos felújítás történt, így

autóval is gyorsult a közlekedés. A főváros munkavállalás szempontjából nem igazán bír relevanciával a helyiek számára, hiszen túlságosan távol esik Fonyódtól, ugyanakkor a felgyorsult vasúti közlekedés kedvezőbb azon fonyódiak számára, akik esetlegesen az átlagostól eltérő munkarendben, vagy atipikus foglalkoztatási formában dolgoznak Budapesten.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés							
	Elérhetőség átlagos ideje autóval	Autóbusz járatpárok száma munkanapokon	Átlagos utazási idő autóbuszal	Vonat járatok átlagos száma munkanapokon	Átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelít- hetőség	Átlagos utazási idő kerékpárral
Legközelebbi centrum	45 perc	3	64 perc	16	53 perc	főút	3 óra
Megyeszékhely	53 perc	2	60 perc	11	64 perc	főút	-
Főváros	1 óra 20 perc	0	2 óra 30 perc	18	2 óra 20 perc	főút	-

Forrás: www.menetrendek.hu

Összességében az utóbbi évek infrastrukturális beruházásai hozzájárultak a munkaerő mobilitásának esetleges növekedéséhez. Az Önkormányzat továbbá - felismervén az álláskereső munkavállalási törekvéseit nehezítő körülményeket- közlekedési támogatásban részesíti azon aktív korúak ellátásában részesülőket, akiknek ellátása nem szünetel. A támogatást a Fonyód közigazgatási területén közlekedő buszjáratokra, helyközi és helyi járatra szóló bérletjegy vásárlásával, természetbeni ellátásként nyújtja az Önkormányzat. E támogatási forma mindenképpen előnyösnek tekinthető a foglalkoztatáshoz való egyenlőbb hozzáférés szempontjából.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Program jellege	Van/nincs	Felsorolás
Fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	- közfoglalkoztatási programok - Szövetség a Polgárokért Alapítvány programjai - „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program
Fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	- közfoglalkoztatási programok - Somogy Megyei Foglalkoztatási Paktum tevékenységei - Az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Ifjúsági Garancia GINOP 5.2.1-14-2015-00001 munkaerő-piaci program - „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program
Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	van	- közfoglalkoztatási programok - Büntetés-végrehajtási intézet országos toborzó programja - Országos Mentőszolgálat önkéntes toborzó programja - Hogyan tovább? - Make Yourself! Foglalkozássorozatok a tudatos jövőképzésről
Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	- közfoglalkoztatási programok - Somogy Megyei Foglalkoztatási Paktum tevékenységei - Az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Ifjúsági Garancia GINOP 5.2.1-14-2015-00001 munkaerő-piaci program

A már elemzett statisztikai adatokból láthatóvá vált, hogy a munkanélküliség településünkön nem érinti nagy arányban a fiatalokat. Ez valószínűleg köszönhető annak is, hogy Fonyódon, illetve a közeli városokban, például Balatonbogláron vagy Siófokon a képzési lehetőségek széles választéka áll a fiatalok rendelkezésére. Balatonboglár jelentősége ebből a szempontból, hogy ott található a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, mely számos képzési lehetőséget nyújt a fiatalok számára is. Fonyódon pedig a Siófoki SZC Bacsák György Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában indulnak képzések nappali és esti tagozaton egyaránt, melyek révén a fiatalok akár első, akár többedik szakmájukat szerezhetik meg. A közfoglalkoztatási programok átmeneti jelleggel szintén megoldást jelenthetnek elsősorban az oktatásból már kilépő, de a munkaerő-piacra még nem integrálódott fiatalok számára. Ezeken kívül Európai Unió finanszírozásban megvalósuló programok (tanácsadás, szakmai napok stb.) növelhetik a fiatal korosztályhoz tartozók elhelyezkedési esélyeit.

Az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Ifjúsági Garancia GINOP 5.2.1-14-2015-00001 munkaerő-piaci program célja a fiatalok belépésének segítése a munka vagy a tanulás világába, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal. Célcsoportja a 25 év alatti (15-24 év közötti) sem nem tanuló, sem nem dolgozó fiatalok, akkor is, ha álláskeresőként vagy egyéb módon – akár szolgáltatást, közvetítést igénylőként – nyilvántartottak az állami foglalkoztatási szervnél, továbbá akkor is, ha annak nyilvántartásában a projektbe vonást megelőzően még semmilyen módon nem szerepeltek. A projekt elemei például: képzési költség támogatása, vállalkozóvá válás támogatása, lakhatási támogatás stb.²⁸

A „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program célja, hogy növelje a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra kilépők arányát, ösztönözze a közfoglalkoztatottat a versenyszférában történő elhelyezkedésre. Ennek érdekében a közfoglalkoztatásból kilépők elhelyezkedési juttatást vehetnek igénybe sikeres nyílt piaci elhelyezkedésük esetén, lehetőség van a foglalkoztatást biztosító munkahelyen bérköltség támogatással szakmai segítő igénybevételére, továbbá munkaerőpiaci szolgáltatások kerülnek biztosításra.²⁹ Amennyiben fiatakként kerül be bárki a közfoglalkoztatás rendszerébe, úgy e program segítséget nyújthat a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedésben.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Program jellege	Van/nincs	Felsorolás
Felnőttképző programok a településen	van	- Siófoki SZC Bacsák György Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában induló felnőttképzések - Foglalkoztatási Osztályon (Balatonboglár) keresztül elvégezhető képzések, tanfolyamok
Felnőttképző programok a vonzásközpontban	van	- Szakközépiskolákban indított felnőttképzések - Foglalkoztatási Osztályon keresztül elvégezhető képzések, tanfolyamok - Somogy Megyei Foglalkoztatási Paktum tevékenységei

²⁸ https://nfsz.munka.hu/Lapok/programok/ginop/ginop_g521.aspx

²⁹ https://nfsz.munka.hu/Lapok/programok/palyazatok/koszf_vers_p.aspx

Egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	van	- Szövetség a Polgárokért Alapítvány által biztosított ügyfélfogadás, tanácsadás - Foglalkoztatási Osztály (Balatonboglár) által biztosított munkaerő-piaci szolgáltatások (munkatanácsadás, pályatanácsadás, álláskeresési tanácsadás, állás kereső klub, rehabilitációs tanácsadás, pszichológiai tanácsadás, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás, mentori tevékenység), munkaerő-közvetítés
Egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	van	- Foglalkoztatási Osztály által biztosított munkaerő-piaci szolgáltatások (munkatanácsadás, pályatanácsadás, álláskeresési tanácsadás, állás kereső klub, rehabilitációs tanácsadás, pszichológiai tanácsadás, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás, mentori tevékenység), munkaerő-közvetítés - Somogy Megyei Foglalkoztatási Paktum tevékenységei - "Út a munkaerőpiacra" GINOP 5.1.1-15-2015-00001 munkaerő-piaci program
(Helyi) foglalkoztatási programok a településen	van	- közfoglalkoztatási programok - „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program
(Helyi) foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	van	- közfoglalkoztatási programok - „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program

Településünkön és annak közvetlen közelében, Balatonbogláron számos munkaerő-piaci szolgáltatás érhető el, ezek hozzáférhetősége a Fonyódon élők számára megfelelően biztosított. A legfontosabb szolgáltató természetesen a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, mely többek közt a következő tevékenységeket látja el az állás keresők megsegítése érdekében:

- **Munkaerő-közvetítés:** amennyiben a munkáltatók bejelentik munkaerőigényüket az Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálathoz, a munkaerőigény alapján a járási hivatalok foglalkoztatási osztályainak munkatársai megkeresik és kiközvetítik azokat a személyeket, akik a megadott feltételeknek megfelelnek.
- **Munkatanácsadás:** segítséget nyújt a pályaválasztásban, pályamódosításban, az egyéni munkaerő-piaci lehetőségek tisztázásában, az elhelyezkedési esélyek növelésében, illetve a munkavállalással kapcsolatos egyéb ismeretszerzésben.
- **Pályatanácsadás:** célja az igénybe vevő személy pályaválasztásának, pályamódosításának elősegítése, érdeklődésének, képességének, személyiségének és munkaerő-piaci igényének megfelelő pályaterv kialakítása.
- **Állás keresési tanácsadás, állás kereső klub:** azok számára ideális, akik munkát akarnak vállalni, valamint állás céljuk egyértelmű és reális, de nem rendelkeznek az állás kereséshez szükséges ismeretekkel, gyakorlattal. Létezik állás keresési technikákat ismertető foglalkozás, illetve 3 hetes Állás kereső Klub is.
- **Rehabilitációs tanácsadás:** a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára nyújt segítséget a számukra megfelelő munkakör, munkahely, valamint képzés

meghatározásában és megtalálásában. Ezt a tevékenységet segíti a Rehabilitációs Információs Centrum (RIC) is.

- **Pszichológiai tanácsadás:** segít feltárni és megoldani az elhelyezkedni nem tudók számára az elhelyezkedésüket akadályozó tényezőket (pl.: életvezetésből, személyiségi problémákból eredő nehézségek).
- **Helyi (térégi) foglalkoztatási tanácsadás:** célja szakmai, módszertani segítségnyújtással hozzájárulni olyan célokhoz, mint a térség foglalkoztatási helyzetének javítása, a gazdasági élet résztvevői közötti együttműködés kialakulása, fenntartása, az esetleges foglalkoztatási feszültségek kezelése, a vállalkozási tevékenység élénkítése, illetve az új munkahelyek teremtése.
- **Mentori tevékenység:** hátrányos helyzetű személy segítése érdekében végzett mentorálás.³⁰

Jelenleg is zajlik az "Út a munkaerőpiacra" GINOP 5.1.1-15-2015-00001 munkaerő-piaci program megvalósítási szakasza, mely számos lehetőséget kínál álláskeresőink számára. A program célja egyrészt az álláskereső és inaktív, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása, nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedésének támogatása, másrészt a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való átlépés elősegítése azon közfoglalkoztatottak esetében, akik képessé tehetők és készek munkát vállalni a versenyszférában. Célcsoportjába a 25-64 év közötti nyilvántartott álláskereső, a szolgáltatást igénylők és közvetítést igénylők azon köre, valamint azok a versenyszférába kiléptethető közfoglalkoztatottak tartoznak, akiknek elhelyezkedése az állami foglalkoztatási szerv megítélése szerint ezen munkaerő-piaci program segítségével mozdítható elő. A program-előkészítés során figyelem fordul az inaktívakra is (a felkutatáskor/jelentkezéskor az állami foglalkoztatási szerv nyilvántartásában általában még semmilyen módon nem szereplőkre).

Ahogy a fentiekben már ismertetésre került, a „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program célja, hogy növelje a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra kilépők arányát, ösztönözze a közfoglalkoztatottat a versenyszférában történő elhelyezkedésre. Ennek érdekében a közfoglalkoztatásból kilépők elhelyezkedési juttatást vehetnek igénybe sikeres nyílt piaci elhelyezkedésük esetén, lehetőség van a foglalkoztatást biztosító munkahelyen bérköltség támogatással szakmai segítő igénybevitelére, továbbá munkaerőpiaci szolgáltatások kerülnek biztosításra.³¹

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A roma származásúak önkormányzati fenntartású intézményekben történő foglalkoztatásával kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre adat. Az etnikai hovatartozás egy olyan szenzitív adat, melyről többnyire önbevalláson alapuló információszerzés révén szerezhetünk tudomást, de településünkön ilyen jellegű felmérés nem készült az elmúlt években.

A mélyszegénységben élők foglalkoztatásával kapcsolatban is csupán következtetni tudunk, pontos adatok e témakörben sem állnak rendelkezésünkre. Amennyiben a Központi Statisztikai Hivatal által meghatározott szegénységi küszöbértéket elfogadjuk, úgy az egy fogyasztási egységre jutó (ekvivalens) jövedelem mediánjának 60%-ánál (vásárlóerő-paritáson) kevesebb jövedelemmel rendelkező személyeket tekinthetjük szegénynek. Ez az érték 2017-ben 77.680.- forint volt havonta.³² Ezen értékhez viszonyítva feltételezhetjük, hogy szegénységben vagy akár mélyszegénységben élők azok a munkavállalók, akik régóta bennragadtak a közfoglalkoztatás

30 https://nfsz.munka.hu/Allaskeresoknek/Lapok/allaskeresoknek_szolgáltatások/allaskeresoknek_tanacsadas.aspx

31 https://nfsz.munka.hu/Lapok/programok/palyazatok/koszf_vers_p.aspx

32 http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_6_1.html

rendszerében, hiszen a közfoglalkoztatási bér teljes munkaidőben nettó 54.217.- forint volt havonta 2017-ben, a közfoglalkoztatási garantált bér pedig 70.859.- forint, a közfoglalkoztatottak tehát csupán a szegénységi küszöbérték alatti munkajövedelemmel rendelkeznek.³³ Ha a Policy Agenda által meghatározott létminimum értéket vesszük alapul (2017-ben 90.450.- forint havonta), akkor a közfoglalkoztatásban ragadt munkavállalók jövedelmi helyzete még rosszabbnak tekinthető. A „tartósan” közfoglalkoztatásban állók minden évben újra és újra megjelennek az önkormányzati fenntartású intézmények (elsősorban a Városfejlesztési és Városüzemeltetési Kft.) közfoglalkoztatott dolgozóiként. Az évek óta újra és újra közfoglalkoztatásban munkát vállaló személyek száma körülbelül 8-10 fő.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Ebktv. 21. §-a szerint az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen az alábbi rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
- a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munkabér megállapításában és biztosításában;
- a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- az előmeneteli rendszerben;
- a kártérítési, illetve a fegyelmi felelősség érvényesítése során, valamint
- a munkavállalók szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását és a gyermek gondozására fordítható idő növelését elősegítő szülői szabadság kérelmezésével, illetve igénybevételeével összefüggésben.

Nincs tudomásunk olyan esetről, melynek során hátrányos megkülönböztetés ért volna a munka világában bármely helyi munkavállalót. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy Fonyódon a hátrányos megkülönböztetés nem jelenik meg a foglalkoztatás terén, csupán annyit tudunk, hogy ilyen eset nem került nyilvánosságra, ez irányú felmérés pedig nem készült városunkban. Az esetleges diszkriminációs gyakorlat megelőzése vagy visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, a tájékoztató kampányok, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az alábbiakban röviden ismertetjük a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások típusait a foglalkoztatás elősegítéséről és munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben foglaltak alapján, majd áttekintjük Fonyód kapcsolódó statisztikai adatait.

³³<https://kozfoglalkoztatas.kormany.hu/download/8/9f/a1000/k%C3%B6zfoglalkoztat%C3%A1si%20b%C3%A9r%202017.pdf>

Ellátások típusai		
Folyósító szerv és ellátás típusa	Pénzbeli	Természetbeni
Járási hivatal	<ul style="list-style-type: none"> Időskorúak járadéka Aktív korúak ellátása: <ul style="list-style-type: none"> -Foglalkoztatást helyettesítő támogatás -Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás Gyermekek otthongondozási díja Ápolási díj Tartós ápolást végzők időskori támogatása 	<ul style="list-style-type: none"> Közgyógyellátás Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
Járási hivatal foglalkoztatási osztálya	<ul style="list-style-type: none"> Álláskeresői járadék Nyugdíj előtti álláskeresői segély Költségtérítés 	
Önkormányzat	<ul style="list-style-type: none"> Települési támogatás egyes típusai Rendkívüli települési támogatás egyes típusai 	<ul style="list-style-type: none"> Települési támogatás egyes típusai Rendkívüli települési támogatás egyes típusai Közztemetés

Forrás: saját szerkesztés

Álláskeresői járadék (Flt. 25. § - 29. §)

Az a személy jogosult rá, aki

- álláskereső,
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik,
- munkát akar vállalni, azonban önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani számára.

Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy teljes naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért munkaerő-piaci járulék alapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani.

A járadék összege a folyósítás teljes időtartama alatt a járadékalap 60 százaléka, amely azonban nem lehet magasabb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegénél. Ha a járadék számításánál figyelembe vett összeg nem éri el a minimálbért, akkor a járadék számításának alapja a fentiek szerint számított összeg 60%-a.

Az álláskeresői járadék folyósításának időtartama minimum 36, de legfeljebb 90 nap.

Nyugdíj előtti álláskeresői segély (Flt. 30. §)

Az ellátásban az a személy részesülhet, aki

- álláskereső,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani számára,

- a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzik, és
- legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és annak folyósítási időtartamát kimerítette vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítása kereső tevékenység miatt megszűnt és az álláskereső álláskeresői járadékra ismételten nem szerez jogosultságot, és
- az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy az előzőekben részletezett megszűnést követően három éven belül betölti a megállapításhoz szükséges életkort, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- korhatár előtt ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

Az álláskeresői segély folyósításának kezdő napja a kérelem benyújtásának napja és addig folyósítható, amíg a jogosult öregségi nyugdíjra, megváltozott munkaképességű személyek ellátására nem szerez jogosultságot.

A nyugdíj előtti álláskeresői segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40%-nak alapul vételével kell megállapítani. Az egy napra járó nyugdíj előtti álláskeresői segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

Költségtérítés (Flt. 32. § - 33. §)

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az itt felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

A közfoglalkoztatott részére meg kell téríteni a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült, azon indokolt helyközi utazási költséget, amely az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett utazással összefüggésben - ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez, valamint a foglalkoztatóhoz történő oda- és visszautazást - merül fel. Jogszabály az itt felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

Időskorúak járadéka (Szt. 32/B. §– 32/E. §)

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át, (összege ebben az esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-a)
- az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át, (összege ebben az esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-a)
- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (összege ebben az esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-a).

Aktív korúak ellátása (Szt. 33. § - 37. §)

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek:

- aki egészségkárosodott:
 - munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
 - vakok személyi járadékában részesül, vagy
 - fogyatékosági támogatásban részesül;
- akinek esetében az álláskeresői ellátások (munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően újabb álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az árvaellátásra jogosult gyermekek tartása címén megállapított özvegyi nyugdíjra jogosultság megszűnt, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az aktív korúak ellátásának két típusa:

- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult:

- aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, és nem jogosult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét (amennyiben még nem nyilvántartott álláskereső), valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

Gyermekek otthongondozási díja (Szt. 38. § - 39. §)

2019-től bevezetésre kerülő ellátás, melyre az a (vér szerinti vagy örökbefogadó) szülő jogosult, aki

- a súlyos fogyatékoságából eredően önellátásra képtelen vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekéről, vagy
- a tartós betegségéből eredően önellátásra képtelen gyermekéről gondoskodik.

A gyermekek otthongondozási díjának havi összege a 2019. évben 100 000 forint. A 2019. évet követően a gyermekek otthongondozási díjának havi összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

A gyermekek otthongondozási díja folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít. A gyermekek otthongondozási díjában részesülő személy az ellátás után nyugdíjárulék vagy magán-nyugdíjpénztári tagság esetén tagdíj fizetésére kötelezett.

Ápolási díj (Szt. 40. § - 44. §)

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult az a hozzátartozó, aki

- állandó és tartós ápolásra, gondozásra szoruló
 - súlyosan fogyatékos, vagy
 - tartósan beteg 18 év alatti személy otthoni gondozását, ápolását végzi, és
- az előző pont szerinti ápolat személyre tekintettel a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultsága neki vagy hozzátartozójának nem áll fenn.

A járási hivatal kérelemre kiemelt ápolási díjra való jogosultságot állapít meg annak a személynek, aki

- komplex minősítés alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 3. § (2) bekezdés b) pont bd) alpontja szerinti minősítési kategóriába sorolt hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, vagy
- olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegsége vagy fogyatékosagra tekintettel folyósítják.

A járási hivatal a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végző, de a kiemelt ápolási díjra való jogosultság feltételeinek meg nem felelő személy kérelmére emelt összegű ápolási díjat állapít meg.

Az ápolási díj havi összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg

- 115%-a az alapösszegű ápolási díj esetében,
- 207%-a a kiemelt ápolási díj esetében,
- 173%-a az emelt összegű ápolási díj esetében.

Az ápolási díj folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít. Az ápolási díjban részesülő személy az ellátás után nyugdíjárulék vagy magán-nyugdíjpénztári tagság esetén tagdíj fizetésére kötelezett.

Tartós ápolást végzők időskori támogatása (Szt. 44/A. §)

Tartós ápolást végzők időskori támogatására jogosult az a személy, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha

- azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják - ide nem értve az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását -, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, gondozta gyermekét, és
- az előző pontban foglaltakra figyelemmel az érintett időszakban ugyanazon gyermeke tekintettel
 - az Szt. alapján megállapított gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesült és az ápolási díj esetében azt részére a vizsgált időszakon belül legalább egy év időtartamban emelt összegű ápolási díjként vagy kiemelt ápolási díjként folyósították, illetve

- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekére tekintettel a alapján gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesült.

A tartós ápolást végzők időskori támogatásának havi összege 50 000 forint.

Köztemetés (Szt. 48. §)

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha

- nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy
- az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Közgyógyellátás (Szt. 49. § -53. §)

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított természetbeni támogatási forma. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott alábbi gyógyító ellátásokra:

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig,
- egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszábozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátások.

Alanyi jogcímen jogosult közgyógyellátásra

- az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;
- az aktív korúak ellátására jogosult egészségkárosodott személy;
- a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;
- a rokkantsági járadékos;
- az, aki
 - rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,
 - külön jogszabályban meghatározottak szerinti rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,
 - külön jogszabályban meghatározottak szerinti öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy
 - öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon rokkantsági ellátásban részesült és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladta meg a 30%-os mértéket, vagy külön jogszabályban meghatározottak szerinti rokkantsági ellátásban részesült és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult;
- az, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

Normatív jogcímen jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az elismert térítési díja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 105%-át, egyedül élő esetén a 155%-át.

Az alanyi közgyógyellátásra való jogosultságot két évre, a normatív közgyógyellátásra való jogosultságot egy évre állapítják meg.

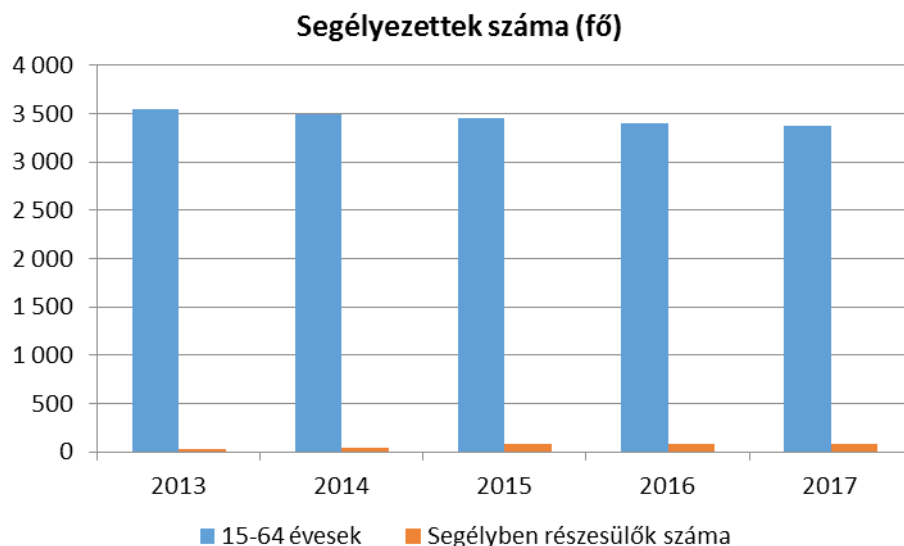
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság (Szt. 54. § - 55/D. §)

A járási hivatal az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg szociális rászorultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át,
- aki egyedülélő és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át nem haladja meg, és családjának vagyona nincs.

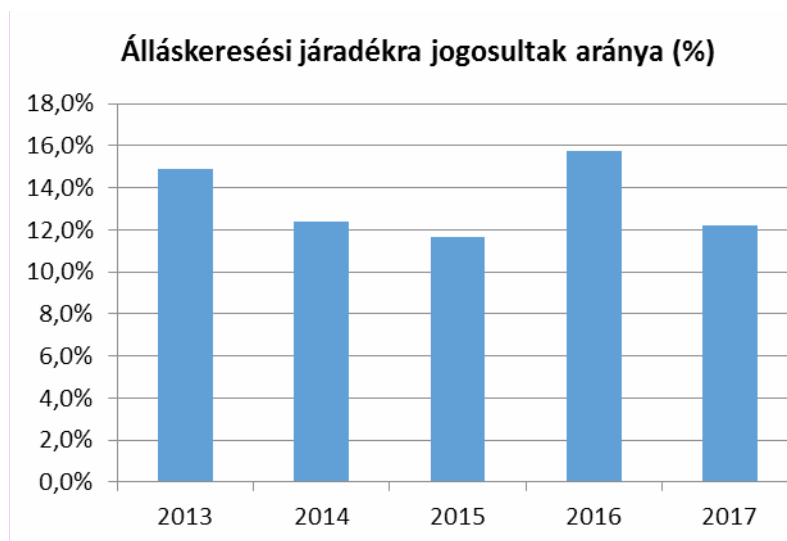
Az alábbi táblázatban szereplő adatokból láthatjuk, hogy az álláskeresői segélyben részesülők száma és aránya egészen 2016-ig emelkedett, majd 2017-ben visszaesett. A 2013-as adatokhoz képest azonban az utóbbi években végig viszonylag magasnak tekinthető a segélyezett aránya az aktív korú állandó népességén belül. Ha figyelembe vesszük, hogy az aktív korú népességén belül a munkanélküliség mértéke 3,3 és 3,9 százalék közt mozgott az elmúlt években, akkor elmondható, hogy az érintettek körülbelül kétharmada jut hozzá ezen típusú támogatáshoz, ez az érték összességében megfelelőnek tekinthető.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma			
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2013	3 545	22	0,6%
2014	3 488	44	1,3%
2015	3 454	75	2,2%
2016	3 403	85	2,5%
2017	3 371	75	2,2%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

Az álláskeresői járadékra jogosultak száma és aránya a vizsgált időszakon belül 2016-ban tetőzött, majd 2017-ben visszaesett. A jogosultak aránya az elmúlt öt évben 11,6 és 15,8 százalék közt mozgott a nyilvántartott álláskeresők körében. Ez az érték nem tekinthető elég magasnak, azonban ha figyelembe vesszük, hogy az álláskeresők nagy többsége sajnos 180 napnál régebb óta munkanélküli, azaz tartósan kiszorult a munkaerő-piacról, akkor érthetővé válik a statisztika, hiszen aki régóta álláskereső, az már kimerítette álláskeresői járadékra való jogosultságának idejét.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma			
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	161,25	24,00	14,9%
2014	139,25	17,25	12,4%
2015	113,75	13,25	11,6%
2016	125,25	19,75	15,8%
2017	137,00	16,75	12,2%
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

Az aktív korúak ellátását illetően sajnos adathiány áll fenn, így csak annak egyik típusával, a foglalkoztatást helyettesítő támogatással kapcsolatban van információnk a vizsgált öt éves időszakra vonatkozóan. Az FHT a tartósan munkanélküliek esetében bír relevanciával, és mivel a álláskeresők jelentős része esik ebbe a kategóriába, ezért fontos információ, hogy ők mekkora arányban jutnak ellátáshoz. 2016-ig az összes nyilvántartott álláskereső közül FHT-ban részesülők aránya folyamatosan emelkedett, ám 2017-ben ez az arány jelentős mértékben visszaesett. Ebben az évben az összes munkanélküli 54,74% százaléka részesült FHT-ban a statisztikák szerint.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma				
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	n. a.	n. a.	22,00	13,64%
2014	n. a.	n. a.	44,00	31,60%
2015	0,70	0,02%	75,00	65,93%
2016	1,00	0,03%	85,00	67,86%
2017	n. a.	n. a.	75,00	54,74%
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

Összességében elmondható, hogy számos pénzbeli és természetbeni ellátás áll rendelkezésre azok számára, akik átmeneti vagy tartós jelleggel kiszorultak a munkaerőpiacról. Ezen ellátások nagyrészt lefedik azon élethelyzeteket, melyekben a munkavállalás nehézséget okozhat, illetve amelyekben rövidebb-hosszabb ideig anyagi problémák állhatnak fenn az egyén vagy család életében. Nem szabad figyelmen kívül hagyni ugyanakkor, hogy számos ellátás az öregségi nyugdíjminimum összegének bizonyos százalékában van megállapítva, ám ez az összeg már több mint egy évtizede nem emelkedett, ezért a pénzbeli ellátások összege sem minden esetben tekinthető elégségesnek. Az ellátások hatásosságáról, hatékonyságáról számos tanulmány értekezik, az önkormányzat felelőssége sokkal inkább abban áll, hogy a meglévő ellátásokhoz való hozzáférést elősegítse minden jogosult számára függetlenül az ellátás típusától, vagy a folyósító szervtől. Ennek érdekében az érintettek megfelelő tájékoztatása, a városon belüli információáramlás és az egyes intézmények közti szoros együttműködés elengedhetetlen.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakhatás kérdésköre fontos az esélyegyenlőség elősegítése és az egyenlő bánásmód biztosítása szempontjából, s e tekintetben a helyi önkormányzatok jelentős mértékű felelősséggel bírnak. Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 26. §-a az alábbiak szerint szabályozza, hogy mit jelent az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a lakhatás tekintetében:

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a törvény 8. §-ában meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket

- közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,
- hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

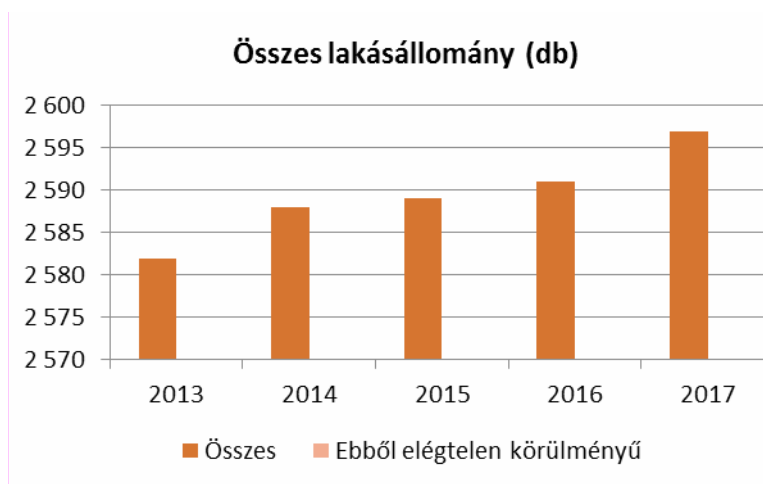
Az Ebktv. kiemeli továbbá, hogy a használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon, illetve hogy a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.

a) bérlakás-állomány

Az alábbi táblázat a települési lakásállományt szemlélteti, adataiból láthatjuk, hogy a lakásállomány Fonyódon nem változott számottevő mértékben az elmúlt öt évben. A bérlakások, illetve szociális lakások száma ellenben csökkent.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány								
Év	Lakás-állomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakás-állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	2 582		42	5	28	5	0	
2014	2 588		42	5	28	5	0	
2015	2 589		42	5	28	5	0	
2016	2 591		40	5	9		0	
2017	2 597		40	5	9		0	

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

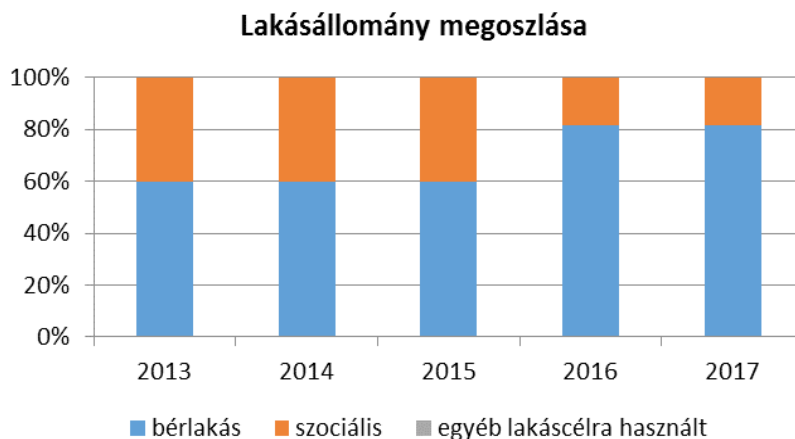

b) szociális lakhatás

A 17/2016 (IX.30.) számú önkormányzati rendelet szabályozza a szociális helyzet alapján bérbe adható önkormányzati tulajdonban álló lakások bérbe adásának feltételeit. A rendelet kimondja, hogy szociális bérlakásokat az önkormányzat pályázat útján adja bérbe, a beérkezett pályázatok elbírálása a Képviselő-testület feladata. A bérleti jogviszony határozott időre, általában 5 évre szól, de a Képviselő-testület döntése alapján egy alkalommal további 5 évvel meghosszabbítható. Szociális lakás bérletére az a személy jogosult, akinek háztartásában az egy főre jutó bruttó

jövedelem a mindenkori garantált bérminimum háromszorosát nem éri el, és akinek esetében az együtt költözők vagyona a szociális törvényben meghatározott mértéket nem haladja meg. A lakásigényléssel kapcsolatos nyilvántartásba az a személy vehető fel, aki legalább két éve bejelentett fonyódi lakóhellyel vagy munkahellyel rendelkezik.³⁴

Ahogy az alábbi ábrán is látható, az önkormányzati tulajdonú lakásállomány mind kisebb hányadát képviselik a szociális lakások, pedig igény mutatkozik ezekre a településen. Mind a piaci alapon, mind a költségelven, mind a szociális helyzet alapján bérbe adható lakásokra nagy kereslet alakult ki, így lehetőség szerint érdemes figyelmet fordítani a lakásállomány bővítésének kérdésére, mellyel az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása is elősegíthető.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs a településen lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

A szociális ellátások helyi szabályairól szóló 19/2017. (XI.10.) számú önkormányzati rendeletben szabályozott települési támogatás keretében az önkormányzat a rászorulókat által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez járul hozzá, azaz lakásfenntartási támogatást nyújt az arra jogosultnak. A támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában nyújtja az önkormányzat azon rendszeres kiadáshoz, melynek megfizetése a kérelmező lakhatását legnagyobb mértékben veszélyezteti. A lakásfenntartási támogatásra való jogosultság feltétele, hogy a háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 160 %-át, egyedülálló, egyedülálló szülő esetén, valamint ha a háztartásban tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy él, a 230 %-át, feltéve, hogy a háztartás tagjainak a vagyona nem haladja meg az Szt. 4. § (1) bekezdésében foglalt mértéket. A lakásfenntartási támogatást egy éves időtartamra nyújtja az Önkormányzat.

Az Önkormányzat rendkívüli települési támogatás keretében is nyújthat lakhatást segítő támogatást különösen közüzemi díjak fizetésében keletkezett elmaradás rendezése céljából. A rendkívüli települési támogatás (átmeneti segély) az átmeneti nehéz élethelyzetek, lakhatással kapcsolatos problémák megoldása érdekében nyújtott egyszeri, egy összegben kifizetett pénzbeli támogatás.

Sajnos a lakásfenntartási támogatásban részesített személyek számával kapcsolatban is adathiány merült fel, de a meglévő adatok alapján arra következtethetünk, hogy a lakhatással,

³⁴ <https://www.fonyod.hu/hu/%C3%BCI%C3%A9sek,-d%C3%B6nt%C3%A9sek-2/hat%C3%A1lyos-rendeletek/2016-evi-helyi-rendeletek-egyseges-szerkezetben/1491--186/file>

lakásfenntartással kapcsolatos támogatásokra nagy igény mutatkozik Fonyódon is, és amennyiben ezek nyújtásában az Önkormányzat jelentős felelősséget vállal, úgy elkerülhető, hogy az esetleges átmeneti problémák tartós, akár társadalmi leszakadást eredményező élethelyzetekké kumulálódjanak az érintettek esetében.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma		
Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	88	n. a.
2014	92	n. a.
2015	65	n. a.
2016	n. a.	n. a.
2017	n. a.	n. a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

f) eladósodottság

Az eladósodottság mértékét illetően nincsenek adataink, csupán becsléseket tehetünk. Általánosságban elmondható, hogy a lakhatás, a lakásfenntartással kapcsolatos rendszeres kiadások viselése, illetve a lakáscélú hiteltörlesztés hatalmas terhet jelent a családok számára. Az utóbbi időszak kormányzati intézkedései, különösen a családok otthonteremtési kedvezménye fontos előrelépést jelentett ezen terhek enyhítése terén, de érdemes törekedni arra, hogy a települési önkormányzat is számottevő szerepet tudjon vállalni a lakhatással kapcsolatos problémák megoldásában és az adósságkezelésben is. Külön adósságcsökkentés céljából nyújtott támogatás már nem érhető el, hiszen az Önkormányzatok egységesen települési támogatás keretében nyújthatnak segítséget a szociálisan rászorulóknak. Az eladósodás megelőzése érdekében nyújtható a fentebb már említett lakásfenntartási támogatás, illetve rendkívüli települési támogatás keretében átmeneti segély.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Mára a szociális bérlakásban élők számára is biztosított a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, melynek érdekében az elmúlt években több minőségi lakáscsere is történt. A Turul utcában található két sorház lakásai rendelkeznek alacsonyabb komfortfokozattal, az ezen lakásokban élő gyermekes családok nagyobb, fürdőszobával rendelkező lakásokba történő átköltöztetése sikeresen megtörtént. Szintén előnyös, hogy a Szent István utcai társasház, melyben szociális lakásokat ad bérbe az Önkormányzat, a városközpont közelében helyezkedik el, így minden szolgáltatás, tömegközlekedési eszköz könnyen elérhető az ott élők számára. Az itt található lakások összkomfortosak, és több gyermekes család számára biztosítanak lakhatási lehetőséget rövidebb-hosszabb időre.

A lakhatással kapcsolatos krízishelyzetek elhárításában az Önkormányzat jelentős szerepet vállal, így például nemrégiben egy kilakoltatással veszélyeztetett nyugdíjas személyt is önkormányzati bérlakásban sikerült elhelyezni.

Sajnos több olyan esetről is tudomásunk van, ahol a lakhatási lehetőség veszélyeztetettsége felmerülhet, mivel az érintett személy lakása már a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. tulajdonába került, az ott élő személy pedig már csak bérlőként lakhatja a lakást. Ezek a helyzetek könnyen vezethetnek kilakoltatáshoz, így érdemes figyelmet fordítani megelőzésük, kezelésük mikéntjére. Szintén problémát jelenthet a szociális bérlakásban élők jövőbeni lakhatási lehetősége, hiszen a szociális alapon bérbe adott lakások esetében a bérleti jogviszony határozott időre szól, tehát a szociális lakás nem jelent végleges megoldást, ezt azonban a lakók nem minden esetben veszik figyelembe, így a szerződés lejártát követően könnyen kerülhetnek ismét krízishelyzetbe. Ezért is fontos, hogy a szociális lakást bérlők segítséget kapjanak a hosszú távú tervezés, a takarékoskodás, az öngondoskodás mikéntjét illetően.

A hajléktalanság problémájában városunk szerencsére kevésbé érintett. A Szociális Törvény a hajléktalanság fogalmát az alábbiak szerint határozza meg:

- igazgatási szempontból: hajléktalan a bejelentett lakóhellyel nem rendelkező személy, kivéve azt, akinek bejelentett lakóhelye a hajléktalan szállás. (Szt. 4. § (2) bekezdés)
- ellátási szempontból: hajléktalan az, aki éjszakáit közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben tölti. (Szt. 4. § (3) bekezdés)

Fonyódon az elmúlt években csupán néhány személy volt hajléktalan, azonban előfordul, hogy a környező települések hajléktalanjai rövidebb-hosszabb időn át Fonyódon tartózkodnak, különösen a nyári időszakban. Ennek oka valószínűsíthetően az, hogy a nagymértékű idegenforgalom révén könnyebben juthatnak pénzhez városunkban, illetve ezen időszakokban a hajléktalanszállók zárva tartanak, így a jelenség „láthatóbbá válik”. Fonyódon nem működik átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény hajléktalan személyek számára, legközelebb Siófokon, illetve Kaposváron érhető el ilyen jellegű szolgáltatás.

Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2013	n. a.	n. a.
2014	n. a.	n. a.
2015	n. a.	1
2016	n. a.	1
2017	2	1

Forrás: helyi adatgyűjtés (Szociális Központ adatai)

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A Központi Statisztikai Hivatal által végzett népszámlálás adatai alapján azokat a területeket nevezzük szegregátumoknak, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai

végzettséggel rendelkezők, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magasabb mint 50 százalék (mindkét mutató esetében). Azok a területek, ahol a lakosok számának legalább 40 százaléka a fent említett mutatók szerint alacsony státusú, veszélyeztetett területnek minősülnek. Ezen meghatározás alapján Fonyódon nem található olyan terület, mely szegregátumnak minősülne, és olyan területekről sincs tudomásunk, mely a szegregációval veszélyeztetett lenne. A jövőben az esetleges szegregációs folyamatok megelőzésére lehet figyelmet fordítani.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az alábbiakban a kérdéskör szempontjából fontos jogszabályok vonatkozó rendelkezéseit ismertetjük röviden, annak érdekében, hogy a statisztikai adatokból levonható következtetéseket jogszabályi környezetbe foglalhassuk.

Az Ebktv. 24. és 25. §-a a következőket írja elő:

Az egyenlő bánásmód követelményét a szociális biztonsággal összefüggésben érvényesíteni kell különösen

- a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, valamint
- a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során.

Az egyenlő bánásmód követelményét az egészségügyi ellátással összefüggésben érvényesíteni kell különösen az egészségügyi szolgáltatásnyújtás, ezen belül

- a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel,
- a gyógyító-megelőző ellátás,
- a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata,
- az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése

során.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §-a értelmében a települési önkormányzat egészségügyi alapellátás keretében gondoskodik:

- a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról, és
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyről szóló 1997. évi 153. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

- gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- biztosítja a külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

A szociális törvény 56. § (1) és (2) bekezdése kimondja, hogy a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, illetve az önkormányzatok nyújtják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az Szt. 57. § (1) bekezdése szerint szociális alapszolgáltatások:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

Az Szt. 57. § (2) bekezdése szerint a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást az alábbi intézmények nyújtják:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon,
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Fonyódon az Egészségügyi Nonprofit Kft. helyben biztosítja az egészségügyi alap- és szakellátáshoz való hozzáférés lehetőségét. A gyógyintézet 249 szakorvosi és 40 nem szakorvosi órával rendelkezik.

Alapellátás keretében a gyógyintézet az alábbi ellátásokat biztosítja:

- fogorvosi ellátás,
- gyermekorvosi rendelés,
- I. számú házi orvosi ellátás,
- II. számú házi orvosi ellátás,
- védőnői szolgálat,
- iskola egészségügyi szolgálat,
- központi ügyeleti szolgálat.

Szakellátás keretében a következő ellátások elérhetők helyben:

Általános ultrahang	Kardiológia
Belgyógyászat	Laboratórium
Bőrgyógyászat	Nőgyógyászat
Egynapos Szemészeti Ellátás	Nőgyógyászati ultrahang
Egynapos szülészeti-nőgyógyászati ellátás	Ortopédia
Fizioterápia	Pszichiátria
Foglalkozás egészségügyi ellátás	Reumatológia
Fül-orr-gégészeti	Röntgen
Gasztroenterológia	Sebészet
Gyógytorna	Szemészet
Ideggyógyászat	Urológia

Egyéb szolgáltatások a gyógyintézetben:

- Audiológia
- Egészségfejlesztési Iroda
- Optikai bolt

Ahogy látható, az egészségügyi alapellátások, és számos szakellátási forma helyben elérhető a fonyódiak számára. A gyógyintézet a városközpontban található, megközelítése könnyű, és gyors, közvetlen közelében buszmegálló található, saját parkolóval rendelkezik. Az intézmény nemrégiben Európai Unió finanszírozásból megvalósuló felújításon esett át, s az infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően mára még korszerűbb épületben és felszereltséggel, akadálymentes környezetben fogadja pácienseit. A korszerűsítésnek köszönhetően szolgáltatásai is kiegészültek például egynapos beavatkozásokkal. Az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés lehetősége városunkban teljes mértékben biztosítva van.

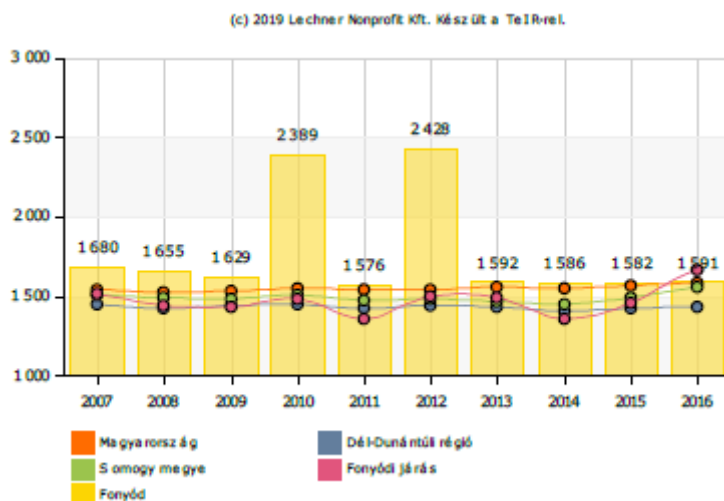
Az alábbi táblázatból látható, hogy a háziorvosi és házi gyermekorvosi szolgálatok számában nem következett be változás az elmúlt években.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás			
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	2	1	1
2014	2	1	1
2015	2	1	1
2016	2	1	1
2017	2	1	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A következő ábra adatai szerint Fonyódon az egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma az országos és megyei átlaggal közel azonos, a fonyódi járás értékétől pedig valamivel alacsonyabb. A házi- és házi gyermekorvosi ellátás jól lefedi a lakosság szükségleteit.

Egy házi- és egy házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő)

A lakosság száma a házi- és házi gyermekorvosok együttes számára vetítve

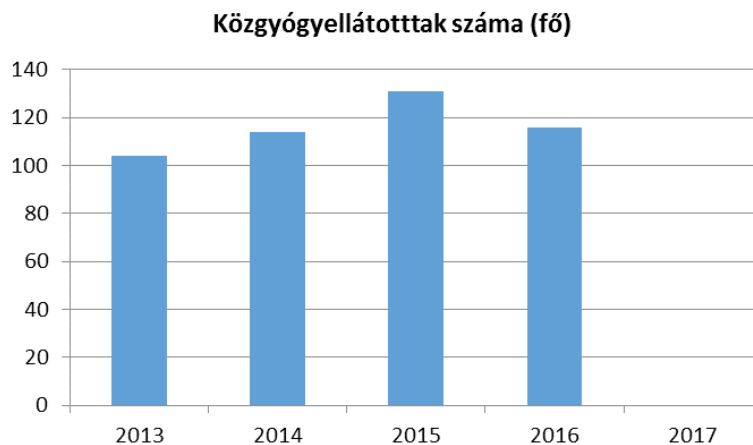
Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Közgyógyellátás (Szt. 49. § -53. §)

A közgyógyellátással kapcsolatos részletes szabályok egy korábbi fejezetben kerültek kifejtésre. (lásd: 3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások)

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számával kapcsolatosan 2016-ig állnak rendelkezésünkre adatok. Ezekből láthatjuk, hogy az elmúlt években a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 104 és 131 között mozgott, 2016-ban az előző évhez képest visszaesést láthatunk a számadatokban.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	
Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	104
2014	114
2015	131
2016	116
2017	n. a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

Ápolási díj (Szt. 40. § - 44. §)

Az ápolási díjjal kapcsolatos részletes szabályok egy korábbi fejezetben kerültek kifejtésre. (lásd: 3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások)

Az ápolási díjban részesített személyek számát illetően adathiánnyal szembesültünk, így lényegi megállapításokat ezzel kapcsolatban nem tudunk tenni.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma			
Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2013	n. a.	n. a.	#ÉRTÉK!
2014	n. a.	n. a.	#ÉRTÉK!
2015	n. a.	n. a.	#ÉRTÉK!
2016	n. a.	n. a.	#ÉRTÉK!
2017	n. a.	n. a.	#ÉRTÉK!
Forrás: TelR, KSH Tstar			

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, továbbá az egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján is igénybe vehetők.

A már említett HEFOP 4.3-as pályázat célja egykor az is volt, hogy a fonyódi gyógyintézet térségi feladatokat ellátó diagnosztikai és szűrőközponttá váljon. Ennek keretében a már meglévő prevenció programokat új szakmai kezdeményezésekkel egészítették ki, melyek a lakosság azon csoportjait próbálják megcélolni, amelyeket a hagyományos szűrési programokkal eddig csak rossz hatásokkal sikerült elérni. Ilyenek többek közt a kistelepülésen élők, szegények, munkanélküliek, romák, nők, idősek, azaz javarészt az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók. 2013 óta a gyógyintézetben Egészségfejlesztési Iroda is működik, melynek feladatai közé tartozik az állapotfelmérés, dietetikai tanácsadás, életmódváltáshoz nyújtott tanácsadás, illetve testmozgással kapcsolatos és egyéb programok szervezése, lebonyolítása. Ezeken kívül szóróanyagok, nyomtatott tájékoztatók terjesztésével is igyekszik népszerűsíteni a prevenció szolgáltatásokat a lakosság körében.

Az EFOP-1.8.20-17 kódszámú „Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése - népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése” című projekt keretében az Egészségfejlesztési Iroda mentális egészségfejlesztés funkcióval való kibővítése is megtörtént. A projekt során a járásban aktívan jelenlévő egészségügyi- és szociális alapellátási, szakellátási szereplőkkel, a térségben működő Kormányhivatallal, és más egészségfejlesztési irodákkal együttműködve alapvető primer prevenció célú szolgáltatások nyújtására kerül sor a járás lakosai számára (pl.: információnyújtás, tájékoztatás, figyelemfelhívás). A projektnek további célja a szülői készségek javítását célzó közösségi tevékenységek megvalósítása, támogatása. Például a kora gyermekkori szűrések fontosságáról, illetve a mozgásfejlődés és -fejlesztés témakörében ingyenes „szülőklub” ismeretterjesztő programsorozat is indult, ahol a szülők fejlesztőpedagógus segítségével tájékozódhatnak a kora gyermekkori fejlesztés kérdéseiről. Védőnőkkel szoros együttműködésben gyermekekre, fiatalokra irányuló programok megvalósítása, csoportos programok szervezésében és megvalósításában való részvétel (pl.: önszervező csoportok, szenvedélybeteg hozzátartozói csoport, életkészség tréning, kiegészítő prevenció tréning, művészetterápiás csoport, szerhasználatot

megelőző csoport, öngyilkos csoportok beteg családtaggal élő családok számára) is feladata lett az irodának. A felsoroltakon túl mentális egészségfejlesztés keretében végezhető egyéni és populációs szintű preventív feladatok megvalósítására kerül sor, valamint a depresszió és öngyilkosság megelőzése érdekében helyi programok megvalósítása, együttműködésben a releváns helyi szervezetekkel.

A helyi intézmények egymással szoros együttműködésben számos prevenciós rendezvény szervezését valósítják meg, ilyen például az általános iskolában minden évben megrendezett egészségnap, ahol a védőnői szolgálat, a rendőrség, a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a helyi civil szervezetek is képviseltetik magukat annak érdekében, hogy a gyermekek prevenciós előadások és sportprogramok keretében ismerkedjenek meg az egészséges életmóddal.

Összességében elmondható, hogy Fonyódon számos és sokszínű prevenciós szolgáltatáshoz, programhoz lehet hozzáférni, melyek immár nem csupán a fizikai, hanem a lelki egészség megőrzéséhez is hozzájárulhatnak, s így megelőzhetik a pszichoszomatikus egészségügyi problémák kialakulását is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztés terén kiemelkedő szerepe van a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Fonyódi Tagintézményének, ami Lengyeltótiiban és Balatonlellén rendelkezik telephellyel. A szakszolgálat gyógypedagógus, pszichológus, gyógytestnevelő szakemberek révén biztosít fejlesztő foglalkozásokat, terápiákat. Korai fejlesztés, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, konduktív pedagógia, gyógytestnevelés, óvoda- és iskolapszichológia terén látja el kiemelkedően fontos munkáját, de végez szakértői bizottsági tevékenységet, illetve a pályaválasztás és tehetséggondozás terén is lát el feladatokat. A szakszolgálat minden lehetséges fórumon népszerűsíti a korai intervenciót, valamint rendszeresen tart érzékenyítő tréningeket óvodákban, iskolákban, vagy más intézményekben. A kiváló szakembergárdával rendelkező szakszolgálat a fejlesztés terén végzett felbecsülhetetlen munkája mellett sajnos túlterheltséggel küszködik, hiszen napjainkban egyre több és több gyermek válik érintetté olyan fejlődésbeli problémákban (pl.: beszédhibák, tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézségek, mozgásszervi rendellenességek), melyek a szakszolgálat segítségét igénylik.³⁵

Rehabilitációs ellátást a fonyódi Egészségügyi Nonprofit Kft. biztosít, mely az ortopédiai, reumatológiai szakrendeléssel együttműködésben fizioterápiát és gyógytornát is biztosít az érintettek számára. A helyben nem elérhető rehabilitációs ellátásokhoz (pl.: fogyatékkal élő, vagy pszichiátriai és szenvedélybetegek rehabilitációs ellátása) való hozzáférést szükség esetén többek közt a család- és gyermekjóléti szolgálat segíti elő.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés biztosítása keretében az étrendtervezésre a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben meghatározott szabályok az irányadók. A Fonyód Konyha Nonprofit Kft. a bölcsődében, az óvodában, valamint az iskolákban is biztosítja a közétkeztetést, melyben az anyagi lehetőségeknek megfelelően változatos, vitaminban, mikro-, makrotápanyagokban, ásványi anyagokban és rostokban gazdag étkezéseket kínál. Mindez azért is fontos, mert a tartósan rossz anyagi helyzetben lévő családokból származó gyermekek számára az elsődleges tápanyagforrást a közétkeztetés jelenti. Kiemelt fontosságú tehát, hogy számukra az egészséges étrend biztosítva legyen. A minőségi és mennyiségi ellenőrzés folyamatos. A Kft. a speciális, illetve diétás étrendet igénylő gyermekek részére is biztosítja a

³⁵ <http://www.pedagogiai-szakszolgalat.hu/fonyodi-tagintezmeny.aspx>

megfelelő étkeztetést. Az iskolabüfékben szintén megjelennek az egészséges táplálkozás szempontjai, így ma már elsősorban egészséges ételeket, italokat, gyümölcsöt tudnak vásárolni a diákok az iskolai büfékben. A rászoruló gyermekek számára természetesen az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés lehetősége is biztosítva van városunkban.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A testmozgás fontosságának előtérbe helyeződése megmutatkozik az utóbbi években megvalósult, illetve a még folyamatban lévő városi fejlesztésekben is, hiszen a sporttal, a szabadidő hasznos eltöltésével kapcsolatos számos beruházás történt Fonyódon. A sportolás talán legfontosabb színtere a városi Zákányi Kálmán Sportcsarnok, mely számos sport- és szabadidős rendezvénynek ad otthont minden évben. A Petőfi Sportegyesület a labdarúgás, illetve a labdarúgás-utánpótlás kinevelése terén játszik kiemelkedő szerepet, de a kézilabda helyi szintű újjáéledésében is sokat köszönhetünk az egyesületnek. Nyertes TAO-pályázatok segítségével kezdődhetett meg egy új sportcsarnok megépítése, és két sportpálya kialakítása, mely a városi sportélet szempontjából igen értékes fejlesztés lesz a közeljövőben. Megtörtént továbbá az általános iskola sport infrastruktúrájának fejlesztése is, melynek révén korszerűbb módon és eszközök segítségével barátkozhatnak meg a sportolással az iskola tanulói. A város játszóterei szintén sok eszközzel gazdagodtak az elmúlt években, ezek közt is kiemelkedik a városi strandon található, nagy kiterjedésű, jól felszerelt játszótér, mely egész évben várja a gyermekes családokat.

Balaton-parti város lévén Fonyód számtalan lehetőséget biztosít a horgászat és vízi sportok (vitorlázás, kajak, kenu, csónakázás) kedvelői, illetve az úszni vágyók számára. A GINOP-7.1.2-15-2016-00008 azonosítószámú pályázati forrásból vízitúra megállóhely is létesült a Városi strand melletti un. Vízisport telepen. A Panoráma strandon szabadtéri kondi park érhető el, sportszerkölcsönzés (pl. vízibicikli) működik, illetve lehetőség van például strandröplabda, strandfoci, tollaslabda és egyéb nyári szabadtéri sportok művelésére. A kerékpározásnak hódolók a Balaton körüli kerékpárút révén kisebb-nagyobb kerékpártúrákat tehetnek. A TOP-3.1.1-16-2017-00002 azonosítószámú pályázati forrásból Fonyód és Buzsák-Csisztapuszta (Csisztafürdő) között kerékpárút fejlesztése történik, mely kerékpárút a Balatoni Bringakörúttal is össze lesz kötve. Nem csupán nyáron lehet azonban nagy szerepe a város vizeinek, hiszen a téli időszakban a kijelölt jégpályákon korcsolyázhatnak a téli sportok szerelmesei.

Az Önkormányzat különösen fontosnak tartja a helyi sportegyesületek és civil szerveződések támogatását, e célból minden évben forrást különít el költségvetésében.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások közül helyben az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a nappali ellátás, valamint a családsegítés érhető el, ezeket a Fonyód-Balatonfenyves Szociális Társulás által fenntartott Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja a helybéliek számára. Az alábbiakban elsősorban az intézmény szakmai programjára támaszkodva ismertetjük ezen szolgáltatások jellemzőit.

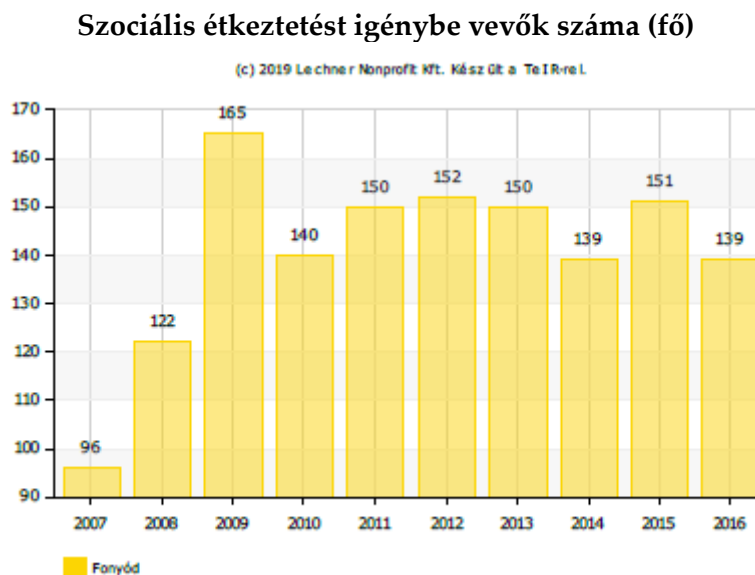
Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk (betöltött 62. életév), fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, egészségi állapotuk miatt, vagy hajléktalanságuk okán. Az intézmény külön eljárás nélkül, haladéktalanul köteles étkezést biztosítani annak a rászorulóknak, akinek életét, testi épségét, vagy egészségi állapotát az ellátás elmaradása veszélyezteti.

Az intézmény Fonyód Város közigazgatási területén az ellátást szociális konyha alapszolgáltatási formában biztosítja, ahol az étel melegítése és kiszolgálása történik. Az intézmény az egyszeri meleg ételt (ebédet) a Fonyód Konyha Nonprofit Kft. konyhájáról biztosítja. Az étel helyben fogyasztása a nappali ellátás keretein belül valósul meg, ezen kívül az ellátott, hozzátartozója vagy segítőtje által történő elvitellel biztosított. Az étel kiszállítása az önkormányzat tulajdonában lévő ételszállításra is alkalmas gépkocsival, valamint az intézmény szociális gondozójának közreműködésével történik. Étkeztetés keretében nyújtott szolgáltatáselemek:

- **étkeztetés:** gondoskodás hideg, illetve meleg ételről alkalmilag vagy rendszeresen a szolgáltatást igénybe vevő lakhelyén, szolgáltatónál, egyéb étkezdében vagy közterületen;
- **szállítás:** javak vagy szolgáltatások eljuttatása az igénybe vevőhöz, vagy az igénybe vevő eljuttatása a közszolgáltatások, szolgáltatások, munkavégzés, közösségi programok, családi kapcsolatok helyszínére, ha szükségleteiből adódóan mindezek más módon nem oldhatóak meg.

A Szociális Központ által biztosított szociális étkeztetést igénybe vevők száma az elmúlt években ingadozó képet mutatott, 2015-től csökkenni kezdett az igénybe vevők száma. 2018-ban 106 fonyódi lakos vette igénybe a szociális étkeztetést, ebből kiszállítással 48 fő, helyben fogyasztással 30 fő, elvitellel 28 fő.

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás olyan szolgáltatás, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. Hozzájárul ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Az intézmény alapszolgáltatás keretében házi segítségnyújtást biztosít a gondozási szükséglet vizsgálata alapján. A házi segítségnyújtást a gondozási szükségletnek megfelelően biztosítja. Ha a gondozási szükséglet III. fokozatú, a szolgáltatást igénylőt az intézmény vezetője tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről. Ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig házi segítségnyújtásra jogosult (1993. évi III. törvény 63.§ (6)).

A házi segítségnyújtás a gondozási szükséglet szerint szociális segítséget vagy személyi gondozást biztosít.

Fentiek értelmében a házi segítségnyújtás keretében **szociális segítség** keretében végzett feladatok:

- A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében: takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálósobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben), mosás, vasalás;
- A háztartási tevékenységben való közreműködés körében: bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása, segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében, mosogatás, ruhajavítás, ágyazás, ágyneműcsere, közkútról, fúrtkútról vízhozam, tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel), télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt, kísérés;
- Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában;
- Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

A házi segítségnyújtás keretében gondozási szükséglet szerint megállapított **személyi gondozás** keretében végzett feladatok:

a szociális segítség feladatai mellett

- az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:
 - információnyújtás, tanácsadás, és mentális támogatás,
 - családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése,
 - az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés,
 - ügyintézés az ellátott érdekének védelmében;
- gondozási és ápolási feladatok körében: mosdatás, fürdetés, öltöztetés, ágyazás, ágyneműcsere, inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése, haj-, arcszőrzet ápolása, száj-, fog és protézis ápolás, körömápolás, bőrápolás, folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül), mozgatás ágyban, decubitus megelőzése, felületi sebkezelés, sztomazsak cseréje, gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása, vérnyomás és vércukor mérése, hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül, kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés, kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás, a háziorvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig).

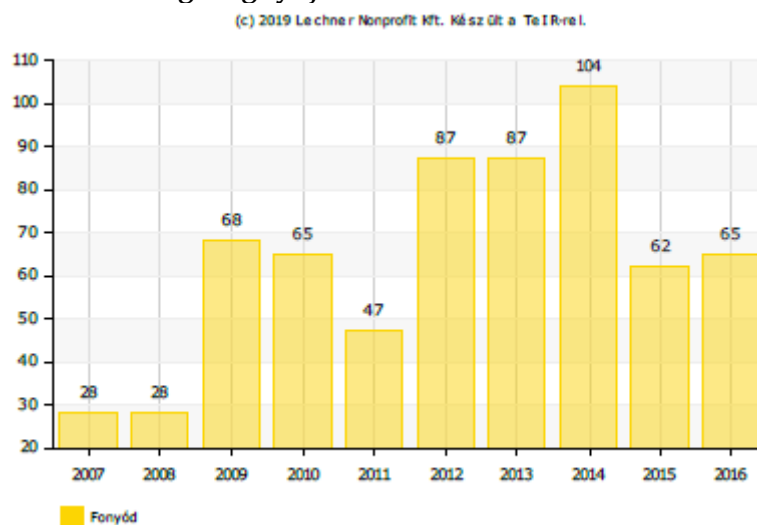
Házi segítségnyújtás keretében nyújtott szolgáltatási elemek:

- **Tanácsadás:** az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésekre reagáló, élethelyzetének megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nem kívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.
- **Gondozás:** az igénybe vevő bevonásával történő tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres, vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való magatartását, visszailleszkedését.
- **Felügyelet:** az igénybe vevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló személyes, vagy technikai eszközökkel biztosított kontroll.
- **Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás:** az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendbe tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében,

valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Ahogy az alábbi ábrán is látható, a házi segítségnyújtásban részesülők száma 2014 után drasztikus mértékben csökkent, amit leginkább a gondozási szükséglet elbírálási kritériumainak változása okozott 2015-ben (a korábbi 10 pont helyett 2015-től 20 pont lett szükséges az egy óra időtartamú gondozás megállapításához), így a kérelmezők nagy része kiesett az ellátásból. A Szociális Törvény 2017. január 1-én hatályba lépett módosítása eredményeként a házi segítségnyújtás esetében megszűnt az óraalapú szolgáltatásnyújtás rendszere. A gondozási szükséglet vizsgálata során elért pontszám így már nem korlátozza a házi segítségnyújtás napi időtartamát. E módosítás célja az ellátott szükségleteihez rugalmasabban igazodó szolgáltatás-nyújtás, melynek konkrét időtartama az ellátást igénylő és a szolgáltató közötti megállapodásban kerül megállapításra. A házi segítségnyújtást 2018-ban 43 fő vette igénybe (szociális segítséget 5 fő, személyi gondozást 38 fő). Az összes gondozási óra ebben az évben 10243 óra volt.

Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás célja a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, de a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A szolgáltatás nyújtása során segélyhívás esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan, maximum 30 percen belül történő megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését kell biztosítani.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében nyújtott szolgáltatási elemek:

- **Felügyelet:** az igénybe vevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes vagy technikai eszközzel, eszközökkel biztosított kontroll.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociális rászorultság vizsgálata történik. Szociálisan rászorult:

- az egyedül élő 65 év feletti személy,
- az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy

- a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A súlyos fogyatékoságot az Szt. 65/C. § (5)-(7) bekezdése szerint, a pszichiátriai betegséget és az egészségi állapot miatti indokoltságot külön jogszabály szerint kell igazolni.

Fonyódon 2018-ban összesen 70 darab jelzőrendszeri készülék volt kihelyezve, mind a 70 igénybe vevő szociálisan rászorultnak minősült.

Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása az idős emberek számára szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő ellátás biztosítása, hiányzó családi gondoskodás pótlása, a gondozottak szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények biztosítása.

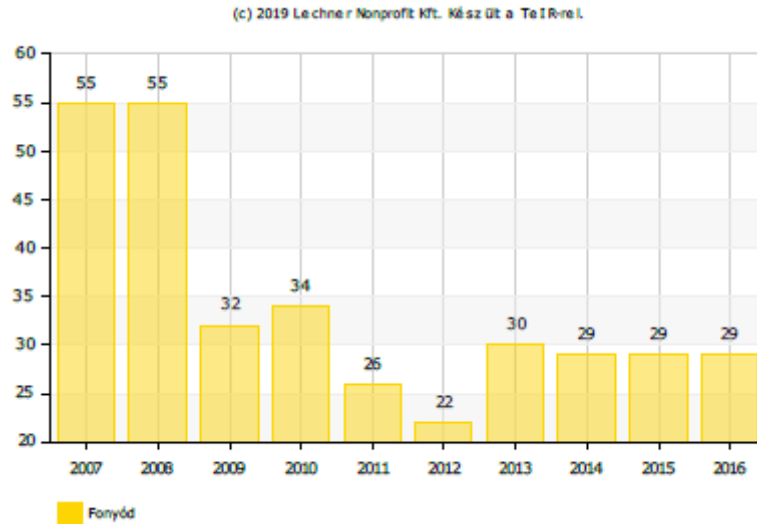
Az igénybe vevők részére lehetőség biztosítása a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok ápolására, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá igény szerint a napközbeni étkezés megszervezése.

Idősek nappali ellátása keretében nyújtott szolgáltatási elemek:

- **Tanácsadás:** az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.
- **Készségfejlesztés:** az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.
- **Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás:** az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.
- **Étkeztetés:** gondoskodás hideg, illetve meleg ételről alkalmilag vagy rendszeresen a szolgáltatást igénybe vevő lakhelyén, szolgáltatónál, egyéb étkezdében vagy közterületen.
- **Esetkezelés:** az igénybe vevő, vevők szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő, vevők saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.
- **Felügyelet:** az igénybe vevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes vagy technikai eszközzel, eszközökkel biztosított kontroll.
- **Gondozás:** az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.
- **Szállítás:** javak vagy szolgáltatások eljuttatása az igénybe vevőhöz, vagy az igénybe vevő eljuttatása a közszolgáltatások, szolgáltatások, munkavégzés, közösségi programok, családi kapcsolatok helyszínére, ha szükségleteiből adódóan mindezek más módon nem oldhatóak meg.
- **Közösségi fejlesztés:** egy településrész, település vagy térség lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító- ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely különböző célcsoportokra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködéseket valósít meg.

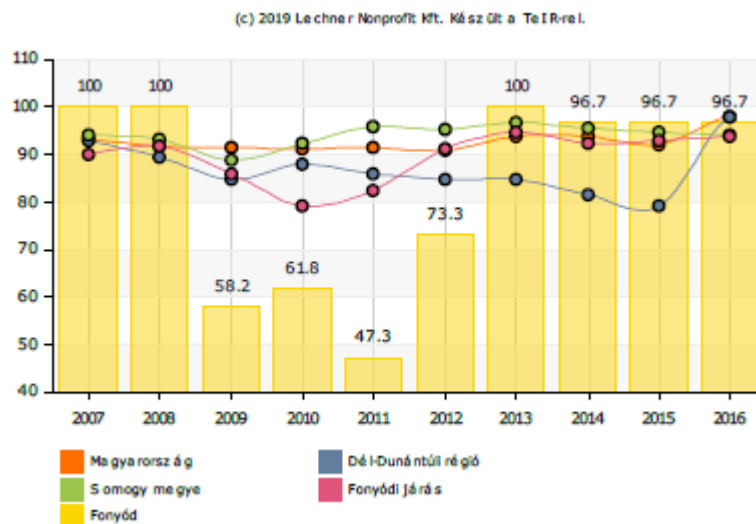
Az idősok nappali ellátását évek óta ugyanannyian veszik igénybe, mivel a férőhelyek száma korlátozott. Az előző évekhez hasonlóan 2018-ban is 29 fő vette igénybe a szolgáltatást. Tekintettel az idősok számának és arányának jelentős mértékű emelkedésére, valamint a Szociális Központ által biztosított nappali ellátás magas kihasználtságára, a jövőben szükségessé válhat a szolgáltatás kapacitásának bővítése.

Idősok nappali ellátásában részesülők száma (fő)

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Idősok nappali ellátását biztosító intézmények kihasználtsága (%)

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2016 óta egy szolgáltató keretében működtethető. A kétféle szolgáltatás integrációja többek közt a párhuzamos családgondozás megszüntetését célozta. A változtatás értelmében a család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási

feladatokat. A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítani kell:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságtérhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti készenléti szolgálatot a segítségre szoruló személyek számára,
- a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők után követését biztosító esettanulmányi feladatokat.

Gyermekjóléti szolgáltatás

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata *a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:*

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata *a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:*

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

- a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel (a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjaival) való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás *a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.*

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata *a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:*

- a gyermekkel és családjával végzett szociális segítőmunkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni
 - egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,
 - szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
 - egészségügyi ellátások igénybevételét,
 - pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a Gyvt. 39. §-ában és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat:

tájékoztatási feladatai körében szociális és egyéb információs adatokat gyűjt, és tájékoztatja:

- a szülőt, illetve - ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően - az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,

- a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről, és
- az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás után követése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az után követést végző szervezet felkeresését.

szociális segítőmunka keretében:

- segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,
- az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,
- koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,
- az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember és a család- és gyermekjóléti központ bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében esetmegbeszélést, illetve - az előbbieket mellett - a család problémában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével esetkonferenciát szervez,
- a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét, közreműködik a válsághelyzetben lévő várandós anya problémáinak rendezésében.

az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében:

- folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,
- a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, és
- segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.

a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából:

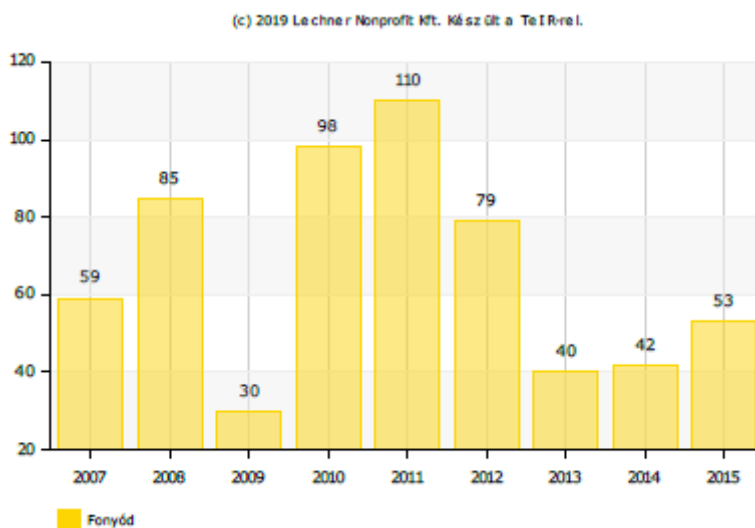
- olyan szabadidős és közösségi programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőknek aránytalan nehézséget okozna, és
- kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél az előző pont szerinti programok megszervezését,
- tájékoztatja a szülőt az ellátási területén lévő gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak tartalmáról és igénybevételének feltételeiről, valamint személyes közreműködéssel segíti a szolgáltatások igénybevételét és ezáltal a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését és megszüntetését.

a hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében:

- segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,
- tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselet lehetőségéről,
- a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít, és
- a gyámhivatal felkérésére a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 47/A. § (6) bekezdése alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

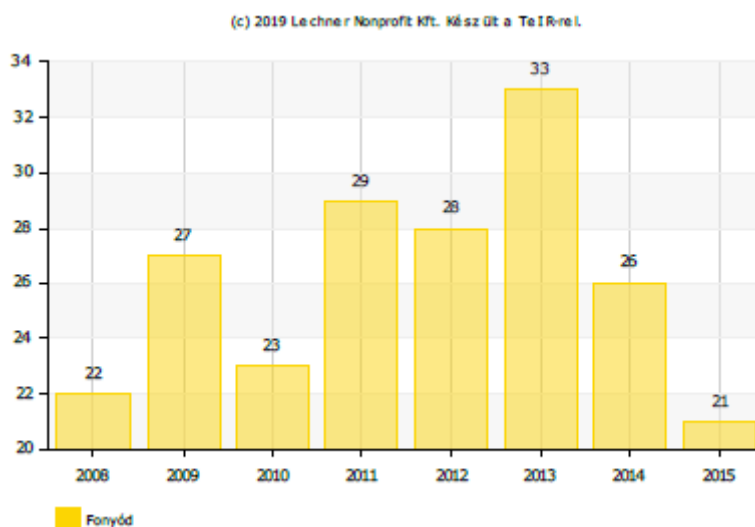
Az alábbi ábrák a 2016-os jogszabályi változást megelőző állapot szerint mutatják be a szolgáltatást igénybe vevők számát. Látható, hogy 2015-ben a családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma emelkedett, míg a gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma csökkent. Az integrációt követően, 2017-ben a család- és gyermekjóléti szolgálat által együttműködési megállapodás alapján gondozott fonyódi személyek száma 29 fő, ebből 23 fő kiskorú.

Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma (fő)

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A fenti szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, az Önkormányzat és az általa fenntartott intézmények ellen ilyen ügyben eljárás nem indult. Fontosnak tartjuk a klienskör témában történő tájékoztatását, ezért az ellátottjogi, gyermekjogi és betegjogi képviselők adatait a megfelelő nyomtatott anyagok és szóbeli tájékoztatás útján ismertetjük az ellátottakkal a szolgáltatás igénybevételét megelőzően.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Míg az egyenlő bánásmódhoz való jog mindenkit megillet, addig az esélyegyenlőség biztosítása a jogalkotó részéről külön intézkedések, jogszabályi rendelkezések megtételét követeli meg. Ezeket nevezzük általában pozitív intézkedéseknek. Nyilvánvaló tehát, hogy nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését a hátrányos helyzetű csoportok számára esélyteremtő pozitív intézkedések meghozatala.³⁶

Az Ebktv. 11. § (1) bekezdése előnyben részesítés címszó alatt megfogalmazza, hogy nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, ha az törvényen vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeleten, illetve kollektív szerződésen alapul, és határozott időre vagy határozott feltétel bekövetkeztéig szól.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat célzó ellátások általában véve is pozitív intézkedésekkel segítik a rászorulókat, a pozitív megkülönböztetést szükség esetén az eljárások, illetve a szolgáltatások nyújtása során érvényesíti az Önkormányzat, illetve a szolgáltató intézmény annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetben levőket kompenzálja, esélyegyenlőségüket biztosítsa.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közélet elsődleges színterei a különböző városi rendezvények, melyek egész évben teret adnak a közösségi élet gyakorlására. Néhány évvel ezelőtt kapott helyet a városközpontban a Városi Kulturális Központ, mely számos beltéri rendezvénynek (pl.: kiállításoknak, színházi előadásoknak, városi ünnepségeknek) ad otthont, de itt található a városi könyvtár, és itt végzi munkáját a Fonyód Média Nonprofit Kft. is. Az új kulturális központ jóval kedvezőbb feltételekkel rendelkezik, mint az egykori művelődési ház, épülete akadálymentesített. Rendszeresen gyűlnek itt össze a helyi civil szerveződések tagjai. Ilyenek többek közt a nyugdíjas klubok, a Kertbarátok köre, vagy a Szent József Családközösség és a Református Biblia Kör. Rendszeres jelleggel kerül ezen helyiségekben megrendezésre baba-mama torna és egyéb gyermekfoglalkozások is, például a Manó Móka. A színházteremnek köszönhetően rendelkezésre áll megfelelő helyiség az Eraklin Táncklub, illetve a Pelso Főnix Színtársulat próbáinak lebonyolítására is. A kulturális központ tehát átadása óta a helyi közösségi élet egyik legfontosabb színtere. Szintén fontos közéleti helyszín a városi múzeum, ahová a fonyódi diákok, a fogyatékkal élő, és a Fonyód

³⁶ http://egyenlobanasmod.hu/sites/default/files/kiadvany/EBH%20Tananyag%2020180404_sm.pdf

Kártyával rendelkezők ingyenesen léphetnek be. A múzeumban is számos rendezvény, és kiállítás kerül megrendezésre, különösen a nyári időszakban. Az aktív közélet gyakorlása szempontjából további fontos helyszínek a városban:

- Feng Shui Galéria: közönségtalálkozók, könyvbemutatók, feng shui tanfolyamok, előadói estek, kiállítások fontos helyszíne;
- Kripta Villa: múzeum és kávézó egy épületben, csodás balatoni panorámával, a belépés hallás-, látás- és mozgáskorlátozottak számára ingyenes;
- Dísz tér: számos közösségi megmozdulás helyszíne, továbbá több városi rendezvény (pl.: adventi vásár és gyertyagyújtás, „Tök Jó Nap”) színtere, a város központjában található;
- Piactér: a heti két alkalommal nyitva tartó piac helyszíne, mely megújult vásárcsarnokkal, kibővített térrel, vendéglátó egységekkel várja vásárlóit, a nyári időszakban pedig zenei fesztiválok helyszíneként szolgál;
- Vigadó tér és az ott található szabadtéri színpad: egész nyáron számos zenei és egyéb rendezvény számára biztosít megfelelő helyszínt;
- Zákányi Kálmán Sportcsarnok: sportrendezvények színtere, de otthont ad az egyik leghíresebb fonyódi rendezvénynek, a Fonyódi Kolbászfesztiválnak is.

Természetesen fentiekén kívül számos egyéb helyszínen valósul meg a mindennapi közösségi érintkezés, például a városi intézményekben, az egyházi élet színterein, a vendéglátó egységekben, illetve nyáron legfőképpen a Panoráma strandon és szabadstrandokon, továbbá a szerető gazdik számára nemrégiben kialakított kutyás fürdetőhelyen. Nem csupán a város frekventált helyszínein zajlik a közösségi élet, és ezt az önkormányzat a városrészi rendezvények szervezésével is támogatja, ezért kerül megrendezésre minden évben a Bélatelepi nap és a Fonyódligeti nap.

Nyáron természetesen még inkább felpetreződik az élet városunkban, ebben az időszakban gyakorlatilag napi szinten érhető el különböző közösségi programok, rendezvények, beindul a fesztiválszezon. Hogy csak néhányat említsünk: Dog Beach Fest, Hal és Petyek napok, RetroBalaton, Fonyódi Sörfesztivál, RockBalaton, Harcsafesztivál, ezek talán a legnevesebb nyári rendezvényeink.

Összességében elmondható, hogy Fonyód igen aktív és sokszínű közösségi élettel bír, és ehhez megfelelő adottságokkal rendelkezik. A városi rendezvények lebonyolítása többnyire a helyi intézmények szoros együttműködésével valósul meg, ami elősegíti a közösségépítést, illetve a városért dolgozók számára szakmai és személyes kapcsolatok ápolását. Nem feledkezhetünk meg továbbá a civil szervezetek szerepéről sem, hiszen számos rendezvény szervezése során rájuk is számíthatunk, továbbá ők azok, akik a város polgárai érdekében hétköznapi szinten is fontos teendőket látnak el, ezért az Önkormányzat saját költségvetéséből minden évben támogatja őket.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktusok a városban nem jellemzőek, Fonyódon csupán kis létszámú etnikum él.

A turista szezonban, fesztiválokon azonban előfordulnak kisebb összecsörrenések, melyek javarészt maguktól is rendeződnek, rendőrségi beavatkozásra az esetek többségében nincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Mi, fonyódiak szerencsésnek mondhatjuk magunkat, amiért a szolidaritás, az egymás iránt érzett felelősség és a segítő szándék markánsan megjelennek városunkban, mind a civil szervezetek, mind a magánszemélyek tevékenységeiben.

A Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ a városi intézmények közül -a végzett munka jellegéből adódóan – élen jár az adományok közvetítésében, így az elmúlt években az észlelő- és jelzőrendszer több intézményével való együttműködés révén sikerült jelentős mennyiségű adományt összegyűjtenie és elosztania a rászoruló családok között. A család- és

gyermekjóléti szolgálat évente átlagosan nyolc alkalommal tart szervezett adományosztást, amikor is elsősorban ruházati cikkek kerülnek szétosztásra a „ruhabörzén”. Ezen kívül a szolgálat természetesen családlátogatások alkalmával is juttat adományt a gondozásban álló családok számára, továbbá eseti jelleggel felmerülő adományszükséglet kielégítésére is törekszik, így például közvetített már babakocsit, kerekesszéket és egyéb fontos használati tárgyakat a környékbeli rászoruló egyének, családok számára. Kiemelt fontossággal bírt karácsony előtt a Mátyás Király Gimnáziumban szervezett „Cipősdoboz akció”, melynek révén a gondozott családokban található gyermekek részesülhettek ajándékban az ünnepek alkalmából. Az elmúlt évben a Szociális Központ is bekapcsolódhatott a „Jézuska Járat” nevű jótékonyági kezdeményezésbe, melynek keretében hátrányos helyzetű gyermekek karácsonyi kívánságai válhattak valóra. A „Jézuska Járat” keretében Fonyódon 22 gyermek részesült karácsonyi ajándékban. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fonyódi Csoportjának köszönhetően karácsony alkalmából tartós élelmiszer adományban részesülhettek a szolgálattal kapcsolatban álló, és számos más család is. Szintén sokaknak jelent nagy segítséget az élelmiszerbankon keresztül kapott pékáru- és zöldségadomány, mellyel egész évben számos alkalommal sikerült támogatni a rászorulókat. A fonyódi Lions Club szintén sokak számára nyújt pénzügyi és természetbeni támogatást, így például hozzájárul számos gyermek intézményi étkeztetésének költségéhez, szemüveget csináltat a rászoruló gyermekek számára, beiskolázáshoz szükséges ruhát, cipőt, tanszereket vásárol a gyermekeknek, többük esetében fedezi az iskolai kirándulások, színházlátogatások költségét is. Ez csupán néhány példa a Lions Club jótékony megmozdulásaiból, de több esetben a család- és gyermekjóléti szolgálat is a Lions Clubhoz fordult segítségért egy-egy nehéz helyzetbe került kliens megsegítése céljából, ami jó példa az intézményi-civil együttműködés megnyilvánulására városunkban. Látható, hogy az adományközvetítés a legtöbb esetben a partner intézményekkel és civil szervezetekkel való együttműködés eredménye, ami arra utal, hogy városunkban jelentős mértékű összefogás tud megvalósulni a mások iránt érzett szolidaritás jegyében.

A közösség ereje megmutatkozik a jótékonyági kezdeményezésekben is, így például egy rákos beteg fonyódi gyermek megsegítése érdekében több jótékonyági koncertre, illetve jótékonyági kerékpározásra is sor került, továbbá az érintett család számára pénzgyűjtési akció is indult. A krízishelyzetben lévő családok gondjai, illetve más súlyos, megrendítő problémák nyilvánosságra kerülése esetén mindig megtapasztalhattuk a helyiek összefogásának eredményét. A TOP-3.1.1-16-2017-00002 azonosítószámú pályázati forrásból Fonyód és Buzsák-Csisztapuszta (Csisztafürdő) között kerékpárút fejlesztése történik, mely kerékpárút a Balatoni Bringakörúttal is össze lesz kötve, újabb teret nyitva a hasonló jellegű kezdeményezéseihez.

Az önkéntesség is jelentős mértékeket ölt városunkban. Elsősorban a város szépítésére, közterületeinek tisztán tartására (szemétszedés, virágosítás) minden évben szerveződnek önkéntesek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Városunkban roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Naprakész adatok hiánya a szegénység témakörének egyes aspektusairól	Nyilvántartások folyamatos frissítése, adatgyűjtés, intézmények közti információáramlás erősítése
59 év feletti, veszélyeztetett korban lévő munkanélküliek számának és arányának emelkedése	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése
Tartós munkanélküliek magas aránya az összes álláskereső között	Képzési, átképzési lehetőség biztosítása az érintetteknek, mentori szolgáltatás igénybevételére történő ösztönzés
Szociális és piaci alapon bérbe adható önkormányzati lakások alacsony száma	Önkormányzati lakások bérbe adása szociális és piaci alapon, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek helyzetét, jogait illetően számos nemzetközi egyezmény tartalmaz lényeges megállapításokat, melyek iránymutatásként szolgálnak a hazai jogalkotás számára. Ezek közül talán a legfontosabb az 1989-ben született a Gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény, melyet Magyarország 1990-ben írt alá, majd az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdetett ki. Ennek részes tagállamai, felismerve a gyermekek speciális helyzetét és szükségleteit, számos gyermekjogi kérdésben megállapodást kötnek. Az Egyezmény kimondja például, hogy részes tagállamai tiszteletben tartják és biztosítják a joghatóságuk alá tartozó gyermekek számára az Egyezményben lefektetett jogokat minden megkülönböztetés, nevezetesen a gyermeknek vagy szüleinek vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy társadalmi származása, vagyoni helyzete, cselekvőképtelensége, születési vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül. A hazai jogszabályok az Egyezménnyel összhangban készültek. Legmagasabb szinten az Alaptörvény fekteti le, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket (Alaptörvény, XV. cikk (5) bekezdés), illetve, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz (Alaptörvény, XVI. cikk (1) bekezdés). Törvényi szinten a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyermekvédelmi Törvény vagy Gyvt.), valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény is biztosít külön jogokat a kiskorúak számára. Fonyód Város Önkormányzata elkötelezett a gyermekek jogainak maradéktalan érvényesítése mellett, jelen fejezetben az őket érintő kérdésekkel, problémákkal foglalkozunk.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Az alábbiakban a gyermekek főbb demográfiai mutatóit ismertetjük röviden.

A következő táblázat a kiskorúak számát és arányát mutatja meg az állandó népességen belül öt évre visszamenőleg. A 0-14 és 15-17 éves népesség száma ingadozott az elmúlt években, számottevő változások nem történtek, leszámítva a 2016-os évet, amikor mindkét korcsoportban viszonylag jelentős csökkenés következett be. 2017-re a kiskorúak száma visszaállt körülbelül arra a szintre, melyen 2016 előtt állt, a település jövőjét illetően azonban a gyermekek számának növekedése lenne kívánatos.

Kiskorú népesség adatai					
	2013	2014	2015	2016	2017
Állandó népesség száma	5208	5224	5199	5177	5199
0-14 évesek száma az állandó népességen belül	525	542	539	528	540
15-17 évesek száma az állandó népességen belül	133	128	134	121	137
Kiskorú (0-17 éves) népesség száma összesen	658	670	673	649	677
Kiskorú népesség aránya az állandó népességen belül	12,6%	12,8%	12,9%	12,5%	13,0%

Forrás: TeIR

A kiskorú népesség korösszetételét a következő táblázat szemlélteti. A 0-2 évesek aránya 2016-ig nőtt, majd 2017-re kismértékben visszaesett. A 3-5 évesek aránya 2015-től mutat folyamatos növekedést, ellenben a 6-14 éves korcsoport 2014-től egyre kisebb hányadot birtokol a kiskorú állandó népességén belül. A 15-17 évesek száma és aránya hullámzó jelleget mutat az elmúlt öt évben. Számottevő változásokról egyik korcsoport esetében sem beszélhetünk, mindazonáltal ideálisabb lenne a fiatal- és gyermekkorúak számának növekedése a jövőben.

Kiskorú népesség életkor szerinti összetétele										
	2013		2014		2015		2016		2017	
Állandó népességén belül:	Fő	Százalék	Fő	Százalék	Fő	Százalék	Fő	Százalék	Fő	Százalék
0-2 évesek száma	98	14,89	105	15,67	109	16,20	109	16,80	105	15,51
3-5 évesek száma	97	14,74	91	13,58	87	12,93	93	14,33	103	15,21
6-14 évesek száma	330	50,15	346	51,64	343	50,97	326	50,23	332	49,04
15-17 évesek száma	133	20,21	128	19,10	134	19,91	121	18,64	137	20,24
Összesen 0-17 évesek száma	658	100,00	670	100	673	100	649	100	677	100

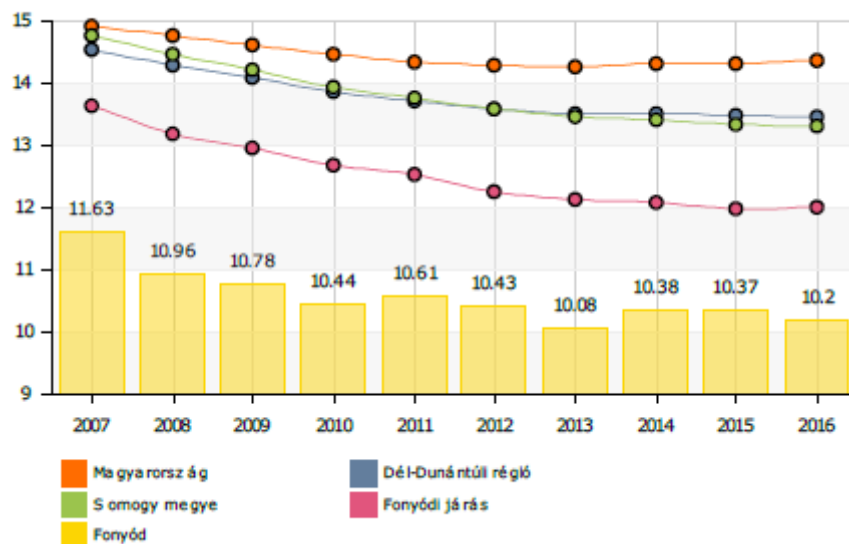
Forrás: saját szerkesztés a TeIR adatai alapján

Ahogy az alábbi ábrán is látható, Fonyódon a 0-14 évesek népességén belüli aránya jelentős mértékben elmarad az országos, regionális és megyei adatoktól is, ezért is fontos a gyermekvállalás támogatása, a lehetőségekhez képest települési szinten is.

Állandó népességén belül a 0-14 évesek aránya (%)

Az adott területen lakóhellyel rendelkező 0-14 éves személyek aránya. Két népszámlálás között tovább vezetett adat az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai alapján.

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Esélyegyenlőségi szempontból a gyermekek demográfiai adatai alapján messzemenő következtetéseket nem tudunk levonni, ugyanakkor ha a korosztály gyarapodását szeretnénk szorgalmazni, akkor a kisgyermekes családokat célzó szolgáltatások szervezésére, a családalapítás támogatásának kérdésére érdemes figyelmet fordítani.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek helyzetének elemzését kezdjük az alapfogalmak rövid magyarázatával.

A **veszélyeztetettség** fogalmát a Gyermekvédelmi Törvény 5. § n) pontja tisztázza. E szerint a veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. (Gyvt. 15. § (4) bekezdés b) pont és 68. § (1) bekezdés)

Hátrányos helyzetű a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése alapján az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége (ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik),
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága (ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy),
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei (ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek).

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentebb meghatározott három körülmény közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. (Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése)

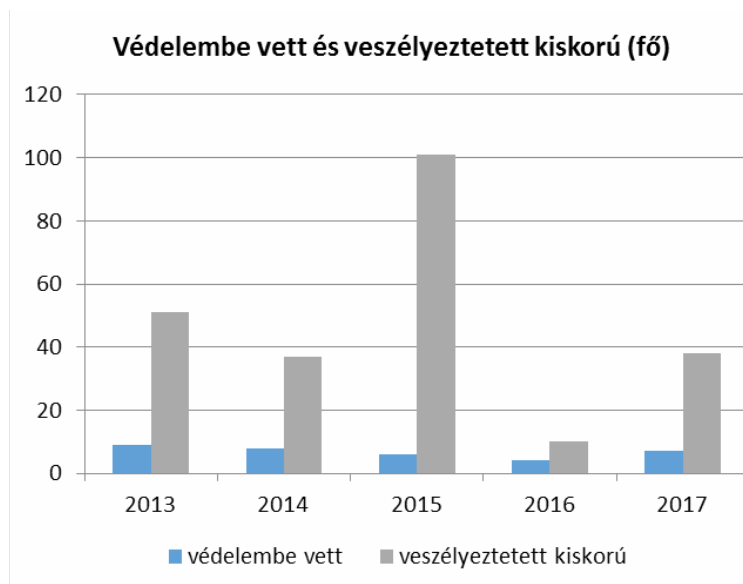
A **gyermekek védelme** olyan tevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányul. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. (Gyvt. 14. § (1) (2) (3) bekezdés) A gyermekvédelmi törvény kimondja, hogy a gyermekek védelme során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. (Gyvt. 3. § (2) bekezdés)

Városunkban a védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma ingadozónak mondható, a nagymértékű ingadozás kis részben annak is betudható, hogy az alábbi táblázatban és ábrán látható adatok csupán az adott év december 31-i állapotát jelenítik meg. Ahogy látható, a veszélyeztetett gyermekek száma minden évben magasabb, mint a védelembe vetteké, mivel a veszélyeztetettség sok esetben a család- és gyermekjóléti szolgáltatás önkéntes igénybevételével is kezelhető, azonban azokban az esetekben, mikor ez a típusú ellátás már nem elégséges, hatósági intézkedésre (védelembe vételre) kerül sor. A védelembe vettek tehát azok a gyermekek, akik a veszélyeztetettek közül kerülnek ki, mint hatósági intézkedésben érintett kiskorúak. Az ő esetükben a veszélyeztetettség súlyosabb, nehezebben kezelhető problémát jelent, ezért kötelező magatartásszabályok elrendelése mellett a gyámhatóság védelembe veszi őket. Az elmúlt öt évben a védelembe vettek száma kismértékű változásokat mutat, 2017-ben az előző évhez képest kissé növekedett. A veszélyeztetett gyermekek száma 2015-ben volt a legmagasabb, azóta jelentősen mérséklődött, bár 2017-ben kissé növekedett a veszélyeztetettek száma is. Jól látható, hogy a védelembe vettek száma minden évben jóval alacsonyabb, mint a veszélyeztetetteké, ami arra enged következtetni, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálat igyekszik az önkéntességen alapuló együttműködés keretében segíteni a családokat a felmerült problémák megoldásában, a hatóság bevonására csak a legszükségesebb esetekben kerül sor.

A veszélyeztetettség legfőbb okai városunkban:

- anyagi (megélhetési) problémák és elégtelen lakáskörülmények: átmeneti vagy tartós jelleggel jelentkeznek, többnyire a munkavállalás nehézségeire vezethetők vissza, melynek oka a kliensek körében elsősorban az alacsony iskolai végzettség és egészségügyi problémák;
- családi-kapcsolati konfliktusok: okai főleg a családban fennálló anyagi gondok, a szülők életvitele (az esetek egy részében szenvedélybetegség), de előfordult családon belüli bántalmazás is; a konfliktusok a szülők válása esetén a szülői felügyeleti jog, a gyermektartás díj, és a gyermekkel való kapcsolattartás terén alakulnak ki;
- gyermeknevelési problémák: többnyire a szülői készségek, képességek hiánya miatt alakulnak ki, és önkéntes alapellátás keretében kezelhetők;
- lelki-mentális problémák: egyedülálló felnőttek, és gyermekes szülők esetében is előforduló probléma, felismerése és kezelése sokszor nehéz feladatnak bizonyul.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	9	51
2014	8	37
2015	6	101
2016	4	10
2017	7	38
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

Az Önkormányzat adatai alapján elmondható, hogy településünkön évek óta csekély számú hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek él. Az alábbi táblázat adatai szerint a hátrányos helyzetű gyermekek száma és aránya 2015-ben volt a legmagasabb, ekkor is csupán mintegy 0,02%-át tette ki ez a csoport a 0-17 éves népességnek. Ugyanez mondható el a halmozottan hátrányos helyzet tekintetében is, mely 2015-ben 7 főt érintett településünkön, 2017-ben már csak 5-öt. Városunkban hátrányos helyzet elsősorban a szülő alacsony iskolai végzettsége vagy foglalkoztatottsága miatt kerül megállapításra, míg a halmozottan hátrányos helyzet főleg e két körülmény együttállása, valamint nevelésbe vett gyermekek esetében jellemző. Összességében elmondható, hogy Fonyódon elenyésző azon gyermekek száma, akik esetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapításra került, arányuk a kiskorú népességben belül pedig meglehetősen alacsony.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma és aránya a 0-17 éves állandó népességben belül

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%
Hátrányos helyzetű gyermekek száma	n. a.	n. a.	6	0,009	13	0,019	6	0,009	2	0,003
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	n. a.	n. a.	7	0,010	7	0,010	0	0,000	5	0,007

Forrás: saját szerkesztés önkormányzati adatszolgáltatás alapján

A fogyatékossgal élő gyermekek számát illetően nincs pontos adatunk, velük kapcsolatban annyit tudunk, hogy nincsenek nagy számban jelen városunkban.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) való jogosultság lényege, hogy az anyagi nehézségekkel küszködő családok számára megkönnyítse a gyermek(ek) ellátását. Az RGYK alapján a gyermek számos jogszabályban definiált kedvezményre lesz jogosult. A Gyvt. 19. § (1) bekezdése szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a törvényben meghatározott egyéb feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- meghatározott természetbeni támogatásnak (fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány), és
- a törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

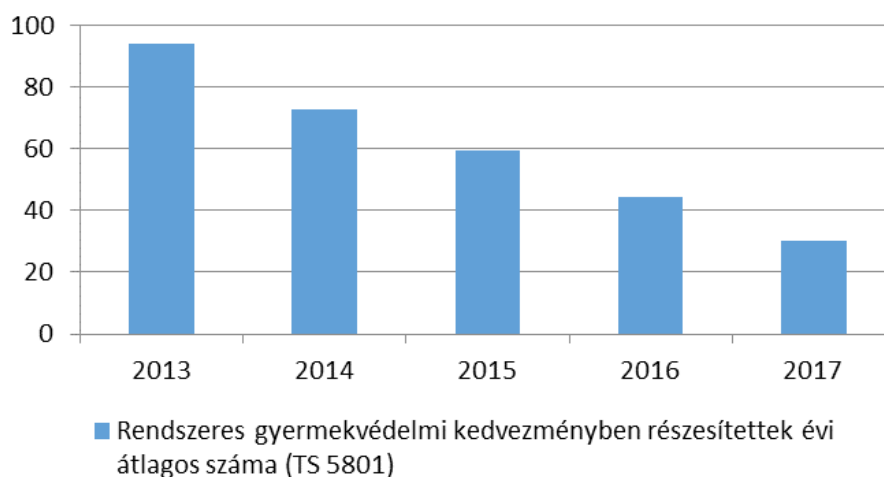
- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át, - ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy - ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy - ha a nagykorúvá vált gyermek: középfokú nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be; és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult; (Gyvt. 20. § (2) bekezdés)
- az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az előző pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyoni értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a gyermekvédelmi törvényben meghatározott értéket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot főszabály szerint egy év időtartamra állapítják meg.

Az alábbi táblázat és ábra jól szemlélteti, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az utóbbi öt évben folyamatosan és nagymértékben csökkent: 2013-hoz képest 2017-re közel 70%-kal. A jelenség nagyrészt valószínűleg azzal magyarázható, hogy az RGYK-ra való jogosultság sok más ellátáshoz hasonlóan az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének bizonyos százalékában van meghatározva, azonban a nyugdíjminimum összege hosszú évek óta változatlan, az RGYK-ra jogosító százalékának értéke pedig csupán 5 százalékponttal emelkedett 2018-ban. Így azonban túlságosan alacsony az a jövedelemhatár, mely alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítható. Mindamellett, hogy ezen ellátás – mivel természetbeni ellátásokra, kedvezményekre jogosít – kifejezetten hatékonnak mondható, ha a jövedelemhatár nem emelkedik tovább a jövőben, akkor sok, egyébként rászorulóknak tekinthető család eshet ki az ellátásból.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	94
2014	73
2015	60
2016	45
2017	30
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok	

Rendszeres kedvezmények

Az Önkormányzat adatai alapján Fonyódon 2017-ben összesen 27 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (az évi átlagos számtól ez az adat némileg eltér). Elutasított RGYK kérelem ebben az évben nem volt, így jogorvoslati kérelem sem került benyújtásra.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A korábban már említett 19/2017. (XI.10.) számú önkormányzati rendelet (mely a szociális ellátások helyi szabályairól szól) az alábbi gyermek jogán járó támogatási formákat állapítja meg rendkívüli települési támogatás keretében:

- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- közlekedési támogatás,
- gyermekvállalási támogatás,
- fonyódi polgárrá avatás.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást elsősorban azon személyek kaphatnak, akik alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. Ilyen többletkiadás lehet gyermekek kapcsán különösen betegség, elemi kár, várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, illetve a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások. A támogatás akkor állapítható meg, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160%-át, egyedülélő, egyedülálló esetén 230%-át nem haladja meg és a kérelmező és családja az Szt. 4. § (1) bekezdése szerinti vagyonnal nem rendelkezik. Összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéig, egyedül élő esetén annak a 150%-áig terjedhet.

Közlekedési támogatás állapítható meg a Palonai Magyar Bálint Általános Iskolába, vagy a város közigazgatási területén lévő középfokú oktatási intézménybe a nappali oktatás munkarendje szerint járó gyermek számára, természetbeni ellátásként tanuló bérletjegy vásárlásával a gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye és oktatási intézménye közötti tömegközlekedés költségeinek átvállalása céljából. A támogatás akkor állapítható meg, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át. Amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, úgy a támogatásra való jogosultság akkor áll fenn, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át. A közlekedési támogatás nyújtásának további feltétele, hogy a gyermek lakóhelye vagy

tartózkodási helye és az oktatási intézménye közötti legrövidebb közúton mért távolság az 1 km-t meghaladja.

A **gyermekvállalási támogatás** egyszeri, gyermekenként 40 ezer forint összegű, vissza nem térítendő támogatás, melyben az önkormányzat a fonyódi származású és fonyódi lakóhellyel rendelkező újszülött törvényes képviselőjét részesíti. A támogatás nyújtásának feltétele, hogy az újszülött gyermek születési anyakönyvi kivonatában származási helyként Fonyód legyen feltüntetve. A támogatás a gyermek születésétől számított 30 napon belül igényelhető.

A **fonyódi polgárrá avatás** keretében az önkormányzat minden év május utolsó vasárnapján ünnepélyes keretek közt fonyódi polgárrá avatja az avatást megelőző év április 1. napjától az avatás évének március 31. napjáig fonyódi lakcímet, vagy bejelentett fonyódi tartózkodási helyet létesítő minden fonyódi, 1 éven aluli gyermeket, akinek törvényes képviselője a megadott határidőig benyújtja az erre vonatkozó kérelmét. A fonyódi polgár cím mellé egyszeri, 10 ezer forintos támogatás jár, mely utalvány formájában is adható.

Az egyes juttatásokban részesülő igénylők száma 2017-ben:

- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás: 8 igénylő (a legalacsonyabb megállapított összeg: 8000.- forint, a legmagasabb megállapított összeg: 20.000.- forint volt),
- közlekedési támogatás: 2 igénylő,
- gyermekvállalási támogatás: 27 igénylő,
- fonyódi polgárrá avatás: 25 fő.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A Gyvt. 2015. szeptember 1-től hatályos módosítása alapján jelentősen bővült azoknak a gyermekeknek a köre, akik számára ingyenes a bölcsődei, óvodai étkezés.

A jogszabályváltozás komoly segítséget jelentett elsősorban azoknak az alacsony jövedelemmel rendelkező családoknak, akik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre pár ezer forint különbözet miatt nem voltak jogosultak, és más kedvezményezett körbe sem estek bele. Az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályokat a gyermekvédelmi törvény határozza meg az alábbiak szerint.

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése szerint az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen** kell biztosítani

- a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy
 - nevelésbe vették;
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - nevelésbe vették;
- az előző két pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - nevelésbe vették, vagy
 - utógondozói ellátásban részesül. (Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés)

A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdése szerint az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj **50%-os normatív kedvezményével** kell biztosítani

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben vagy bármely évfolyamon nappali rendszerű oktatásban részesülő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

2017-ben ingyenes óvodai étkezésben 79 fő, ingyenes iskolai étkezésben 23 fő, kedvezményes iskolai étkezésben pedig 46 fő részesült. Az ingyenes/kedvezményes gyermekétkeztetés igénybe vételének jogcíme általában a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, a családban három vagy több gyermek nevelkedése, illetve tartós betegség, valamint az, ha a gyermek nevelésbe vett.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek számát illetően nem áll rendelkezésünkre adat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Városunkban nem található szegregátumnak minősülő terület, így helyi gyermekek nem élnek telepszerű, szegregált lakókörnyezetben.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Ahogy már említettük, Fonyódon csekély számú gyermek esetében került megállapításra a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet, a fogyatékossgal élő gyermekek számáról pedig nincs pontos adatunk. A szülők alacsony iskolai végzettsége és/vagy foglalkoztatottsága, valamint az elégtelen lakáskörülmények tehát nem sok gyermek fejlődését hátráltatják, azonban az érintett családok általában kapcsolatban állnak a család- és gyermekjóléti szolgálattal, mely segítséget nyújt számukra a szociális és egészségügyi, oktatási és munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz, valamint a pénzbeni és természetbeni ellátásokhoz történő hozzáférésben, így összességében elmondható, hogy a már említett, és a későbbiekben még részletezésre kerülő szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében sem áll fenn egyenlőtlenség városunkban.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgálatról általában:

A védőnő feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) EszCsM rendelet 3. §-a szabályozza. Ez alapján a területi védőnő gondozási tevékenységet szervez azon családok körében, ahol várandós és gyermekágyas anya, 0-7 éves korú gyermek, illetve 7-18 éves korú iskolába nem járó gyermek él. Ennek keretében családlátogatást végez, tanácsadást nyújt önállóan és szakorvossal együttműködve. A védőnő által ellátandó feladatok:

- Nővédelem, ezen belül:
 - családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
 - az anyaságra való felkészítés segítése,
 - a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel;
- Várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- Gyermekágyas anya gondozása: gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- Újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során:
 - a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
 - az újszülöttek, koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
 - a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fenntartásának és fokozásának módjaira, fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,
 - a szűrővizsgálatok elvégzése a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos írásban történő értesítése,
 - a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
 - a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,
 - az egészségügyi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló tv szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
 - a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint.
- Az óvodában, általános iskolában és a középiskolában a védőnői feladatok ellátása;
- Az oktatási intézményekbe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
- Családgondozás keretében:

- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
 - kívüli családlátogatás végzése az iskolavédőnő írásbeli jelzése alapján,
 - a gyermekjóléti szolgálat és a házi orvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmegegyeztetett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
 - figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
 - tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,
 - tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő az irányú feladatairól, kötelezettségeiről,
 - a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgálat számára,
 - részvétel a család- és gyermekjóléti szolgálat éves szakmai tanácskozásán, esetmegbeszélésein, esetkonferenciáin,
 - szükség esetén, felkérésre – illetékességi körén kívüli körzetben – eseti gondnokság ellátása;
- Az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában való részvétel.

Fonyódon két védőnői körzet került kialakításra, mindkét védőnői álláshely be van töltve, de megjegyzendő, hogy 2017 előtt a gyakorlatban egy fő látta el mindkét körzetet, mivel kolléganője GYED-en volt gyermekével. 2017-től ismét két fő látja el a területet, ennek tudhatók be az alábbi táblázat utolsó sorának adatai. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma 2014-től csökken, ami utal a csökkenő gyermekszámra városunkban. 2017-ben összesen 236 0-7 év közti gyermeket látott el a két védőnő, azaz 2014-hez képest több mint 10%-kal csökkent a védőnői szolgálat által gondozott gyermekek száma. A 236 gyermek korcsoport szerinti megoszlása: csecsemő: 27 fő, kisded (1-3 éves): 96 fő, kisgyermek (3-7 éves): 113 fő.

A védőnők plusz szolgáltatásként heti egy alkalommal baba-mama klubot tartanak a bölcsőde épületében, melyen szívesen vesznek részt a szülők 3 hónapos kor feletti gyermekeikkel együtt.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma		
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	2	251
2014	2	263
2015	2	254
2016	2	243
2017	2	118
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés		

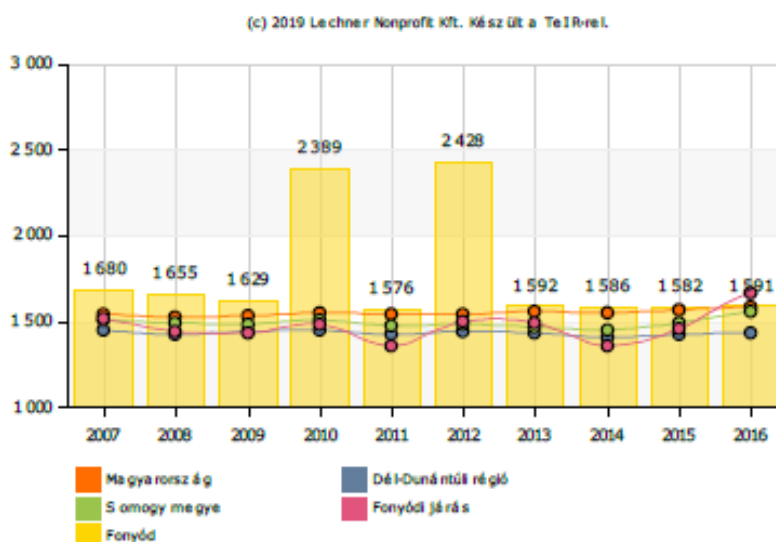
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői					
Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	28761	6053	n. a.	1
2014	0	28965	5811	n. a.	1
2015	0	28865	5609	n. a.	1
2016	0	27701	7188	n. a.	1
2017	0	16821	7188	n. a.	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés					

Fonyódon két felnőtt házi orvosi körzet került kialakításra, betöltetlen praxis nincs. A házi orvos által ellátott személyek száma 2017-ben jelentősen csökkent. A házi gyermekorvosi praxis jelenleg betöltetlen, a feladatot 2018 januárjától helyettes orvos látja el. A házi gyermekorvos által ellátott gyermekek száma az utóbbi években növekedést mutat. A házi orvosok és a házi gyermekorvos leterheltsége a következő ábra alapján nagyjából az országos átlaggal egyező.

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő)

A lakosság száma a házi- és házi gyermekorvosok együttes számára vetítve.

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekek speciális ellátási igényei, fejlesztése terén a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Fonyódi Tagintézménye játszik fontos szerepet. A Szakszolgálat Lengyeltótiiban és Balatonlellén rendelkezik telephellyel, és gyógypedagógus, pszichológus, gyógytestnevelő szakemberek révén biztosít fejlesztő foglalkozásokat, terápiákat a gyermekek számára. Szolgáltatásai a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján:

- **Korai fejlesztés és gondozás:** Feladata a komplex koragyermekkori intervenció és prevenció: az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás, a társas, a kommunikációs és nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.
- **Nevelési tanácsadás:**
 - a szülővel az első problémafeltáró beszélgetés lebonyolítása, a gyermek, a tanuló adaptív viselkedésének, szociális érettségének felmérése, ennek eredményeképpen tanácsadásban részesítés vagy a szakszolgálati ellátásba vétel szükségességének meghatározása,
 - az Intézmény nevelési tanácsadás feladatának keretében ellátásban részesülők esetében segítség nyújtása a gyermek családi-, és óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához, ha a gyermek, tanuló egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja (ez esetben pedagógiai, pszichológiai támogatást, fejlesztést, terápiás gondozást nyújt a gyermeknek, a tanulónak, támogatja a család nevelő, a pedagógus nevelő és oktató munkáját, szükség esetén segíti a nevelési-oktatási intézmények és a család kapcsolattartását)
 - pszichés állapot feltárását célzó vizsgálat végzése és szakértői vélemény készítése a szülő, a jogszabályban meghatározott esetben a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény hatálya alá tartozó gyermekvédelmi szakellátást, gyermekjóléti alapellátást végző intézmények kérésére,
 - a prevenciós tevékenység keretében: együttműködik a védőnői és gyermekorvosi hálózattal, a gyermek korai fejlődési időszakában teljes körű családi mentálhigiénés intervenciót biztosíthat; az óvodai nevelésben részesülő, negyedik életévüket betöltött gyermekek körében a tanulási és beilleszkedési nehézségek megelőzése céljából - a szülő előzetes hozzájárulásával - szűrést végezhet.
 - A komplex pszichológiai és gyógypedagógiai ellátás keretében
 - > folyamatdiagnosztikai célú pszichológiai, gyógypedagógiai-pedagógiai vizsgálatot, valamint gondozást végez,
 - terápiás ellátást, korrekatív megsegítést nyújt a szakértői bizottság szakértői
 - > véleménye alapján a nevelési tanácsadás keretében fejlesztésben részesülő gyermekek, tanulók számára,
 - > a gyermek, a tanuló fejlesztése során az állapotára irányuló változásokat a folyamatdiagnosztika során értékeli,
 - > pszichológiai, gyógypedagógiai, pedagógiai tanácsadást biztosít, és konzultációs lehetőséget nyújt a gyermekek, a tanulók szülei, pedagógusai részére.
- **Logopédiai ellátás:** feladata a beszédindítás, a hang- beszéd- és nyelvfejlődési elmaradás, a beszédhibák és a nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, a diszlexia, a diszortográfia, a diszgráfia, a diszkalkulia kialakulásának megelőzése a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson.
- **Konduktív pedagógia:** feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása. A konduktív pedagógiai ellátás az óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében nyújtható.
- **Gyógytestnevelés:** feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi vizsgálat gyógytestnevelésre utalja.

- **Óvoda- és iskolapszichológia:** feladata a pedagógiai szakszolgálati intézményben a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el. A koordinátor feladata továbbá a pedagógiai szakszolgálatnál önkéntesen bejelentkező, az óvodától, iskolától független szolgáltatást igénylő szülők és gyermekek óvodai, iskolai problémákkal összefüggő ellátása, szakmailag indokolt esetben a titoktartás szakmai, etikai elveinek betartása mellett az érintett intézményében dolgozó iskolapszichológussal, óvodapszichológussal való konzultáció. Ha az Intézmény működési körzetében működő nevelési-oktatási intézményben az iskolapszichológus, óvodapszichológus munkakör nem került betöltésre, az adott munkakör betöltéséig, a nevelési-oktatási intézmény vezetőjének erre vonatkozó írásbeli kérésére az Intézmény támogatást nyújthat az ellátás iránti igény kielégítéséhez.
- **Szakértői bizottsági tevékenység:** keretében az intézmény szakértői bizottsága a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi, sajátos nevelési igény gyanúja esetén komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít
 - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megállapítása céljából
 - > abban az esetben, ha a gyermek nem járt óvodába,
 - > óvodába járó gyermek esetén, annak megítélésére, hogy hétéves korában szükséges-e újabb nevelési évet kezdenie az óvodában,
 - > annak megítélésére, hogy a gyermek számára javasolt-e, hogy hétéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését,
 - > óvodába járó gyermek esetén, ha a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettsége egyértelműen nem dönthető el a fejlődésének nyomon követéséről szóló óvodai dokumentumok alapján,
 - > ha a szülő nem ért egyet a gyermek fejlődésének nyomon követéséről szóló óvodai dokumentumok alapján az iskolába lépéshez szükséges óvodai igazolásban tett javaslattal,
 - > ha a szülő nem ért egyet a hatodik életévét augusztus 31-ig betöltő gyermek óvodai nevelésben való további részvételéről szóló óvodai döntéssel,
 - a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása,
 - a sajátos nevelési igény - a mozgásszervi-, az érzékszervi- (látási-, hallási-), az értelmi, a beszéd fogyatékoság, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén a halmazott fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy az egyéb pszichés fejlődési zavar: súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar
 - megállapítása vagy kizárása,
 - sajátos nevelési igényű tanuló esetében
 - > az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott közösségi szolgálat teljesítésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesítés,
 - > a tankötelezettség meghosszabbításának céljából, és a vizsgálatok eredményei alapján javaslatot tesz a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézséggel küzdő, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére.
- **Pályaválasztás:** feladata a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szakszerű vizsgálata, és ennek eredményeképpen iskolaválasztás ajánlása. A tanácsadás során figyelembe kell venni a tanuló személyes adottságait és érdeklődését.
- **Tehetséggondozás:** e tevékenység keretében az intézmény feladata:

- korai tehetség-felismerés, tehetségazonosítás, amelynek során a tehetség életkori megjelenését figyelembe kell venni,
- a tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, szükség esetén további megsegítésre irányítás,
- önismereti csoport szervezése és vezetése a tehetséges gyermekek részére,
- tanácsadás, támogatás a szülőknek,
- konzultáció a pedagógus részére,
- közös tehetség-tanácsadási fórum szervezése,
- speciális tehetségprogramban való részvételre javaslat adása,
- a tehetségazonosítás, a tehetséggondozás feladatát ellátó pszichológus szakmai kapcsolatot tart a feladatellátási körzetében működő tehetségfejlesztő programok vezetőivel és az iskolapszichológussal, óvodapszichológussal,
- javaslatot tesz a tanuló számára a tehetségprogramba történő bekapcsolódásra,
- kimeneti mérések elvégzése,
- tehetségfejlesztő műhelyek vezetői számára konzultációs lehetőség biztosítása, melyet a tehetséggondozó koordinátor lát el.³⁷

A szakszolgálat minden lehetséges fórumon népszerűsíti a korai intervenciót, valamint rendszeresen tart érzékenyítő tréningeket óvodákban, iskolákban, vagy más intézményekben. A kiváló szakembergárdával rendelkező szakszolgálat a fejlesztés terén végzett felbecsülhetetlen munkája mellett sajnos túlerheltséggel küszködik, hiszen napjainkban egyre több és több gyermek válik érintetté olyan fejlődésbeli problémákban (pl.: beszédhibák, tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézségek, mozgásszervi rendellenességek), melyek a szakszolgálat segítségét igénylik.

Mind az óvodában, mind az általános iskolában találhatók olyan gyermekek, akik valamilyen speciális igénnyel rendelkeznek (tartósan betegek, sajátos nevelési igényűek, beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdenek stb.). Számukra mindkét intézmény speciális szolgáltatásokat biztosít. Az óvodában logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, gyógytornász és utazó gyógypedagógus áll az érintett gyermekek és szüleik rendelkezésére, az általános iskolában pedig gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus végzi a speciális igényű tanulók ellátását, illetve gyógytestnevelői ellátást is biztosít az intézmény. Utazó tanári ellátásban részesül továbbá az iskola autizmus spektrumzavarban, illetve beszédfigyelmetlenségben érintett tanulói.

A speciális igényű gyermekek nevelése, oktatása integrált módon történik városunkban.

d) gyermekjóléti alapellátás

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása,
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai. (Gyvt. 15. § (2) bekezdés)

Városunkban előbbi két gyermekjóléti alapellátási forma érhető el.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** a fentebbiekben már ismertetett módon működik városunkban. (lásd: 3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés)

³⁷ <http://www.pedagogiai-szakszolgalat.hu/kezdolap.aspx>

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásának rendszere is átalakult az elmúlt években. Városunkban évtizedes múlttal rendelkező **bölcsőde** működik, ami az átalakult rendszerben változatlanul klasszikus bölcsőde formájában, intézményi kereteken belül látja el a város 0-3 éves korosztályát, a Fonyódi Óvoda és Bölcsőde intézményegységeként. A bölcsődében 1 fő intézményegység-vezető, 4 fő kisgyermeknevelő és 2 fő technikai dolgozó látja el a feladatokat. A tárgyi feltételeket tekintve elmondható, hogy a bölcsőde épülete részlegesen fel van újítva, és további felújítási munkálatok zajlottak, illetve vannak folyamatban, így például: kapucsere, a falburkolat cseréjének befejezése, pályázati finanszírozásból (TOP-1.4.1-16-SO1-2017-00002- „Fonyód a fejlődés útján!”- Óvoda és Bölcsőde bővítése) a harmadik csoportszoba alapterületének növelése, illetve az orvosi szoba helyiségének áthelyezése. Fontos fejlesztés továbbá a Fonyód Konyha Nonprofit Kft. pályázati projektjében megvalósuló tejkonyha kialakítása a bölcsőde intézményegysége számára. A csoportok játékkészletének cseréje elsősorban a Fonyódi Gyermekekért Bölcsőde Alapítvány támogatásával valósul meg a lehetőségekhez mérten folyamatosan, de az Alapítvány számos más fejlesztéshez is nagymértékben hozzájárul.

A bölcsődei férőhelyek száma 26 fő, a 2017/2018-as nevelési évben a bölcsődét igénybe vevők száma: 26 fő, azaz az intézmény magas kihasználtsággal működik. Jelenleg két gyermekcsoport működik: az Apróka és Csicsergő csoport. Alapfeladaton túli szolgáltatásként a bölcsőde időszakos gyermekfelügyeletet működtet.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma				
Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	1	27		26
2014	1	23		26
2015	1	25		26
2016	1	25		26
2017	1	26		26
Forrás: TelR, KSH Tstar				

Az intézmény **óvoda** egysége 125 fős férőhellyel rendelkezik, csoportjainak száma öt, gyógypedagógiai nevelésben részesülő külön csoport nincs. 2018-ban összesen 120 gyermek részesült óvodai nevelésben, tehát az óvoda a bölcsődéhez hasonlóan magas kihasználtsággal működik. Három gyermek sajátos nevelési igényű, 8 gyermek pedig beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzd.

Az intézményegységekben alapvető feladatuk elvégzéséhez szükséges alkalmazotti létszám a törvényben előírtaknak megfelelően biztosított, a dolgozók iskolai végzettsége, szakképzettsége megfelelő. Az óvoda zavartalan működéséről 18 óvodai dolgozó gondoskodik. Ebből óvodapedagógus: 11 fő, (1 fő a többcélú közös igazgatású intézmény vezetője), nevelőmunkát közvetlenül segítő munkatársak közül dajkák száma: 5 fő, óvodatitkár: 1 fő, pedagógiai asszisztens: 1 fő.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		4
Óvodai férőhelyek száma		125
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		5
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		07:00-17:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		2 hét (augusztus vége)
Személyi feltételek		Fő
Óvodapedagógusok száma		11
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		10
Gyógypedagógusok létszáma		-
Dajka/gondozónő		5
Kisegítő személyzet		-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai						
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai nevelésben (TS 2501)
2013	125	5	125	1	112	-
2014	109	5	125	1	103	-
2015	100	5	125	1	99	-
2016	102	5	125	1	111	-
2017	110	5	125	1	110	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés						

Az óvoda pedagógiai munkáját segítő szakemberek:

- **Logopédus**

Heti egy alkalommal 23 kisgyermek fejlesztését látta el az elmúlt évben, ebből 1 gyermek SNI-s ellátást kapott. Jellemző a részleges pöszeség (17 fő), általános pöszeség (4 fő), egyéb probléma pedig 2 gyermeknél fordult elő. A gyermekek szívesen vettek részt a foglalkozásokon, a szülők együttműködőek. A gyermekek beszédállapotának fejlődése a következőképpen alakult: tünetmentes: 8 fő, lényegesen javult: 4 fő, részben javult: 7 fő, keveset javult: 4 fő, a nem tünetmentes gyermekeknél folytatódik a fejlesztés a következő nevelési évben is.

- **Fejlesztő pedagógus**

Minden BTM-es gyermeket (8+1+1) ellátott a szakvéleményben foglaltaknak megfelelően, illetve az aktuális nevelési évtől már preventív fejlesztés is megvalósult azoknál a gyermekeknél, akiknél a DPT szűrővizsgálatnál enyhébb részképességbeli elmaradást tapasztaltak. Ezen gyermekek száma 7 fő, de az egyik gyermek a szülő kérésére nem vette igénybe a fejlesztés lehetőségét.

- **Pszichológus**

A pszichológiai ellátás országos átszervezése miatt megváltozott feltételekkel továbbra is segítette az óvodai munkát. Pszichológiai tanácsadás Balatonlellén több alkalommal, míg Fonyódon 2-3 alkalommal valósult meg. A gyermekekkel kapcsolatos nevelési gondok megoldását segítette. A kollégák, szülők bizalommal fordultak hozzá.

- **Gyógytornász**

Két csoporttal indultak a foglalkozások heti két alkalommal, ez 28 gyermeket érintett. Általában az 5 éves státuszvizsgálat után kerültek be a gyermekek, de indokolt esetben korábban is. A lúdtalp a leggyakoribb diagnózis, emellett előfordult asthma, mozgáskoordinációs probléma, lábdeformitás, hanyag tartás. Sajnos tornaterem hiányában az aulában zajlottak a foglalkozások, néhány esetben az udvaron lévő műfüves pályán.

- **Utazó gyógypedagógus**

Ebben az évben 4 fő SNI-s gyermek fejlesztését végezték heti rendszerességgel. E gyermekek közül 3 fő beszédfigyatekos, 1 fő súlyos tanulási zavarral küzd.

Az óvoda által nyújtott speciális foglalkozások: néptánc, zeneovi, római katolikus és református hitoktatás, Bózsik Intézményi ovi-foci. A speciális foglalkozásokon általában 10-15 gyermek vett részt rendszeresen. A játékos német nyelvoktatásra idén csak 2-3 gyermek jelentkezett, velük pár alkalommal foglalkozott az általános iskola némettanára, így a foglalkozások decembertől elmaradtak. Négy alkalommal színházlátogatásra is sor került a Fonyódi Kulturális Központ színháztermében, ami nagycsoportos és középsős gyermeket érintett.

Az óvoda megfelelő körülményeket biztosít a nevelésében részesülő gyermekek számára, ugyanakkor elavult épülete, felszerelése időszerűvé tette a teljes felújítást, mely két nyertes pályázat útján tud megvalósulni, ezek: TOP-1.4.1-16-SO1-2017-00002- „Fonyód a fejlődés útján!”- Óvoda és Bölcsőde bővítése, illetve TOP-3.2.1.-16-SO1-2017-0009- „Fonyód a fejlődés útján!” – Óvoda külső energetikai felújítása. A felújítási munkálatok ideje alatt az óvoda más épületben működik tovább, de az átmeneti megoldást követően egy teljesen új, korszerű és minden igényt kielégítő épület várja majd az óvodás gyermekeket.

Városunkban családi napközi nem működik.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	
Év	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2013	-
2014	-
2015	-
2016	-
2017	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi	

e) **gyermekvédelem**

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. (Gyvt. 14. § (1) – (3) bekezdés)

A fentiekben már részletezett ellátásokon túl a gyermekvédelem szempontjából fontos információ, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálat a Gyvt. 39. § (3) bekezdésének a) pontja, a 15/1998. NM rendelet 9. § (1) bekezdése értelmében veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtet, melynek célja az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése, ami elengedhetetlen a problémák mihamarabbi enyhítéséhez, kezeléséhez.

Az észlelő- és jelzőrendszer lényege az egyes ágazatok, intézmények, szakemberek közötti hatékony együttműködés megvalósítása, melynek keretében a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése és jelzése történik a megfelelő szolgáltató felé. A jelzőrendszernek biztosítania kell a folyamatos információ-áramlást, és elsődlegesen prevenciós funkciót kell ellátnia.

A gyermekek tekintetében a jelzőrendszer megfelelő működése kiemelkedően fontos, hiszen ők csak részben vagy egyáltalán nem képesek önállóan jelezni problémáikat.

A jelzőrendszer tagjai

A Gyvt. 17. § (1) bekezdése szerint gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

A fentiekben meghatározott intézmények és személyek kötelesek:

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezen személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A jelzőrendszeri tagok a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének és működtetésének szakmai módszereit alkalmazva járnak el, amelyeket a miniszter az általa irányított minisztérium honlapján közzétesz. (Gyvt. 17. § (2) – (3a) bekezdés)

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat által ellátandó feladatokat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet határozza meg. A rendelet alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat az észlelő- és jelzőrendszer működtetése körében:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, és
- a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Az esetmegbeszélésre meg kell hívni:

- a megelőző pártfogó felügyelőt, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki megelőző pártfogás alatt áll,
- a pártfogó felügyelői szolgálatot, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki fiatakorúak pártfogó felügyelete alatt áll, vagy ha a gyermek kockázatértékelése alapján a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettsége legalább közepes fokú,
- a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit indokolt esetben, különösen akkor, ha részvételük a gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához szükséges, és
- az esetmegbeszélés témájától, céljától függően a járási jelzőrendszeri tanácsadót vagy a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserét (a továbbiakban: esetmenedzser).

A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést kell szervezni. A szakmaközi megbeszélésre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza:

- a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- az éves célkitűzéseket,

- a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Az éves szakmai tanácskozást minden év február 28-áig kell megszervezni, és arra meg kell hívni:

- a települési önkormányzat polgármesterét, a képviselő-testület tagját (tagjait) és a jegyzőt,
- a gyermekjóléti alapellátást és a szociális alapszolgáltatást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,
- a településen szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- a gyámhivatal munkatársait,
- a fiatalok pártfogó felügyelőjét, megelőző pártfogó felügyelőjét, és
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat több családsegítőt foglalkoztat, közülük települési jelzőrendszeri felelőst kell kijelölni a fentebb részletezett feladatok ellátására, koordinálására.

Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a család- és gyermekjóléti központot. (15/1998. NM rendelet 9. § (1) – (7) bekezdés)

A Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ 2 fő családsegítőt alkalmaz, egyikük Balatonfenyves, másikuk Fonyód közigazgatási területén látja el feladatát. Települési jelzőrendszeri felelősnek a Balatonfenyvesen dolgozó családsegítő került kijelölésre.

A család- és gyermekjóléti szolgálathoz érkezett esetjelzések szempontjából 2017 is viszonylag „nyugalmas” évnek tekinthető, bár a 2016-os évhez képest több esetjelzés érkezett, de 2015-höz képest kevesebb. A súlyosabb problémákról minden esetben érkezik esetjelzés, de a jelzőrendszeri tagokat a szolgálat minden esetben arra biztatja, hogy jelzési jogukkal (és kötelezettségükkel) éljenek prevenciós jelleggel is, mert a jelzőrendszer működtetése kapcsán az is cél, hogy a problémák esetleges előfordulása esetén is a szolgálat látókörébe kerülhessenek az érintett gyermekek, hiszen az esetkezelés így még hatékonyabban valósulhat meg: külső segítség igénybevételével, szakemberek bevonásával számos probléma kialakulása megelőzhető a családokban.

Beérkezett esetjelzések megoszlása

Jelzést tevők	Fonyód	
	Jelzések száma	Érintett gyermekek száma
Védőnő	1 (védőoltás elmulasztása)	2
Gyermekorvos	2 (1. inadekvát viselkedés a szülő részéről, orvosi utasítások be nem tartása, 2. gyermekek felügyelet nélkül hagyása)	3
Köznevelési intézmény	4 (1. gyermek falcolása, 2. gyógyszer szedett be, mentő vitte el az iskolából, 3. gyermekek ideiglenes hatállyal Fonyódon kerültek elhelyezésre, 4. gyermek viselkedésének megváltozása)	6
Rendőrség	1 (eljárás megindulása kiskorú veszélyeztetése miatt)	4
Család- és gyermekjóléti központ	4 (1. család illetékességi területen tartózkodása, 2. gyermek számára pszichológusi segítségre lenne szükség, 3. gyermek falcolása, 4. válóper során gyermekelhelyezési probléma)	5
Gyámhivatal	2 (1. szülői kapcsolattartásban felmerült probléma, 2. védelembe vételi eljárás megindulása)	3
Állampolgár	3 (1. szülők közti konfliktus, anyagi problémák, 2. édesanya pszichés problémái, 3. gyermeknevelési, higiéniai problémák)	7
Összesen	17	30

Forrás: Szociális Központ beszámolója a 2017. évi szakmai munkáról

A fonyódi család- és gyermekjóléti szolgálat jelzőrendszeri intézkedési terve az alábbi célkitűzéseket fogalmazta meg 2018-ra vonatkozóan:

1. A jelzőrendszer prevenciós jellegének erősítése annak érdekében, hogy tevékenységében elsődlegesen a problémák megelőzése valósuljon meg, ne pedig azok utólagos kezelése.
2. A jelzőrendszeri tagok fokozottabb bevonása az intézkedési tervben meghatározott lépések, feladatok megvalósításába, minden jelzőrendszeri tag egyforma mértékű felelősségvállalásának elősegítése, a kevésbé aktív jelzőrendszeri tagok fokozottabb feladatvállalásának előmozdítása.
3. Az egységes jelzőrendszer elvének fokozottabb érvényesítése, azaz annak elősegítése, hogy a jelzőrendszer működése felnőttek esetében is hasonlóan hatékony legyen, mint a gyermekekkel kapcsolatos problémák esetén. Mivel a 2017-es tapasztalatok alapján

elsősorban állampolgároktól érkeztek esetjelzések felnőttkorúakkal kapcsolatban, ezért 2018-ban cél az állampolgári aktivitás további fokozása, illetve a jelzőrendszeri tagok aktivitásának előmozdítása a felnőttkorúakkal kapcsolatos problémák jelzésének tekintetében is. Szeretnénk elérni, hogy az észlelő- és jelzőrendszer működése ne kizárólag gyermekközpontú legyen, fókuszáljon a felnőttkorú lakosság problémáira is.

A gyermekvédelem kapcsán további fontos információ, hogy Fonyód járásszékhely településként Család- és Gyermekjóléti Központot működtet, mely csupán 2016. január 1. napja óta része a gyermekvédelem rendszerének. A család- és gyermekjóléti központ létrehozásával a korábbi kétszintű rendszer (gyermekjóléti szolgálat – gyámhivatal) helyébe háromszintű struktúra lépett (család- és gyermekjóléti szolgálat – család- és gyermekjóléti központ – gyámhivatal). A hatósági intézkedésekhez kapcsolódó koordináló, szervező tevékenységek a családsegítő feladatköréből az esetmenedzser feladatkörébe kerültek. Ezzel az intézkedéssel a segítő jellegű tevékenység és a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szakmai munka szétválasztásra került.

A megváltozott struktúra értelmében a gyámhivatal a család- és gyermekjóléti központtal (az esetmenedzserekkel) áll kapcsolatban, a hatósági eljárások során a család- és gyermekjóléti központot keresik meg, az eljárásba pedig az esetmenedzserek vonják be a család- és gyermekjóléti szolgálatot. A hatósági intézkedésekre vonatkozó javaslatot az esetmenedzserek teszik meg, a szolgálat csak kezdeményezheti ezeket a központnál (kivéve azonnali intézkedést igénylő esetekben, mert ilyenkor közvetlenül tesz javaslatot hatósági intézkedésre a gyámhivatalnál, de minden esetben a központ értesítése mellett).

A központ egyéni, csoportos és közösségi szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosítja a család- és gyermekjóléti szolgálatnak a Gyvt. 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatait, valamint:

hatósági jellegű szolgáltatásokat:

- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet;

speciális szolgáltatásokat:

- kapcsolattartási ügyeletet,
- készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást, mediációt,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- szociális diagnózis elkészítését,
- utcai szociális munkát és
- szakmai támogatás nyújtását az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A központ tehát a Gyvt. 40. § (2) bekezdés b) pontja szerint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

A család- és gyermekjóléti központ fontos feladata az észlelő- és jelzőrendszer járási szintű koordinációja. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a család- és gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése; a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése, valamint az együttműködés megszervezése, a tevékenységek összehangolása.

A jelzőrendszer járási szintű koordinálását a központ feladatait ellátó szakmai egységen belül a jelzőrendszeri tanácsadó végzi. A központ szakmai támogatást biztosít az ellátási területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok szervezésében megvalósuló szakmaközi megbeszélésekhez, továbbá az éves tanácskozás és az intézkedési terv elkészítéséhez. A központ a jelzőrendszer működtetése során ellenőrzi és szakmailag támogatja a szolgálat tevékenységét, kezeli az ügyfelek jelzőrendszerrel kapcsolatos észrevételeit, személyes kapcsolatot tart az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal. A szolgálatok által heti rendszerességgel beküldött jelzésekről szóló jelentést kezeli, a jelzőrendszeri tanácsadó ezek alapján havi statisztikát, évente írásos értékelést készít, melyet ismertet a szolgálatokkal. A szolgálatok megkeresése esetén az esetvezetés kapcsán felmerülő kérdésekben támogatást nyújt és intézkedik. A jelzési vagy együttműködési kötelezettség elmulasztása esetén értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására. Munkája során együttműködik a megyei koordinátorral és részt vesz a megyei szintű megbeszéléseken, megküldi a megyei koordinátornak éves értékelését és a begyűjtött intézkedési terveket, felkérésre beszámol éves munkájáról. A bántalmazás eseteinek kezelésében kiemelt feladata a Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal való kapcsolattartás. Meghívás esetén részt vesz a szolgálat esetmegbeszélésein, valamint a szolgálatok és esetmenedzserek által szervezett esetkonferenciákon.

A család- és gyermekjóléti központ járási szinten működik, a fonyódi intézményegység tehát a járásban található 21 településen végzi tevékenységét. A fonyódi járásban négy család- és gyermekjóléti szolgálat működik, ennek megfelelően a központ a járás településeit négy ellátási területre osztotta, a területen összesen 4 esetmenedzser látja el a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó esetmenedzselési feladatokat.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer járási szintű működését illetően elmondható, hogy a járásban a szolgálatok által fogadott jelzések száma 2016-ban összesen 280, 2017-ben 356, 2018-ban pedig 256 darab volt. 2018-ban a következőképpen oszlottak meg az esetjelzések a négy szolgálat között:

- Fonyódi szolgálat által fogadott jelzések száma: 24 db,
- Balatonboglári szolgálat által fogadott jelzések száma: 13 db,
- Balatonlellel szolgálat által fogadott jelzések száma: 95 db,
- Lengyeltóti szolgálat által fogadott jelzések száma: 124 db.

A 2018-as adatok alátámasztják az egyébként is jellemző trendeket: továbbra is a Lengyeltóti szolgálathoz érkezik a legtöbb esetjelzés, míg a legkevesebb jelzés a Balatonboglári szolgálat ellátási területén jellemző. 2017-hez képest a Lengyeltóti szolgálat területén jelentős jelzésszám-

csökkenés következett be: míg 2017-ben összesen 214 jelzést fogadott a szolgálat, addig 2018-ban csupán 124-et.

A legtöbb esetjelzés mind a négy szolgálat esetében továbbra is az oktatási-nevelési intézményektől, illetve a védőnőktől érkezik, ők tehát a jelzőrendszer legaktívabb tagjai. Az általuk jelzett problémák általában igazolatlan iskolai hiányzások, nem megfelelő higiénia, valamint anyagi nehézségekből fakadó problémák. A jelzőrendszer kevésbé aktív tagjaitól általában csekély számban vagy egyáltalán nem érkezik esetjelzés.

Az esetjelzések számának csökkenése valószínűsíthetően nem a problémák csökkenésének tudható be, sokkal inkább a jelzőrendszeri aktivitás mérséklődésének. Erre utal az is, hogy az esetek egy része viszonylag későn kerül jelzésre, pedig korábbi beavatkozással esetleg megelőzhető lett volna a komolyabb problémák kialakulása. Szintén előnytelen, hogy egyes jelzőrendszeri tagok nem elég aktívan tevékenykednek, és továbbra is előfordulnak együttműködési problémák a közös munka során. Mindezek miatt szükséges a jelzőrendszer működésének javítása, prevenciók jellegének erősítése a jövőben.

Otthont nyújtó gyermekvédelmi szakellátás

A gyermekvédelem kapcsán szintén fontos megemlíteni, hogy Fonyódon szakosított ellátási forma is működik a Somogy Megyei II. Rákóczi Ferenc Gyermekotthon keretein belül. A gyermekotthon fenntartója a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság. Összesen 50 férőhellyel rendelkezik (ebből speciális csoportban 8 fő, integrált csoportban 12 fő és a különleges ellátást igénylők csoportjában 10-10 fő). A betöltött férőhelyek száma változó, de az intézmény folyamatosan magas kihasználtsággal működik.

A gyermekotthon az alábbi szolgáltatásokat nyújtja növendékei részére:

- gyermek- és ifjúságpszichiátriai vizsgálat,
- egyéni és csoportos gyermekpszichoterápia,
- egyéni és csoportos gyógypedagógiai, fejlesztő foglalkozások,
- egyéni és csoportos mentálhigiéniai foglalkozások,
- felzárkóztató foglalkozások,
- fejlesztő pedagógiai foglalkozások (gyógytestnevelés),
- könyvtár, médiatár használat,
- mozgásterápiás foglalkozások,
- művészeti és kreatív foglalkozások,
- egészségügyi gondozás,
- érdeklődési kör szerinti foglalkoztatás (barkács szakkör, vizuális művészeti alkotókör, irodalmi műhely, formációs tánc, társastánc, kommunikációs foglalkozás, sakk szakkör, könyvtár és médiatár foglalkozás, informatika szakkör, birkózó szakkör, asztalitenisz, futball, úszás, gyógytestnevelés, kerékpározás stb.

A gyermekotthon 2016-ban jelentős változáson esett át, ugyanis ez év áprilisában integrálódtak szervezetébe a somogyvári, öreglaki és balatonboglári gyermekotthonok és lakásotthonok, az intézmény így tehát már három működési egységgel rendelkezik, s ezeken belül több gyermekotthon és számos lakásotthon található, melyek összesen több mint 280 férőhelyet biztosítanak az elhelyezendő gyermekeknek.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásként jelzőrendszeri készenléti szolgálatot működtet. A készenléti szolgálat megszervezésével állandó elérhetőséget, folyamatos jelenlétet

biztosít a nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben. Egy folyamatosan hívható, elérhető telefonszám áll azok rendelkezésére, akik azonnali segítséget, tanácsot vagy tájékoztatást szeretnének kapni krízishelyzetükben. Amennyiben távoltartásról érkezik bejelentés, úgy 24 órán belül fel kell keresni az érintett családot.

A készenléti szolgálat biztosításában a Központ esetmenedzserei vesznek részt.

A készenléti szolgálat telefonszáma: +36 20/382 1020.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A gyermekek számára Fonyód egész évben számos sport- és szabadidős programot biztosít. A gyermekközpontú rendezvények közül kiemelendő a Városi Gyermeknap, amikor egy teljes nap csak a gyermekekről szól, de sok egyéb rendezvény is kínál sokszínű programokat a kisebbeknek, így például a „Tök Jó Nap”. A Kulturális Központban kifejezetten gyermekeknek szóló színházi előadások, zenés bábelőadások is várják a kicsiket, ezen előadások a nyári időszakban még sűrűbben kerülnek megrendezésre. A városi könyvtár szintén rendszeresen szervez gyermekek számára felolvasó délutánokat és kreatív foglalkozásokat. Az általános iskola minden évben megtartja az egészség napot, amikor számos sport- és egészségmegőrzéssel kapcsolatos programot szervez az iskolások számára.

A nyári szünidőben az általános iskola biztosít nyári napközit a gyermekek számára, ezen kívül számos nyári tábor és egyéb foglalkozás kerül megszervezésre ebben az időszakban városi intézmények és civil szervezetek jóvoltából is. Ilyen például a vitorlás tábor, a kulturális központ szervezésében megvalósuló „KulTábor”, vagy a nyári sakk szakkör, illetve agyagozó foglalkozás, és még sorolhatnánk. Minden évben számos látogatója van a „Mozdulj Balaton” szabadidősportos rendezvénysorozatnak, mely július és augusztus hónapban minden szombaton sportversenyeket bonyolít le a Panoráma strandon, 8-10 sportágban. Itt tehát mindenki megtalálhatja azt a nyári sportot, ami leginkább kedvére való. Szintén népszerű esemény városunkban a családi futónap, mely szeptemberenként kerül megrendezésre, kicsik és nagyok, szülők és gyermekeik egyaránt örömeiket lelik benne.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Fonyód Város Önkormányzata természetbeni ellátásként az intézményi gyermekétkeztetést a Fonyód Konyha Nonprofit Közhasznú Kft. által biztosítja, a Gyvt. szabályozása alapján.

Az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályok Gyvt.-ben foglaltak (Gyvt. 21. § (1) – (2) bekezdés) alapján a fentiekben részletezésre kerültek, ahogy a kedvezményes/ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesülők száma is. *(lásd: 4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya)*

A szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályozás a Gyvt.-ben (21/C. § (1) – (2) bekezdés):

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja

- a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- az előző pont alá nem tartozó gyermekek számára
 - a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

- az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Az előző pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosítható a szünidei gyermekétkeztetés.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést

- a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon, és
- a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg.

A szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó statisztikai adatokat az alábbi táblázat tartalmazza. Látható, hogy az igénybe vevők száma alacsonynak mondható, kevés gyermek részesült tehát szünidei gyermekétkeztetésben. A jogosultak közül nem mindenki kérte minden szünetre az ingyenes étkezés biztosítását, az egyes szünetekben tehát eltérő számban éltek a lehetőséggel.

Szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó adatok

Év	Igénybe vevők száma	Igénybe vevők száma az egyes szünetekben
2016	7	őszi: 2 téli: 1 tavaszi: 4 nyári: 2
2017	5	őszi: 2 téli: 2 tavaszi: 4 nyári: 3
2018	6	őszi: 5 téli: 6 tavaszi: 1 nyári: 6

Forrás: helyi adatgyűjtés (Önkormányzat és Fonyód Konyha Kft. adatai)

Az ingyenes tankönyvellátás kapcsán elmondható, hogy az általános iskolában ingyenes tankönyvellátásban 2015-ben alanyi jogon az első, második és harmadik évfolyam tanulói, egyéb jogcímen pedig 56 fő részesült. 2016-ban alanyi jogon az első négy évfolyam tanulói részesültek ingyenes tankönyvellátásban, egyéb jogcímen pedig 35 fő. A 2017-es évre vonatkozóan nem állnak rendelkezésünkre adatok. Az ingyenes tankönyvellátást elsősorban a három vagy több gyermeket nevelő családok, illetve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján veszik igénybe a tanulók.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, az Önkormányzat és az általa fenntartott intézmények ellen ilyen ügyben eljárás nem indult. Fontosnak tartjuk a klienskör témában történő tájékoztatását, ezért az ellátottjogi, gyermekjogi és betegjogi képviselők adatait a megfelelő nyomtatott anyagok és szóbeli tájékoztatás útján ismertetjük az ellátottakkal a szolgáltatás igénybevételét megelőzően.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Kifejezetten gyermekeket célzó hátránykompenzáló ellátások településünkön:

Közlekedési támogatás

A fentebbiekben már ismertettük, hogy ezen ellátás a Palonai Magyar Bálint Általános Iskolába, vagy a város közigazgatási területén lévő középfokú oktatási intézménybe a nappali oktatás munkarendje szerint járó gyermek számára állapítható meg, természetbeni ellátásként tanuló bérletjegy vásárlásával a gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye és oktatási intézménye közötti tömegközlekedés költségeinek átvállalása céljából. A támogatás akkor állapítható meg, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át. Amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, úgy a támogatásra való jogosultság akkor áll fenn, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át. A közlekedési támogatás nyújtásának további feltétele, hogy a gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye és az oktatási intézménye közötti legrövidebb közúton mért távolság az 1 km-t meghaladja.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat

Az Önkormányzat évente kiírja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázatot a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára felsőoktatási tanulmányaik támogatása céljából. Az ösztöndíj odaítélésének feltételeit a 19/2015. (X.1.) számú önkormányzati rendelet határozza meg. Az ösztöndíj megállapítása akkor lehetséges, ha a hallgató a város területén bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és felsőoktatási intézményben nappali tagozatos hallgatóként vesz részt a rendeletben foglalt képzéstípusok valamelyikén.³⁸

Arany János Tehetséggondozó Program

Szintén a fonyódi gyermekek tanulmányainak támogatása céljából a város önkormányzata minden évben forrást különít el költségvetésében az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevők támogatása céljából. Az egész országot lefedő Tehetséggondozó Program célja a tanulási esélyegyenlőtlenség mérséklése a középiskolai tanulmányok folytatása során. Adott diák támogatásban való részesítéséről a Képviselő-testület dönt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 13. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus

³⁸ <http://fonyod.hu/hu/%C3%BCI%C3%A9sek,-d%C3%B6nt%C3%A9sek-2/hat%C3%A1lyos-rendeletek/2015-évi-helyi-rendeletek-egyseges-szerkezetben/978-a-bursa-hungarica-felsoktatasi-oenkormanyzati-oesztoendij-odaiteleserl-szolo-192015-x1-oenkormanyzati-rendelet/file>

spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd; (Nktv. 4. § 25. pont)

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek; (Nktv. 4. § 3. pont)

- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség; (Nktv. 4. § 14. pont)

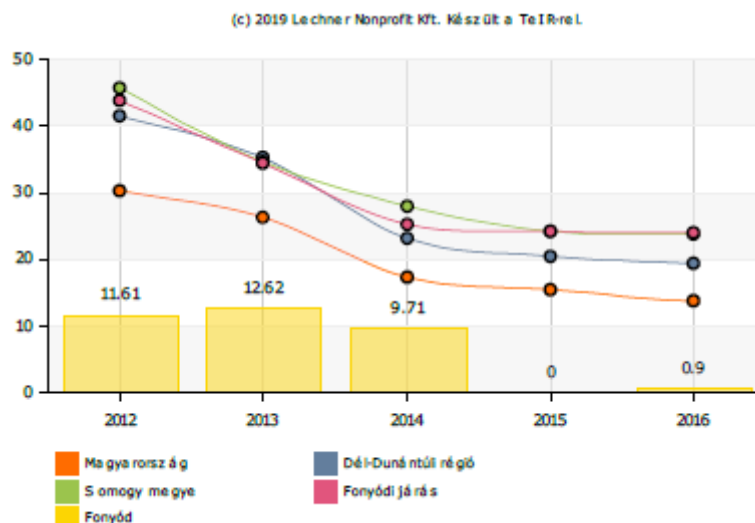
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja és a Fonyódi Óvoda és Bölcsőde pedagógiai programja fontosnak tartja a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek esélyegyenlőségét, integrálását. Az óvoda ennek szellemében folytatja szakmai munkáját, melynek keretében számos módon segíti azon gyermekeket, akik valamilyen okból kiemelt figyelmet érdemelnek. A fentiekben már részletezett adatok szerint az óvodás gyermekek körülbelül 10%-a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd. Számukra az óvoda fejlesztő foglalkozásokat biztosít logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytornász, utazó gyógypedagógus szakemberek bevonásával. Ezen szolgáltatásokról a fentebbiekben már részletesen írtunk. *(lásd: 4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése d) gyermekjóléti alapellátás)* Az óvodapedagógusok pedig maguk is igyekeznek a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekekkel kapcsolatos továbbképzéseken részt venni, így például egyikük nemrégiben TSMT torna terapeuta végzettséget szerzett. Az óvodapedagógusok folyamatos képzése hozzájárul ahhoz, hogy a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek a lehető legszakszerűbb óvodai ellátásban részesüljenek.

Ahogy az alábbi ábrán is látszik, Fonyódon a hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya jóval alacsonyabb, mint akár a térségi, akár az országos átlag, 2016-ban mindösszesen 0,9% volt, ami a gyakorlatban 1-2 gyermeket jelent.

Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya (%)

Az óvodás gyermekek közül azok aránya, akik esetében a hátrányos helyzet fennállását megállapították (gyógypedagógiai oktatással együtt)

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

Az általános iskolai oktatás tekintetében elmondható, hogy a tanulók csupán kis része sajátos nevelési igényű: 2017-es adatok alapján a 268 tanulóból mindössze 15 fő sajátos nevelési igényű, diszlexiás, diszgrafiás, diszkalkuliás. Velük heti három órában két csoportban gyógypedagógus foglalkozik. A TÁMOP-3.1.5 pedagógusképzések pályázat finanszírozásában két pedagógust képzett ki az iskola a fejlesztőpedagógusi tevékenység ellátására. 34 tanuló érintett beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségben, a két képzésben résztvevő pedagógus az ő fejlesztésüket hivatott ellátni. Az iskola a hiányzások miatti és a lassúbb haladást segítő tantárgyi korrekciókkal segíti az arra rászoruló tanulókat.

Az általános iskolai tanulókra vonatkozó adatok

	2013	2014	2015	2016	2017
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma	53	39	26	29	20
Hátrányos helyzetű gyermekek száma	44	3	4	1	2
Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	1	0	0	2	0
Sajátos nevelési igényű gyermekek száma	8	9	13	13	15
Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek száma	31	31	34	33	34

Forrás: helyi adatgyűjtés (Palonai Magyar Bálint Általános Iskola adatai)

Az iskola pedagógiai programja az esélyegyenlőség előmozdításával kapcsolatban fontos teendőket fogalmaz meg. Az SNI-s és BTM-es tanulók fejlesztésének alapja a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye. A sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás körében az iskola az alábbiakat emeli ki:

- a hátrányok csökkentése, kompenzálása,
- egyéni sikereket nyújtó funkciók fejlesztése,
- egyéni haladási ütem,
- individuális technikák alkalmazása,

- a pedagógusok és a szakemberek szoros együttműködése,
- önmagában mért fejlődési értékelés,
- esélyegyenlőség javítása,
- a NAT szakaszaihoz rendelt célok eléréséhez hosszabb idő biztosítása, a tananyag módosítása,
- különböző tantárgyak, tantárgyrészek értékelése és minősítése alóli mentesség .

A BTM-es tanulók esetében az iskola kiemelten fontosnak tartja az alábbiakat:

- az egyéni bánásmód,
- folyamatos kiscsoportos foglalkozás biztosítása,
- állandó pozitív megerősítés,
- fejlesztő foglalkozások biztosítása,
- állandó kapcsolat a pedagógus, a fejlesztést végző pedagógus és a szülők között.

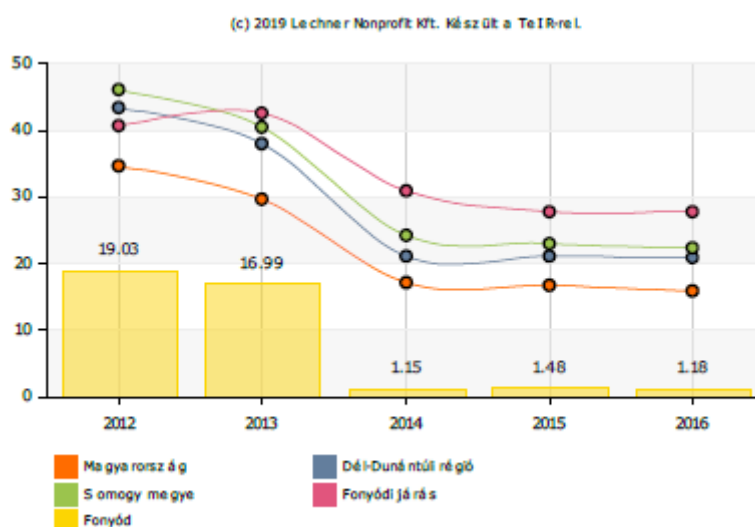
A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják az általános iskola pedagógiai programja szerint:

- szűrés,
- a kis létszámú első osztály,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- nívócsoportos oktatás,
- a felzárkóztató órák,
- a napközi otthon,
- a tanulószoba,
- a diákétkeztetés,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni és csoportos használata,
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési életvezetési gondjainak segítése,
- a családlátogatások,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkája,
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek,
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek,
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a térségi és országos adatokhoz képest jóval alacsonyabb, 2016-ban mindössze 1,18% volt. A település tehát a hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében kedvező helyzetben van, hiszen az óvodai és iskolai adatok megyei és országos adatokkal való összehasonlítása alapján kevés olyan gyermek van városunkban, akik esetében a szülők alacsony iskolai végzettsége, alacsony foglalkoztatása, vagy az elégtelen lakáskörülmények miatt megállapításra került volna a hátrányos helyzet. Mindemellett fontos, hogy a szülők folyamatosan teljes körű tájékoztatásban részesüljenek e témában, hiszen nem szeretnénk, hogy a kedvező statisztikákat az érintettek tájékoztatatlansága is magyarázza.

Hátrányos helyzetű általános iskolások aránya a nappali oktatásban (%)

A nappali oktatásban részesülő általános iskolás gyermekek közül azok aránya, akik esetében a hátrányos helyzet fennállását megállapították (gyógypedagógiai oktatással)

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A kiemelt figyelmet érdemlő tanulók megfelelő szakemberek által történő ellátása minden köznevelési intézményünkben biztosított, szükség szerint a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat bevonásával. Állandó iskolapszichológus nem áll rendelkezésre, de az iskola tanulói szükség szerint akár a Fonyódi Járási Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ ingyenes pszichológiai tanácsadását is igénybe vehetik.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az oktatás, képzés terén gyermekeket érintő hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, ilyen ügyben eljárás nem indult egyik köznevelési intézmény ellen sem. A bölcsődében, óvodában és az iskolákban nincs szegregált oktatás-nevelés, minden intézmény a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek integrációját igyekszik megvalósítani azzal együtt, hogy a számukra szükséges speciális szolgáltatásokat természetesen biztosítja.

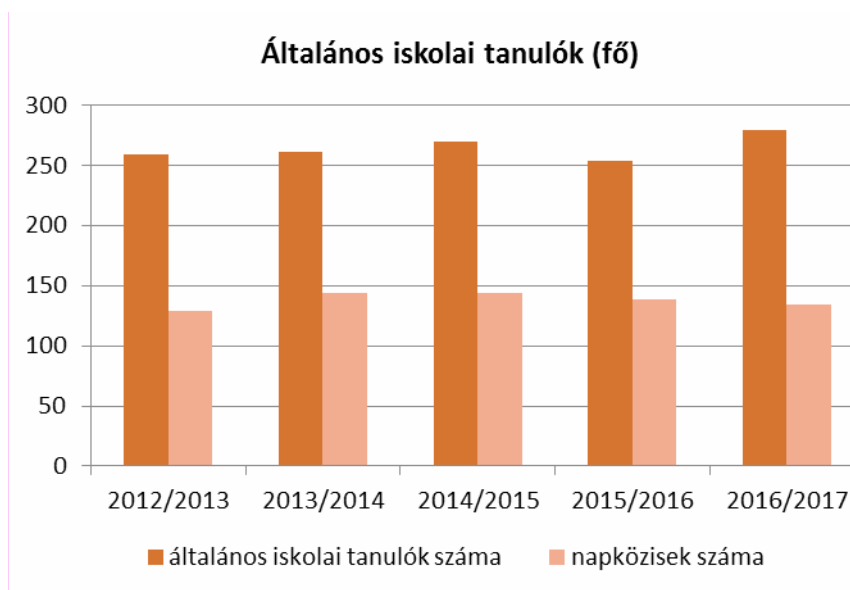
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Elsőként az általános iskolai oktatással kapcsolatos adatokat tekintjük át.

Az általános iskola tanulóinak száma az elmúlt öt évben alsó és felső tagozaton is változó volt, a 2016/2017-es tanévben az előző évhez képest növekedett. A tanulók 48%-a napközis, iskolaotthonos.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma					
Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	122	137	259	129	49,8%
2013/2014	130	131	261	144	55,2%
2014/2015	136	134	270	144	53,3%
2015/2016	129	125	254	139	54,7%
2016/2017	136	143	279	134	48,0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi általános iskolában külön gyógypedagógiai osztály nincs, az általános iskolai osztályok száma a nyolc évfolyamon majdnem minden évben 15.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek			
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	-	15	1
2013/2014	-	15	1
2014/2015	-	15	1
2015/2016	-	14	1
2016/2017	-	15	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyolcadik évfolyamot az utóbbi három tanévben csökkenő számú diák fejezte be, ami utal a gyermekkorú népesség csökkenő számára településünkön, az általános iskolában nem igazán jellemző a lemorzsolódás.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2012/2013	42
2013/2014	33
2014/2015	42
2015/2016	39
2016/2017	30
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok	

A 2017-es országos kompetenciamérés eredményei alapján elmondható, hogy az általános iskola tanulóinak eredménye az országos átlaghoz képest jobb lett mind a matematika, mind a szövegértés terén, hatodik és nyolcadik évfolyamon egyaránt. Az általános iskolai oktatás tehát Fonyódon hatékonyak bizonyul.

Palonai Magyar Bálint Általános Iskola átlageredményei az országos kompetenciamérésen (2017)

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	6.	1587 (1537;1618)	😊 1497 (1496;1498)
	8.	1666 (1615;1714)	😊 1612 (1611;1613)
Szövegértés	6.	1616 (1565;1660)	😊 1503 (1502;1505)
	8.	1646 (1588;1692)	😊 1571 (1570;1572)

- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- 😊 Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

Forrás: Köznevelés információs rendszere (KIR) honlapja
<https://www.kir.hu/okmfit/getJelentes.aspx?tip=i&id=034007>

Ugyanezen adatokat vizsgálva a fonyódi középiskolák tizedik évfolyamán, azt láthatjuk, hogy a Mátyás Király Gimnázium tanulói az országos átlageredményhez képest jobb eredményt értek el a kompetenciamérés során, míg a Siófoki SzC Bacsák György Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájának tanulói az országos átlag alatti eredményt produkáltak. A két középiskola közti különbség valószínűleg a képzés típusa (gimnáziumi és szakképzés) és tanulói szociokulturális háttér szerinti összetételére vezethető vissza.

Mátyás Király Gimnázium átlageredményei az országos kompetenciamérésen (2017)

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	10.	1715 (1681;1752)	😊 1647 (1646;1648)
Szövegértés	10.	1684 (1664;1707)	😊 1613 (1612;1614)

- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
 😐 Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
 😞 Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

Forrás: Köznevelés információs rendszere (KIR) honlapja
<https://www.kir.hu/okmfit/getJelentes.aspx?tip=i&id=034145>

Siófoki SzC Bacsák György Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájának átlageredménye az országos kompetenciamérésen (2017)

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)					
			A telephelyen	Országos	Az első viszonyítási csoport		A második viszonyítási csoport	
					Neve	Eredménye	Neve	Eredménye
Matematika	10.	szakgimn.	1606 (1566;1637)	😞 1647 (1646;1648)	Szakgimn.	😊 1620 (1618;1622)	Kis szakgimn.	😊 1554 (1548;1560)
	10.	szakköz.	1522 (1478;1557)	😞 1647 (1646;1648)	Szakköz.	😊 1435 (1431;1437)	Közepes szakköz.	😊 1425 (1421;1430)
Szövegértés	10.	szakgimn.	1607 (1542;1656)	😐 1613 (1612;1614)	Szakgimn.	😊 1584 (1582;1586)	Kis szakgimn.	😊 1537 (1532;1542)
	10.	szakköz.	1538 (1493;1568)	😞 1613 (1612;1614)	Szakköz.	😊 1392 (1390;1394)	Közepes szakköz.	😊 1390 (1385;1395)

- 😊 A telephely eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
 😐 A telephely eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
 😞 A telephely eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

Forrás: Köznevelés információs rendszere (KIR)
<https://www.kir.hu/okmfit/getJelentes.aspx?tip=t&id=203050&th=6>

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek számára nyújtott ellátások (így például a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, és a hozzá társuló számos természetbeni ellátás, vagy a szolgáltatások terén a fejlesztő foglalkozások) hátránykompenzáló célzattal, pozitív megkülönböztetés révén segítik elő a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esélyegyenlőségét.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek alacsony aránya a népességben belül.	Gyermekvállalás ösztönzése, családbarát munkahelyek és atipikus foglalkoztatási formák erősítése, a városban megvalósuló fejlesztések során a gyermekes családok igényeinek figyelembe vétele, gyermekek alternatív napközbeni ellátásának (munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde stb.) támogatása.
Csekély számú esetjelzés a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjaitól.	A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciós jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása a járási jelzőrendszeri tanácsadó segítségével. Ennek érdekében szakmai megbeszélések szervezése, a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása szóban és írásban, személyes együttműködés fokozása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők és férfiak közti egyenlő bánásmód szükségessége és fontossága már a Római Szerződésben is megjelent, de az 1997. évi luxemburgi csúcsertekezleten került be a foglalkoztatási irányelvek közé. A Európai Unió foglalkoztatási stratégia részét képezi a férfiak és nők foglalkoztatási arányának kiegyensúlyozása, valamint az egyenlő bérezés elve is. Hazánkban az Alaptörvény XV. cikkének (3) bekezdése rögzíti a férfiak és nők egyenjogúságát, a Munka Törvénykönyve (2012. évi I. törvény 12. §) pedig rendelkezik az egyenlő bánásmód követelményéről a munkabérezéssel és munkaviszonnyal kapcsolatban, amikor kimondja, hogy a munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. a vonatkozó Európai Unió irányelveknek megfelelően szabályozza az egyenlő bánásmód követelményét, az esélyegyenlőség előmozdítását a nők tekintetében is. (2003. évi CXXV. törvény 65. §) Az Ebktv. 8. §-a védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Hazánkban a hagyományos nemi szerepekről való felfogás kedvezőtlenül befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, mivel a gyermekvállalás után a gyermeknevelés terhe még mindig főként a nőkre hárul. E felfogás következtében a munkáltatók is előszeretettel részesítik előnyben a férfiakat, mivel számolnak a nők korlátozottabb rendelkezésre állásával. A sztereotípiák hatására a nők megbecsülése alacsonyabb a munka világában, és sajnos mind a mai napig másokhoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban részesülhetnek pusztán azért, mert nők.

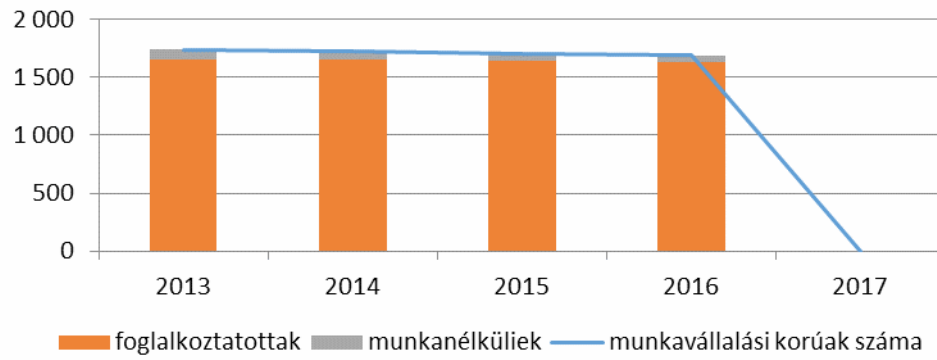
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az alábbi adatokból jól látható, hogy a munkavállalási korban lévő népesség száma mind a férfiak, mind a nők esetében folyamatosan csökkent az elmúlt években. A munkavállalási korban lévő nők száma végig magasabb volt, mint az ugyanezen korú férfiaké, és általában a nők nagyjából egyenlő arányban voltak foglalkoztatva, mint a férfiak. 2016-ban például a munkavállalási korban lévő férfiak 96,4%-a volt foglalkoztatva, a nőknél ugyanez a mutató 96,3%, azaz csupán igen csekély eltérés mutatkozik a két nem foglalkoztatottsága közt. Mindkét nem esetében jelentősen csökkent a munkanélküliek száma, ami pozitív változást jelent az utóbbi időben. A foglalkoztatási és munkanélküliségi adatokból úgy tűnik, nincsenek jelentős aránytalanságok a két nem között.

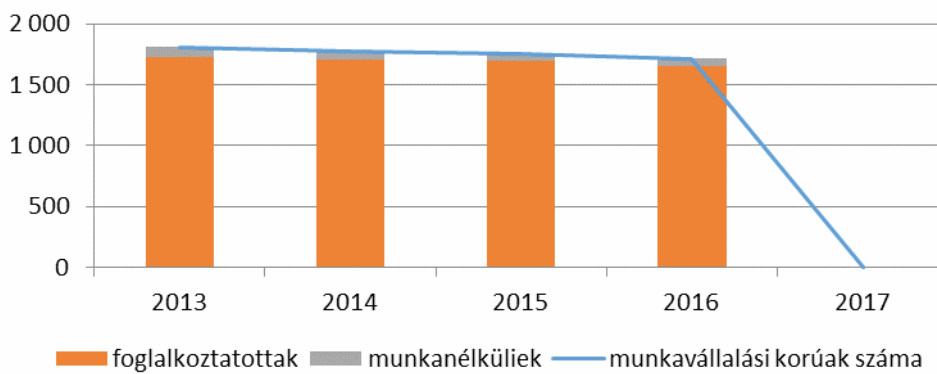
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében						
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	1 737	1 808	1 654	1 730	83	78
2014	1 719	1 769	1 648	1 703	72	66
2015	1 699	1 755	1 641	1 699	58	56
2016	1 689	1 714	1 629	1 651	61	63
2017	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

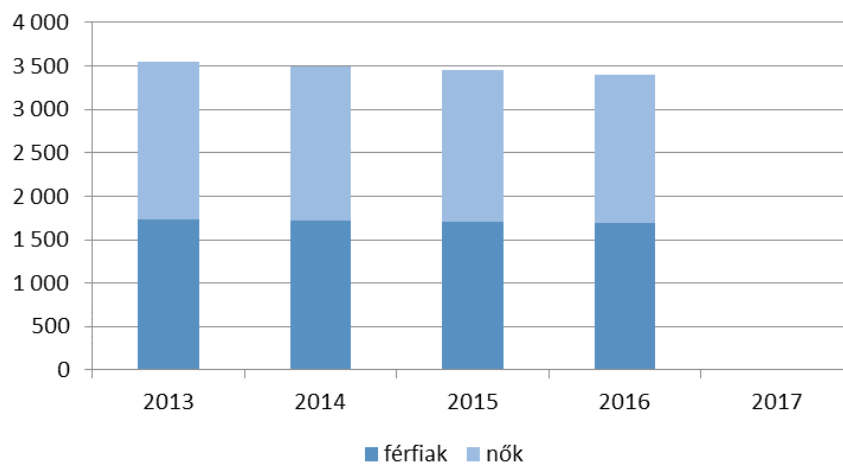
Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

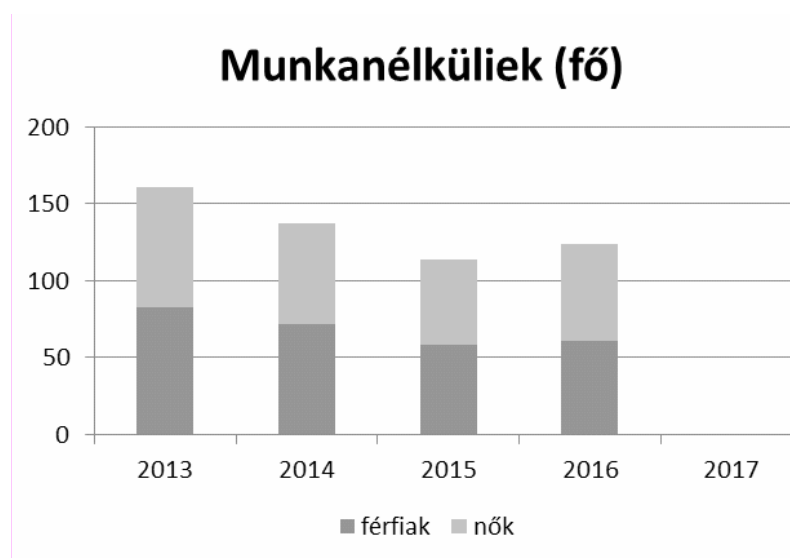
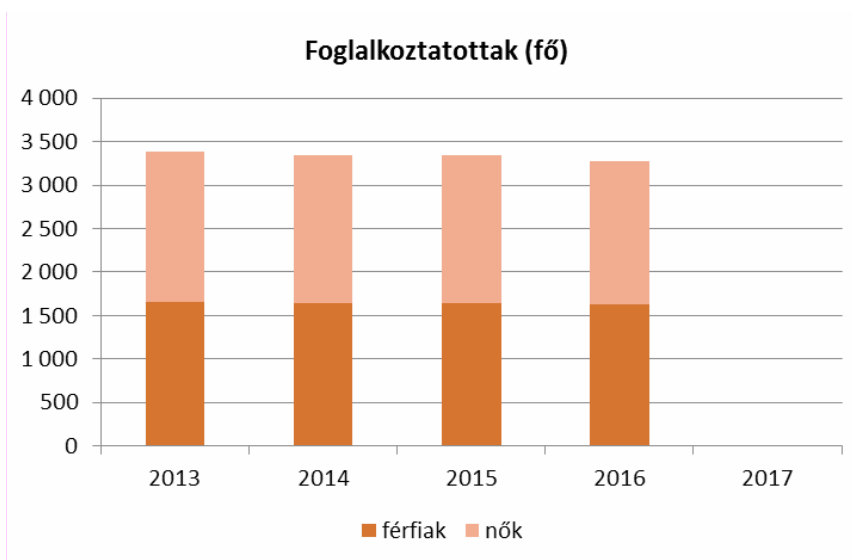

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

Munkavállalási korúak száma (fő)

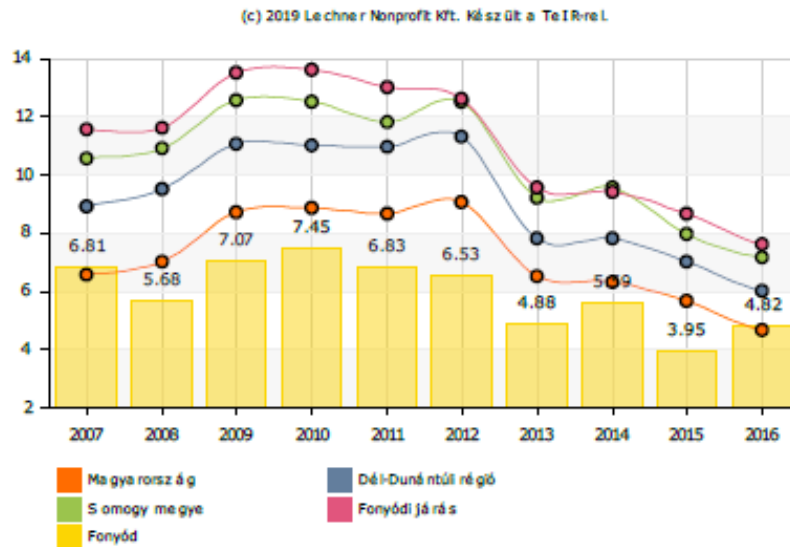

A női munkanélküliség mértéke városunkban körülbelül az országos átlaggal egyenlő, és a regionális, megyei és járási adatokhoz képest alacsonyabb, azaz a szűkebb területi viszonyokat nézve Fonyódon kedvezőbben alakul a nők munkanélkülisége, átlagosan kevesebb nő keres állást, mint a megye, régió többi településén.

Női munkanélküliségi ráta (%)

Regisztrált munkanélküli nők száma száz 15-59 éves állandó női lakosra

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Városunkban nem készült statisztikai felmérés arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatást segítő és képzési programokban milyen arányban jelentek meg a női nem képviselői, és a járási hivataltól sem kaptunk erre vonatkozó adatokat. Tudjuk azonban, hogy kifejezetten nőket célzó programok Fonyódon nem indultak az elmúlt időszakban. A meglévő és kifutott programok azonban nagyjából egyenlő mértékben célozták a férfiakat és nőket, valamint kellő rugalmasságot biztosítottak annak érdekében, hogy a női résztvevők a családdal, gyermekneveléssel kapcsolatos teendőiket is el tudják látni a programban való részvételük ideje alatt. Mivel a települési munkanélküliségi adatokból az olvasható ki, hogy a foglalkoztatás terén nem jellemzők nagyobb aránytalanságok a két nem között, így kifejezetten nőkre fókuszáló programok indítása nem feltétlenül szükséges a jövőben. Figyelemmel kell lennünk azonban arra, hogy az egyes foglalkoztatást segítő és képzési programokban érintett hölgyek számára a továbbiakban se jelentsen nehézséget az adott programban való részvétel.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik legmeghatározóbb tényező az iskolai végzettség, így azok a nők, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy még az általános iskola nyolc osztályát sem végezték el, komoly nehézségekkel szembesülnek a munka világában. Fokozhatja hátrányukat, ha e mellé még idősebb életkor, munkatapasztalat-hiány, vagy kisgyermekes családi háttér is társul. A fonyódi nők iskolai végzettségére vonatkozóan csupán a 2011-es népszámlálás adatai állnak rendelkezésre, melynek alapján elmondható, hogy városunkban a 15 éves és idősebb nők 4,4%-a nem rendelkezett iskolai végzettséggel, azaz még az általános iskolát sem végezte el. Ez a mutató valószínűsíthetően sokat javult az elmúlt években, így városunkban csekély a végzettséggel nem rendelkező nők aránya. Ugyanakkor érdemes figyelmet fordítani arra, hogy a helyi leányok fiatalon versenyképes végzettségre tegyenek szert, ugyanis a lemorzsolódók egyéb kööttségeik miatt később már sokkal nehezebben juthatnak megfelelő képzettséghez. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők esetében kitörési pont a

piacképes képzettség megszerzése lehet, melyre a járási hivatal foglalkoztatási osztályán és egyéb foglalkoztatást segítő projektek keretében kaphatnak lehetőséget. A már ismertetett GINOP programok keretében számos képzési, átképzési lehetőség áll rendelkezésre a nők számára is.

Meg kell említenünk, hogy országos viszonylatban egyre magasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkező nők aránya, már a férfiak ugyanezen mutatóját is meghaladja. A nők nagyobb számban vesznek részt a gimnáziumi, főiskolai, egyetemi oktatásban, mint a férfiak, és iskolai eredményeik is gyakran jobbak, mint a férfiaké. Kisebb számban vannak jelen az elitegyetemeken, viszont bizonyos kevésbé piacképes szakokon felülreprezentáltak. Ennek sajnos egyenes következménye a munkaerő-piacon megjelenő horizontális (feminizálódott és elférfiasodott munkakörök) és vertikális szegregáció (üvegplafon jelenség). A nők iskolázottsága és munkaerő-piaci helyzete közt státuszinkonzisztencia áll fenn, ami azt jelenti, hogy a nők jobb iskolai eredményei a munkaerő-piacon nem jelentkeznek, ott továbbra is hátrányos helyzetben vannak a férfiakkal szemben.

Ez pedig azt jelenti, hogy nem csupán az alacsony végzettségű nők szembesülhetnek nehézségekkel a munka világában, hanem magas kvalitásokkal rendelkező társaik is.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, számos formája létezik. Megmutatkozhat például a munkára való jelentkezés és a munkaviszony létesítése során (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem kíván nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenségnek nevezzük, mikor egy munkavállaló előmenetele a munkahelyi hierarchiában csak egy bizonyos szintig lehetséges, a fölé nem tud lépni a láthatatlan üvegplafon miatt, melynek oka a hátrányos megkülönböztetés – a jelenség elsősorban a női munkavállalók körében jellemző). A településen a vizsgált időszakban nem jelentettek nőkkal szembeni hátrányos megkülönböztetést, de ez nem jelenti azt, hogy az ilyen jellegű diszkrimináció egyáltalán nincs jelen városunkban. Ezzel kapcsolatos teendő a tájékoztatás nyújtása mind a munkavállalók, mind a munkáltatók számára. Amennyiben előfordulna ilyen jellegű eset, úgy a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása érdekében ellenőrzésre kerülhetnek a foglalkoztatási viszonyok, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonásával.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A releváns fogalmakról röviden (Gyvt. 43. § - 44/D. §):

- **Bölcsőde:** olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.
- **Mini bölcsőde:** olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által akár több, a bölcsődei intézményhez képest kisebb létszámú csoportban, valamint egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést.
- **Munkahelyi bölcsőde:** olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a foglalkoztató, vagy a foglalkoztatóval kötött megállapodás alapján az Gyvt. 5. § s) pontja szerinti fenntartó tart fenn, elsősorban a foglalkoztatónál keresőtevékenységet folytató személyek gyermekei bölcsődei ellátásának biztosítására.

- **Családi bölcsőde:** olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít.
- **Napközbeni gyermekfelügyelet:** olyan szolgáltatás, melynek keretében - nem nevelési-oktatási céllal - a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít
 - a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,
 - a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,
 - az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,
 - a magántanuló számára,
 - az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára az Nktv. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és
 - az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.
- **Alternatív napközbeni ellátás:** a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,
 - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,
 - a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges - jogszabályban meghatározott - személyi és tárgyi feltételekkel.

Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

Év	3 év alatti gyermekek száma a településen	Működő bölcsődék száma	Bölcsődei férőhelyek száma	Működő családi napközik száma	Férőhelyek száma családi napközikben	Férőhelyek összesen
2013	128	1	26	0	-	26
2014	120	1	26	0	-	26
2015	137	1	26	0	-	26
2016	140	1	26	0	-	26
2017	136	1	26	0	-	26

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A Fonyódi Óvoda és Bölcsőde bölcsődei férőhelyeinek száma évek óta 26 fő, a 2017/2018-as nevelési évben a bölcsődét igénybe vevők száma: 26 fő, azaz az intézmény magas kihasználtsággal működik. Jelenleg két gyermekcsoport működik: az Apróka és Csicsergő csoport. Alapfeladaton túli szolgáltatásként a bölcsőde időszakos gyermekfelügyeletet működtet.

Az intézmény óvoda egysége 125 fős férőhellyel rendelkezik, csoportjainak száma öt, gyógypedagógiai nevelésben részesülő külön csoport nincs. 2018-ban összesen 120 gyermek részesült óvodai nevelésben, tehát az óvoda a bölcsődéhez hasonlóan magas kihasználtsággal működik.

Sem a bölcsődében, sem az óvodában nem jellemző, hogy férőhelyhiány miatt szükséges lenne elutasítani gyermekeket, az intézmény minden gyermeket fogadni tud. Nyitvatartási ideje igazodik a szülők munkarendjéhez.

Családi napközi Fonyódon nem működik, de mivel az önkormányzati fenntartású bölcsőde és óvoda kihasználtsága magas, így indokolt lehet az alternatív napközbeni ellátási formák kialakulásának (családi napközi, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde stb.) ösztönzése. További segítség lehet a kisgyermekes nők számára a napközbeni gyermekfelügyelet biztosítása.

A munkahelyek családbarát jellegéről kevés információ áll rendelkezésünkre. A községében általában jellemző a 8:00 és 16:00 óra közti munkaidő, ami lehetővé teszi, hogy gyermekük

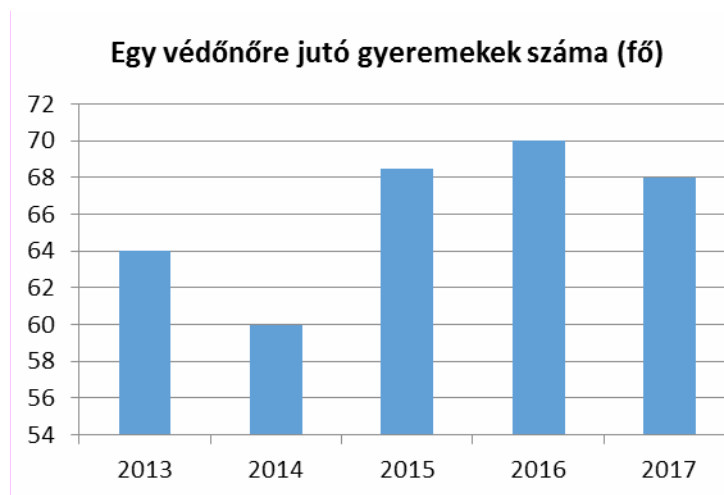
napközbeni ellátása mellett a szülők munkát tudjanak vállalni. A magánszférában ettől eltérő munkarend is lehetséges, azonban tapasztalatunk szerint a városunkban működő cégek kellő rugalmassággal kezelik a kérdéskört, így például a már említett CMS Manufacturing Kft. a több műszakos munkavégzés ellenére sok esetben lehetővé teszi a gyermekes munkavállalók számára a 8:00-tól 16:00 óráig tartó munkavégzést is.

A női munkavállalók túlterheltségét jelentős mértékben enyhítheti a családbarát intézkedések megtétele állami- és magánszektorban egyaránt, ezért ezeket az intézkedéseket ösztönözni, támogatni szükséges.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés támogatása, az anya- és gyermekgondozás többek közt a védőnői hálózat szakmai munkájának keretében valósul meg. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására elsősorban az általános- és középiskolákban kerül sor. Az anya- és gyermekgondozásra a települési védőnői szolgálat munkatársa kiemelt figyelmet fordít, nagy hangsúlyt fektetve a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyukákra és gyermekeikre. 2017-ben a 0-3 év közötti gyermekek száma 136 fő volt, melyre 2 fő védőnő jutott. Ha a 0-7 éves ellátott gyermekek számát vesszük alapul, akkor egy védőnőre ugyanebben az évben 118 gyermek jutott. Ez az arány a törvényben engedélyezett 250 gyermek/védőnő aránynál jóval alacsonyabb, ugyanakkor az ideálisnak tartott 50 gyermek/védőnő aránytól jelentősen magasabb. Az anya- és gyermekgondozás összességében megfelelő módon biztosított városunkban, jelenleg a védőnői szolgálat hatékony működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos tanácsadás révén a család- és gyermekjóléti szolgálat is segíti a védőnők szakmai munkáját.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe			
Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	2	128	64
2014	2	120	60
2015	2	137	69
2016	2	140	70
2017	2	136	68
Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés			

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A téma vizsgálata nehézségekbe ütközik, mivel a nőket érintő erőszak egy olyan társadalmi probléma, melyben nagy fokú látenciával kell számolnunk, az esetek többsége nem, vagy csak hosszú évek múltán kerül a hatóságok látókörébe. A bántalmazások gyakran egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben öltenek a külső szemlélők számára is látható formát. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Az alábbi táblázat a Fonyódi Rendőrkapitányság teljes illetékességi területére vonatkozóan tartalmaz adatokat, települési bontásban a rendőrségen nem állnak rendelkezésre adatok. A bántalmazási ügyekben tett tényleges feljelentések száma meghaladja a riasztások számát, hiszen feljelentés nem csak a rendőrség családi viszályhoz történő riasztásából fakadóan történhet.

Nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Év	Rendőrök riasztása családi viszályhoz	Tényleges feljelentések száma	Bírósági ítélet
2014	n. a.	31	n. a.
2015	n. a.	38	n. a.
2016	n. a.	44	n. a.
2017	36	53	n. a.
2018	22	37	n. a.

Forrás: helyi adatgyűjtés (Rendőrség adatai)

A rendőrség a nőket érintő erőszak tekintetében az alábbi tapasztalatokról számolt be:

A nőket érintő, családon belüli erőszak kapcsán tett rendőri, biztonsági intézkedések akkor válnak szükségessé, ha a sértett bejelentést tesz, rendőri segítséget kér az őt ért sérelem, bántalmazás, zaklatás, fenyegetés, stb. kapcsán. Ezen alkalmak során a sértettek minden esetben megkapják a felvilágosítást arra vonatkozóan, hogy magánindítvánnyal élhetnek a bántalmazóval szemben, amennyiben nem hivatalból üldözendő a sérelmére elkövetett cselekmény. A sértettek nagy százalékban utasítják el az indítvány lehetőségét, illetve a megindult eljárások során sok esetben

nem tesznek terhelő vallomást a bántalmazójukra. Emiatt nem jut el a bírósági szakaszig az eljárások nagy része, azonban az áldozatok bántalmazása tovább folytatódik, ez által ismételt rendőri intézkedések válnak szükségessé ugyanazon családoknál. Azon esetekben, ahol a bántalmazott kitart az eljárás megindulásakor tett vallomása mellett vagy kéri a távoltage, továbbá megteszi a segítségkérő lépéseket, hogy magát és kiskorú gyermekét biztonságban tudja, ott sikeres befejezéssel zárulnak az eljárások. A sikeres végeredmény érdekében fontos és elengedhetetlen a sértett együttműködése, így a biztonsága érdekében ajánlott szabályok elfogadása, azok betartása.

Összességében elmondható tehát, hogy a nőket érő erőszakos cselekedetek nagy része felderítetlen, jellemzően jó része a családban marad. A szociális szolgáltatások, a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a védőnői hálózat, illetve a rendőri tevékenység eredményeként egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. A nőket érő erőszakos cselekmények miatti rendőri riasztások száma, valamint a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma azonban mind a mai napig valószínűleg jelentős mértékben elmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Városunkban anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik, az esetleges krízishelyzetekben ezen szolgáltatásokhoz való hozzáférést a család- és gyermekjóléti szolgálat segíti elő. Fonyód 50 kilométeres körzetében, Kaposváron működik a Borostyánvirág Anyaothton, mely családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad az ország egész területéről. 11 lakószobában összesen 34 főt tud egyidejűleg elhelyezni. Az intézmény fenntartója a Borostyánvirág Alapítvány, mely Kaposváron immár Krízisambulanciát is működtet, ami ingyenes humán szolgáltatásokat nyújt a kapcsolati erőszakban érintett, és a velük kapcsolatban álló szakemberek számára.

Városunkban az esetleges krízishelyzetek gyors és hatékony kezelését a Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ által működtetett készenléti szolgálat segíti elő. A készenléti szolgálat speciális szolgáltatásként állandó elérhetőséget, folyamatos jelenlétet biztosít az intézmény nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben. Egy folyamatosan hívható, elérhető telefonszám áll azok rendelkezésére, akik azonnali segítséget, tanácsot vagy tájékoztatást szeretnének kapni krízishelyzetükben. A készenléti szolgálat biztosításában a központ esettanácsai vesznek részt. A készenléti szolgálat telefonszáma: +36 20/382 1020.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Fonyódon a helyi közéletben markáns szerepet töltenek be a női nem képviselői. A nyolc fős képviselő-testületben jelenleg egy nő foglal helyet. Az önkormányzati fenntartású intézmények és gazdasági társaságok kétharmadát nők vezetik, és alkalmazottaik jelentős többsége is a női nemhez tartozik, ahogy a polgármesteri hivatal dolgozóinak nagy része szintén. A jegyzői és aljegyzői pozíciót szintén hölgyek töltik be Fonyódon. Nem csupán a közszférában töltenek be jelentős szerepet városunk hölgyei, de a civil szervezetek vezetői és tagjai között is számos nőt találhatunk, akik aktív szerepvállalással, kemény munkával segítik elő a társadalmi problémák helyi szintű kezelését. Az adatok azt mutatják, hogy városunkban a megfelelő kvalitások birtokában a nők számára is elérhetők a magasabb pozíciók.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Városunkban a nőket hasonló problémák foglalkoztatják, mint az ország bármely másik településén, hiszen a „gyengébbik” nemhez tartozók igencsak egyező nehézségekkel szembesülnek országszerte. Fejlett társadalmunkban a nőkre egyre több teher hárul: egyszerre kell megfelelniük számos szerepkörnek, így például helyt kell állniuk a munka világában, a családi életben, a háztartás-vezetés és gyermeknevelés terén, valamint az idős vagy beteg hozzátartozók gondozása, ápolása során, a párkapcsolati elvárásokról nem is beszélve. Számos tényező nehezíti azonban a sokféle szerepkihívásnak történő megfelelést: a foglalkoztatás terén a hátrányos megkülönböztetés, az üvegplafon, a családi élet kapcsán a munkával való összeegyeztethetlenség, a gyermeknevelés, a háztartásvezetés, a hozzátartozókról való gondoskodás kapcsán a férfi-női munkamegosztás problémái, azaz a férfiak alacsony szerepvállalása ezen területeken, a párkapcsolat tekintetében pedig a férfiak részéről tapasztalható magas elvárások, a nőkkel kapcsolatos fiatalság-kultusz stb. Mindennek eredménye sajnos, hogy számos nő megfáradt, kiegégett, stresszes és a végsőkéig kimerült lesz egy bizonyos idő után, amit megerősíteni látszanak a női depresszióval kapcsolatos statisztikák is. A szerepkihívások tehát folyamatosan foglalkoztatják a városunkban élő nőket is, ezért törekedni szükséges arra, hogy a helyi szintű intézkedések a nők érdekeinek figyelembe vételével kerüljenek megtervezésre és megvalósításra. Ezek célja a nők terheinek mérséklése, esélyegyenlőségének megteremtése, kiegyensúlyozott életvitelük biztosítása kell hogy legyen, akár a pozitív diszkrimináció eszközének alkalmazásával is.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei.	Családbarát munkahelyek létrejöttének támogatása, családbarát intézkedések támogatása az önkormányzati fenntartású intézményekben, ahol magas létszámban dolgoznak nők, atipikus foglalkoztatási formák kialakulásának ösztönzése a településen.
Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén.	Az észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciós jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása, illetve az állampolgári aktivitás fokozása a járési jelzőrendszeri tanácsadó segítségével. Ennek érdekében szakmai megbeszélések szervezése, a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása szóban és írásban, személyes együttműködés fokozása.
A dolgozó édesanyák kiégése, testi-lelki egészségük károsodása.	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

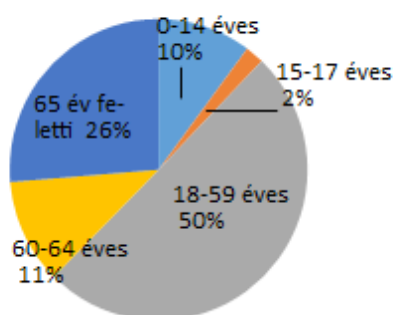
A fejlett társadalmakat olyan demográfiai folyamatok jellemzik, melyek az idős korosztály nagymértékű gyarapodásához vezettek. A születéskor várható élettartam egyre inkább nő, a halandóság csökken, mindehhez pedig több évtizede alacsony gyermekszám társul, így a csökkenő számú népességben belül az idősök száma és aránya folyamatosan nő, a fiatal, aktív korosztály száma és aránya pedig csökken. Mindennek következményeképp társadalmunkban a népesség öregszik, s egy „eltartó” személyre egyre több „eltartandó” jut. Ez sajnos a társadalombiztosítási és szociális ellátórendszert jelentős kihívások elé állítja, ami a hazánkban hagyományos felosztó-kiróvínyugdíjrendszer válságához is vezethet.

A kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak köszönhetően az idősök csoportja egyre fontosabb esélyegyenlőségi célcsoportnak tekinthető, a szociális és egészségügyi szolgáltatások fókuszába került.

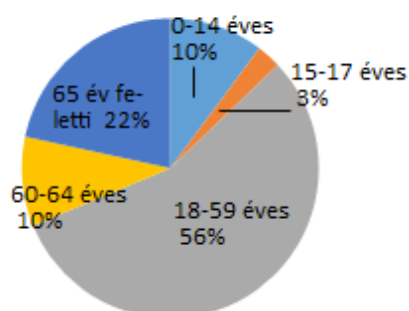
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 60 év feletti aránya az állandó népességben belül aggasztóan magas Fonyódon. A népesség több mint egyharmadát képviselik a 60 év feletti (2016-ban arányuk 34,56%). Ez az érték a megyei, regionális és országos átlagot is jelentős mértékben meghaladja, azaz településünkön a népesség öregedése súlyosabb mértékű társadalmi problémát jelent, mint térségünkben, vagy országos viszonylatban. Az idős korosztályba tartozó népesség nemek szerinti összetételét vizsgálva elmondható, hogy a 60 év feletti népességben belül nagyobb arányban képviselteti magát a női nem: az idősök 56,5%-a nő, és csak 43%-a férfi. Ez az országos adatokkal nagyjából egyező jelenség, ami utal a nők -férfiakkhoz képest - magasabb élettartamára.

Állandó népesség - nők

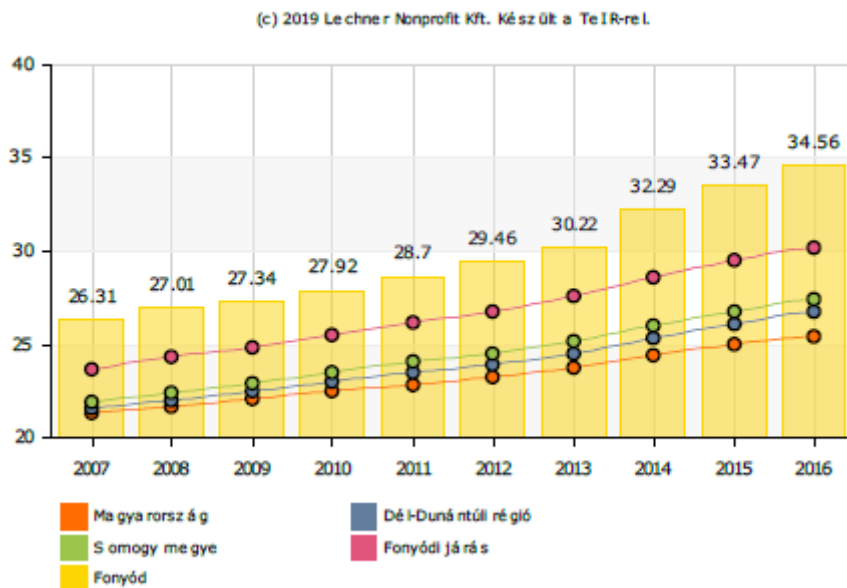
Állandó népesség - férfiak

Forrás: TeIR

Állandó népességen belül a 60-x évesek aránya (%)

Az adott területen lakóhellyel rendelkező 60-x éves személyek aránya. Két népszámlálás között továbbvezetett adat az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlás (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai alapján.

Forrás: Területi szociális adatok (TeIR)

A nyugdíjban, illetve nyugdíjszerű ellátásokban részesülők száma, aránya információt nyújthat időseink jövedelmi helyzetéről, a téma vonatkozásában irányadó jogszabály a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tbtv.), melynek értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék. (Tbtv. 6. § (1) és (2) bekezdése)

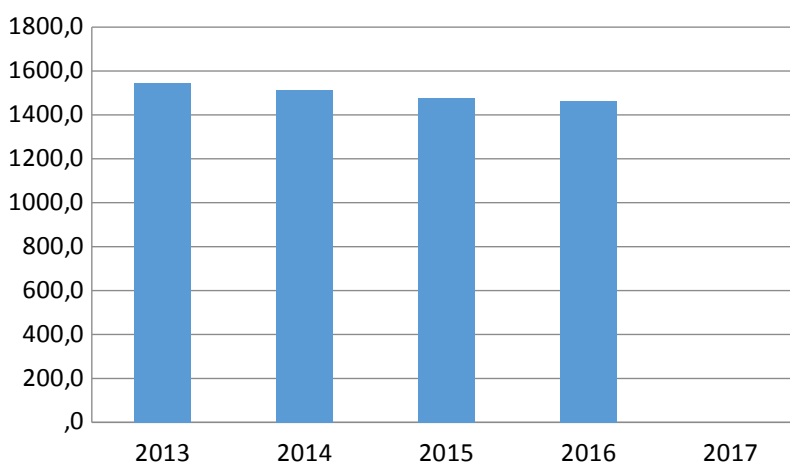
Bár településünkön jelentősen nőtt a 60 év felettek száma és aránya az elmúlt években, de az alábbi ábrák azt mutatják, hogy a nyugdíjasok száma ennek ellenére csökkent, ami lehet részben a nyugdíjkorhatár emelkedésének következménye is. Az ellátásban részesülők közt – csak úgy, mint az időskorú népesség körében – nagyobb arányban találunk nőket, mint férfiakat: 2016-ban az ellátottak 60%-a nő, és csak 40%-a férfi, 2017-re vonatkozóan nincsenek adataink.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	624	920	1 544
2014	601	911	1 512
2015	577	900	1 477
2016	576	887	1 463
2017	n. a.	n. a.	n. a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

Nyugdíjasok száma (fő)

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A nyugdíjasok foglalkoztatása kapcsán a jogszabályi környezet jelentős korlátokat állít, ugyanakkor az utóbbi időszakban számos változtatás szolgálta az idősek foglalkoztatottságának bővülését, nyugdíj utáni munkavállalásuk elősegítését.

2013. július 1-jével lépett hatályba a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. LXXXI. törvény 83/C. § (1) bekezdése, mely kimondja: „Az öregségi nyugdíj folyósítását - a jogviszony létesítésének hónapját követő hónap első napjától a jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napjáig - szüneteltetni kell, ha a nyugdíjas közalkalmazotti jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, állami vezetői szolgálati jogviszonyban, köztisztviselőként vagy közszolgálati ügykezelőként közszolgálati jogviszonyban, bírói szolgálati viszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, ügyészségi szolgálati viszonyban, fegyveres szervvel hivatásos szolgálati viszonyban vagy a Magyar Honvédséggel szerződéses vagy hivatásos szolgálati viszonyban áll.”

E rendelkezés nem segíti elő a közszférában történő munkavállalást nyugdíjasként, ugyanakkor a versenyszférában számos intézkedés járul hozzá a nyugdíjasok foglalkoztatásának bővítéséhez (A Munka Törvénykönyve szerinti munkaviszonyban foglalkoztatott nyugdíjas dolgozó keresetét 2019. január 1-je óta kizárólag a 15% SZJA terheli, a járulékok megfizetése alól mentesül, a

munkáltató pedig a szociális hozzájárulási adó (19,5%) és a szakképzési hozzájárulás (1,5%) megfizetése alól mentesül, azaz egy nyugdíjas munkavállaló alkalmazása kevesebbe kerül neki, mint egy aktív korú munkavállaló foglalkoztatása).

2017. július 1-jével lépett hatályba az egyes törvényeknek a közérdekű nyugdíjas szervezetek létrehozásával összefüggő módosításáról szóló 2017. évi LXXXIX. törvény, amely a szervezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosításával lehetőséget nyújt ún. közérdekű nyugdíjas-szövetkezet létrehozására. A közérdekű nyugdíjas-szövetkezet célja, hogy a még aktív időszerű tagja számára foglalkoztatást, munkalehetőséget biztosítson nyugellátásának folyósítása mellett. Célja továbbá a tudás-átörökítés, azaz, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai- és élettapasztalat átadásra kerüljön. A munkavállaló bruttó béréből ebben az esetben is csak 15% személyi jövedelemadót szükséges levonni. A munkáltatók által kifizetett bruttó bért itt sem terheli semmilyen közteher (sem a 19,5%-os szociális hozzájárulási adót, sem az 1,5%-os szakképzési hozzájárulást nem kell megfizetni). Első lépésként taggá kell válni valamely szövetkezetben, így lesz jogosult az álláskereső nyugdíjasként történő munkavégzésre a fent említett kedvezményes feltételek mellett.

Az időszerű, nyugdíjas személyek foglalkoztatása több szempontból is hasznos. A munkavállaló számára elsősorban az alábbi tényezők miatt lehet előnyös a nyugdíj melletti munkavégzés:

- többletjövedelemre tehet szert általa,
- lefoglalja magát,
- fizikailag, szellemileg aktív maradhat,
- társasági életet élhet, kevésbé fenyegeti az időszerű elmagányosodás,
- nyugdíjasként is a társadalom hasznos tagjának érezheti magát.

A munkáltató számára pedig főleg a következő szempontok miatt lehet vonzó lehetőség a nyugdíjas dolgozó alkalmazása:

- olcsóbb, mint az aktív korú munkavállaló alkalmazása,
- jelentős mértékű munkatapasztalattal rendelkezik,
- kevesebb családi, magánéleti kööttsége van, ezért rugalmasabb munkaerőt jelenthet, mint aktív korú társai.

Az időszerűak foglalkoztatásának egyéni, gazdasági és társadalmi hozadéka is van, ezért az ilyen jellegű törekvéseket érdemes támogatni, ugyanakkor Fonyódon nem kimondottan jellemző a nyugdíjasok nagyarányú foglalkoztatása, egy-egy helyi munkáltató alkalmaz nyugdíjas munkavállalókat, főként nyugdíjas-szövetkezeteken keresztül.

b) tevékeny időszerű (pl. élethosszig tartó tanulás, időszerű, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Városunkban elsősorban a közfoglalkoztatási programok nyújthatnak lehetőséget az időszerű munkaerő-piaci aktivitására, egyéb, kifejezetten ezt a korosztályt célzó program nem szolgálja időszerűnk foglalkoztatását. A life-long learning, azaz az élethosszig tartó tanulás tekintetében kiemelendő a Digitális Jólét Program keretében indult idősügyi infokommunikációs program, melynek révén számos 65 év feletti polgár juthatott hasznos alapismeretekhez a számítógép- és internethasználat területén.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

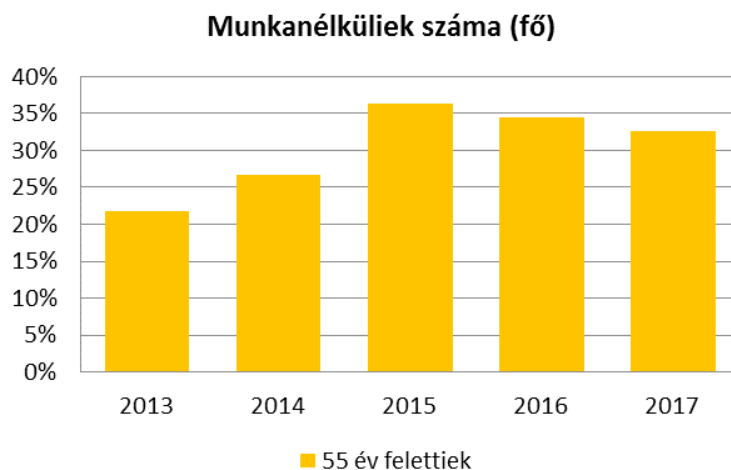
A foglalkoztatás terén időszerűket ért hátrányos megkülönböztetés kapcsán konkrét esetről nincs tudomásunk, de mivel egy rendkívül kiszolgáltatott munkaerő-piaci csoportról beszélünk, így településünkön is lehetséges a velük szembeni diszkrimináció előfordulása. A nyugdíjazás előtt álló munkavállalók különösen nagy nehézségekkel szembesülnek a munkaerőpiacon, a legtöbb

munkáltató nem szívesen alkalmazza őket, és a vállalati leépítéseknek is gyakori célpontjai. Ezen a helyzeten javíthat a hatályos Munka Törvénykönyvének azon rendelkezése, hogy a munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül csak a munkavállaló munkaviszonyt ellehetetlenítő magatartása, illetve súlyos kötelezettség-szegés okán történő felmondással szüntetheti meg. (Mt. 66. § (4) bekezdés)

A téma kapcsán némi információt nyújthat az idősebb korosztály munkanélküliségi adatainak vizsgálata. Az alábbi táblázatban láthatjuk, hogy a regisztrált álláskeresők száma az elmúlt években nagymértékben csökkent, azonban az összes regisztrált álláskereső körében az 55 év feletti munkanélküliek aránya évről évre emelkedett, csupán az utóbbi két évben tapasztalható némi csökkenés. Sajnos az 55 év feletti tartós munkanélküliek számáról nem rendelkezünk adattal, pedig lényeges információt nyújthatna a munkanélküliség súlyosságáról az idős álláskeresők vonatkozásában. Általánosságban azonban elmondható, hogy a veszélyeztetett életkorú népesség kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete jelentős problémaként jelenik meg városunkban.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén						
Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	161	35	22%	64	n. a.	#ÉRTÉK!
2014	138	37	27%	55	n. a.	#ÉRTÉK!
2015	114	41	36%	58	n. a.	#ÉRTÉK!
2016	124	43	35%	50	n. a.	#ÉRTÉK!
2017	137	45	33%	60	n. a.	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TelR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi szolgáltatások közül az alapellátások és számos szakellátási forma is elérhető időseink számára helyben, ezeket a Gyógyintézet biztosítja városunkban.

Alapellátás keretében a gyógyintézet az alábbi ellátásokat biztosítja:

- fogorvosi ellátás,

- gyermekorvosi rendelés,
- I. számú házi orvosi ellátás,
- II. számú házi orvosi ellátás,
- védőnői szolgálat,
- iskola egészségügyi szolgálat,
- központi ügyeleti szolgálat.

Szakellátás keretében a következő ellátások elérhetők helyben:

Általános ultrahang	Kardiológia
Belgyógyászat	Laboratórium
Bőrgyógyászat	Nőgyógyászat
Egynapos Szemészeti Ellátás	Nőgyógyászati ultrahang
Egynapos szülészeti-nőgyógyászati ellátás	Ortopédia
Fizioterápia	Pszichiátria
Foglalkozás egészségügyi ellátás	Reumatológia
Fül-orr-gégészeti	Röntgen
Gasztroenterológia	Sebészet
Gyógytorna	Szemészet
Ideggyógyászat	Urológia

Egyéb szolgáltatások a gyógyintézetben:

- Audiológia
- Egészségfejlesztési Iroda
- Optikai bolt

Ezen szolgáltatások fizikai hozzáférhetősége megfelelő a városban élő idősök számára, hiszen a Gyógyintézet tömegközlekedési eszközökkel jól megközelíthető, épülete pedig akadálymentesített. A városban gyógyszertár is található, a Gyógyintézet közvetlen közelében.

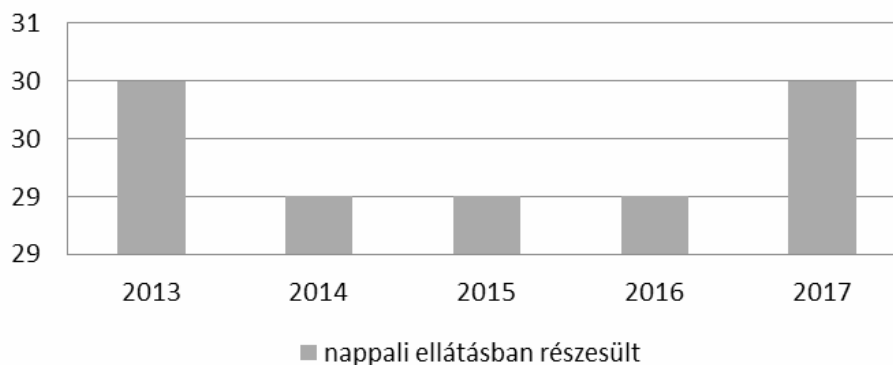
A szociális alapszolgáltatások közül időseink számára helyben biztosított a házi segítségnyújtás, az étkeztetés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a család- és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint az idősök nappali ellátása. Ezen szolgáltatások tartalma a fentebbiekben már részletezésre került (lásd: 3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés, f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés), biztosítójuk a Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ. Hozzáférhetőségük kapcsán a legnagyobb problémát az jelenti, hogy a Szociális Központ épülete és udvara sajnos nem akadálymentesített, ami a mozgásukban, közlekedésükben korlátozott idősök számára megnehezíti a szolgáltatások igénybe vételét. E problémára jelenleg részleges megoldást jelent az intézmény által fenntartott gépjármű, melynek révén a szociális étkeztetést kiszállítással igénybe vevők számára házhoz szállításra kerül az ebéd, illetve a gépjármű az idősök nappali ellátását igénybe vevőket mindennap beszállítja a Központba, majd délután hazaviszi őket. Igény szerint az idősök bevásárlását, gyógyszerkiváltását, orvoshoz szállítását, és egyéb ügyeik intézését is ezen gépjárművel oldja meg a Központ. Szintén probléma, hogy az immár járási szintű feladatokat is ellátó Szociális Központ épülete az egyre bővülő kötelezően ellátandó feladatok miatt egyre szűkösebbé vált az elmúlt időszakban. A bővülő feladatellátás növekvő számú dolgozó felvételét eredményezte, emiatt azonban az intézmény dolgozói és a nappali ellátást igénybe vevő idősök elhelyezése is nehézségekbe ütközik, az épület túlságosan szűkösre vált. Égető szükség lenne tehát egy teljeskörűen akadálymentesített, tágas és korszerű intézményre, mely nagyban javítana az általa biztosított szociális szolgáltatások színvonalán. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén kapacitásbeli problémák is jelen vannak, így például korlátozott a nappali ellátás férőhelyszáma. Lehetséges, hogy e szolgáltatásra

nagyobb igény fog mutatkozni a jövőben, ami indokoltta teheti a férőhelyek számának emelkedését.

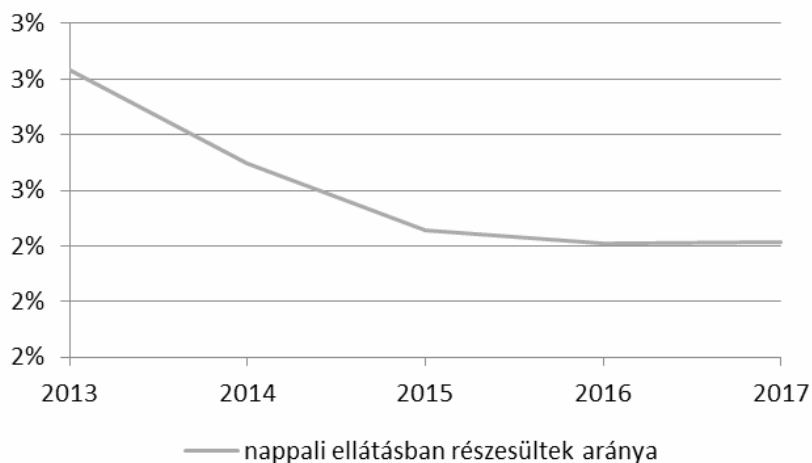
Az alábbi táblázat adataiból látható, hogy a 65 év feletti lakosság csupán 2%-a részesül nappali ellátásban, pedig e szolgáltatás kiemelt fontossággal bír az időskori elmagányosodás, izoláció megelőzése és kezelése szempontjából, illetve az időskori aktivitás fenntartásához is hozzájárul, de számos más előnyét is említhetnénk, melyek mind-mind alátámasztják, hogy kívánatos lenne a szolgáltatást igénybe vevők számának emelkedése.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma			
Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	1104	30	3%
2014	1 138	29	3%
2015	1 194	29	2%
2016	1 206	29	2%
2017	1 246	30	2%
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

65 évnél idősebbek (fő)

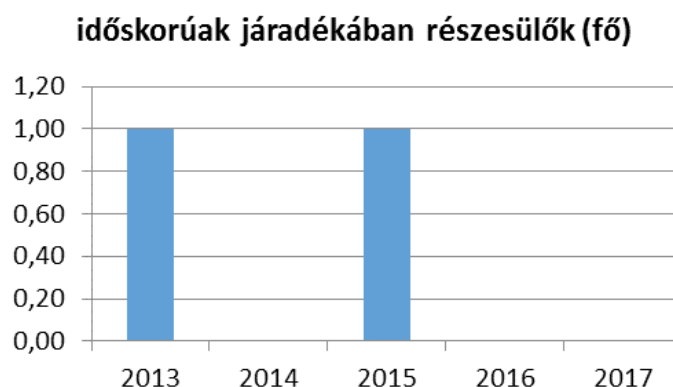
64 évnél idősebbek

Szakosított szociális szolgáltatások helyben nem elérhetők az idősek számára, azonban hozzáférhetőségüket igény szerint elősegíti a Szociális Központ a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint szociális diagnózis készítése révén.

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. (Szt. 32/B. §) Városunkban az utóbbi években 0-1 fő részesült ebben az ellátásban, ami biztató információ, hiszen arra utal, hogy Fonyódon nem igen vannak olyan idősek, akik ne rendelkeznének legalább a megélhetésüket biztosító jövedelemmel.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma	
Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2013	1,00
2014	0,00
2015	1,00
2016	0,00
2017	0,00
Forrás: TelR, KSH Tstar	

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Fonyódi Kulturális Intézmények berkein belül a könyvtár számottevő könyvállományával, író-olvasó találkozók, felolvasó délutánokkal és tematikus programokkal várja az időseket, a múzeum kiállításokkal és egyéb színes programokkal hívogatja többek közt az idősebb korosztályhoz tartozókat is, a kulturális központ pedig sokszínű, változatos programkínálatával, és rendszeres foglalkozásokkal várja az időseket, fiatalokat egyaránt. Az általa szervezett programok igazodnak a népesség öregedő korösszetételéhez, így számos program kifejezetten az idősebb, nyugdíjas korosztályt célozza meg. A közművelődési intézmények akadálymentesítettek és legtöbb programjukat az idősek ingyenesen látogathatják, így a kulturális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés lehetősége teljeskörűen biztosított helyben. A városban igen élénknek mondható az idősek számára működtetett klubok tevékenysége. A nappali ellátásban részesülők számára a Szociális Központ biztosítja a művelődés lehetőségét újságok, magazinok, tévé és internet elérhetőség formájában, illetve kulturális programok szervezése révén. A könyvtár dolgozói rendszeresen tartanak felolvasást a nappali ellátottaknak. A vallásgyakorlás lehetőségét misék és istentiszteletek látogatása révén biztosítja az intézmény, de a helyi atya és lelkipásztor is el szokott látogatni a Szociális Központba, hogy eltöltsön egy-egy kellemes délutánt a nappali ellátásban résztvevő gyülekezeti tagokkal. A Szociális Központ által biztosított nappali ellátás

csoportján kívül két idősek klubja is tevékenykedik Fonyódon, ezek a Naplemente Nyugdíjas Klub és a Harmónia Nyugdíjas Klub. Mindegyik idősek klubja színes programokat, kirándulásokat, és számos egyéb közös elfoglaltságot biztosít tagjainak.

A vallásgyakorlás lehetősége szintén biztosított városunkban. Református, katolikus és evangélikus templomok várják a hithű időseket. A misék és istentiszteletek rendje mellett elérhetők egyéb, az egyházközségek által biztosított programok a vallásos idősek számára, így például a Református Biblia Kör minden héten tart foglalkozásokat.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai				
Év	Nyilvános/ települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2013	1	61 046	1	4
2014	1	50 214	1	4
2015	1	50 379	1	4
2016	1	51 318	1	4
2017	1		1	4
Forrás: TEIR				

c) idősek informatikai jártassága

A mai modern világban már a fiatalabb korosztályok tagjai is nehezebben tudják követni a dinamikusan fejlődő információs technológiát, az idősek viszont gyakorta teljes mértékben kiszorulnak az informatikai vívmányok, az internet nyújtotta előnyökből. Legtöbbjük számára a számítógép kezelése, valamint az internet-használat teljesen ismeretlen és nehezen elsajátítható tudást jelent. Mind a Szociális Központban, mind a Városi Könyvtárban ingyenesen használható, internet-hozzáféréssel rendelkező számítógépek állnak az idősek rendelkezésére, használatukban pedig segítséget nyújtanak az intézmény dolgozói. Városunkban ingyenes informatikai képzés is indult az elmúlt években, ugyanakkor szükséges lehet kifejezetten időseket célzó tanfolyamok indítása, hiszen a digitális kompetenciafejlesztés, a tudatos internethasználat megalapozása, az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása, valamint az elektronikus ügyintézési ismeretek elsajátításának elősegítése jelentős mértékben hozzájárulhat az idősek esélyegyenlőségének növekedéséhez.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idős korosztályhoz tartozók életkorukból adódóan speciális igényekkel rendelkeznek, ezen igényeket a város önkormányzata, intézményei, civil szervezetei figyelembe veszik a programok szervezése és megvalósítása során. A bűnözés szempontjából az idősek kiszolgáltatott, védtelen csoportot alkotnak, gyakorta válnak - főleg vagyoni elleni - bűncselekmények áldozataivá. A rendőrség ezért közbiztonsági előadásokat tart kifejezetten a nyugdíjas korosztály számára, ezzel elősegítve áldozattá válásuk megelőzését, és a sérelmükre elkövetett bűncselekmények számának csökkenését. Az idősek által sűrűn látogatott intézményekben pedig rendszeresen kifüggesztésre kerül az Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer (ELBIR) aktuális bűnmegelőzési hírlevele, mely mindig hasznos információt szolgáltat az éppen aktuális bűnözési trendekkel, az áldozattá válás megelőzésével kapcsolatban.

A város nem csupán időseink biztonságára fordít kiemelt figyelmet, hanem arra is, hogy minden lehetőséget kihasználjon a nyugdíjas korosztály tagjainak megörvendeztetésére, ezért Fonyód nem

csak az Idősek Világnapját ünnepli meg minden évben, de az egész októberi hónapot az „Idősek Hónapjává” nyilvánítja, így jellemzően október elsejétől november elejéig kifejezetten az idősek számára szóló programsorozattal kedveskedik a város idősebb lakóinak. Az Idősek Hónapja egy ingyenes nyitóvacsorával és ünnepi műsorral veszi kezdetét október elején, majd minden héten többféle program kerül megszervezésre az idősek számára, például kézműves foglalkozások, kiállításmegnyitók, előadások, zenés műsorok. A programsorozat egyik legnépszerűbb eleme az ingyenes balatoni hajókázás, melynek során az idősek kellemes zeneszó kíséretében tölthetnek el egy hangulatos délutánt a Balatonon hajókázva. A hajón sütemény és bor kerül felszolgálásra számukra. A rendezvény olyan népszerű városunkban, hogy a legutóbbi alkalommal két hajót kellett indítani egymás után, annyi nyugdíjas regisztrált az eseményre. Az Idősek Hónapja rendszerint a Márton-napi libavacsorával és ünnepi műsorral zárul. Az rendezvénysorozat minden évben egyre változatosabb programokkal kedveskedik a város időseinek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
60 év felettiek aggasztóan magas (országos átlagot is meghaladó) aránya a teljes népességben belül.	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába az idős korosztály állítása, számukra minél több, szükségletekhez igazodó szolgáltatás és ellátás biztosítása, igény szerint kapacitás-bővítése.
55 év feletti regisztrált munkanélküliek magas száma.	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételek ösztönzése. „Az idős ember, mint erőforrás” szemlélet erősítése a helyi munkáltatók esetében.
Naprakész adatok hiánya az idők helyzetének egyes aspektusairól.	Nyilvántartások folyamatos frissítése, adatgyűjtés, intézmények közti információáramlás erősítése.
Az idők számára legtöbb szociális szolgáltatást biztosító Szociális Központ épülete, udvara nem akadálymentesített, az épület szűkös az ellátottak számára.	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportok közül talán a fogyatékossgal élők esetében a legegységértelműbb az egyenlő bánásmód követelményének mibenléte és az esélyegyenlőség előmozdításának szükségessége. Rendkívül sérülékeny és kiszolgáltatott társadalmi csoportról van szó, akik számára minden lehetséges segítséget meg kell adni ahhoz, hogy a társadalom integráns, teljes jogú tagjaiként, a lehető legönállóbb életvitel biztosítása mellett, akadálymentes környezetben élhessenek.

A vonatkozó jogszabályokra a következőkben térünk ki röviden annak érdekében, hogy a releváns fogalmak és az állami szabályozás alapvető elemei tisztázásra kerüljenek.

Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy az ország külön intézkedésekkel védi a fogyatékossgal élöket (XV. cikk, (5) bekezdés), valamint, hogy fogyatékossgal esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. (XIX. cikk, (1) bekezdés). Mindezzel, valamint a nemzetközi szabályozással összhangban alkotta meg az Országgyűlés a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt (a továbbiakban: Fot.) mely kimondja, hogy a fogyatékos emberek egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai társadalmunknak, akik azonban a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása. (Fot. 1. §) A törvény meghatározza a fogyatékos személy fogalmát: fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (Fot. 4. § a) pont)

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény a fogyatékossgal élők szempontjából fontos nemzetközi egyezményt hirdetett ki, melynek célja valamennyi emberi jog és alapvető szabadság teljes és egyenlő gyakorlásának előmozdítása, védelme és biztosítása valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, és a velük született méltóság tisztetben tartásának előmozdítása. (1. cikk)

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15. § (1) bekezdése értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. (Fot. 15. § (2) bekezdés) Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. (Fot. 16. §)

A foglalkoztatási törvény szerint fogyatékossgal élő munkavállaló, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - valamint ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (Flt. 57/B. § (4) bekezdés f) 3.)

Megváltozott munkaképességű személy:

- a rehabilitációs hatóság vagy jogelődjei által végzett hatályos minősítés alapján
 - akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű,
 - aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány alapján,
 - akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű,
- aki a komplex minősítés alól jogszabály rendelkezése alapján mentesül, rokkantsági ellátás folyósításának időtartama alatt. (Flt. 58. § (5) bekezdés m) pont)

Fonyódon több munkáltató is alkalmaz megváltozott munkaképességű munkavállalókat, többnyire részmunkaidőben, azonban a közszférában településünkön nem igen vannak jelen a megváltozott munkaképességű munkavállalók. A közfoglalkoztatás szintén lehetőséget nyújt a munkavállalásra. A helyzetelemzést nehezíti, hogy nem állnak rendelkezésünkre pontos statisztikai adatok a fogyatékossgal élők foglalkoztatásával kapcsolatban. Annyi bizonyos, hogy a tartós egészségi problémával, fogyatékossgal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen korlátozottak, így minden segítséget meg kell adni számukra ahhoz, hogy elhelyezkedési esélyeik növekedjenek. Szintén fontos a munkáltatók ösztönzése a megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazására. Ennek eszköze a meglévő törvényi szabályozásban foglalt kedvezmények, támogatások megismertetése a munkáltatókkal, az érzékenyítő programok, illetve a megváltozott munkaképességű munkavállalók előnyeinek hangsúlyozása a munkáltatók felé.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

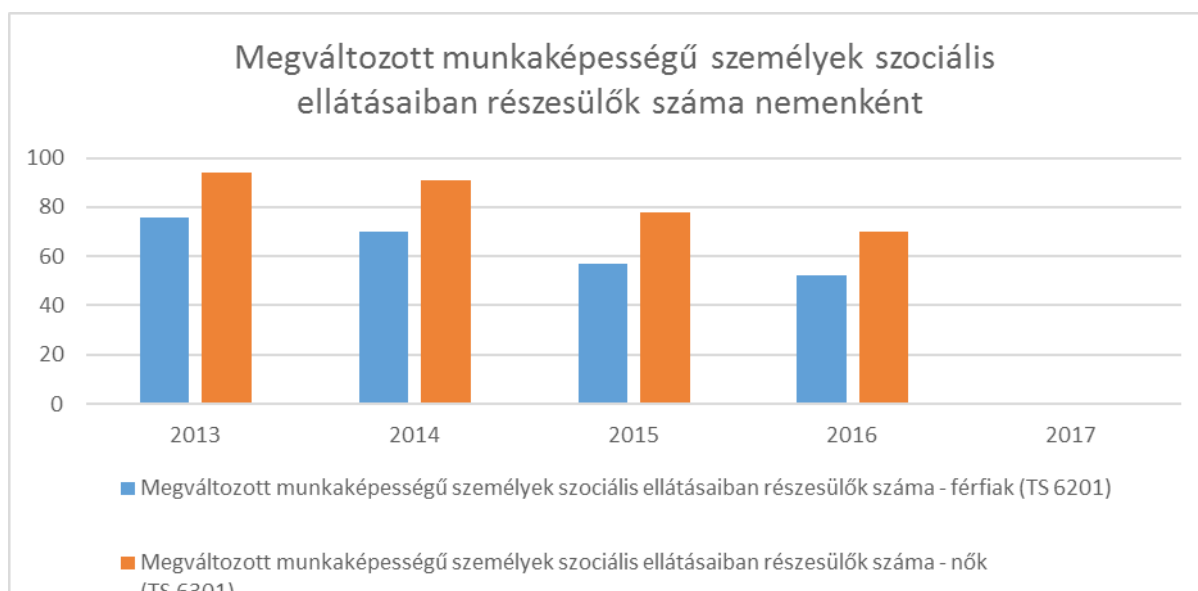
- a kérelem benyújtását megelőző
 - 5 éven belül legalább 1095 napon át,
 - 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
- 15 éven belül legalább 3650 napon át
- a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
 - keresőtevékenységet nem végez és
 - rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés)

Az alábbi táblázat adataiból látható, hogy a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma az elmúlt években mind a férfiak, mind a nők tekintetében csökkent. A két nem közül minden évben a nők voltak többen az ellátásban részesülők között.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként		
Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma – nők (TS 6301)
2013	76	94
2014	70	91
2015	57	78
2016	52	70
2017	n. a.	n. a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás terén történt hátrányos megkülönböztetés kapcsán nincs tudomásunk konkrét esetről, de ettől függetlenül természetesen lehetséges, hogy a fogyatékossgal élőkkel szembeni diszkrimináció jelen van városunkban is. Előfordulhat továbbá az is, hogy a munkáltató alkalmazna ugyan megváltozott munkaképességű munkavállalót, de a munkahely infrastrukturális és tárgyi adottságai nem felelnek meg ehhez. A város intézményeinél, a nagyobb cégeknél, kereskedelmi egységeknél nagyrészt megtörtént az akadálymentesítés, a kijelölt parkolóhely kialakítása, információs táblák kihelyezése az elmúlt években, így számos akadály hárult el a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása elől. Annak ellenére, hogy nem áll rendelkezésünkre adat az őket érő esetleges diszkrimináció kapcsán, érdemes figyelmet fordítani mind a fogyatékossgban érintett munkavállalók, mind a munkáltatók tájékoztatására a témában. Amennyiben előfordulna hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos eset, úgy a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása érdekében akár az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása is indokolt lehet.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Városunkban elsősorban a Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ nyújt olyan szociális szolgáltatásokat, melyek a fogyatékossggal élő emberek számára könnyebbé teszik az önálló életvitelt. Ilyen szolgáltatás a házi segítségnyújtás, illetve a nappali ellátás is. Az alábbi táblázatból is látható, hogy csupán egy-egy fogyatékossgban érintett személy veszi igénybe az

intézmény által biztosított nappali ellátást, egyházi és civil fenntartásban pedig nem is működik ilyen jellegű szolgáltatás Fonyódon. A nappali ellátás iránt elsősorban olyan érintettek érdeklődnek, akik nem rendelkeznek támogató családi háttérrel, azonban tapasztalatunk szerint a városban kevés olyan fogyatékossgal élő személy van jelen, akiről nem gondoskodnak családtagjai, vagy akinek egyáltalán nincs olyan hozzátartozója, aki segítséget nyújthat számára az elfogadható, önálló életvitel fenntartásában. Ezekben az esetekben azonban nagy segítséget nyújthat a nappali ellátás, illetve a házi segítségnyújtás is. Támogató szolgáltatást az Önkormányzat nem biztosít.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma			
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2013	0	-	-
2014	0	-	-
2015	0	-	-
2016	0	-	-
2017	1	-	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével			

Fontos említést tenni a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. tevékenységéről is, hiszen az FSZK rendkívül sokrétű és hasznos munkát végez a fogyatékossgal élő személyek társadalmi integrációjának, rehabilitációjának elősegítése, esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében. Az FSZK módszertani fejlesztések generálása, szakmai műhelyek működtetése, illetve felnőttképzés révén segíti elő ezen célok megvalósulását, továbbá pályázató szervezetként működik. Több kiemelt szakmai programot valósít meg a foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra történő belépés ösztönzése, a minőségi oktatás és általános hozzáférés biztosítása, valamint a társadalmi befogadás és részvétel erősítése érdekében. A szervezet jelentős létszámban foglalkoztat megváltozott munkaképességű személyeket. Az FSZK a MONTÁZS projekt keretében Információs és Koordinációs Pontokat nyitott az ország 21 városában a fogyatékossgal élő emberek és családjaik támogatása érdekében. Az Információs és Koordinációs Pontokon képzett fogyatékossgügyi tanácsadók várják ügyfeleiket, és elsősorban információnyújtás révén segítik az érintetteket.³⁹ A legközelebbi ilyen IK Pont jelenleg Kaposváron működik, de a tervek szerint a jövőben kihelyezett ügyfélfogadást is tartanak a tanácsadók többek közt Fonyódon is, ennek kapcsán jelenleg zajlik az igényfelmérés.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élők számára számos pénzübeli és természetbeni ellátástípus került meghatározásra. Az alábbiakban ezeket ismertetjük röviden.

Fogyatékossgai támogatás (Fot. 22. § - 23/A. §)

Havi rendszerességgel járó pénzübeli ellátás, melynek célja a fogyatékossgal élő személy esélyegyenlőségének növelése, illetve anyagi hozzájárulás a súlyos fogyatékossgból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. Jogosultja az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású, illetve hontalanként elismert. A fogyatékossgai támogatás összege évenként változik: a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül. A támogatás havi összege 2019. január 1-jétől

- 22.373, Ft, ha a súlyosan fogyatékos személy hallási fogyatékos -függetlenül az önkiszolgálási képesség meglététől, vagy hiányától-, illetve akkor is ilyen összegű a fogyatékosági támogatás havonta, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége nem hiányzik;
- 27.537,-Ft, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége hiányzik, vagy halmozottan fogyatékos.

Rokkantsági járadék (A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet)

Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni. A rokkantsági járadék folyósítása mellett jövedelmi és időbeli korlátozás nélkül lehet kereső tevékenységet folytatni. A rokkantsági járadékban részesülő személy utazási kedvezményre jogosult. Az ellátás havi összege 2019. január 1-jétől 37.350.- forint.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról 2011. évi CXCI. törvény)

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a kérelem benyújtását megelőző
 - 5 éven belül legalább 1095 napon át,
 - 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
- 15 éven belül legalább 3650 napon át
 - a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
- keresőtevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- rehabilitációs ellátás, vagy
- rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés)

Rehabilitációs ellátás

A rehabilitálható megváltozott munkaképességű személy rehabilitációs ellátásra jogosult. (4. §) Az ellátás keretében a megváltozott munkaképességű személy

- a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges szolgáltatásokra, valamint
- pénzbeli ellátásra

jogosult.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy a rehabilitációs hatósággal történő együttműködésre köteles, amelynek keretében teljesíti a rehabilitációs tervben foglalt kötelezettségeket. Ennek keretében a rehabilitációs ellátásban részesülő személy köteles

- a rehabilitációs hatóságnál a rehabilitációs tervben meghatározott időpontban megjelenni,
- értesítési kötelezettségét teljesíteni,
- aktívan munkahelyet keresni,
- a felajánlott rehabilitációs szolgáltatást, valamint a támogatott képzési lehetőséget elfogadni, megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban részt

venni, és megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadni, ide értve a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatást is. (6. § (1) - (3) bekezdés)

Rokkantsági ellátás

A megváltozott munkaképességű személy rokkantsági ellátásra jogosult, ha a rehabilitációja nem javasolt. (5. § (1) bekezdés)

Rokkantsági ellátást kell megállapítani annak a megváltozott munkaképességű személynek is,

- akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel

és a kérelem benyújtásának, vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg. (5. § (2) bekezdés)

Kivételes rokkantsági ellátás

Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén kivételes rokkantsági ellátás állapítható meg annak a megváltozott munkaképességű személynek,

- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,
- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a szükséges biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével,
- aki keresőtevékenységet nem végez és
- aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A kivételes rokkantsági ellátás a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott keretek között nyújtható. (13. § (1) bekezdés)

Közlekedési kedvezmény (A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet)

A súlyos mozgáskorlátozott személy személygépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezményre) jogosult (4. § - 5. §)

Parkolási igazolvány (A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet)

Parkolási igazolványra jogosult az a személy,

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendeletben foglaltak alapján látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; illetve mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy

- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak („K” betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának („N” betűjel) minősül. (2. §)

Súlyos fogyatékoság után járó adókedvezmény

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 40. § (2) bekezdése alapján súlyosan fogyatékos személynek azt kell tekinteni, aki az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII.29.) számú Kormányrendeletben említett betegségben szenved, továbbá, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül. Az adókedvezmény összege az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg.

Akadálymentesítési támogatás (A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet)

Mozgáskorlátozott személy részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás nyújtható.

Az akadálymentesítési támogatás

- akadálymentes új lakás építéséhez, lakás vásárlásához legfeljebb háromszázezer forint, ha az építető vagy a vásárló, illetve az építetővel vagy a vásárlóval együtt költöző közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,
- meglévő lakáson, lakóépületen végzett akadálymentesítéshez legfeljebb háromszázezer forint,
 - ha a lakás tulajdonosa, illetve a tulajdonossal közös háztartásban élő közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,
 - ha az önkormányzati lakásra határozatlan idejű bérleti jogviszonnyal rendelkező személy vagy vele közös háztartásban élő - a Ptk. szerinti - közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy. (9. § (1) – (2) bekezdés)

Magasabb összegű családi pótlék (a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény)

Magasabb összegű családi pótlék folyósítható a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után. Magasabb összegű családi pótlékra jogosult továbbá a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy is, feltéve, ha utána tizennyolcadik életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak.

Összege:

- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300 Ft.
- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén 25.900 Ft.
- A 18. életévét betöltött tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos személy esetén 20.300 Ft. (11. §)

Vakok személyi járadéka (Fot. 22. § - 23/A. §)

A 18. életévét betöltött látássérült vagy vak személy számára nyújtható támogatás. Kifutó ellátástípus, újonnan már nem lehet megállapítani, helyette a fogyatékosági támogatás kérelmezhető.

Utazási kedvezmény

A belföldi menetrend szerinti közforgalmú közlekedésben utazót megillető kedvezmény, mely Magyarország területén, belföldi forgalomban vehető igénybe.

Fogyatékos személyek utazási kedvezménye

	Kedvezmények a helyközi közlekedésben		Kedvezmények a helyi közlekedésben
	jegy-kedvezmény	bérlet-kedvezmény	bérletkedvezmény
	(vasúti személyszállítás, HÉV, helyközi autóbusz-közlekedés, komp- és révközlekedés)		(helyi közúti és kötöttpályás közlekedés)
Fogyatékos személyek utazási kedvezménye			
vak személy	90%	90%	100%
hallássérült személy	90%	90%	100%
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint az 1998. évi XXVI. törvény szerint súlyosan fogyatékos személy	90%	90%	100%
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint az 1998. évi XXVI. törvény szerinti súlyosan fogyatékos személy, a vak személy és hallássérült személy 1 fő kísérője	90%	–	100%
hadirokkant és hadiözvegy	100%	–	100%
hadirokkant kísérője	100%	–	100%
legalább 75%-os rokkant hadirokkant családtagja	50%	–	100%
rokkantsági járadékos	–	–	

Forrás: <http://www.meosz.hu/mozgaskorlatozott-vagyok/utazasi-kedvezmenyek-a-tomegkozlekedesben/>

Élelmiszercsomag

A Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program keretében a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság három havonta élelmiszercsomagot juttat a kedvezményezett járásokban élő szociálisan rászoruló, megváltozott munkaképességű és alacsony jövedelmű időskorúak számára. A jogosultak közé tartoznak a rokkantsági- vagy nyugellátásban részesülő, illetve az időskorúak járadékában részesülő személyek, amennyiben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át nem meghaladó jövedelemmel rendelkeznek. Az élelmiszercsomag tartós élelmiszerekből áll, súlya 10 kg. A program 2021-ig biztosít élelmiszercsomagot háromhavi rendszerességgel a jogosultak számára.

A fogyatékosysággal élő személyek anyagi támogatása helyi szinten a települési támogatás és a rendkívüli települési támogatás biztosítása keretében történik.

A fogyatékosysággal élő személyek által igénybe vett ellátások kapcsán, kifejezetten a fogyatékosyságra vonatkozóan nem kerül vezetésre nyilvántartás, így pontos adatok nem állnak rendelkezésünkre az igénybe vevő fogyatékosok számáról.

A kulturális rendezvények, intézmények látogatása a fogyatékosysággal élők számára többnyire ingyenesen vagy kedvezményes formában lehetséges városunkban.

Fogyatékosysággal élő személyek számára helyben biztosított szociális szolgáltatások:

- alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás, család- és gyermekjóléti szolgáltatás
- szakosított ellátási formák: helyben nem állnak rendelkezésre.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Fonyód Város Önkormányzata elkötelezett amellett, hogy minden tőle telhetőt megtegyen városi szinten úgy a fizikai, mint az infokommunikációs akadálymentesítés érdekében. Az elmúlt évek folyamán a város minden új beruházás során kiemelt figyelmet fordított az akadálymentesítés kérdéseire. A legtöbb közszolgáltatást nyújtó intézmény akadálymentesítése így már részlegesen vagy teljesen megoldott, és ugyanez mondható el az egyes helyi cégek, nagyobb munkáltatók esetében is. Problémát jelent azonban a Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ akadálymentesítése, mely nagyon fontos feladat a jövőre nézve, többek közt az intézmény által biztosított szolgáltatások jellegéből adódóan is. Az Önkormányzat ezt a problémát mielőbb és minél hatékonyabban szeretné megoldani, a feladat prioritást élvez az elkövetkező időkben.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az egészségügyi szolgáltatások, sport- és kulturális programok többnyire akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően minden új beruházás, felújítás megvalósítása településünkön is akadálymentesített környezet biztosítása mellett történik. A különböző lakó- és szolgáltató épületek esetében az Önkormányzatnak közvetlen ráhatása nincs, de a tapasztalatok alapján elmondható, hogy az újonnan létesülő intézmények, szolgáltató épületek esetében a kialakítás során figyelmet fordítanak az akadálymentesítésre.

Az infokommunikációs akadálymentesítés kapcsán elmondható, hogy az információhoz való egyenlő hozzáférés lehetősége biztosított Fonyódon. A város honlapja akadálymentes verzióban is elérhető, így az általa nyújtott információ mindenki számára könnyen elérhető, hozzáférhető. A középületek nagy részében Braille-írással információs táblák kerültek elhelyezésre, melyek megkönnyítik a tájékozódást, ügyintézés az arra rászorulóknak számára. E téren is a Szociális Központ épülete képez kivételt, melynek még részleges akadálymentesítettsége sem megoldott. A szociális szolgáltatásokról történő könnyebb tájékozódást segítené továbbá, ha a Szociális Központ rendelkezne egy saját intézményi, akadálymentes honlappal, ugyanis online jelenleg csupán a városi honlapon érhető el némi információ a Központ tevékenységéről, szolgáltatásairól.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az újabb építésű intézmények, cégek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően elvégezték a szükséges akadálymentesítést, a régebbi épületek esetében azonban ez nem történt meg, vagy pályázati forrásból került megoldásra az akadálymentesítés részben vagy egészben. Pontos számszerű adatok ezzel kapcsolatban nem állnak rendelkezésünkre, de szubjektív tapasztalataink alátámasztják, hogy összességében jelentős számú munkahely akadálymentesítése történt meg az elmúlt években.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés terén zajló beruházások, felújítási munkálatok az utóbbi években már az akadálymentesítés figyelembe vételével valósultak meg, így a vasútállomás, és a városi buszmegállók akadálymentesítése sikeresen lezajlott az elmúlt időszakban. A vasútállomáson továbbá hangos tájékoztatás is segíti a közlekedőket a tájékozódás során. A járda- és egyéb közterület-felújítások során szintén prioritás az akadálymentes környezet kialakítása, így közterületeink nagy része ma már akadálymentesen használható.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Kifejezetten fogyatékossgal élő személyek számára működtetett helyi szolgáltatások nem állnak rendelkezésre. Nappali ellátást a Szociális Központ biztosít, ennek jellemzői az előzőekben kerültek kifejtésre részletesebben a fogyatékossgal élők vonatkozásában. *(lásd: 7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok)*

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fentiekben részletezetteken túl egyéb pozitív intézkedések, hátránykompenzáló juttatások nem segítik a településen élő fogyatékos személyeket.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kifejezetten fogyatékkal élőknek célzó közösségi programok, helyi társadalom érzékenyítésének hiánya.	Közösségi programok szervezése fogyatékkal élők és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése a fogyatékkal élők támogatását célzó civil szervezetek bevonásával.
A Szociális Központ épülete szűkös, sem az udvar, sem az épület nem akadálymentesített, így a fogyatékkal élő személyek számára nehézkes a szociális szolgáltatások igénybevétele.	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása, saját internetes honlappal.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Fonyódon a www.birosag.hu és a www.helyicivil.hu adatbázisa alapján 57 bejegyzett civil szervezet (alapítvány, egyesület, szövetség, társaság) működik. Ebből számos szervezet lát el valamilyen formában esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységet is.

Fonyód Város Önkormányzata és a civil szervezetek együttműködése elsősorban a személyes kapcsolatokon alapszik, hivatalos partnerségi megállapodások kevésbé jellemzőek.

A szervezeteknél tevékenykedő önkéntesek számáról pontos információnk nincs. Elmondható azonban, hogy a helyi társadalmi megmozdulások –a közösség viszonylag alacsony létszáma miatt- gördülékenyek, az önkormányzati és civil szféra nagy fokú együttműködése mentén valósulnak meg.

A településen jelenleg közfeladatot ellátó nonprofit szervezetek:

- **Egészségügyi Ellátást Szervező és Működtető Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság**
2008-ban lett bejegyezve, kiemelkedően közhasznú szervezet, alapítója Fonyód Város Önkormányzata. A Társaság által végzett közhasznú tevékenységek: általános járóbeteg-ellátás, szakorvosi járóbeteg-ellátás, egyéb humán-egészségügyi ellátás, egészségmegőrzés, betegség megelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység. Vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végez.
- **Fonyódi Városfejlesztési és Városüzemeltetési Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság**
2012-ben lett bejegyezve, közhasznú szervezet, alapítója Fonyód Város Önkormányzata. A társaság fő tevékenysége a zöldterület kezelés, de számos egyéb feladatot is ellát. Vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végez.
- **Fonyód Konyha Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság**
2013-ban lett bejegyezve, közhasznú szervezetként, alapítója Fonyód Város Önkormányzata. A társaság fő tevékenysége: közétkeztetés, éttermi, mozgó vendéglátás, rendezvényi étkeztetés. A társaság vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végez.
- **Fonyód Média Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság**
2008-ban alakult, alapítója Fonyód Város Önkormányzata, közhasznú szervezet. A cég főbb tevékenységei: televízió-műsor összeállítása, szolgáltatása, folyóirat, időszak kiadvány kiadása, egyéb kiadói tevékenység, PR, kommunikáció stb.

Fonyódon működő civil és egyházi szerveződések, klubok, önszerveződések:

- Fonyódi Önkéntes Tűzoltó Egyesület,
- Fonyódi Betyárok Néptánc Egyesület,
- Fonyódi Polgári Egyesület,
- Fonyódi Turisztikai Egyesület,
- Fonyódi Diáksport Egyesület,
- Petőfi Sportegyesület,
- Fonyódi Sporthorgász Egyesület
- Fonyódi Betyárok Néptánc Egyesület
- VAGABUND Vitorlás Sportegyesület,
- Nők a Balatonért Közhasznú Egyesület
fonyódi csoportja,

- Magyar Máltai Szeretetszolgálat fonyódi csoportja,
- Lions Club,
- Naplemente Nyugdíjas Klub,
- Harmónia Nyugdíjas Klub,
- Kertbarátok Köre,
- Foltvarrók Baráti Köre,
- Eraklin Táncklub,
- Református Biblia Kör,
- Szent József Családközösség,
- Pelso Főnix Színtársulat,
- Alapvető Emberi Értékekért Közhasznú Alapítvány fonyódi klubja
- Feng Shui Galéria Művészeti és Kulturális Egyesület
- "FONYÓD HAZAVÁR" Lakóhelyenmaradást Támogató, Egzisztencia Teremtő Közhasznú Alapítvány
- Fonyódi Gimnázium Öregdiákjainak Baráti Köre
- Fonyódi Gyermekekért Bölcsőde Alapítvány
- Fonyódi Mentőalapítvány
- Fonyódi Múzeumi és Helytörténeti Egyesület
- Fonyódi Óvodáért Közhasznú Alapítvány
- Fonyódi Túrakajak Sportegyesület
- Fonyódi Szakképzésért Közhasznú Alapítvány
- FORRAY LOVAS SPORT EGYESÜLET Fonyód
- Környezetvédők és Természetbarátok Dél-dunántúli Egyesülete
- KUNFFY LAJOS KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ EGYESÜLET
- "Magyar Bálint Általános Iskoláért" Alapítvány
- Mátyás Király Gimnáziumért Alapítvány
- Fonyódi Szakképzésért Közhasznú Alapítvány
- Juvenis Ifjúsági Jogvédő Alapítvány
- "Podmaniczky-díjas Fonyód Városvédő és Szépítő Egyesület"
- Városi Rádióamatőr Klub
- BALATONI VASÚTI RÉGIÓ-FONYÓD POLGÁRŐR EGYESÜLET
- Fedezd Fel a Balatont Egyesület
- Fonyód-Bélatelepi Sporthorgász és Szabadidő Egyesület
- Fonyódi Családi Sport Egyesület
- Fonyódi Ifjúságért Egyesület
- Fonyódi Kormoránok Vitorlás Egyesület
- Fonyódi Utánpótlás Egyesület
- PELSO Polgári Sportegyesület
- Szikla Alap a Művészetért Egyesület
- PANORÁMA VIZES VILÁG SPORTEGYESÜLET
- Balatoni Zenész Közhasznú Alapítvány
- NIKÉ Sportegyesület Magyar Sportakadémia
- Magyar precíziós légfegyveres Országos Sportági Szövetség
- Magyar Lábtenisz Szövetség
- Somogy Megyei LEADER Szövetség Közhasznú Egyesület
- Kakas Tanya Bérkilövő Vadásztársaság
- "HUNNIA" Vadásztársaság

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik, azonban az egyházi és civil szereplőkkel az Önkormányzat jellemzően szorosan együttműködik. E kölcsönös együttműködés keretében az Önkormányzat minden évben forrást különít el költségvetésében a civil szervezetek támogatása céljából, a civil szféra képviselői pedig a városi rendezvények szervezésében és lebonyolításában is rendszeres jelleggel vállalnak aktív szerepet. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő esetleges problémák felmerülése esetén az Önkormányzat és a problémában érintett személy/csoport érdekeit képviselő civil vagy egyházi szereplő közösen gondolkodva, szoros együttműködésben keres megoldást a bajba jutott(ak) megsegítése céljából. Fonyód Város

Önkormányzata kiemelt jelentőséget tulajdonít az egyházi és civil szféra képviselőivel való partnerségi viszonyoknak, célja ezen együttműködés hosszú távú fenntartása és erősítése.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Fonyód Város Önkormányzata és Balatonfenyves Község Önkormányzata 2013-ban a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben (Mötv.) foglalt rendelkezések szerint jogi személyiségű társulást hozott létre a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 57. §. (1) bekezdés c), d), e), f), j) pontokban, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatok megvalósítására. A társulás célja, hogy a feladatok összehangolásával, illetve a közszolgáltatások mikro-térségi szervezésével, gazdaságosabban, hatékonyabban és magasabb szakmai színvonalon történjen a lakosság szociális ellátása. A szociális szolgáltatásokat a fenntartók egyrészt ellátási kötelezettségből, másrészt a területükön élő lakosság alkotmányos jogainak érvényesítése érdekében nyújtja. A társulás településein élő rászoruló személyek részére a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat a Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ nyújtja. Fonyód-Balatonfenyves Szociális Társulása tehát szoros partnerséget jelent a két település közt. 2016. január 1-től a Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ szervezeti egysége, a Család- és Gyermejjóléti Központ a Fonyódi járás közigazgatási területén biztosítja az alapszolgáltatásokat és a speciális szolgáltatásokat. A Központ létrejötté a járás területén működő önkormányzatokkal való kapcsolat szorosabbá fűzését eredményezte, továbbá a járás 21 településének intézményeivel, észlelő- és jelzőrendszeri tagjaival való napi szintű együttműködést is megkívánta, így immár járási szinten is szoros partnerségi kapcsolatok kerültek kialakításra.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Városunkban nemzetiségi önkormányzat nem működik, így a kérdés Fonyódra vonatkozóan nem releváns.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi civil szerveződések jelentős része lát el olyan tevékenységeket, melyek kapcsolódnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hátrányainak kompenzálásához, esélyegyenlőségük előmozdításához.

- **„Fonyód Hazavár” Lakóhelyen-maradást Támogató és Egzisztencia-Teremtő Közhasznú Alapítvány**

Célja a Fonyódi Kistérség és vidékének fejlesztése. Lehetőség szerint részt vesz a vidékfejlesztési programok lebonyolításában. Az Alapítvány célja továbbá, hogy a Fonyódon, a Fonyódi Kistérségben lakó, vagy itt tanulmányokat folytató fiatalok elvándorlását a vidék fejlesztése érdekében is csökkentse, a lakóhelyen-maradást különböző támogatási formákkal ösztönözze. Egyik konkrét célkitűzése az, hogy ösztöndíjakkal, pályázatokkal és 'diákhittel' támogassa a Fonyódon állandó lakóhellyel rendelkező, felsőfokú intézményekkel hallgatói jogviszonyban álló fiatalokat, valamint munkahelyteremtésért tevékenykedik a Fonyódi Kistérségben, pályázati formában elérhető tankönyveket, oktatási segédanyagokat biztosít a Fonyódi Kistérségben, középfokú oktatásban résztvevő hátrányos helyzetű fiatalok számára, együttműködik a munkaügyi központokkal a Fonyódi Kistérségben középfokú és/vagy

felsőfokú tanulmányaikat befejezett munkanélküli fiatalok átképzésével és a pályakezdő munkanélküliek pályakorrekciójával kapcsolatosan.

- **Fonyódi Gimnázium Öregdiákjainak Baráti Köre**

Erkölcsei és anyagi támogatást nyújtva segíti a fonyódi Mátyás Király Gimnázium hátrányos helyzetű, tehetséges tanulóit. Az iskola eszközállományának bővítésével hozzájárul a nevelés és oktatás hatékonyságához.

- **Fonyódi Gyermekekért Közhasznú Alapítvány**

Magas szintű bölcsődei ellátás feltételeinek javítása, esztétikus környezet biztosítása. Bölcsődei játékkészlet bővítése, folyamatos cseréje, illetve a csoportszobák bútorzatának korszerűsítése.

- **Fonyódi Lions Club**

Célja az önzetlen, szervezett anyagi és erkölcsi segítségnyújtás, a szűkebb és tágabb környezet közösségeinek minden személyes anyagi ellenszolgáltatás nélküli szolgálata, a szociális helyzetből adódó hátrányok csökkentése. Ennek keretében: - egészség- és betegségmegelőzés, gyógykezelés, rehabilitáció támogatása, szociálisan rászoruló, hátrányos helyzetűek támogatása, tehetséges fiatalok segítése, a társadalmi esélyegyenlőség elősegítése, a határon túli magyarsággal való kapcsolattartás, a magasabb erkölcsi és etikai normák érvényre juttatása, áldozatkész emberek, vállalkozók, közösségek mozgósítása nemes célok érdekében, a hazai és külföldi testvérklubokkal való kapcsolattartás, a kistérségben működő civil szervezetekkel való együttműködés.

- **Fonyódi Mentőalapítvány**

Fonyód városban és a fonyódi Mentőállomás vonzáskörzetében élő, dolgozó, nyaraló, vagy bármely célból és ideig tartózkodó személyek magas színvonalú sürgősségi mentőellátásának biztosítása, segítése, továbbfejlesztése. A lakosság elsősegélynyújtó ismeretei megszerzésének és bővítésének elősegítése, a mentés iránti érdeklődés felkeltése.

- **Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület – Fonyódi Szervezet**

Célkitűzése a nyugdíjas közösségeket működtetni, a nyugdíjas érdekeket képviselni.

- **Fonyódi Óvodáért Közhasznú Alapítvány**

Célja a Fonyódi Óvodába járó gyermekek biztonságos és kiegyensúlyozott fejlődését biztosító korszerű óvodai környezet kialakítása, a gyermekek művelődésének, kulturális fejlődésének támogatása, egészséges életvitelre nevelése, valamint a szakszerű készség - és képesség fejlesztés feltételeinek megteremtése.

- **Magyar Bálint Általános Iskoláért Alapítvány**

Az Alapítvány tevékenysége felöleli többek közt az oktatási intézményben tanuló diákok számítástechnikai képzésének fejlesztését, az iskolaudvar korszerű kialakítását, kulturális csoportok és tanulmányi táborok támogatását. Nevelési és oktatási, képességfejlesztő, ismeretterjesztő, kulturális és környezetvédelmi tevékenységet folytat.

- **Alapvető Emberi Értékekért Közhasznú Alapítvány**

Küldetése az Alapvető Emberi értékek oktatása és terjesztése Magyarország felnőtt és gyermekkorú lakossága körében. Azoknak az önzetlen, segítő szándékú csoportoknak az összefogása és segítése, akik a szociálisan hátrányos helyzetben lévőket és az elszegényedett családokat támogatják.

- **„Együtt az egészséges lakosságért” Közalapítvány**

A Közalapítvány a rendelkezésre álló források kiegészítése érdekében a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdésében rögzített közfeladatok elősegítéséhez, az egészségügyi ellátáshoz és az egészséges életmód közösségi feltételeinek előmozdításához, valamint e kötelező és önként vállalt

önkormányzati közfeladatok átvállalása nélkül, azok ellátási színvonalának folyamatos javításához járul hozzá.

- **Fonyódi Szakképzésért Közhasznú Alapítvány**

Célja a Siófoki SzC Bacsák György Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájába járó tanulók nevelésének és oktatásának segítése, képességfejlesztés és ismeretterjesztés. Az Alapítvány a közhasznú céljainak megvalósítása érdekében olyan feladatokat lát el, mint a tárgyi feltételek javítása, tanulmányi versenyek díjazása, nehéz körülmények között élő diákok támogatása, a tanulók számára ösztöndíj folyósítása képzésük támogatásához stb.

- **Kollégium Fonyód Alapítvány**

Az Alapítvány a kollégiumban tanuló tehetséges és rászoruló diákok részére ösztöndíjat biztosít, ellátja a kollégium otthonteremtő szerepének betöltéséhez a tárgyi feltételek biztosítását, javítását, a kollégium fejlődése érdekében végzett tevékenységek támogatását.

- **Mátyás Király Gimnáziumért Alapítvány**

Célja minden olyan kezdeményezés támogatása, amely az oktatás-nevelés színvonalát és a tanári kar, a hallgatók erkölcsi és anyagi megbecsülését célozza.

- **S.O.S. Szolgálat Alapítvány**

Küldetése a csak külföldi gyógykezeléssel, gyógyítással kezelhető magyar gyermekek, valamint hajléktalanok, illetve hajléktalanná válni kényszerülő családok, magára maradt idősök felkutatása, támogatása, továbbá szociális segítség nyújtása, életvezetési tanácsadás, érdekvédelem biztosítása, a külföldön elsajátított, de belföldön történt gyógykezelés támogatása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása.

- **Kunffy Lajos Közösségépítő Egyesület**

Az egyesület célja, hogy Fonyód város és Somogy megye fejlődéséhez, az itt élők életfeltételeinek, életminőségének javításához segítséget nyújtson. Elő kívánja mozdítani a Dél-dunántúli régióban élők érdekeinek megjelenítését és érvényesítését az őket érintő döntések kialakítása során.

A nyugdíjas klubok tevékenységéről szintén nem feledkezhetünk meg, hiszen az idősök érdekvédelme, esélyegyenlősége, életszínvonalának fenntartása szempontjából nagyon fontos szerepet látnak el.

A **Naplemente Nyugdíjas Klub**nak jelenleg 24 tagja van, a legidősebb tag 88 éves, a legfiatalabb pedig 64. A klubra kiemelkedő csapatszellem és szeretetteljes összefogás jellemző. 35. évfordulója alkalmából nemrégiben kapta meg a Kovács Lajos Emlékplakettet, melyben részesült a klub, illetve maga a klub vezetője is. A klub hétfőnként tart foglalkozásokat tagjai számára, ezen alkalmak kiemelt szerepet töltenek be az idősök aktivitásának megőrzése és a társas kapcsolatok ápolása szempontjából.

A **Harmónia Nyugdíjas Klub** nemrégiben ünnepelte megalakulásának 30. évfordulóját. A klub folyamatosan 25-30 fős létszámmal működik, heti rendszerességgel tart foglalkozásokat tagjainak a Kulturális Központban. A klub rendszeresen képviselteti magát kistérségi versenyeken, városi rendezvényeken és egyéb eseményeken. Gyakran szerveznek közös kirándulásokat, így az ország számos pontján jártak már együtt, de külföldi utazást is sikerült már lebonyolítaniuk, melyet az Önkormányzat is támogatott. A Harmónia Nyugdíjas Klub tehát szintén jelentős lehetőséget teremt a város idősei számára a tartalmas időtöltés, a közösségi élet gyakorlása szempontjából.

Az Önkormányzat fontosnak tartja a civil szerveződések támogatását, így a nyugdíjas klubok működéséhez is hozzájárul minden évben.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szféra konkrét szerepvállalása az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában nem jellemző városunkban, a profitorientált szereplők tevékenységükkel inkább a gazdasági élet élénkítéséhez, ezen keresztül pedig a munkanélküliség csökkentéséhez járulnak hozzá, továbbá saját dolgozóik számára nyújthatnak különböző szolgáltatásokat, vagy plusz juttatásokat, melyek összességében hozzájárulhatnak a helyiek életszínvonalának fenntartásához, javulásához.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során a város intézményei, a civil szervezetek, az egyházak, az állami intézmények bevonásra kerültek az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő problémák feltárásának folyamatába. Elsőként az adatszolgáltatás kapcsán működtek velünk együtt, de a problémák beazonosítása, megfogalmazása terén is segítségünkre voltak. Az egyeztetések személyes, telefonos és elektronikus formában zajlottak. Természetesen az intézkedési terv megvalósításának folyamatában is szeretnénk minél szélesebb körű együttműködés keretében együtt dolgozni az érintett intézményekkel, szervezetekkel, illetve a célcsoportok képviselőivel.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az esélyegyenlőségi program a képviselő-testület általi megtárgyalását, és elfogadását követően kihirdetésre kerül a város honlapján (www.fonyod.hu), valamint a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján, hogy bárki számára megismerhető legyen, és a város lakossága számára biztosított legyen az észrevételek megtételének lehetősége. A városi intézmények, az egyházak, a civil szféra képviselői, illetve a lakosság visszajelzéseit az Önkormányzat beépíti a végrehajtással kapcsolatos feladatok ellátásának folyamatába.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adathiány a szegénység egyes aspektusairól	Nyilvántartások frissítése, adatgyűjtés, információáramlás erősítése
	59 év feletti munkanélküliek számának és arányának emelkedése	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése
	Tartós munkanélküliek magas aránya	Képzések, átképzések, mentori szolgáltatás
	Bérbe adható lakások alacsony száma	Önkormányzati lakások bérbe adása, lehetőség szerint lakásállomány bővítése
Gyermekek	Gyermekek alacsony aránya a népességben belül.	Gyermekvállalás ösztönzése
	Csekély számú esetjelzés a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjaitól.	Az észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciók jellegének erősítése
Nők	Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei	Családbarát intézkedések ösztönzése
	Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén	Az észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciók jellegének erősítése
	A dolgozó édesanyák kiégése, testi-lelki egészségük károsodása.	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára.
Idősek	60 év feletti magas aránya, előregedő népesség	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába az idős korosztály állítása
	55 év feletti regisztrált munkanélküliek magas száma	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése, „az idős ember, mint erőforrás” szemlélet erősítése
	Adatok hiánya az idősek helyzetének egyes aspektusairól	Nyilvántartások frissítése, adatgyűjtés, információáramlás erősítése
	Szociális Központ épülete szűkös, nem akadálymentesített	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása

Fogyatékkal élők	Kifejezetten fogyatékossgal élőket célzó közösségi programok, helyi társadalom érzékenyítésének hiánya	Közösségi programok szervezése fogyatékossgal élők és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése
	A Szociális Központ épülete szűkös, nem akadálymentesített	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nyilvántartások frissítése, adatgyűjtés, információáramlás erősítése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, Polgármesteri Hivatal Hatósági Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevitelük ösztönzése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, SMK H Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Polgármesteri Hivatal Hatósági Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Képzések, átképzések, mentori szolgáltatás	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, SMK H Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Önkormányzati lakások bérbe adása, lehetőség szerint lakásállomány bővítése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Gyermekek	Gyermekvállalás ösztönzése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Az észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciós jellegének erősítése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Nők	Családbarát intézkedések ösztönzése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, helyi civil szervezetek Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Az észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciós jellegének erősítése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára.	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Kulturális Intézmények, civil szervezetek, magánszemélyek Felelős: Fonyód Város Önkormányzata

Idősek	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába az idős korosztály állítása	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, Egészségügyi Nonprofit Kft., Egészségfejlesztési Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése, „az idős ember, mint erőforrás” szemlélet erősítése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, SMK H Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Polgármesteri Hivatal Hatósági Iroda, helyi civil szervezetek Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Nyilvántartások frissítése, adatgyűjtés, információáramlás erősítése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, SMK H Fonyódi Járási Hivatal, Polgármesteri Hivatal Hatósági Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Fogyatékkal élők	Közösségi programok szervezése fogyatékkal élők és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Kulturális Intézmények, helyi civil szervezetek Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása	Bevont partnerek: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ Felelős: Fonyód Város Önkormányzata

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a közösség hasznos és elismert tagjai.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi leszakadásának folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük, és elősegítsük e csoport felzárkózását a többségi társadalomhoz, továbbá, hogy életszínvonaluk javulását a lehető legnagyobb mértékben előmozdítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását. Nevelésük, oktatásuk befektetés a jövőbe, ezért erre kiemelt figyelmet fordítunk. Célunk továbbá a gyermekszám gyarapodásának előmozdítása, a gyermekvállalás ösztönzése, valamint városunk családbarát jellegének erősítése.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek jólétének kérdésére, egészségügyi és szociális helyzetének alakulására, fókuszálva a megfelelő életszínvonal fenntartásának elősegítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a szerepkonfliktusok csökkentését, azaz a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni erőszak visszaszorítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére, életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés, nyilvántartás vezetése a szegénységről
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Naprakész adatok hiánya a szegénység témakörének egyes aspektusairól (hiányzó adatok: a regisztrált munkanélküliek jellemzőiről, többéves adatok a felnőttképzésben résztvevők számáról, jellemzőiről, munkaerő-piaci programokban, szolgáltatásokban részesülők számáról, roma származásúakról, aktív korúak ellátásában részesülők számáról)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Nyilvántartások folyamatos frissítése, adatgyűjtés, intézmények közti információáramlás erősítése 1. Rövidtávon: Adatgyűjtés, nyilvántartás vezetése, frissítése. 2. Középtávon: Adathiány megszüntetése. 3. Hosszútávon: Szegénység jelenségének mélyrehatóbb megismerése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Önbevalláson alapuló adatgyűjtés a Szociális Központ által ellátottak, valamint a Polgármesteri Hivatal Hatósági Irodájának szociális ügyintézőjénél megjelenő helyi lakosok komplex élethelyzetéről, problémáiról (jövedelmi, vagyoni helyzet, munkaerő-piaci helyzet, pénzübeli és természetbeni ellátásokban való részesülés, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés stb.). 2. Nyilvántartás készítése, folyamatos frissítése. 3. Adatok elemzése, következtetések levonása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, Polgármesteri Hivatal Hatósági Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Lakosság
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. Folyamatos. 3. 2023. június
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Minél több begyűjtött adat. 2. A begyűjtött adatok tárolására, kezelésére alkalmas nyilvántartás rendelkezésre állása. 3. Gazdag, naprakész adatforrást biztosító nyilvántartás rendelkezésre állása, melyből komplex kép nyerhető a szegénység témakörét illetően. Dokumentáltság: adatbázis, nyilvántartás. Forrás: költségvetésből. Fenntarthatóság: nem jelent problémát.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	1. esetleges kockázat: adatvédelmi jogszabályok. Csökkentésének eszköze: önbevalláson alapuló adatgyűjtés. 2. esetleges kockázat: érdektelenség az adatszolgáltató lakosok részéről. Csökkentésének eszköze: tájékoztatás az adatgyűjtés céljáról, fontosságáról.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Intézkedés címe:	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	59 év feletti, veszélyeztetett korban lévő munkanélküliek számának és arányának emelkedése (az elmúlt években számuk és arányuk végig emelkedett, 2017-ben az összes álláskereső 26,9%-a volt 59 év feletti)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése 1. Rövidtávon: Tájékoztatottság növelése az érintettek körében. 2. Középtávon: Programok, szolgáltatások igénybevételének növekedése. 3. Hosszútávon: Munkanélküliség csökkenése az idős korosztály tagjainak körében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kapcsolatfelvétel az SMK H Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, tájékozódás az elérhető munkaerő-piaci programokról, szolgáltatásokról, az érintettek tájékoztatása minden lehetséges fórumon. 2. Információnyújtás az érintettek számára, igényeik, problémáik felmérése, ösztönzésük a programok, szolgáltatások igénybe vételére. 3. Valós szükségletekhez igazodó munkaerő-piaci segítségnyújtás, hosszú távú együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal a célcsoport elérése, aktiválása érdekében.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekejóléti Központ, SMK H Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Polgármesteri Hivatal Hatósági Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Helyi intézmények, helyi média
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. Folyamatos. 3. 2023. június
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Minél több célcsoportéhoz tartozó személy tájékoztatása. 2. Idős korosztályhoz tartozók nagyobb arányú megjelenése az egyes foglalkoztatási, képzési programokon, munkaerő-piaci szolgáltatások magasabb arányú igénybevétele. 3. Munkanélküliség csökkenése az idős korosztály tagjainak körében. Dokumentáltság: jelenléti ívek, szerződések, statisztikák. Forrás: költségvetésből, lehetőség szerint pályázati forrásból. Fenntarthatóság: erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: érdektelenség az érintettek részéről. Csökkentésének eszköze: érvelés a szolgáltatások, programok hasznossága mellett.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Intézkedés címe:	Képzések, átképzések, mentori szolgáltatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tartós munkanélküliek magas aránya az összes álláskereső között (2017-ben az összes álláskereső 43,8%-a 180 napnál régebb óta regisztrált álláskereső)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Képzési, átképzési lehetőség biztosítása az érintetteknek, mentori szolgáltatás igénybevételére történő ösztönzés 1. Rövidtávon: Tájékozottság növelése az érintettek körében. 2. Középtávon: Képzési programok, szolgáltatások igénybevételének növekedése. 3. Hosszútávon: Tartós munkanélküliség csökkenése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kapcsolatfelvétel az SMK H Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, tájékozódás az elérhető képzési programokról, szolgáltatásokról. 2. Információnyújtás az érintettek számára, ösztönzésük a képzéseken való részvételre, mentori szolgáltatás révén személyre szabott segítségnyújtás. 3. Valós szükségletekhez igazodó munkaerő-piaci segítségnyújtás, hosszú távú együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal a célcsoport elérése, aktiválása érdekében.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, SMK H Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Polgármesteri Hivatal Hatósági Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Helyi intézmények, média
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. Folyamatos. 3. 2023. június
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Minél több célcsoporthoz tartozó személy tájékoztatása. 2. Tartós munkanélküliek nagyobb arányú megjelenése az egyes foglalkoztatási, képzési programokon, mentori szolgáltatásban. 3. Tartós munkanélküliség csökkenése a helyi lakosok körében. Dokumentáltság: jelenléti ívek, szerződések, statisztikák. Forrás: költségvetésből, lehetőség szerint pályázati forrásból. Fenntarthatóság: erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: érdektelenség az érintettek részéről. Csökkentésének eszköze: érvelés a szolgáltatások, képzések hasznosságát mellett.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Intézkedés címe:	Önkormányzati lakások bérbe adása, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szociális és piaci alapon bérbe adható önkormányzati lakások alacsony száma (bér lakásállomány: 40 db, szociális lakásállomány: 9 db)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Önkormányzati lakások bérbe adása szociális és piaci alapon, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése 1. Rövidtávon: Meglévő lakások bérbe adása a rászorulóknak számára. 2. Középtávon: Pályázati lehetőségek felkutatása az önkormányzati lakásállomány bővítése céljából. 3. Hosszútávon: Bérbe adható önkormányzati lakások számának emelkedése, elősegítve ezzel az esetleges lakhatási problémák megoldását.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A meglévő önkormányzati lakások bérbe adása a rászorulóknak számára. 2. Pályázati lehetőségek felkutatása az önkormányzati lakásállomány bővítése céljából. 3. Pályázatok benyújtása annak érdekében, hogy az önkormányzat bővíthesse a bérbe adható lakások számát.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	-
Határidő(k) pontokba szedve	1. Folyamatos. 2. Folyamatos. 3. 2023. június
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Meglévő bérlakások teljes kihasználtsága. 2. Bérlakások számának emelkedése. 3. Bérbe adott lakások számának emelkedése. Dokumentáltság: bérleti szerződések. Forrás: lehetőség szerint pályázati forrásból. Fenntarthatóság: erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: pályázati lehetőségek hiánya, anyagi erőforrás hiánya. Csökkentésének eszköze: pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, technikai erőforrás

Intézkedés címe:	Gyermekvállalás ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek alacsony aránya a népességben belül. (Bár az utóbbi években kismértékben növekedett, de 2017-ben a kiskorú (0-17 éves) népesség aránya az állandó népességben belül még mindig csupán 13% volt.)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekvállalás ösztönzése, gyermekek számának gyarapodása 1. Rövidtávon: Családbarát intézkedések megvalósítása. 2. Középtávon: Gyermekvállalási hajlandóság növekedése. 3. Hosszútávon: Gyermekek számának, arányának emelkedése a város népességén belül.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Családbarát munkahelyek és atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése, a városban megvalósuló fejlesztések során a gyermekes családok igényeinek figyelembe vétele, lehetőségek, igények felmérése a gyermekek alternatív napközbeni ellátása terén. 2. Családbarát intézkedések megvalósítása az önkormányzati fenntartású intézményekben, illetve ilyen jellegű civil kezdeményezések támogatása. 3. Megvalósuló intézkedések hosszú távú fenntartása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Helyi intézmények, média
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. 2023. június 3. 2023 után folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Tájékozottság a helyi munkáltatók többsége körében. 2. Családbarát kezdeményezések számának emelkedése. 3. A családbarát intézkedések fennmaradása 2023 után is. Dokumentáltság: helyi médiában. Forrás: lehetőség szerint pályázati forrás bevonásával. Fenntarthatóság: erőforrások hosszú távú rendelkezésre állása esetén biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	1. Esetleges kockázat: érdektelenség a munkáltatók részéről. Csökkentésének eszköze: információnyújtás, érvelés az intézkedések hasznossága mellett. 2. Esetleges kockázat: anyagi erőforrások hiánya. Csökkentésének eszköze: pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, ezzel kapcsolatos információnyújtás a lakosság, az intézmények, a helyi gazdasági szereplők körében.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciós jellegének erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Csekély számú esetjelzés a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjaitól. (2017-ben 17 esetjelzés történt, többnyire már kialakult problémákkal kapcsolatban.)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciós jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása 1. Rövidtávon: Jelzőrendszeri tagok közti együttműködés fokozódása. 2. Középtávon: Szükséges és releváns, valamint prevenciós céllal tett esetjelzések számának emelkedése. 3. Hosszútávon: A jelzőrendszeri tagok aktivitásának fokozódása, gördülékeny együttműködése, jelzőrendszer prevenciós jellegének erősödése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Problémák mibenlétének meghatározása adatok gyűjtése, elemzése, valamint a jelzőrendszeri tagokkal való konzultáció révén. 2. Szakmai megbeszélések szervezése, a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása szóban és írásban, személyes együttműködés fokozása. 3. Elért eredmények hosszú távú fenntartása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ (járási jelzőrendszeri tanácsadó, települési jelzőrendszeri felelős) Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Jelzőrendszeri tagok
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. 2023. június 3. 2023 után folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Kimutatás készítése, jelzőrendszeri tagokkal történő minél több konzultáció megvalósulása. 2. Szakmai megbeszélések, tájékoztatások, előadások megvalósulása. 3. Pozitív visszajelzések a jelzőrendszeri tagoktól. Dokumentáltság: kimutatások, írásbeli tájékoztató anyagok, feljegyzések konzultációkról, megbeszélésekről, jelzőrendszer működésével kapcsolatos statisztikák. Forrás: költségvetésből. Fenntarthatóság: biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: érdektelenség, elutasító magatartás a jelzőrendszeri tagok részéről. Csökkentésének eszköze: jogszabályi előírásokra történő hivatkozás, személyes kapcsolatok kiépítése, erősítése.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Családbarát intézkedések ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Családbarát intézkedések megvalósulása a városban. 1. Rövidtávon: Családbarát intézkedések megvalósítása. 2. Középtávon: Gyermekek női helyzetének javulása, problémáik enyhülése. 3. Hosszútávon: Családbarát város kialakulása, gyermekvállalási hajlandóság növekedése a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Családbarát munkahelyek és atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése, a városban megvalósuló fejlesztések során a gyermekes családok igényeinek figyelembe vétele, lehetőségek, igények felmérése a gyermekek alternatív napközbeni ellátása terén. 2. Családbarát intézkedések megvalósítása az önkormányzati fenntartású intézményekben, illetve ilyen jellegű civil kezdeményezések támogatása. 3. Megvalósuló intézkedések hosszú távú fenntartása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Helyi intézmények, média
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. 2023. június 3. 2023 után folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Tájékozottság a helyi munkáltatók többsége körében. 2. Családbarát kezdeményezések számának emelkedése. 3. A családbarát intézkedések fennmaradása 2023 után is. Dokumentáltság: helyi médiában. Forrás: lehetőség szerint pályázati forrás bevonásával. Fenntarthatóság: erőforrások hosszú távú rendelkezésre állása esetén biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	1. Esetleges kockázat: érdektelenség a munkáltatók részéről. Csökkentésének eszköze: információnyújtás, érvelés az intézkedések hasznossága mellett. 2. Esetleges kockázat: anyagi erőforrások hiánya. Csökkentésének eszköze: pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, ezzel kapcsolatos információnyújtás a lakosság, az intézmények, a helyi gazdasági szereplők körében.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciós jellegének erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén. (Számszerű adatok nem állnak rendelkezésre, nőket érintő erőszak ügyében esetjelzés nem történt.)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciós jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása, állampolgári aktivitás fokozása 1. Rövidtávon: Jelzőrendszeri tagok közti együttműködés fokozódása. Állampolgárok tájékozottságának növekedése a jelzési jog és kötelezettség fogalmát illetően. 2. Középtávon: Szükséges és releváns, valamint prevenciós céllal tett esetjelzések számának emelkedése, állampolgári jelzések számának emelkedése. 3. Hosszútávon: A jelzőrendszeri tagok aktivitásának fokozódása, gördülékeny együttműködése, jelzőrendszer prevenciós jellegének erősödése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Problémák mibenlétének meghatározása adatok gyűjtése, elemzése, valamint a jelzőrendszeri tagokkal való konzultáció révén. Lakosság tájékoztatása, jogtudatosságának fokozása. 2. Szakmai megbeszélések szervezése, a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása szóban és írásban, személyes együttműködés fokozása. 3. Elért eredmények hosszú távú fenntartása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ (járási jelzőrendszeri tanácsadó, települési jelzőrendszeri felelős) Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Jelzőrendszeri tagok, lakosság
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. 2023. június 3. 2023 után folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Kimutatás készítése, jelzőrendszeri tagokkal történő minél több konzultáció megvalósulása. 2. Szakmai megbeszélések, tájékoztatások, előadások megvalósulása. 3. Pozitív visszajelzések a jelzőrendszeri tagoktól. Dokumentáltság: kimutatások, írásbeli tájékoztató anyagok, feljegyzések konzultációkról, megbeszélésekről, jelzőrendszer működésével kapcsolatos statisztikák Forrás: költségvetésből Fenntarthatóság: biztosított
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: érdektelenség, elutasító magatartás a jelzőrendszeri tagok részéről. Csökkentésének eszköze: jogszabályi előírásokra történő hivatkozás, személyes kapcsolatok kiépítése.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Dolgozó anyák támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A dolgozó édesanyák kiégése, testi-lelki egészségük károsodása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára. 1. Rövidtávon: Dolgozó édesanyák problémáinak, igényeinek jobb megismerése. 2. Középtávon: Programok szervezése kifejezetten nők számára, sportolási lehetőségek biztosítása, mentálhigiénés és egészségmegőrzéssel kapcsolatos rendezvények szervezése. 3. Hosszútávon: Dolgozó édesanyák „kiégésének” megelőzése, testi-lelki egészségük megtartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igények, problémák felmérése a gyermekes, munkavállaló nők körében. 2. Programok szervezése kifejezetten nők számára, sportolási lehetőségek biztosítása, mentálhigiénés és egészségmegőrzéssel kapcsolatos rendezvények szervezése. 3. Elért eredmények hosszú távú fenntartása, a dolgozó édesanyák helyzetének javulása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Kulturális Intézmények Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Civil szervezetek, lakosság
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. 2023. június 3. 2023 után folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Tájékoztatottság a helybéli gyermekes, dolgozó nők helyzetéről. 2. Nőknek szóló programok, szabadidős lehetőségek számának emelkedése. 3. Pozitív visszajelzések a lakosság részéről. Dokumentáltság: helyi média. Forrás: lehetőség szerint pályázati forrás bevonásával. Fenntarthatóság: erőforrások hosszú távú rendelkezésre állása esetén biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: anyagi erőforrás hiánya. Csökkentésének eszköze: pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszában az idősek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	60 év felettiiek aggasztóan magas (országos átlagot is meghaladó) aránya a teljes népességen belül. (2016-os adatok alapján az állandó népesség 34,56%-a 60 év feletti.)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába az idős korosztály állítás, számukra minél több, szükségletekhez igazodó szolgáltatás és ellátás biztosítása, igény szerint kapacitás-bővítés. 1. Rövidtávon: Valós problémákra reagáló, fennálló igényeknek megfelelő egészségügyi és szociális szolgáltatások biztosítása. 2. Középtávon: Az idősek színvonalas egészségügyi és szociális ellátása. 3. Hosszútávon: Az idős népesség egészségügyi és szociális helyzetének javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Információnyújtás az érintettek számára a szolgáltatások igénybevételének fokozása érdekében. Problémáik, igényeik felmérése. 2. A szolgáltatások tervezése-szervezése során az idős korosztály problémáinak, igényeinek előtérbe helyezése, igény szerint a szolgáltatások kapacitásának bővítése. 3. Minőségi szolgáltatások hosszú távú biztosítása, az érintettek folyamatos tájékoztatása mellett.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, Egészségügyi Nonprofit Kft., Egészségfejlesztési Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. 2023. június 3. 2023 után folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Tájékoztatottság az idősek helyzetéről, problémák, igények megismerése. 2. Szolgáltatások palettájának és kapacitásának bővülése, számuk emelkedése, igénybevételük fokozódása. 3. Pozitív visszajelzések a lakosság részéről, egészségügyi és szociális problémák mérséklődése a településen. Dokumentáltság: szolgáltatások igénybevételének statisztikai és területi statisztikai adatok az idősek helyzetéről. Forrás: költségvetésből, lehetőség szerint pályázati forrás bevonásával. Fenntarthatóság: erőforrások hosszú távú rendelkezésre állása esetén biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: anyagi erőforrás hiánya. Csökkentésének eszköze: pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, tartalékképzés.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	55 év feletti regisztrált munkanélküliek magas száma. (2017-ben 45 fő, a regisztrált munkanélküliek 33%-a 55 év feletti.)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése 1. Rövidtávon: Tájékoztatottság növelése az érintettek körében. „Az idős ember, mint erőforrás” szemlélet erősítése a helyi munkáltatók esetében. 2. Középtávon: Programok, szolgáltatások igénybevételének növekedése. 3. Hosszútávon: Munkanélküliség csökkenése az idős korosztály tagjainak körében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kapcsolatfelvétel az SMK H Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, tájékozódás az elérhető munkaerő-piaci programokról, szolgáltatásokról, az érintettek tájékoztatása minden lehetséges fórumon. A helyi munkáltatók tájékoztatása az idős munkavállalók alkalmazásának előnyeiről. 2. Információnyújtás az érintettek számára, igényeik, problémáik felmérése, toborzás a programokra. 3. Valós szükségletekhez igazodó munkaerő-piaci segítségnyújtás, hosszú távú együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal a célcsoport elérése, aktiválása érdekében.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, SMK H Fonyódi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Polgármesteri Hivatal Hatósági Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Helyi intézmények, média
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. Folyamatos. 3. 2023. június
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Minél több célcsoporthoz tartozó személy tájékoztatása. 2. Idős korosztályhoz tartozók nagyobb arányú megjelenése az egyes foglalkoztatási, képzési programokon, munkaerő-piaci szolgáltatások magasabb arányú igénybevétele. 3. Munkanélküliség csökkenése az idős korosztály tagjainak körében. Dokumentáltság: jelenléti ívek, szerződések, statisztikák. Forrás: lehetőség szerint pályázati forrásból. Fenntarthatóság: erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: érdektelenség az érintettek részéről. Csökkentésének eszköze: Érvelés a szolgáltatások, programok hasznossága mellett. Esetleges kockázat: érdektelenség a munkáltatók részéről. Csökkentésének eszköze: Érvelés az idős korosztályhoz tartozók foglalkoztatása mellett.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Intézkedés címe:	Akadálymentesített Szociális Központ
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek számára legtöbb szociális szolgáltatást biztosító Szociális Központ épülete, udvara nem akadálymentesített, az épület szűkös az ellátottak számára.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása 1. Rövidtávon: A Szociális Központ jelenlegi adottságaiból adódó kellemetlenségek mérséklése. 2. Középtávon: Fejlesztési lehetőségek felkutatása és megvalósítása az akadálymentesítés érdekében. 3. Hosszútávon: Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A Szociális Központ jelenlegi adottságaiból adódó kellemetlenségek mérséklése (a központ gépjárművének kihasználása, közlekedésben történő segítségnyújtás az ellátottak részére stb.) 2. Fejlesztési lehetőségek felkutatása és megvalósítása az akadálymentesítés, korszerűsítés és a dolgozók és ellátottak számára is elegendő helyiség kialakítása érdekében: az épület átalakításának, bővítésének megtervezése, erőforrások bevonása, majd a fejlesztések kivitelezésének megkezdése. 3. Teljes körű akadálymentesítés, épület bővítése, korszerűsítése.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	-
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. 2022. június 3. 2023. június
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Igénybe vevők számának stagnálása, esetleg emelkedése. 2. Átalakítási munkálatok elkészülése. 3. Felújított, kibővített, korszerűsített Szociális Központ rendelkezésre állása az igénybe vevők számára. Dokumentáltság: helyi média, felújítással kapcsolatos dokumentáció, szolgáltatások igénybevételi statisztikái Forrás: költségvetésből, lehetőség szerint pályázati forrás bevonásával Fenntarthatóság: megvalósulást követően biztosított
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: anyagi erőforrás hiánya. Csökkentésének eszköze: pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, tartalékképzés.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, technikai erőforrás

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés, nyilvántartás vezetése az idősek helyzetéről
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Naprakész adatok hiánya az idősek helyzetének egyes aspektusairól (Hiányzó adatok: nyugdíjasok száma (2017), idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága, 55 év feletti tartós munkanélküliek száma)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Nyilvántartások folyamatos frissítése, adatgyűjtés, intézmények közti információáramlás erősítése 1. Rövidtávon: Adatgyűjtés, nyilvántartás vezetése, frissítése. 2. Középtávon: Adathiány megszüntetése. 3. Hosszútávon: Idősek helyzetének mélyrehatóbb megismerése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Önbevalláson alapuló adatgyűjtés a Szociális Központ által ellátottak, valamint a Polgármesteri Hivatal Hatósági Irodájának szociális ügyintézőjénél megjelenő helyi lakosok komplex élethelyzetéről, problémáiról (jövedelmi, vagyoni helyzet, munkaerő-piaci helyzet, pénzügyi és természetbeni ellátásokban való részesülés, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés stb.). 2. Nyilvántartás készítése, folyamatos frissítése. 3. Adatok elemzése, következtetések levonása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekegészségügyi Központ, SMK H Fonyódi Járási Hivatal, Polgármesteri Hivatal Hatósági Iroda Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Lakosság
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. Folyamatos. 3. 2023. június
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Minél több begyűjtött adat. 2. A begyűjtött adatok tárolására, kezelésére alkalmas nyilvántartás rendelkezésre állása. 3. Gazdag, naprakész adatforrást biztosító nyilvántartás rendelkezésre állása, melyből komplex kép nyerhető az idősek helyzetét illetően. Dokumentáltság: adatbázis, nyilvántartás. Forrás: költségvetésből. Fenntarthatóság: nem jelent problémát.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: adatvédelmi jogszabályok. Csökkentésének eszköze: önbevalláson alapuló adatgyűjtés. Esetleges kockázat: érdektelenség az adatszolgáltató lakosok részéről. Csökkentésének eszköze: Tájékoztatás az adatgyűjtés céljáról, fontosságáról.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Intézkedés címe:	Közösségi programok szervezése fogyatékossgal élők és családjuk számára, helyi társadalom érzékenyítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kifejezetten fogyatékossgal élőket célzó közösségi programok, helyi társadalom érzékenyítésének hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Közösségi programok szervezése fogyatékossgal élők és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése. 1. Rövidtávon: Fogyatékossgal élők problémáinak, igényeinek jobb megismerése. 2. Középtávon: Programok szervezése kifejezetten fogyatékossgal élők és családjuk részére, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése a többségi társadalom tagjai részére. 3. Hosszútávon: Fogyatékossgal élők társadalmi integrációja, többségi társadalom érzékenyítése, előítéleteinek csökkenése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igények, problémák felmérése a fogyatékossgal élők körében. 2. Programok szervezése kifejezetten fogyatékossgal élők és családjuk részére, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése a többségi társadalom tagjai részére. 3. Elért eredmények hosszú távú fenntartása, a fogyatékossgal élők helyzetének javulása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Kulturális Intézmények Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ, helyi civil szervezetek, lakosság
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. 2023. június 3. 2023 után folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Tájékoztatottság a helybéli fogyatékossgal élő személyek helyzetéről. 2. Fogyatékossgal élőknek szóló és érzékenyítő programok számának emelkedése. 3. Pozitív visszajelzések az érintettek részéről. Dokumentáltság: helyi média. Forrás: költségvetésből, lehetőség szerint pályázati forrás bevonásával. Fenntarthatóság: erőforrások hosszú távú rendelkezésre állása esetén biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: anyagi erőforrás hiánya. Csökkentésének eszköze: pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Akadálymentesített Szociális Központ
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Szociális Központ épülete szűkös, sem az udvar, sem az épület nem akadálymentesített, így a fogyatékkal élő személyek számára nehézkes a szociális szolgáltatások igénybevétele. Az intézmény nem rendelkezik internetes honlappal.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása 1. Rövidtávon: A Szociális Központ jelenlegi adottságaiból adódó kellemetlenségek mérséklése. 2. Középtávon: Fejlesztési lehetőségek felkutatása és megvalósítása az akadálymentesítés érdekében. 3. Hosszútávon: Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása. Lehetőség szerint saját intézményi, akadálymentes honlap létrehozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A Szociális Központ jelenlegi adottságaiból adódó kellemetlenségek mérséklése (a központ gépjárművének kihasználása, közlekedésben történő segítségnyújtás az ellátottak részére stb.) 2. Fejlesztési lehetőségek felkutatása és megvalósítása az akadálymentesítés, korszerűsítés és a dolgozók és ellátottak számára is elegendő helyiség kialakítása érdekében: az épület átalakításának, bővítésének, honlapjának megtervezése, erőforrások bevonása, majd a fejlesztések kivitelezésének megkezdése. 3. Teljes körű akadálymentesítés, épület bővítése, korszerűsítése. Lehetőség szerint saját internetes honlap létrehozása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Fonyód Város Önkormányzata, Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ Felelős: Fonyód Város Önkormányzata
Partnerek	-
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. június 2. 2022. június 3. 2023. június
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid-, közép- és hosszútávon: 1. Igénybe vevők számának stagnálása, esetleg emelkedése. 2. Átalakítási munkálatok elkészülése határidőn belül. 3. Felújított, kibővített, korszerűsített Szociális Központ rendelkezésre állása, igénybe vevők számának emelkedése. Dokumentáltság: helyi média, felújítással kapcsolatos dokumentáció, szolgáltatások igénybevételei statisztikái. Forrás: költségvetésből, lehetőség szerint pályázati forrás bevonásával. Fenntarthatóság: megvalósulást követően biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Esetleges kockázat: anyagi erőforrás hiánya. Csökkentésének eszköze: pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, tartalékképzés.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, technikai erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés, nyilvántartás vezetése a szegénységről	Naprakész adatok hiánya a szegénység témakörének egyes aspektusairól	Szegénység jelenségének mélyrehatóbb megismerése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Nyilvántartások folyamatos frissítése, adatgyűjtés, intézmények közti információáramlás erősítése	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Gazdag, naprakész adatforrást biztosító nyilvántartás rendelkezésre állása, melyből komplex kép nyerhető a szegénység témakörét illetően.	Humán erőforrás	Fenntartható.
2	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése	59 év feletti, veszélyeztetett korban lévő munkanélküliek számának és arányának emelkedése	Munkanélküliség csökkenése az idősebb korosztály tagjainak körében.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Munkanélküliség csökkenése az idősebb korosztály tagjainak körében.	Humán erőforrás	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
3	Képzések, átképzések, mentori szolgáltatás	Tartós munkanélküliek magas aránya az összes álláskereső között	Tartós munkanélküliség csökkenése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Képzési, átképzési lehetőség biztosítása az érintetteknek, mentori szolgáltatás igénybevételére történő ösztönzés	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Tartós munkanélküliség csökkenése a helyi lakosok körében.	Humán erőforrás	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
4	Önkormányzati lakások bérbe adása, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése	Szociális és piaci alapon bérbe adható önkormányzati lakások alacsony száma	Bérbe adható önkormányzati lakások számának emelkedése, elősegítve ezzel az esetleges lakhatási problémák megoldását.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Önkormányzati lakások bérbe adása szociális és piaci alapon, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Bérbe adott lakások számának emelkedése.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, technikai erőforrás	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermekvállalás ösztönzése	Gyermekek alacsony aránya a népességen belül.	Gyermekek számának, arányának emelkedése a város népességén belül.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Gyermekvállalás ösztönzése, gyermekek számának gyarapodása	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	A családbarát intézkedések és azok fennmaradása 2023 után is.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
2	Jelzőrendszer erősítése	Csekély számú esetjelzés a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjaitól.	A jelzőrendszeri tagok aktivitásának fokozódása, gördülékeny együttműködése, jelzőrendszer prevenciók jellegének erősödése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciók jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Pozitív visszajelzések a jelzőrendszeri tagoktól.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	Fenntartható.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Családbarát intézkedések ösztönzése	Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei.	Családbarát város kialakulása, gyermekvállalási hajlandóság növekedése a településen.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Családbarát intézkedések megvalósulása a városban.	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	családbarát intézkedések megvalósulása és fennmaradása 2023 után is.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított
2	A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciók jellegének erősítése	Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén.	A jelzőrendszeri tagok aktivitásának fokozódása, gördülékeny együttműködése, jelzőrendszer prevenciók jellegének erősödése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciók jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása, állampolgári aktivitás fokozása	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Pozitív visszajelzések a jelzőrendszeri tagoktól.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	Fenntartható.
3	Dolgozó anyák támogatása	A dolgozó édesanyák kiégése, testi-lelki egészségük károsodása.	Dolgozó édesanyák „kiegésének” megelőzése, testi-lelki egészségük megtartása.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára.	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Pozitív visszajelzések a lakosság részéről.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.

IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszában az idősek	60 év felettiek aggasztóan magas (országos átlagot is meghaladó) aránya a teljes népességen belül.	Az idős népesség egészségügyi és szociális helyzetének javulása.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába az idős korosztály állítása, számukra minél több, szükségletekhez igazodó szolgáltatás és ellátás biztosítása, igény szerint kapacitás-bővítés.	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Pozitív visszajelzések a lakosság részéről, egészségügyi és szociális problémák mérséklődése a településen.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
2	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése	55 év feletti regisztrált munkanélküliek magas száma.	Munkanélküliség csökkenése az idős korosztály tagjainak körében.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Munkanélküliség csökkenése az idős korosztály tagjainak körében.	Humán erőforrás	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
3	Adatgyűjtés, nyilvántartás vezetése az idősek helyzetéről	Naprakész adatok hiánya az idősek helyzetének egyes aspektusairól	Idősek helyzetének mélyrehatóbb megismerése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Nyilvántartások folyamatos frissítése, adatgyűjtés, intézmények közti információáramlás erősítése	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Gazdag, naprakész adatforrást biztosító nyilvántartás rendelkezésre állása, melyből komplex kép nyerhető az idősek helyzetét illetően.	Humán erőforrás	Fenntartható.
4	Akadálymentesített Szociális Központ	Az idősek számára legtöbb szociális szolgáltatást biztosító Szociális Központ épülete, udvara nem akadálymentesített, az épület szűkös az ellátottak számára.	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása.	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Felújított, kibővített, korszerűsített Szociális Központ rendelkezésre állása az igénybe vevők számára.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, technikai erőforrás	Megvalósulást követően biztosított.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Közösségi programok szervezése fogyatékossgal élő és családjuk számára, helyi társadalom érzékenyítése	Kifejezetten fogyatékossgal élőket célzó közösségi programok, helyi társadalom érzékenyítésének hiánya.	Fogyatékossgal élő társadalmi integrációja, többségi társadalom érzékenyülése, előítéleteinek csökkenése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Közösségi programok szervezése fogyatékossgal élő és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése.	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Pozitív visszajelzések az érintettek részéről.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.
2	Akadálymentesített Szociális	A Szociális Központ épülete szűkös, sem az udvar, sem az épület	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális	Költségvetési koncepció	Akadálymentesített, korszerű és tágas Szociális Központ kialakítása	Fonyód Város Önkormányzata	2023. június	Teljes körű akadálymentesítés, épület bővítése,	Humán erőforrás, anyagi	Megvalósulást követően biztosított.

	Központ	nem akadálymentesített, így a fogyatékossggal élő személyek számára nehézkes a szociális szolgáltatások igénybevétele. Az intézmény nem rendelkezik internetes honlappal.	Központ kialakítása. Lehetőség szerint saját intézményi, akadálymentes honlap létrehozása.	Gazdasági program				korszerűsítése. Lehetőség szerint saját internetes honlap létrehozása.	erőforrás, technikai erőforrás	
--	---------	---	--	-------------------	--	--	--	--	--------------------------------	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

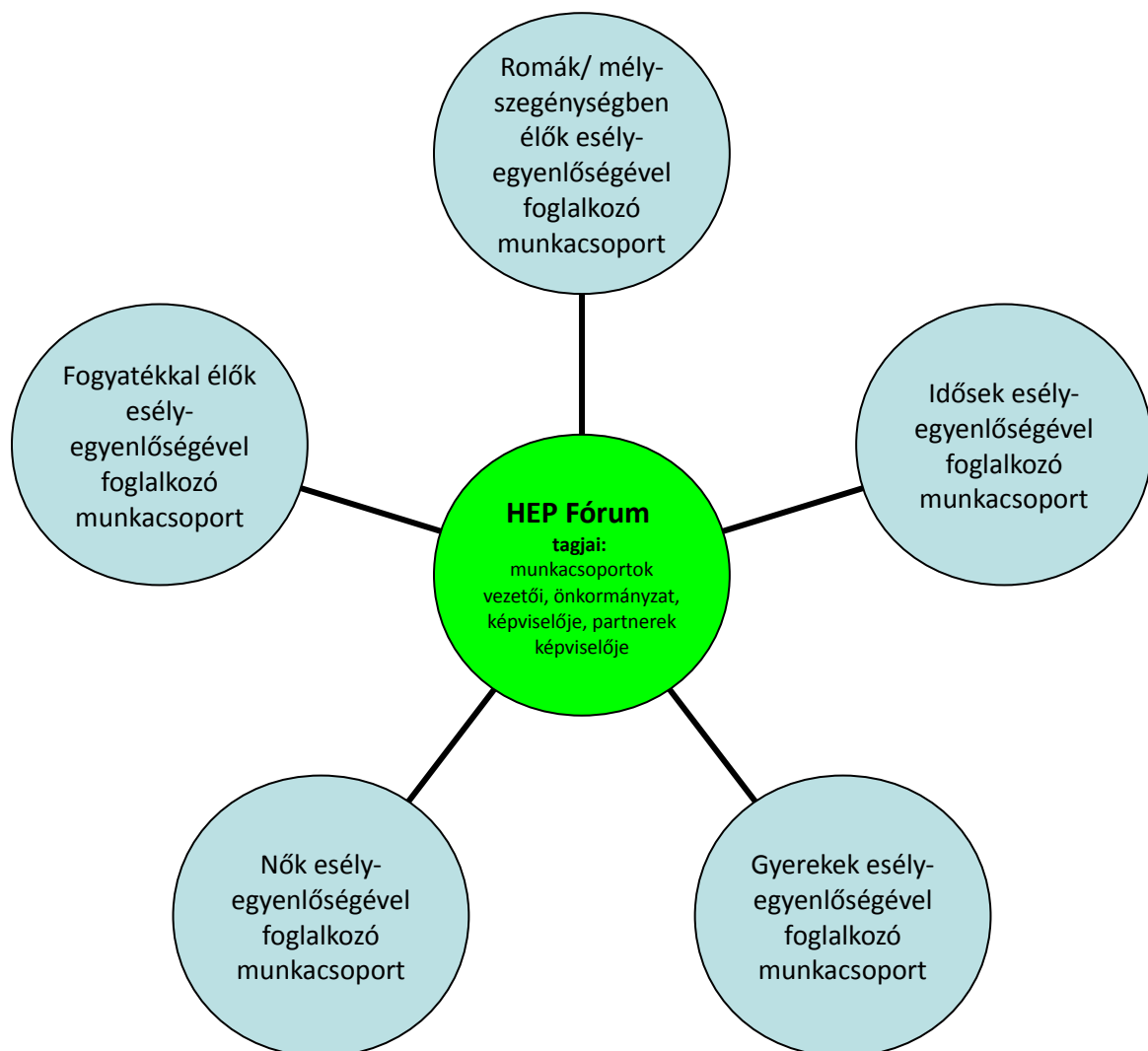
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

1

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Fonyódi Polgármesteri Hivatal erre képesítéssel rendelkező alkalmazottja felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve

kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétfévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Fonyód város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Fonyód város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Fonyód Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

(kitöltése opcionális – amennyiben nem kerül kitöltésre, az oldal törölhető)

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Fonyódi Zsolt Szociális Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Varga Zoltán
Fonyódi Rendőrkapitányi Szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Bócsa Zoltán
Védőnői Szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	"Ede"
Fonyódi Javító Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Horváth Zoltán
HAGYAR MÁLTAI SZERETET- SZOLGÁLAT FONYÓDI CSOPORTJA	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Szabó Zoltán
FONYÓDI LIONS CLUB	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Fehér Zoltán

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.